

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

حسابداری خرید و فروش

رشته حسابداری

گروه بازرگانی و امور اداری

شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش

پایه یازدهم دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: حسابداری خرید و فروش - ۲۱۱۲۵۴
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: بهزاد بشیرصدرآبادی، سیدمهدی رضوی‌دهکردی، داود سلطانی، زهرا شیرزاد، مهدی صابری، فرشته حدادی وایقان، کبری نورشاهی، محمدیوسف محمدی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: هیوا بلکامه و عبدالرضا کوهیما (اعضای گروه تألیف)
- شناسه افزوده آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- نشانی سازمان: جواد صفری (مدیر هنری) - مریم کیوان (طراح جلد) - شهرزاد قنبری (صفحه‌آرا) - زهرا ایمانی‌نصر، نیلوفر حکیم جوادی، حسین چراغی، فریبا سیر و سیما لطفی (امور آماده‌سازی)
- تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱ - ۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
- ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱
- چاپخانه: (داروپخش) تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹ - ۳۷۵۱۵
- سال انتشار و نوبت چاپ: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- چاپ اول ۱۴۰۵

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ملت شریف ما اگر در این انقلاب بخواهد پیروز شود باید دست از آستین
برآرد و به کار بپردازد. از متن دانشگاه‌ها تا بازارها و کارخانه‌ها و مزارع و
باغستان‌ها تا آنجا که خودکفا شود و روی پای خود بایستد.
امام خمینی (قَدَسَ سِرُّهُ)

۱	پودمان اول: حسابداری خرید کالا
۳	واحد یادگیری ۱: تنظیم اسناد و مدارک خرید کالا
۲۶	واحد یادگیری ۲: صدور سند حسابداری خرید کالا
۷۷	پودمان دوم: حسابداری فروش کالا
۷۹	واحد یادگیری ۱: تنظیم اسناد و مدارک فروش کالا
۹۶	واحد یادگیری ۲: صدور سند حسابداری فروش کالا
۱۲۷	پودمان سوم: حسابداری تنظیم کارت حساب کالا
۱۲۹	واحد یادگیری ۱: تنظیم کارت حساب کالا
۱۳۷	واحد یادگیری ۲: محاسبه بهای تمام شده موجودی کالا
۱۶۳	پودمان چهارم: حسابداری تعدیلات خرید کالا
۱۶۵	واحد یادگیری ۱: ثبت برگشت از خرید کالا
۱۸۰	واحد یادگیری ۲: ثبت اسناد تخفیفات خرید کالا
۲۱۳	پودمان پنجم: حسابداری تعدیلات فروش کالا
۲۱۵	واحد یادگیری ۱: ثبت برگشت از فروش کالا
۲۳۴	واحد یادگیری ۲: ثبت اسناد تخفیفات فروش کالا
۲۵۸	فهرست منابع

این کتاب در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ مورد ارزشیابی کشوری از منظر چهار گروه از دنیای کار (کارفرمایان بزرگ، خبرگان حرفه‌ای، فروشندگان، ارائه دهندگان خدمات و انجمن‌های حرفه‌ای) و چهار گروه از دنیای آموزش (هنرآموزان خبره، مربیان سازمان فنی و حرفه‌ای، هنرجویان پایه دوازدهم رشته حسابداری و فارغ‌التحصیلان شاغل) قرار گرفت و نتایج آن در محتوا اعمال گردید.

سخنی با هنرجویان عزیز

شرایط در حال تغییر دنیای کار در مشاغل گوناگون، توسعه فناوری‌ها و تحقق توسعه پایدار، ما را بر آن داشت تا برنامه‌های درسی و محتوای کتاب‌های درسی را در ادامه تغییرات پایه‌های قبلی براساس نیاز کشور و مطابق با رویکرد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران در نظام جدید آموزشی بازطراحی و تألیف کنیم. مهم‌ترین تغییر در کتاب‌ها، آموزش و ارزشیابی مبتنی بر شایستگی است. شایستگی، توانایی انجام کار واقعی به‌طور استاندارد و درست تعریف شده است. توانایی شامل دانش، مهارت و نگرش می‌شود. در رشته تحصیلی - حرفه‌ای شما، چهار دسته شایستگی در نظر گرفته شده است:

- ۱ شایستگی‌های فنی برای جذب در بازار کار مانند توانایی حسابداری خرید و فروش
- ۲ شایستگی‌های غیر فنی برای پیشرفت و موفقیت در آینده مانند نوآوری و مصرف بهینه برای کسب اعتبار کاری
- ۳ شایستگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات مانند کار با نرم افزارها
- ۴ شایستگی‌های مربوط به یادگیری مادام‌العمر مانند کسب اطلاعات از منابع دیگر

بر این اساس دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش مبتنی بر اسناد بالادستی و با مشارکت متخصصان برنامه‌ریزی درسی فنی و حرفه‌ای و خبرگان دنیای کار مجموعه اسناد برنامه درسی رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای را تدوین نموده‌اند که مرجع اصلی و راهنمای تألیف کتاب‌های درسی هر رشته است.

این کتاب سومین کتاب کارگاهی است که ویژه رشته حسابداری تألیف شده است و شما در طول یک سال تحصیلی پیش رو دو کتاب کارگاهی و با شایستگی‌های متفاوت را آموزش خواهید دید. کسب شایستگی‌های این کتاب برای موفقیت در شغل و حرفه برای آینده بسیار ضروری است. هنرجویان عزیز سعی نمایید؛ تمام شایستگی‌های آموزش داده شده در این کتاب را کسب و در فرایند ارزشیابی به اثبات رسانید.

کتاب درسی حسابداری خرید و فروش شامل پنج پودمان است و هر پودمان دارای دو واحد یادگیری است و هر واحد یادگیری از چند مرحله کاری تشکیل شده است. شما هنرجویان عزیز پس از یادگیری هر پودمان می‌توانید شایستگی‌های مربوط به آن را کسب نمایید. همچنین علاوه بر کتاب درسی امکان استفاده از سایر اجزای بسته آموزشی که برای شما طراحی و تألیف شده است، وجود دارد. یکی از این اجزای بسته آموزشی کتاب همراه هنرجو می‌باشد که برای انجام فعالیت‌های موجود در کتاب درسی باید استفاده نمایید. کتاب همراه خود را می‌توانید هنگام آزمون و فرایند ارزشیابی نیز همراه داشته باشید.

فعالیت‌های یادگیری در ارتباط با شایستگی‌های غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای، حفاظت از محیط‌زیست و شایستگی‌های یادگیری مادام‌العمر و فناوری اطلاعات و ارتباطات همراه با شایستگی‌های فنی، طراحی و در کتاب درسی و بسته آموزشی (شامل کتاب درسی، کتاب همراه هنرجو، فیلم و کیو آر کد (QRCode)) ارائه شده است. شما هنرجویان عزیز کوشش نمایید این شایستگی‌ها را در کنار شایستگی‌های فنی آموزش ببینید، تجربه کنید و آنها را در انجام فعالیت‌های یادگیری به کار گیرید.

در کتاب حاضر، براساس ارزشیابی برنامه درسی ۱۴۰۰، تغییراتی ایجاد شده است که شامل مهارت‌آموزی پودمان‌ها براساس نرم‌افزار رایج در بازار اشتغال و نرم‌افزار صفحه گسترده اکسل می‌باشد. همچنین در پایان هر پودمان کلمات کلیدی مهارت به زبان انگلیسی آورده شده است. هنرجویان عزیز، لازم به ذکر است جهت فراگیری مهارت شغلی «خرید و فروش» حتماً نیازمند کارگاه مجهز به «استاندارد تجهیزات حسابداری» که در آدرس اینترنتی <http://tvoccd.oerp.ir> اعلام شده است، از جمله رایانه، نرم‌افزار مالی و ... می‌باشید.

همراهی مدیران محترم هنرستان‌ها و هنرآموزان گرامی در زمینه کسب مهارت‌های نرم‌افزاری بسیار حائز اهمیت و مورد تأکید است. رعایت نکات ایمنی، بهداشتی و حفاظتی از اصول انجام کار است لذا توصیه‌های هنرآموز محترمتان در خصوص رعایت مواردی که در کتاب آمده است، در انجام کارها جدی بگیرید.

امیدواریم با تلاش و کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی و استقلال کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت مؤثر و شایسته جوانان برومند میهن اسلامی برداشته شود.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

در راستای تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و نیازهای متغیر دنیای کار و مشاغل، برنامه درسی رشته حسابداری طراحی و براساس آن محتوای آموزشی نیز تألیف گردید. کتاب حاضر از مجموعه کتاب‌های **کارگاهی** می‌باشد که برای سال یازدهم تدوین و تألیف گردیده است. این کتاب دارای ۵ پودمان است که هر پودمان از دو واحد یادگیری تشکیل شده است. همچنین ارزشیابی مبتنی بر شایستگی از ویژگی‌های این کتاب می‌باشد که در پایان هر پودمان شیوه ارزشیابی آورده شده است. هنرآموزان گرامی می‌بایست برای هر پودمان یک نمره در سامانه ثبت نمرات برای هر هنرجو ثبت کنند. نمره قبولی در هر پودمان حداقل ۱۲ می‌باشد و نمره هر پودمان از دو بخش تشکیل می‌گردد که شامل ارزشیابی پایانی در هر پودمان و ارزشیابی مستمر برای هریک از پودمان‌ها است. از ویژگی‌های دیگر این کتاب طراحی فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته در ارتباط با شایستگی‌های فنی و غیرفنی از جمله مدیریت منابع، اخلاق حرفه‌ای و بحث‌های زیست‌محیطی است. این کتاب جزئی از بسته آموزشی تدارک دیده شده برای هنرجویان است که لازم است از سایر اجزای بسته آموزشی مانند کتاب همراه هنرجو، نرم‌افزار مالی، صفحه گسترده اکسل، سامانه‌های شبیه‌سازی شده و فیلم آموزشی در فرایند یادگیری استفاده شود. کتاب همراه هنرجو در هنگام یادگیری، ارزشیابی و انجام کار واقعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است در رابطه با شیوه تدریس به کتاب راهنمای هنرآموز مراجعه کنید. کتاب شامل پودمان‌های ذیل است:

پودمان اول: حسابداری خرید کالا

پودمان دوم: حسابداری فروش کالا

پودمان سوم: حسابداری تنظیم کارت حساب کالا

پودمان چهارم: حسابداری تعدیلات خرید کالا

پودمان پنجم: حسابداری تعدیلات فروش کالا

در ارزشیابی برنامه درسی سال ۱۴۰۰، تغییراتی براساس مهارت‌های موردنیاز دنیای کار و نظرات دنیای آموزش در کتاب «حسابداری خرید و فروش» انجام شده است. در پایان هر پودمان کلمات کلیدی مهارت به زبان انگلیسی آورده شده است. تأکید آنکه جهت فراگیری مهارت شغلی «خرید و فروش» حتماً نیاز به کارگاه مجهز به «استاندارد تجهیزات حسابداری» که در آدرس اینترنتی <http://tvoccd.oerp.ir> اعلام شده است، از جمله رایانه، نرم‌افزار مالی و ... می‌باشد.

لذا مطالبه‌گری شما هنرآموزان گرانقدر و همراهی مدیران هنرستان‌ها در این مسیر قطعاً راه‌گشا است.

امید است که با تلاش و کوشش شما همکاران گرامی اهداف پیش‌بینی شده برای این درس محقق گردد. در پایان این دفتر منتظر دریافت دیدگاه‌های مهارتی شما می‌باشد. شایان ذکر است هر ساله جدیدترین چاپ کتاب را از پایگاه کتاب درسی دانلود نموده یا تهیه بفرمایید تا متوجه تغییرات کتاب شوید.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

پودمان اول

حسابداری خرید کالا

شماره: تاریخ: ۹۵۰۸/۲۴		فروشگاه گیلان رسید ورود کالا به انبار					
مدیریت محترم جناب آقای احتراماً بدینوسیله به اطلاع می‌رساند قلام مشروحه ذیل به انبار واصل گردید است. لذا نسبت به رویت و تأیید آن اقدام فرمایید. توسط واحد انبار تکمیل می‌گردد.							
ردیف		کد کالا	شرح	تعداد	واحد	نتیجه تأیید	توضیحات
						قبول رد	
۱	۱۴	خودکار کد ۱	عدد	۲۰۰	۱۸,۰۰۰	✓	
۲	۱۲	خودکار کد ۲	عدد	۲۵۰	۸۱۰,۰۰۰	✓	
۳	۱۵	خودکار کد ۳	عدد	۲۳۰	۲,۶۴۰,۰۰۰	✓	
۴	۷	خودکار کد ۴	عدد	۸۰۰	۲,۶۴۰,۰۰۰	✓	
۵	۱۷	خودکار کد ۵	عدد	۵۰۰	۱۰,۵۰۰,۰۰۰	✓	
۶	۹	چسب شیشه ای	عدد	۲۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	✓	
۷	۸	کاغذ A۴	پسته	۱۱۰,۰۰۰	۶۶۰,۰۰۰	✓	
جمع کل:		۲۸,۲۴۰,۰۰۰					
تأیید:		*					
لای پروانحت:		بیست و هشت میلیون و دویست و چهل هزار ریال					
۲۸,۲۴۰,۰۰۰							
امضاء فروشنده:		امضاء خریدار:					
تتبع کننده (انبار):		امضاء تأیید کننده (مدیریت):		ثبت کننده (حسابداری):			

فرض کنید شما به عنوان حسابدار یک شرکت بازرگانی مشغول به کار شده‌اید و شرکت شما مقداری کالا خریداری کرده و تحویل انبار شرکت داده است. برای ثبت این رویداد چه مدارک و مستنداتی نیاز خواهید داشت؟ هنگام ثبت خرید کالا به کدام مورد از آنها باید توجه کرد؟ آیا بدون وجود اسناد مثبت می‌توان ثبتی انجام داد؟ و یا برای ثبت می‌توان به رسید انباردار اکتفا نمود؟ چه مدارکی تحقق خرید یک کالا را نشان می‌دهد؟ یکی از اسناد و مدارکی که حسابداران برای ثبت رویدادهای مالی در دفاتر به آن نیاز دارند اسنادی هستند که صحت وقوع رویدادهای مالی را به صورتی قابل اتکا اثبات کند. در حسابداری به این اسناد و مدارک، اسناد و مدارک مثبت گفته می‌شود که مبنای ثبت رویدادهای مالی است، پس برای ثبت هر رویداد مالی در دفاتر باید اسناد و مدارک مربوط به آن در دست باشد. نکته مهم این است که این اسناد باید روشن، واضح و معتبر باشند تا حسابداران و سایر اشخاص بتوانند به آنها اتکا کنند. از این رو چنین اسنادی به انضمام سایر اسناد و مدارک حسابداری برای مراجعات و رسیدگی‌های آتی در محل مناسبی بایگانی و نگهداری می‌شوند. معمولاً این اسناد و مدارک شکل ثابت و معینی ندارد و بسته به نیاز طراحی می‌شوند. برگ درخواست خرید، فرم استعلام بها، فاکتور فروش، رسید انبار و نظیر آنها نمونه‌هایی از اسناد و مدارک مثبت خرید کالا هستند. در این پودمان، با مستندات لازم برای خرید کالا، روش‌های ثبت خرید کالا و صدور سند حسابداری خرید آشنا خواهید شد.

... وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ.

و چون خرید و فروش کنید گواه (شاهد) بگیرید و به نویسنده و گواه نباید زیان رسد و اگر چنین کنید آن نافرمانی شماست. و از خدا پروا کنید، و خدا به شما می آموزد، و خدا به هر چیزی داناست.

«قسمتی از آیه ۲۸۲ سوره بقره»

مقدمه

- آیا می دانید منظور از اسناد و مدارک مثبت در حسابداری چیست؟
- آیا مستندات خرید کالا باید شکل ثابت و مشخصی داشته باشند؟ این مستندات باید چه خصوصیتی داشته باشند؟
- آیا می دانید برای خرید کالا چه تدابیر و اقداماتی لازم است؟
- برای ثبت خرید کالا در دفاتر چه مدارکی لازم است؟

استاندارد عملکرد

توانایی کنترل اسناد و مدارک خرید کالا و صدور سند حسابداری خرید کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط.

شایستگی هایی که در این پودمان کسب می کنید:

- ۱ کنترل محاسبات اسناد و مدارک مثبت خرید و مطابقت این اسناد با یکدیگر
- ۲ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده براساس استاندارد حسابداری شماره ۸
- ۳ صدور سند حسابداری خرید کالا در هر یک از سیستم های نگهداری موجودی کالا
- ۴ صدور سند حسابداری سایر حساب های دریافتنی (مالیات بر ارزش افزوده)
- ۵ صدور سند حسابداری بیمه موجودی ها

واحد یادگیری ۱: تنظیم اسناد و مدارک خرید کالا

شرکت‌های بازرگانی

شرکت‌ها از لحاظ نوع فعالیت به سه دسته خدماتی، بازرگانی و تولیدی تقسیم می‌شوند. بحث عمده این کتاب در ارتباط با **شرکت‌های بازرگانی** است. هر شرکتی که به خرید و فروش کالا بپردازد در شمار شرکت‌های بازرگانی قرار می‌گیرد. فعالیت اصلی این شرکت‌ها خرید انواع مواد خام، فراورده‌ها و یا کالاهای ساخته شده از تولیدکننده و یا عمده‌فروش، و عرضه آن به خریدار است. این گونه شرکت‌ها در شکل و محتوای کالاهایی که خریداری و به فروش می‌رسانند (به غیر از بسته‌بندی و نظایر آن) تغییری ایجاد نمی‌کنند، بلکه کالاها را خریداری، حمل و انبار نموده و به مشتریان تحویل می‌دهند. می‌توان گفت شرکت‌های بازرگانی واسطه انتقال و عرضه کالا از تولیدکننده به مصرف‌کننده هستند، چون زمانی که کالا را از دیگران خریداری می‌کنند، نقش خریدار و زمانی که آن را به سایرین می‌فروشند، نقش فروشنده را دارند.

فعالیت

با توجه به توضیحات فوق؛

تعریف «کالا» عبارت است از :

تفکیک خرید بر حسب هدف

فعالیت

- ۱ آیا شرکت‌های بازرگانی هر خریدی را به قصد فروش انجام می‌دهند؟ توضیح دهید.
- ۲ خرید یک دستگاه دوربین مداربسته برای نصب در انبار کالای یک شرکت بازرگانی که فعالیت اصلی آن خرید و فروش دوربین‌های مداربسته می‌باشد، کالا محسوب می‌شود؟ چرا؟ بحث کنید.

شرکت‌ها اجناس را به **قصد فروش** یا **استفاده در بخش‌های داخلی** تهیه می‌نمایند. اگر اجناس با هدف فروش، خریداری شوند به عنوان «خرید کالا» / «موجودی کالا» شناسایی و ثبت می‌شوند، در غیر این صورت به «حساب‌های دارایی مربوط (ملزومات، اثاثه و ...)» منظور می‌گردند.

در نتیجه:

خرید کالا عبارت است از کلیه فعالیت‌های مربوط به تهیه و تحصیل کالا در ازای پرداخت یا تعهد پرداخت بهای آن.

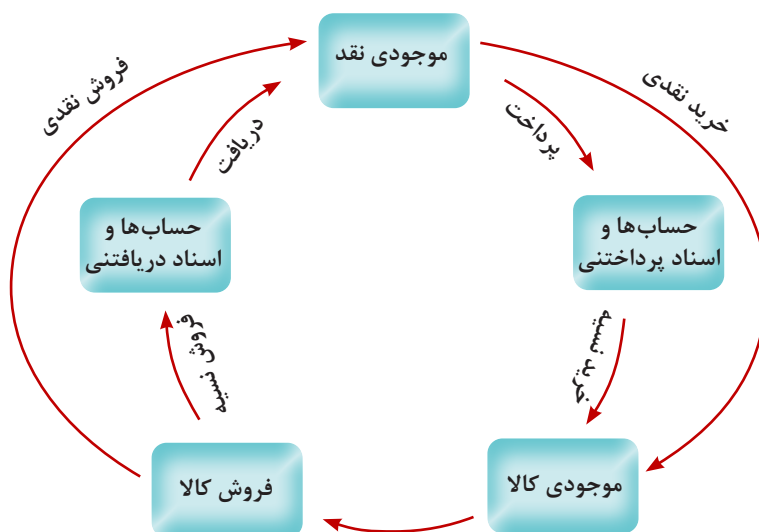
چرخه عملیات شرکت‌های بازرگانی

به نظر شما مهم‌ترین منبع کسب درآمد و مهم‌ترین عامل ایجاد هزینه در شرکت‌های بازرگانی چیست؟

فعالیت

شرکت‌های بازرگانی در هر دوره کالاهایی خریداری کرده و به مشتریان می‌فروشند و از وجوه نقد تحصیل شده برای تکرار این چرخه استفاده می‌کنند. طول عمر این چرخه در این شرکت‌ها معمولاً کمتر از یک سال است. تصویر ۱ نمودار چرخه عملیاتی را در شرکت‌های بازرگانی نشان می‌دهد.

تصویر ۱- نمودار چرخه عملیاتی در شرکت‌های بازرگانی

با توجه به توضیحات گفته‌شده و نمودار فوق:

تعریف «چرخه عملیاتی» عبارت است از :

فعالیت

مستندات خرید کالا

خرید کالا و خدمات از عمده‌ترین فعالیت‌های شرکت بازرگانی محسوب می‌شود و همواره یکی از مسائل مهم در این شرکت تأمین و تدارک کالا و خدمات است. در بسیاری از شرکت‌ها عملیات خرید توسط دایره خرید (دایره تدارکات) انجام می‌شود. این دایره در هر سازمانی نقش مهم و محوری جهت تهیه کالا و خدمات دارد. برای ثبت خرید کالا باید اسناد و مدارک مثبت آن در اختیار باشد. در صورت حساب‌ها، رسیدها و فاکتورها که به عنوان اسناد و مدارک مثبت خرید ردوبدل می‌شوند، باید اطلاعات کاملی در مورد کالا ارائه شود تا حسابداران بتوانند به این مدارک استناد و نسبت به ثبت خرید اقدام کنند.

از چند نمونه مستندات خرید کالا کپی گرفته و به کلاس بیاورید و به کمک هم کلاسی‌ها و هنرآموز اجزای آنها را بررسی و با هم مطابقت دهید. عنوان مستنداتی را که تهیه کرده‌اید، فهرست نمایید.

.....	۱
.....	۲
.....	۳
.....	۴

در شرکت‌های بازرگانی کوچک نظیر مغازه‌ها و فروشگاه‌ها صاحب شرکت با تهیه یادداشتی اجناس مورد نیاز را فهرست و نسبت به خرید آنها اقدام می‌کند. اما در شرکت‌های بازرگانی متوسط و بزرگ، دایره تدارکات مسئول انجام خرید است. در این شرکت‌ها نیاز به اجناس معمولاً از کارت حساب کالا (کاردکس) استخراج می‌شود. کارت حساب کالا تعداد موجودی هر کالا را نشان می‌دهد و در آن تعداد حداقل و حداکثر مجاز موجودی کالا ثبت می‌شود و هرگاه تعداد موجودی به حد تعیین شده برسد، نسبت به خرید آن اقدام می‌شود. در ارتباط با کارت حساب کالا، در پودمان سوم مفصل بحث خواهد شد.

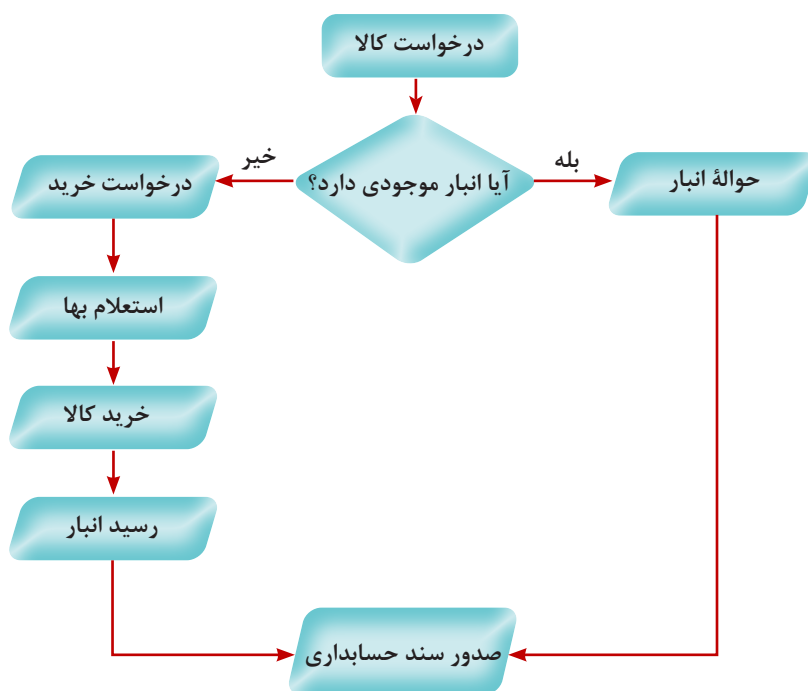
۱ برگ (فرم) درخواست خرید

نخستین اقدام برای شروع فرایند خرید کالا تنظیم «برگ (فرم) درخواست خرید» است. واحد تدارکات پس از وصول برگ درخواست خرید از انبار که به امضای مجاز مسئولین رسیده باشد، نسبت به خرید اقدام می‌کند. در برگ درخواست خرید، فهرست و مشخصات کالاهای مورد نیاز درج شده است و می‌توان گفت مهم‌ترین مستند و مدرک خرید است. برگ درخواست خرید را می‌توان به شکل‌های متفاوت و بسته به نیاز واحدهای اقتصادی تهیه کرد. تصویر ۲ نمونه‌ای از برگ درخواست خرید را نشان می‌دهد:

شرکت لوازم خانگی ماهشهر برگ درخواست خرید کالا						
شماره ۵۷۰۱ تاریخ: ۱۳۹۵/۰۵/۰۵						
ردیف	شرح کالا	کد کالا	تعداد	قیمت واحد	قیمت کل	توضیحات
انباردار:			مسئول حسابداری:		مسئول بخش اداری و مالی:	
تاریخ و امضا			تاریخ و امضا		تاریخ و امضا	

تصویر ۲- نمونه برگ درخواست خرید کالا

تصویر ۳ نمونه‌ای از نمودار فرایند خرید کالا را در شرکت‌های بازرگانی نشان می‌دهد. فرایند خرید کالا ممکن است بسته به نوع و فعالیت شرکت‌ها با هم تفاوت داشته باشد.

تصویر ۳- نمودار فرایند خرید کالا

به کمک دوستان و هم‌کلاسی‌های خود و با مراجعه به چند شرکت بازرگانی، فرایند خرید کالای آنها را ترسیم کنید.

فعالیت

۲ فرم استعلام بها

شرکت «بندر»، آقای بهادری را به عنوان مأمور استعلام بها انتخاب کرده است. به نظر شما آقای بهادری چه خصوصیتی باید داشته باشد تا همواره مدیریت شرکت به او اعتماد داشته باشد؟

فعالیت

دقت کنید

بیاید هر روز را با شکرگزاری شروع کنیم. خدایا شکر که هنوز زنده هستیم، نفس می‌کشیم و کلی فرصت داریم برای انجام کارهایی که انجام نداده‌ایم، کلی فرصت داریم برای تلاش کردن، کلی فرصت داریم برای تغییر کردن.

فرم استعلام بها						
تاریخ: ۹۵/۱۰/۱۷						
شماره ۱۵۱۶۷						
شرکت / فروشگاه:						
ردیف	شرح کالا	تعداد	واحد	قیمت واحد	قیمت کل	ملاحظات
۱						
۲						
۳						
۴						

جمع کل به حروف ریال با ارزش افزوده و یا بدون ارزش افزوده است.

۱ اعتبار قیمت پیشنهادی تا تاریخ می باشد.

۲ زمان تحویل کالا روز کاری است.

۳ اقلام فوق دارای گارانتی است / نیست (مدت گارانتی ماه است).

۴ مکان تحویل کالا است.

۵ استعلام بهای فوق تا تاریخ تحویل گردد.

۶ آدرس: تهران - خیابان - شرکت - تلفن: - کدپستی:

اینجانب نماینده شرکت / فروشگاه متعهد می شوم اقلام مذکور را با رعایت شرایط، مشخصات و قیمت های اعلام شده طی پیش فاکتور شماره تا تاریخ تحویل شرکت نمایم.

نام و نام خانوادگی و امضا

اینجانب کارشناس خرید/ کارپرداز شرکت در تاریخ قیمت های پیشنهادی را به شرح فوق از شرکت / فروشگاه اخذ نمودم.

نام و نام خانوادگی و امضا

مهر و امضای مدیر خرید

تصویر ۴- نمونه فرم استعلام بها

پیامبر (ص):

هر کس خود را چهل روز برای خدا خالص گرداند؛ چشمه های حکمت از قلب او بر زبانش جاری می شود. دوستان اگر انسانی بتواند ۴۰ روز اندیشه هایش، عواطف و احساساتش را کنترل کند؛ چهل روز خطاهایی که مرتکب می شود را زیر نظر بگیرد و تحلیل کند، فکر می کنید چه دستاوردی برای بشریت دارد؟ کمترین آن شاکر شدن است چرا که فرد ۴۰ روز توانمندی های خود را بررسی کرده است.

دقت کنید

فرم استعلام بها: فرمی است که در آن مشخصات و مقدار کالای مورد تقاضای شرکت درج شده و قیمت، شرط فروش و تاریخ تحویل کالا از فروشنده آن استعلام می‌شود.

فعالیت

فرض کنید فروشگاه «شهرکرد» در نظر دارد قیمت اقلام زیر را از کارخانه تولیدی «سبزوار» استعلام نماید:
(میز مطالعه ۱۰ عدد، میز نهارخوری ۱۰ عدد، میز رایانه ۸ عدد، صندلی مطالعه ۱۰ عدد، صندلی رایانه ۸ عدد، میز تلفن ۵ عدد)
فرم استعلام بها فروشگاه «شهرکرد» را تنظیم کنید (قسمت‌های مربوط به آن تنظیم شود).

فعالیت

مسئول خرید شرکت «سراب»، اطلاعات مربوط به قیمت کالاها و خدمات شرکت را در اختیار سایر شرکت‌های رقیب قرار می‌دهد، به نظر شما پیامد این کار برای مسئول خرید و شرکت چیست؟ بحث کنید.

تصویر ۵- فرآیند خرید کالا

۲ پیش فاکتور

پیش فاکتور: پیش فاکتور سند یا صورتحسابی است که فروشنده کالا یا خدمات به عنوان پیشنهاد فروش یا تعیین ارزش کالا یا خدمات و شرایط فروش با تعیین مدت اعتبار پیش فاکتور به درخواست خریدار و به نام وی صادر می نماید.

شماره سریال:		به نام خدا								
تاریخ:		پیش فاکتور								
مشخصات فروشنده										
شماره ثبت / شماره ملی:		شماره اقتصادی:								
شهر:		کدپستی ۱۰ رقمی:								
		شماره تلفن / فکس:								
		نام شخص حقیقی / حقوقی:								
		نشانی کامل: استان:								
		شهرستان:								
		نشانی:								
مشخصات خریدار										
شماره ثبت / شماره ملی:		شماره اقتصادی:								
شهر:		کدپستی ۱۰ رقمی:								
		شماره تلفن / فکس:								
		نام شخص حقیقی / حقوقی:								
		نشانی کامل: استان:								
		شهرستان:								
		نشانی:								
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله										
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/مقدار	واحد	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	مالیات (ریال)	جمع مبلغ کل به علاوه مالیات (ریال)
۱										
۲										
۳										
جمع کل										
مبلغ قابل پرداخت به عدد و حروف:										
شرایط و نحوه پرداخت:										
زمان تحویل:										
اعتبار پیش فاکتور: ۳۰ روز از زمان صدور										
شرایط گارانتی و خدمات پس از فروش:										
سایر توضیحات: (شرایط فنی به پیوست)										
مهر و امضای فروشنده:					مهر و امضای تأییدکننده:					

در پیش فاکتور، چه اطلاعات مهمی را در ارتباط با کالا همواره باید مورد توجه قرار داد؟

۴ فاکتور فروش (صورتحساب فروش)

در راستای اجرای ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم و ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، صورتحساب فروش کالا به صورت زیر صادر می‌شود.

شماره منحصر به فرد مالیاتی:		شماره منحصراً به فرد مالیاتی صورتحساب مرجع:		ریخ صدور صورتحساب اصلاح الکترونیکی:	
سریال صورتحساب داخلی حافظه مالیاتی		تاریخ و زمان ثبت صورتحساب اصلاح الکترونیکی		شماره صورتحساب داخلی:	
نوع صورتحساب: نوع اول		الگوی صورتحساب: فروش		موضوع صورتحساب:	
مشخصات فروشنده:		شماره/شناسه ملی:		کد شعبه:	
شماره اقتصادی:		نام بنگاه اقتصادی:		کد پستی:	
نام شخص حقیقی/حقوقی:		کد گمرک محل اظهار:		شناسه یکتای ثبت قرارداد:	
شماره پروانه گمرکی:					
مشخصات خریدار:		شماره/شناسه ملی:		کد شعبه:	
شماره اقتصادی:		نام بنگاه اقتصادی بهمن دیزل:		کد پستی:	
نام شخص حقیقی/حقوقی:					
مشخصات کالا / خدمت مورد معامله					
ردیف	شناسه کالا/خدمت داخلی	شرح کالا/خدمت	واحد اندازه گیری	تعداد/مقدار	مبلغ واحد (ریال)
	شناسه کالا/خدمت				مبلغ تخفیف
1			عدد		مبلغ مالیات بر ارزش افزوده
					مبلغ مالیات بر ارزش افزوده
جمع کل					
مبلغ نهایی		مالیات موضوع ماده 17		0	
روش تسویه		مبلغ پرداخت نقدی		مبلغ تسویه	
بدون احتساب ارزش افزوده		بدون احتساب ارزش افزوده		بدون احتساب ارزش افزوده	

تصویر ۷- فاکتور فروش

فاکتور فروش: فاکتور فروش از جمله اسناد مثبته‌ای است که معمولاً در فرم یا برگ مخصوصی حاوی مشخصات خریدار و فروشنده، کالای مورد معامله و... برای ثبت خرید کالا استفاده می‌شود. این سند توسط تأمین‌کننده (فروشنده) کالا و خدمات صادر می‌شود و در اختیار خریدار قرار می‌گیرد.

۱ چند نمونه فاکتور (حداقل یک فاکتور رسمی تکمیل شده) تهیه کنید و مواردی را که باید در یک فاکتور درج شود، فهرست کنید.

۱	۲
۳	۴
۵	۶
۷	۸

۲ تفاوت پیش فاکتور با فاکتور چیست؟ بحث کنید.

۵ رسید انبار

فرم رسید انبار: فرمی است که توسط واحد انبار تنظیم می شود و بیانگر ورود و تحویل اجناس به انبار می باشد.

فرم رسید انبار					شماره:
					تاریخ:
					صفحه:
مؤسسه / شرکت:					
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد / مقدار	واحد	ملاحظات
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
نام و امضای تحویل دهنده:					نام و امضای تحویل گیرنده:

در رسید انبار چه مواردی لازم است درج شود؟

۱	۲
۳	۴
۵	۶

ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده

فعالیت

به نظر شما آیا برای ثبت مالیات بر ارزش افزوده، می‌توان فقط به فاکتور خرید اکتفا کرد؟ در این باره بحث کنید.

یکی از مسائل مهم در اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده گرفتن مجوز از سازمان امور مالیاتی است، یکی از این مجوزها **ثبت نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده** می‌باشد. برای اعمال قانون مالیات بر ارزش افزوده، اشخاص حقیقی و حقوقی باید در سازمان امور مالیاتی (دایره مالیات بر ارزش افزوده) ثبت نام و پرونده مالیاتی تشکیل دهند. در غیر این صورت دریافت مبلغ مالیات بر ارزش افزوده غیرقانونی است و نباید در صورتحساب‌ها ملحوظ شود. خریداران کالا و خدمات می‌توانند با مراجعه به نشانی www.evat.ir در صفحه اصلی سامانه با انتخاب گزینه «بررسی ثبت نام مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده» و پس از آن با وارد نمودن مشخصات مؤدی (تصویر ۸)، از ثبت نام مؤدیان در سامانه کسب اطلاع نمایند.

مؤدی: اشخاصی که مالیات به دولت می‌پردازند، مؤدی نامیده می‌شوند.
مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، مؤدی شخصی است که به عرضه کالا و ارائه خدمت و واردات و صادرات آنها مبادرت می‌نماید.
عرضه: واگذاری کالا یا ارائه خدمت به غیر، از طریق هر نوع معامله یا عقد قانونی.
مالیات بر ارزش افزوده: مالیات غیرمستقیمی است که مصرف‌کننده (خریدار) آن را به همراه بهای خرید اجناس و خدمات می‌پردازد و دریافت‌کننده (فروشنده) موظف است مقدار مالیات دریافتی را به دولت پرداخت کند.

تصویر ۸- بررسی ثبت نام مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده

کلیه رویدادهای ثبت شده در دفاتر شرکت باید مبتنی بر اسناد و مدارک مثبت باشد.

فعالیت

۱ با توجه به مطالب گفته شده، اکنون مستندات خرید کالا را به ترتیب فهرست کنید.

۱	۲
۳	۴
۵	۶

۲ علاوه بر موارد فوق در چرخه خرید چه موارد دیگری می تواند وجود داشته باشد؟

آیین نامه معاملات

آیین نامه معاملات به منظور مشخص شدن نظام کلی نحوه خرید کالا یا دریافت خدمات از ارائه کنندگان آنها در داخل و خارج از کشور و همچنین فروش کالا و خدمات در شرکت ها تنظیم می شود. تمامی معاملات در شرکت اعم از خرید و فروش کالا و خدمات و یا دارایی ها باید براساس مراحل تعیین شده و نیز رعایت دستورات مندرج در این آیین نامه انجام پذیرد و باید برحسب مورد به تشخیص مقامات مسئول و تصمیم گیرنده برسد. آیین نامه معاملات متناسب با تغییر شرایط بازار و اهداف سازمان در فواصل زمانی معینی اصلاح و به روز می شود تا همواره کیفیت مطلوب آن حفظ گردد.

یکی از زمینه های کسب روزی حلال، شناخت دستورالعمل های دین و مسائل مربوط به خرید و فروش است، امام صادق (علیه السلام) در بیان راهکار مناسب برای کسب روزی حلال می فرمایند: کسی که می خواهد تجارت کند، باید شناختی در دینش داشته باشد تا حلال را از حرام بازشناسد. و کسی که شناخت دینی ندارد و به احکام تجارت ناآشناست ولی تجارت می کند، خود را در شبهات افکنده است.

طبقه بندی خرید براساس مبلغ

طبقه بندی خرید با توجه به نرخ تورم و شرایط بازار و با پیشنهاد مدیرعامل و تصویب هیئت مدیره شرکت تعیین می شود. خرید کالا یا خدمات داخلی از عرضه کنندگان داخلی از نظر مبلغ به سه طبقه **معاملات جزئی**، **معاملات متوسط** و **معاملات عمده** تقسیم می شود.

فعالیت

چند نمونه آیین نامه معاملاتی تهیه کنید، سپس با توجه به یک نمونه از آنها، جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	طبقه بندی معامله	مبلغ (ریال)	مستندات مورد نیاز	تصویب کننده
۱				
۲				
۳				

طبقه‌بندی خرید بر اساس قلمرو جغرافیایی

- ۱ خرید کالا از عرضه‌کنندگان داخلی (خرید داخلی)
- ۲ خرید کالا از عرضه‌کنندگان خارجی (خرید خارجی)

فعالیت

به نظر شما خرید داخلی انجام دهیم یا خارجی؟ چرا؟ ریسک کدام بیشتر است؟

۱ خرید داخلی

مدیریت خرید باید بتواند اقلام مورد نیاز را از عرضه‌کنندگان مطمئن و قابل اعتماد تهیه کرده و عواملی مانند کیفیت محصول، قیمت، فناوری، تحویل به‌موقع و مانند آنها را مورد توجه قرار دهد. زمانی که کالا و یا خدمات با ویژگی‌های موردنظر در داخل کشور وجود داشته باشد، دایره تدارکات، آنها را از عرضه‌کنندگان داخلی خریداری می‌کند.

فعالیت

برای خرید کالا باید چه عواملی را مد نظر قرار داد؟

۱	قیمت مناسب کالا	۲
۳		۴
۵		۶

۲ خرید خارجی

در برخی موارد شرکت‌ها برای پاسخ‌گویی به نیاز مشتریان و تأمین نیاز مصرف‌کنندگان، اقدام به خرید کالا از کشورهای دیگر می‌نمایند که اصطلاحاً خرید خارجی نامیده می‌شود. خریدهای خارجی نسبت به خریدهای داخلی، فرایند کاملاً متفاوت و پیچیده‌تری دارند و در نتیجه ریسک خریدهای خارجی بیش از خریدهای داخلی می‌باشد. اقدام برای انجام خریدهای خارجی بر عهده دایره امور بازرگانی است. با عملیات خرید خارجی و حسابداری آن در مقاطع تحصیلی بالاتر آشنا خواهید شد.

روش‌های خرید کالا

روش‌های متنوعی برای خرید کالاها در شرکت‌های بازرگانی به کار می‌رود که از جمله می‌توان به خرید نقد، خرید نسبه (اعتباری)، خرید از طریق پیش‌پرداخت‌ها و خرید اقساطی اشاره کرد.

۱ خرید نقد: هرگاه بهای کالای مورد معامله همزمان با تحویل کالا به صورت نقد به فروشنده پرداخت شود، خرید نقد انجام شده است.

- ۲ **خرید نسبه (اعتباری):** اگر پس از دریافت کالا، خریدار تعهد نماید که بهای کالای مورد معامله را در زمان معینی (مدت مورد توافق طرفین) به فروشنده پرداخت نماید، خرید نسبه انجام شده است.
- ۳ **خرید از محل پیش پرداخت‌ها:** ممکن است قبل از اینکه کالا خریداری و تحویل شرکت شود، کل بهای خرید و یا قسمتی از بهای آن پرداخت شود. در این حالت، خرید کالا از محل پیش پرداخت صورت گرفته است.
- ۴ **خرید اقساطی:** معامله‌ای است که در آن خریدار پس از دریافت کالا تعهد می‌نماید در سررسیدهای مشخصی بهای کالا را به صورت اقساط به فروشنده پرداخت نماید. ممکن است در خریدهای اقساطی بخشی از مبلغ همزمان با خرید کالا پرداخت و مابقی به صورت اقساط پرداخت گردد.
- ۵ **خرید تهاتری (پایاپای):** به معامله‌ای گفته می‌شود که در آن به جای پرداخت وجه نقد، کالا یا خدمات دیگری در مقابل کالا یا خدمت دریافت شده مبادله می‌شود.

روش‌های خرید از نظر نحوه سفارش و تحویل (بر اساس ماهیت و نحوه انجام معامله)

- ۱ **خرید حضوری (سنتی):** خریدار حضوری به محل فروشنده (فروشگاه، بازارها، نمایشگاه‌ها) مراجعه می‌کند.
- ۲ **خرید غیرحضوری شامل اینترنتی (برخط):** ثبت سفارش و خرید از طریق تارنما (وبسایت‌ها)، نرم‌افزار کاربردی (اپلیکیشن‌ها) یا سکوها (پلتفرم‌های) شبکه‌های اجتماعی انجام می‌شود.
- خرید تلفنی:** در این روش ثبت سفارش و خرید کالا از طریق تماس تلفنی انجام می‌شود.

فعالیت

۱ فرایند خرید کالا و مدارک لازم جهت خرید (از زمان درخواست خرید تا حسابداری آن) را به‌طور کامل بیان کنید.

۲ با کمک هم کلاسی‌های خود از چند مورد اسناد مثبت شامل فاکتورهای خرید، رسید کالا به انبار و... کپی گرفته و در کلاس بررسی نمایید که در هر یک از آنها چه مواردی درج شده است؟ آیا شکل آنها یکسان است؟

۳ مشخص نمایید آیا هر یک از موارد زیر می‌توانند مبنایی برای ثبت حسابداری خرید کالا قرار گیرند؟
فرم استعلام بها - برگ درخواست خرید - حواله انبار - فاکتور فروش - رسید انبار

۴ فروشگاه «ایران» مقداری کالا به فروشگاه «بانه» می‌فروشد، مهم‌ترین اسناد مثبت برای ثبت این رویداد در فروشگاه «بانه» چیست؟

۵ در مورد «خرید از طریق بازاریابی شبکه‌ای» به بحث بپردازید.

■ کار عملی ۲

«رسید انبار» فاکتور صفحه قبل را تنظیم کنید و از هم کلاسی خود بخواهید آن را با فاکتور خرید مطابقت دهد.

■ کار عملی ۳

شرکت «البرز» که به خرید و فروش رایانه و لوازم جانبی آن اشتغال دارد، برخی از کالاهای خود را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۶ از شرکت «مشهد» و در تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۰۸ از بازرگانی «سرخس» خریداری کرده است. این شرکت مبلغ صورتحساب شرکت «مشهد» را نقداً پرداخت ولی از صورتحساب بازرگانی «سرخس» فقط ۲۰٪ آن را پرداخت کرده است و برای مابقی بدهی بازرگانی «سرخس» چک یک‌ماهه صادر شد.

۱۴۰۵/۰۴/۰۶: خرید از شرکت «مشهد»:

■ ۱۰ عدد رایانه به قیمت هر واحد ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

■ ۵ دستگاه چاپگر جمعاً به مبلغ ۷۰۱۰۰۰۰۰۰ ریال.

■ ۸ عدد صفحه کلید جمعاً به مبلغ ۳۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۱۴۰۵/۰۴/۰۸: خرید از بازرگانی «سرخس»:

■ ۲۰ دستگاه نمایشگر ۲۱ اینچ به نرخ هر یک ۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

■ یک کارتن ماوس حاوی ۲۰ عدد جمعاً به ارزش ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

مطلوب است:

تهیه فاکتور رسمی خرید جداگانه به تاریخ‌های ۴/۶ و ۴/۸ برای شرکت «البرز» به‌طوری که مبلغ قابل پرداخت در آن لحاظ شده باشد (اطلاعات مربوط به خریدار و فروشنده در داخل فاکتور به‌دلخواه تنظیم شود از محاسبات مالیات بر ارزش افزوده صرف‌نظر شود).

رازداری، فضیلتی اخلاقی است که در موفقیت و پیروزی و نیک‌بختی انسان‌ها نقش بسزایی دارد. برای رسیدن به این فضیلت در محیط کسب‌وکار، همواره باید در حفظ و نگهداری اطلاعات مالی کوشا باشیم. برای مثال در اختیار قراردادن اطلاعاتی مربوط به قیمت کالاها و خدمات شرکت‌ها به سایر شرکت‌های رقیب، باعث بی‌اعتمادی خلق خدا و دور شدن از ارزش‌های اخلاقی و موفقیت و حتی سقوط فرد می‌شود.

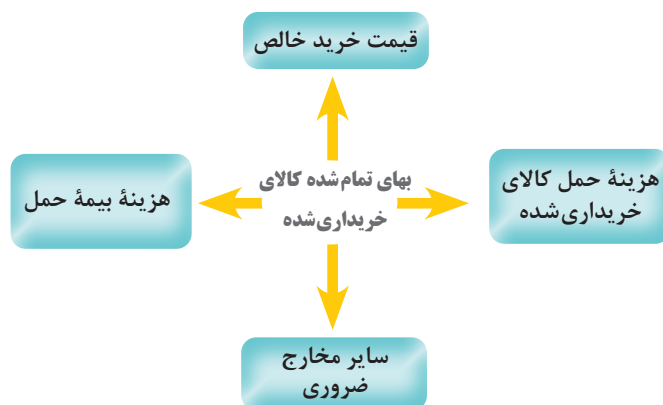
در معنی استغفرالله ربی و اتوب الیه آیا غور (جستجو) کرده‌اید؟ مسلماً توجه کرده‌اید وقتی انسان متوجه می‌شود که کار اشتباهی کرده است این ذکر کمک حال اوست. حال به نیایش زیر بیندیشیم. ای خالق هستی، اگر من، خانواده‌ام و نیاکانم با افکار، گفتار، رفتار و اعمال خود از روز ازل تا امروز مرتکب خطایی شده‌ایم و آگاهانه یا ناآگاهانه خاطره اشتباهی در شعور هستی ثبت کرده‌ایم، لطفاً به‌طور کامل آن را حل کنید و راهنماییم کنید که چگونه جبران کنم. ظرف وجودمان را با نور حقیقت و آگاهی لبریز بفرمایید.

دقت کنید

بهای تمام شده کالای خریداری شده

بهای تمام شده کالای خریداری شده شامل قیمت خرید خالص، حمل، بیمه و نظایر آن است. تصویر ۹ اجزای بهای تمام شده کالای خریداری شده را با توجه به مطالب گفته شده نشان می دهد:

تصویر ۹- اجزای بهای تمام شده کالای خریداری شده

مطابق بند ۶ و ۷ استاندارد حسابداری شماره ۸ (حسابداری موجودی مواد و کالا) بهای تمام شده موجودی مواد و کالا باید دربرگیرنده مخارج خرید، مخارج تبدیل و سایر مخارجی باشد که واحد تجاری در جریان فعالیت خود، برای رساندن کالا یا خدمات به مکان شرایط فعلی آن متحمل شده است. مخارج خرید شامل بهای خرید و هرگونه مخارج دیگری از قبیل حقوق و عوارض گمرکی و حمل است که مستقیماً به خرید مربوط می گردد؛ تخفیفات خرید از بهای خرید کسر می گردد.

نرخ خرید کالا

عبارت است از نرخی که برای تحصیل هر واحد کالا پرداخت می شود.

- ۱ قیمت خرید ۴ جلد کتاب حسابداری خرید و فروش، جمعاً ۲۵۰'۰۰۰ ریال می باشد، قیمت خرید هر جلد کتاب چند ریال است؟
قیمت هر جلد کتاب:
- ۲ برای خرید ۸ کارتن کالا (هر کارتن حاوی ده عدد کالا) مبلغ ۳۲۰'۰۰۰ ریال به فروشنده پرداخت شده است، نرخ هر کارتن کالا و هر عدد کالا را محاسبه کنید.
قیمت هر کارتن کالا:
قیمت هر عدد کالا:

فعالیت

هزینه حمل و سایر هزینه‌های مرتبط با خرید کالا

فعالیت

به نظر شما واحدهای تجاری برای خرید کالا غیر از قیمت خرید آن، ممکن است متحمل چه هزینه‌های دیگری شوند؟ نمونه‌ای از این هزینه‌ها را نام ببرید.

- ۱.....
- ۲.....
- ۳.....

متداول‌ترین هزینه‌ای که خریدار در ارتباط با خرید کالا متحمل می‌شود، هزینه حمل کالا به داخل شرکت است. هزینه‌ای را که خریدار بابت حمل کالا پرداخت می‌نماید، **هزینه حمل کالای خریداری شده** می‌نامند و معمولاً به عهده خریدار است. یکی از مدارک اصلی حمل و نقل کالا **بارنامه** (صورت‌حساب حمل کالا) می‌باشد که توسط شرکت‌های حمل و نقل صادر می‌شود. تصویر ۱۰ نمونه‌ای از بارنامه را نشان می‌دهد.

وزارت راه و شهرسازی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای بارنامه جاده‌ای داخلی					
نام و نام خانوادگی فرستنده:		شناسه ملی:	کد پستی محل بارگیری:	آدرس محل بارگیری:	تلفن:
نام و نام خانوادگی گیرنده:		شناسه ملی:	کد پستی محل تخلیه بار:	آدرس محل تخلیه بار:	تلفن:
نام و نام خانوادگی راننده اول:		کد ملی:	ساکن شهر:	شماره گواهینامه:	محل صدور:
نام و نام خانوادگی راننده دوم:		کد ملی:	ساکن شهر:	شماره گواهینامه:	محل صدور:
شماره پلاک وسیله نقلیه:	سری پلاک:	محل شماره گذاری:	نوع بارگیر:	کارخانه ساخت:	شماره کارت هوشمند ناوگان:
نام محموله:	وزن (کیلوگرم/حجم (لیتر))	نوع بسته بندی:	تعداد بسته:	میدان بارگیری:	مقصد تخلیه:
مبلغ (کرایه):	هزینه بارگیری:	هزینه تخلیه:	هزینه باسکول:	هوارش جانبایی کالا:	جمع کل کرایه:
(پیش‌کرایه)	باقیمانده کرایه:	(ریال)	کمسیون دریافتی:	ریال	مالیات بر ارزش افزوده:
شماره قرارداد بیمه:	نام شرکت بیمه گر:	ارزش کالا:	(ریال)	حق بیمه:	(ریال)
نام موسسه یا شرکت حمل و نقل:	کد شرکت:	نشانی:	به گیرنده تحویل دهد.		
ضمین اعلام وصول کالای مندرج در متن بارنامه متعهد می‌گردد آن را حداکثر تا تاریخ:			به گیرنده تحویل دهد.		
امضاء و اثر انگشت راننده: تاریخ:			نام و نام خانوادگی گیرنده: تاریخ:		
مهر و امضاء موسسه یا شرکت حمل و نقل:			مهر و امضاء سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای:		

تصویر ۱۰- نمونه بارنامه

سایر هزینه‌های مرتبط با خرید کالا ممکن است شامل هزینه بارگیری کالا و بیمه حمل باشد.

مطابق آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، تمامی شرکت‌های حمل‌ونقل عمومی (اعم از زمینی، ریلی، هوایی و دریایی) موظف هستند بارنامه‌های خود را به‌صورت الکترونیکی و براساس الگوی تعیین شده توسط سازمان امور مالیاتی، در سامانه مؤدیان ثبت و ارسال نمایند.

برای تأیید یا رد بارنامه در سامانه مالیاتی، ابتدا باید وارد درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی شد. تا بارنامه‌ها را بررسی کرده و در صورت صحت اطلاعات، آن را تأیید و در صورت وجود مغایرت، آن را رد نمود.

مشخص کنید، کدام مورد بخشی از بهای تمام‌شده کالای خریداری شده است؟

بخشی از بهای تمام شده است؟		نوع مخارج
بله	خیر	
		قیمت خرید کالا
		مخارج بارگیری
		هزینه حمل کالا
		مخارج فروش
		تخفیف تجاری
		بیمه حمل خرید

فعالیت

نمونه‌ای از فاکتور هزینه‌های مرتبط با خرید کالا را تهیه کنید و در کلاس با هنرآموز خود اجزای آن را بررسی نمایید.

فعالیت

در برخی موارد قسمتی از بهای کالا با توافق طرفین کسر می‌گردد که به مبلغ کسر شده، تخفیف گفته می‌شود. مبلغ کالا پس از کسر تخفیف، ملاک محاسبات در بهای تمام شده کالای خریداری شده خواهد بود.

نکته

مثال

شرکت «آروین» در تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۸ معادل ۵۰ واحد کالا جمعاً به ارزش ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نمود، مخارج مرتبط با این خرید شامل موارد زیر بوده است:

- هزینه حمل و بارگیری ۸۰۰۰۰۰۰ ریال
- هزینه بیمه حمل ۲۰۰۰۰۰۰ ریال
- سایر مخارج مرتبط ۴۰۰۰۰۰۰ ریال

بهای تمام شده ۵۰ واحد کالای خریداری شده برابر است با:

$$۵۰۰۰۰۰۰۰ + ۸۰۰۰۰۰۰ + ۲۰۰۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰۰۰ = ۶۴۰۰۰۰۰۰$$

بهای تمام شده کالای خریداری شده در ضمن بهای تمام شده هر واحد کالا به صورت زیر محاسبه می شود:

$$۶۴۰۰۰۰۰۰ \div ۵۰ = ۱۲۸۰۰۰۰$$

فعالیت

با کمک دوستان و مراجعه به چند شرکت یا فروشگاه، مواردی را که به بهای تمام شده کالای خریداری شده منظور می نمایند، فهرست کنید.

ردیف	شرکت / فروشگاه ...	شرکت / فروشگاه ...	شرکت / فروشگاه ...
۱	قیمت خرید کالا		
۲			
۳			
۴			

فعالیت

فروشگاه «سیستان» بعضی از کالاهای خریداری شده خود را برای فروش در بسته بندی های خاصی قرار می دهد و برای همین منظور متحمل هزینه های بسته بندی می شود. با در نظر گرفتن دو حالت زیر، آیا هزینه های بسته بندی به بهای تمام شده کالا منظور می شوند؟ بحث کنید.

الف) اگر کالاها بدون بسته بندی هم قابل فروش باشند.

ب) اگر کالاها بدون بسته بندی قابل فروش نباشند.

فعالیت

۱) اگر طبق توافق، فروشنده هزینه حمل کالای خریداری شده را پرداخت نماید، آیا در دفاتر خریدار بابت آن ثبتی انجام می شود؟

۲) به استاندارد شماره ۸ (موجودی کالا) رجوع کرده و مواردی را که نمی توان به بهای تمام شده موجودی ها منظور کرد، بنویسید؟

کار عملی ۴

شرکت «ورامین» به خرید و فروش لوازم خانگی اشتغال دارد، این شرکت در فروردین ماه سال جاری کالاهایی را به شرح زیر خریداری نموده است:

۱/۴- خرید ۵ دستگاه لباسشویی به بهای هر دستگاه ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال که هزینه حمل هر یک از آنها

۲۰۰۰۰۰۰ ریال بوده است. به این خرید ۵۰۰۰۰۰ ریال تخفیف تعلق می‌گیرد.

۱/۸- خرید ۱۰ دستگاه کولرگازی به بهای هر یک ۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال که کل هزینه حمل و بارگیری آن ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و هزینه بیمه آن تا مقصد ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد.

۱/۱۱- خرید ۱۲ دستگاه جاروبرقی جمعاً به مبلغ ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۱/۱۵- خرید ۱۵ دستگاه چرخ گوشت به بهای هر یک ۳۲۰۰۰۰۰۰ ریال و خرید ۲۰ دستگاه آبمیوه‌گیری به بهای هر یک ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال. کل هزینه حمل پرداختی بابت این تعداد خرید ۱۷۵۰۰۰۰۰۰ ریال است که به نسبت تعداد خرید بین اقلام خریداری شده تقسیم می‌شود.

۱/۲۲- خرید ۸ دستگاه ترازوی آشپزخانه با دریافت ۶۰۰۰۰۰۰ ریال تخفیف (معادل ۵٪ بهای خرید) و پرداخت ۲۶۰۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل خرید.

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده هر واحد کالای خریداری‌شده در هر یک از تاریخ‌های فوق

موجودی کالا

آیا همه اموالی که در شرکت وجود دارند از قبیل تجهیزات، اثاثه، موجودی کالا، ملزومات و نظایر آنها، کالا محسوب می‌شوند؟ چه دارایی‌هایی را باید به حساب موجودی کالا (خرید کالا) منظور نمود؟

فعالیت

موجودی کالا همان اجناس خریداری شده هستند که در جریان عادی عملیات واحد تجاری به قصد فروش نگهداری می‌شوند. شرکت‌های بازرگانی اقلام موجودی کالا را خریداری و بدون تغییر شکل (یا تا حد انجام تغییراتی مانند بسته‌بندی) به فروش می‌رسانند. طبقه‌بندی موجودی‌ها اساساً به نوع فعالیت شرکت بستگی دارد. ممکن است یک دارایی در شرکتی به عنوان موجودی کالا شناسایی شود، درحالی‌که همان دارایی در شرکتی دیگر، عنوان دیگری از دارایی‌ها داشته باشد. برای مثال در فروشگاه لوازم خانگی، یخچال موجودی کالا تلقی شده، حال آنکه در یک رستوران، یخچال موجودی کالا محسوب نمی‌شود و عنوان دیگری از دارایی‌ها را دارد.

جدول زیر را مانند نمونه، کامل کنید.

فعالیت

ردیف	واحد تجاری	موجودی کالا	دارایی‌های دیگر
۱	مصلح‌فروشی	گچ، سیمان، آجر، سفال و ...	رایانه، میز و صندلی و ...
۲			
۳			
۴			
۵			

اهمیت موجودی کالا

موجودی کالا بخش عمده‌ای از دارایی‌های بسیاری از واحدهای تجاری را تشکیل می‌دهد، بنابراین نحوه شناسایی و ارزیابی مناسب آن، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

فعالیت

۱ آیا هر خریدی باید به حساب موجودی کالا منظور شود؟ در این باره بحث کنید.

۲ چه تفاوت‌هایی بین واحدهای تجاری و واحدهای تولیدی وجود دارد؟

۳ با کمک هم کلاسی‌های خود جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	واحد تجاری	موجودی کالا
۱	فروشگاه‌های پوشاک	پیراهن، شلوار و ...
۲	فروشگاه‌های لوازم خانگی	
۳	سوپرمارکت‌ها	
۴	داروخانه‌ها	
۵	کتاب‌فروشی‌ها	

نکته

کلیه مراحل خرید کالا توسط واحد بازرگانی و یا واحد تدارکات انجام می‌شود. ولی حسابداری خرید توسط مسئول حسابداری خرید با استناد به مدارک مثبته خرید مانند برگ درخواست خرید، رسیدهای انبار و فاکتور فروشنده و سایر مدارک مرتبط انجام می‌شود.

سیستم‌های نگهداری موجودی کالا

برای دستیابی به اطلاعات موردنیاز به منظور تعیین مقادیر و ارزش کالا به یک سیستم حسابداری دقیق نیاز است. برای ثبت موجودی‌ها برای انعکاس در صورت‌های مالی دو سیستم وجود دارد که هر کدام به تفکیک مورد بررسی قرار می‌گیرد:

سیستم ادواری

در این سیستم، مقدار موجودی‌ها فقط در پایان هر دوره از طریق شمارش فیزیکی مشخص می‌گردد و ارزش ریالی آنها با استفاده از یکی از روش‌های ارزشیابی موجودی‌ها، تعیین می‌شود. در این روش اطلاع از مبلغ و مقدار کالای موجود در انبار در طول دوره مالی به راحتی امکان‌پذیر نیست. در صورت نیاز به اطلاعات مقداری و ریالی موجودی‌ها، نیاز به شمارش فیزیکی آنها و ارزش‌گذاری وجود خواهد داشت که مستلزم

صرف وقت و هزینه و احتمالاً توقف عملیات خواهد بود. در این سیستم برای محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، ابتدا باید خرید خالص (کل خرید منهای تخفیفات نقدی خرید و برگشت از خرید و تخفیفات) را محاسبه کرد و سپس هزینه حمل کالای خریداری شده و سایر هزینه های مرتبط را به آن اضافه نمود تا بهای تمام شده کالای خریداری شده به دست آید. تخفیفات نقدی خرید و برگشت از خرید و تخفیفات در پودمان چهارم به تعامل گذاشته می شود.

فعالیت

با توجه به مطالب گفته شده، رابطه های زیر را کامل کنید.

(الف) $\text{خرید خالص} = \text{خرید کالا} - (\dots\dots\dots + \dots\dots\dots)$

(ب) $\text{سایر هزینه های مرتبط} + \text{هزینه حمل کالای خریداری شده} + \text{خرید خالص} = \dots\dots\dots$

با توجه به توضیحات فوق، حساب هایی که در سیستم ادواری برای ثبت معاملات مربوط به خرید و بهای تمام شده کالای خریداری شده نگهداری می شوند، عبارت اند از:

- حساب خرید کالا
- حساب هزینه حمل کالای خریداری شده
- حساب برگشت از خرید و تخفیفات
- حساب تخفیفات نقدی خرید

■ کاربرد سیستم ادواری

کاربرد این سیستم صرفاً در شرکت هایی مناسب است که تنوع اقلام کالا زیاد و به طور نسبی کالاهای کم ارزش هستند، همچنین در بعضی صنایع نظیر خرده فروشی ها، رستوران ها، داروخانه ها و نظایر آنها که امکان نگهداری مدارک تفصیلی موجودی ها وجود ندارد، مناسب است.

■ خرید کالا در سیستم ادواری

در سیستم ادواری، کالاهایی که طی دوره مالی برای فروش خریداری می شود، در حسابی به نام «**خرید کالا**» ثبت می شود. خرید اقلام دیگر دارایی مانند ملزومات، اثاثه و مانند آنها که برای استفاده در عملیات واحد تجاری خریداری می شوند در حساب دارایی مربوطه منظور می شوند، زیرا حساب خرید کالا فقط اختصاص به خرید کالاهایی دارد که شرکت قصد فروش آنها را دارد.

■ هزینه حمل کالای خریداری شده (حمل به داخل) در سیستم ادواری

هزینه حمل در سیستم ادواری به حساب «**هزینه حمل کالای خریداری شده**» منظور می شود. هزینه حمل کالای خریداری شده را می توان مستقیماً به حساب خرید هم منظور نمود، ولی روش متداول، ثبت در حسابی جداگانه تحت عنوان «هزینه حمل کالای خریداری شده» است. این روش اطلاعات مفیدی برای کنترل و بررسی خریده ها و هزینه های حمل جهت تصمیم گیری در اختیار مدیران قرار می دهد. همان طور که گفته شد برای تعیین بهای تمام شده کالای خریداری شده، مانده این حساب به مانده خرید کالا اضافه می شود.

فعالیت

- ۱ آیا می توان هزینه حمل کالای خریداری شده را مستقیماً به حساب خرید منظور نمود؟ چرا؟
- ۲ هزینه حمل کالا را خریدار پرداخت می کند یا فروشنده؟ بحث کنید.

ارزشیابی شایستگی تنظیم اسناد و مدارک خرید کالا

نام و نام خانوادگی:			شماره ملی:		تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۱	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲	توانایی کنترل اسناد و مدارک خرید کالا بر طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه‌های مرتبط
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۱۱	کار	تنظیم اسناد و مدارک خرید کالا	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/ داوری/ نمره‌دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	کنترل مستندات خرید کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۲۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاقی حرفه‌ای	۳	
				کنترل مستندات خرید کالا	۲	
				پایین تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۲	محاسبه بهای تمام شده خرید کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاقی حرفه‌ای	۳	
				محاسبه بهای تمام شده بطور کامل و صحیح خرید کالا	۲	
				پایین تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۳	کار با نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاقی حرفه‌ای	۳	
				کار با نرم افزار در بخش مستندات خرید کالا به طور صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
	۲					
	۱					
☐ بلی						
☐ خیر						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار :

- کسب حداقل نمره ۲ از مرحله دوم (مراحل بحرانی)
- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش
- کسب حداقل نمره میانگین ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها
- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲: صدور سند حسابداری خرید کالا

صدور سند حسابداری خرید کالا در سیستم ادواری

خرید کالا	
افزایش	بدهکار

در سیستم ادواری، هنگام خرید کالا، حساب خرید کالا بدهکار می‌شود و در پایان دوره مانده حساب خرید کالا همواره بدهکار خواهد بود.

هنگام خرید کالا معمولاً یکی از حالات زیر اتفاق می‌افتد:

الف) خریدار، وجه کالای خریداری شده را به صورت نقد پرداخت کند (خرید نقد).

ب) خریدار، پرداخت وجه کالای خریداری شده را در موعد معینی تعهد کند (خرید نسبه).

ج) خریدار، قسمتی از مبلغ را پرداخت و مابقی آن را تعهد کند و یا برای آن اسناد تجاری صادر نماید.

د) خریدار، قبل از تحویل کالا کل بهای خرید و یا قسمتی از بهای آن را پرداخت نماید (پیش‌پرداخت).

■ اسناد حسابداری خرید کالا به صورت زیر تنظیم می‌شود:

سند حسابداری خرید کالا به صورت نقد

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فروشگاه «کرمان» در ۱۴۰۵/۰۸/۰۷ کالایی را به ارزش ۴۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نمود.
مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید کالا با فرض استفاده از سیستم ادواری.

فعالیت

شماره سند:		فروشگاه کرمان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۸/۰۷		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
				۴۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد			۴۰۰'۰۰۰
جمع: چهارصد هزار ریال					
شرح سند: بابت خرید نقدی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری خرید کالا به صورت نسیه

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		xx	
		حساب‌های پرداختی تجاری			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نسیه از کارخانه/ شرکت ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ پرداختی‌های تجاری و غیر تجاری

حساب‌های پرداختی تجاری (بستانکاران تجاری) بیانگر بدهی‌های واحد تجاری بوده که در اثر خرید نسیه مواد، کالا و خدمات به وجود آمده و برای آنها چک و سفته صادر نشده است. نمونه دیگر از بدهی‌ها، اسناد پرداختی تجاری می‌باشد و زمانی ایجاد می‌شود که واحد تجاری در ازای خرید نسیه مواد، کالا و خدمات، چک مدت دار و یا سفته صادر کرده باشد. بنابراین اصطلاح تجاری برای عملیات اصلی واحد تجاری به کار می‌رود. عملیات اصلی در یک شرکت بازرگانی خرید و فروش کالا است حساب‌ها و اسناد پرداختی تجاری در اثر خرید نسیه کالا ایجاد می‌شود. برای خرید سایر دارایی‌ها مانند ملزومات، اثاثه، ماشین‌آلات، ساختمان و ... چون این عملیات غیرتجاری محسوب می‌شود، استفاده از عنوان «سایر حساب‌های پرداختی» برای ثبت این گونه عملیات مناسب‌تر است. بنابراین برای تفکیک معاملات اصلی و مرتبط از معاملات فرعی و غیرمرتبط، به ترتیب عناوین «حساب‌های پرداختی» و «سایر حساب‌های پرداختی» به کار برده می‌شود.

فرض کنید که فروشگاه «کرمان» کالا را به صورت نسیه خریداری نموده است. در این حالت سند حسابداری آن را صادر نمایید.

شماره سند:		فروشگاه کرمان		شماره سند: ۱۴۰۵/۰۸/۰۷	
تاریخ سند:		سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضمائ:		شرح		مبلغ جزء	
ردیف		کد حساب		بدهکار (ریال)	
				بستانکار (ریال)	
			خرید کالا	۴۰۰،۰۰۰	
			حساب‌های پرداختی		
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نسیه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

به منظور حفظ و پیگیری سوابق تأمین کنندگان کالا در نرم‌افزارهای حسابداری، توصیه می‌شود حتی در موارد خرید نقدی کالا نیز، ثبت حسابداری به گونه‌ای انجام شود که ابتدا مبلغ خرید به بستانکار حساب‌های پرداختی (تأمین کننده) منظور گردد و سپس پرداخت وجه نقد از طریق بستانکار کردن حساب موجودی نقد ثبت شود.

با این روش، سوابق مربوط به هر تأمین کننده در سیستم حسابداری حفظ شده و گزارش گیری دقیق تری از معاملات انجام شده با آنان امکان پذیر خواهد بود. پس شیوه ثبت حسابداری خرید نقدی کالا بهتر است به این صورت باشد:

شماره سند:		فروشگاه کرمان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف		کد حساب		مبلغ جزء	
		شرح		بدهکار (ریال)	
				بستانکار (ریال)	
			خرید کالا	xx	
			حساب‌های پرداختی - نام فروشنده (تأمین کننده)		xx
			حساب‌های پرداختی - نام فروشنده (تأمین کننده)	xx	
			موجودی نقد		xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

در تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۰۱، بازرگانی سپید تعداد ۱۰۰ عدد کالا از قرار هر عدد ۲۰،۰۰۰ ریال به صورت نقد از شرکت مهران خریداری نمود.
مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید کالا به طوری که فروشنده در سوابق تأمین کنندگان نشان داده شود.

شماره سند: تاریخ سند:		فروشگاه کرمان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «سمنان» در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۰۲ کالایی را به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود و ۲۰۰۰۰۰۰ ریال آن را نقداً پرداخت و برای مابقی سفته یک ماهه صادر کرده است.
مطلوب است: صدور سند حسابداری رویداد فوق. (سیستم ادواری)

۱ سند حسابداری در حالتی که خریدار بخشی از مبلغ خرید را قبل از دریافت کالا پرداخت می کند.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت خرید کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
				xx	xx
جمع:					
شرح سند: پیش پرداخت بابت خرید کالا از کارخانه/ شرکت ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «زابل» از سیستم ادواری استفاده می‌نماید و در ۱۴۰۵/۰۶/۰۱ برای کالایی که قیمت خرید ۱۰۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد، مبلغ ۳۵۰۰۰۰ ریال پیش پرداخت نمود، این کالا ۱۴۰۵/۰۶/۲۰ از فروشنده تحویل گرفته می‌شود.

مطلوب است: صدور سند حسابداری پیش پرداخت خرید کالا در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۰۱

شماره سند:		شرکت زابل		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۶/۰۱		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت خرید کالا			
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

۲ سند حسابداری دریافت کالا از محل پیش پرداخت‌ها:

هنگام تحویل کالا از فروشنده، حساب پیش پرداخت خرید، به میزان مبلغ پرداخت شده قبلی، بستانکار می‌گردد.

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
		پیش پرداخت خرید کالا			xx
جمع:					
شرح سند: بابت دریافت کالا از محل پیش پرداخت‌ها					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «زابل» کالا را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۲۰ تحویل گرفت و مابقی مبلغ آن را در همین تاریخ پرداخت نمود.

مطلوب است: صدور سند حسابداری تحویل کالا در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۲۰.

شماره سند:		شرکت زابل		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۶/۲۰		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		۱'۰۰۰'۰۰۰	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده

در سیستم ادواری، این هزینه در حساب جداگانه‌ای تحت عنوان «هزینه حمل کالای خریداری شده» ثبت می‌شود.

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حمل کالای خریداری شده		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده به شرکت حمل و نقل / آقای					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «زابل» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۲۸ مبلغ ۲۰۰'۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت نمود.
مطلوب است: صدور سند حسابداری پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده.

فعالیت

شماره سند:		شرکت زابل		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۶/۲۸		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه حمل کالای خریداری شده		۲۰۰۰۰۰۰	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

یادآوری

همان طور که قبلاً اشاره شد هدف از خرید می تواند استفاده یا مصرف در بخش های داخلی شرکت باشد، که در این صورت سند حسابداری آن به صورت زیر خواهد بود:

سند حسابداری خرید در حالتی که خرید به قصد استفاده داخلی صورت می گیرد:

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		دارایی (اثاثه، ملزومات و ...)		xx	
		موجودی نقد/ سایر حساب های پرداختنی			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید دارایی (اثاثه، ملزومات و ...)					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

در شرکت «سعدی» ۵ عدد کالا جمعاً به ارزش ۱۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری شد، یک عدد از این کالاها جهت استفاده (مصرف داخلی) در اختیار واحد بایگانی شرکت قرار گرفت، به نظر شما حساب خرید کالا به چه مبلغی بدهکار می گردد؟

■ کار عملی ۵

در واحد تجاری «خرمشهر» رویدادهای زیر در مهر ماه سال جاری رخ داده است:

- در تاریخ ۷/۳ معادل ۲۰ صندوق چای به ارزش هر صندوق ۴۰۸'۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری شد.
- در تاریخ ۷/۵ معادل ۱۰ دستگاه بخاری به بهای هر دستگاه ۱۴۷'۰۰۰ ریال به صورت نسیه و ۵ دستگاه جارو برقی به بهای هر دستگاه ۱۱۵'۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری شد، لازم به ذکر است در همین تاریخ دو دستگاه از این بخاری‌ها برای استفاده واحدهای حسابداری و فروش اختصاص داده شده است.
- در تاریخ ۷/۹، ۱۰ کارتن مواد شوینده به بهای هر کارتن ۹۶'۰۰۰ ریال خریداری شد، برای نصف مبلغ این خرید چک روز صادر و برای مابقی سفته‌ای سه ماهه صادر گردید.
- در تاریخ ۷/۱۲ برای خرید کالایی که قیمت تمام‌شده آن ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال است، معادل ۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال پیش پرداخت انجام شد.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق، با فرض استفاده از سیستم ادواری. (در سند حسابداری ستون مبلغ جزء نیز تکمیل شود)

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سیستم دائمی

چگونه می‌توان ارزش کالای موجود در انبار را در هر زمان اعلام کرد؟ بحث کنید.

فعالیت

سیستم دائمی سابقه‌ای مستمر و لحظه به لحظه از تغییرات (افزایش یا کاهش) در موجودی کالا را نگهداری می‌کند. در سیستم دائمی علاوه بر استفاده از حساب‌های دفتر کل و یا معین، مدارک دیگری (کارت حساب کالا) جداگانه برای هریک از انواع موجودی‌ها نگهداری می‌شود و ارزش مقداری و ریالی موجودی کالا در هر مقطع زمانی از دفاتر قابل استخراج است. از این‌رو می‌توان کنترل مطلوب‌تری بر موجودی کالای انبار داشت، در صورت استفاده از سیستم دائمی، شمارش عینی موجودی کالا (انبارگردانی) تنها به منظور اثبات صحت

میزان موجودی‌ها، از طریق مقایسه آنها با مدارک حسابداری ضروری است. در صورت وجود هر گونه اختلاف، موضوع باید پیگیری گردد و از طریق اصلاح مدارک سیستم دائمی (کارت‌ها و دفاتر معین) اختلاف رفع شود تا این مدارک با شمارش عینی اقلام مطابقت کند.

فعالیت

در هر یک از فروشگاه‌ها و شرکت‌های زیر مشخص کنید که آیا رویدادهای خرید باید به حساب خرید کالا (موجودی کالا) منظور شود یا دارایی مربوطه؟ توضیح دهید.

ردیف	فروشگاه / شرکت	رویداد	به چه حسابی منظور شود؟	
			دارایی مربوطه	خرید کالا (موجودی کالا)
۱	فروشگاه پوشاک	خرید یک دستگاه رایانه	✓	
۲	مصلح‌فروشی	خرید مقادیری سیمان		
۳	شرکت پخش دارو	خرید یک دستگاه وانت نیسان		
۴	فروشگاه لوازم صوتی و تصویری	خرید هشت دستگاه بلندگو		
۵	شرکت تولیدی ظروف پلاستیکی	خرید نرم‌افزار حسابداری		

کاربرد سیستم دائمی

در گذشته، سیستم دائمی عمدتاً در مورد کالاهای گران قیمت کاربرد داشت اما امروزه اکثر واحدهای تجاری با وجود نرم‌افزارهای حسابداری، به این سیستم روی آورده‌اند، این نرم‌افزارها به حسابداران کمک می‌کند تا بدون اشتباه و با هزینه‌ای کمتر از سیستم‌های دستی به پردازش مبادلات بزرگ موجودی کالا بپردازند. در واقع این سیستم، کنترل داخلی را ارتقا و کارایی را نیز افزایش می‌دهد زیرا همیشه اطلاعات مربوط به مقدار و مبلغ خرید و بهای تمام‌شده مواد و کالا در اختیار بوده و مدیران بهتر می‌توانند تصمیم‌گیری نمایند.

فعالیت

با کمک هم کلاسی‌های خود به چند شرکت و فروشگاه محل زندگی خود مراجعه کنید و از سیستم آنها در ثبت موجودی کالا و ویژگی‌های آن جويا شوید و نتیجه را در کلاس بحث کنید.

موجودی کالا در سیستم دائمی

در سیستم دائمی کلیه خریدها مستقیماً به حساب «**موجودی کالا**» منظور می‌شود و حسابی به نام خرید کالا نگهداری نمی‌شود. در این سیستم هزینه حمل به جای اینکه به حساب هزینه حمل کالای خریداری شده منظور شود، به حساب موجودی کالا منظور می‌شود. همچنین سایر مخارج از جمله مخارج بارگیری کالا، بیمه حمل و... در حساب موجودی کالا ثبت می‌شوند.

- ۱ چه تفاوت‌هایی بین سیستم دائمی و ادواری وجود دارد؟ بحث کنید.
- ۲ سیستم دائمی و ادواری برای چه شرکت‌هایی مناسب است؟
- ۳ در کدام یک از سیستم‌های نگهداری موجودی کالا، نیاز به شمارش کالا در پایان دوره وجود دارد؟
- ۴ به عنوان یک حسابدار نحوه برخورد با رویداد زیر را در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی بررسی کنید.

شرح	سیستم نگهداری	خرید کالا	موجودی کالا	هزینه حمل	بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده
خرید کالا به مبلغ ۵۰۰٬۰۰۰ ریال و پرداخت ۴۰٬۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل	ادواری				
	دائمی				

بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده رویداد فوق را در سیستم دائمی و ادواری با هم مقایسه کنید.

صدور سند حسابداری خرید کالا در سیستم دائمی

موجودی کالا	
افزایش	بدهکار

در این سیستم در زمان خرید کالا، حساب موجودی کالا بدهکار می‌شود. هزینه حمل کالای خریداری‌شده، تخفیفات نقدی خرید و برگشت از خرید و تخفیفات در یک حساب جداگانه نگهداری نمی‌شوند (برعکس سیستم ادواری)، بلکه هنگام تحقق به حساب موجودی کالا منظور می‌شوند. مانده موجودی کالا در پایان دوره همواره بدهکار خواهد بود.

سند حسابداری خرید کالا به صورت نقد

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
				xx	xx
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

واحد تجاری «همدان» در دهم تیر ماه سال جاری ۱۰ عدد کالا به ارزش هر یک ۸۵۰۰۰۰ ریال از کارخانه قزوین به صورت نقد خریداری نمود.
مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید کالا، با فرض استفاده از سیستم دائمی.

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری همدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

اگر بخواهیم در فعالیت شرکت همدان، سوابق فروشنده در دفاتر نشان داده شود، سند حسابداری خرید کالا را به صورت زیر است:

شماره سند: تاریخ سند: ۱۰/۴/۱۰		واحد تجاری همدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی کالا		۸۵۰۰۰۰۰	
		حساب‌های پرداختی - کارخانه قزوین			۸۵۰۰۰۰۰
		حساب‌های پرداختی - کارخانه قزوین		۸۵۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد			۸۵۰۰۰۰۰
جمع: یک میلیون و هفتصد هزار ریال					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه قزوین					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری خرید کالا به صورت نسبه

فرض کنید واحد تجاری «همدان» کالاها را به صورت نسبه خریداری کرده باشد. در این حالت سند حسابداری صادر نمایید.

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری درحالتی که خریدار بخشی از مبلغ خرید را قبل از دریافت کالا پرداخت می کند.

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت خرید کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: پیش پرداخت بابت خرید کالا از کارخانه/ شرکت ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت کالا از محل پیش پرداخت ها:

شرکت «بابل» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۵ کالایی به ارزش ۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری نمود، اگر مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال از مبلغ خرید قبلاً پرداخت شده باشد.
مطلوب است : صدور سند حسابداری رویداد فوق، با فرض استفاده از سیستم دائمی.

فعالیت

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده در سیستم دائمی

فعالیت

هزینه حمل کالای خریداری شده در سیستم ادواری به حساب منظور و در سیستم دائمی به حساب منظور می شود.

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی کالا		xx	
		موجودی نقد			xx
				xx	xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «بابل»، در تاریخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۶ مبلغ ۱۲۰٬۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت نمود.
مطلوب است: صدور سند حسابداری پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده. (سیستم دائمی)

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت بابل سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

برای سند حسابداری زیر رویداد مالی مناسبی بنویسید.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت چالوس سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی کالا		۶۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد			۵۰۰'۰۰۰
		پیش پرداخت خرید کالا			۱۰۰'۰۰۰
جمع: ششصد هزار ریال					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جدول زیر را کامل نمایید.

ردیف	شرح	سیستم نگهداری موجودی کالا
۱	کالای خریداری شده به حساب «خرید کالا» منظور شده است.	ادواری
۲	هزینه حمل کالا به حساب «هزینه حمل کالای خریداری شده» منظور شده است.	
۳	کالای خریداری شده به حساب «موجودی کالا» منظور شده است.	
۴	هزینه حمل کالا به حساب «موجودی کالا» منظور شده است.	

■ کار عملی ۶

اسناد حسابداری رویدادهای مربوط به کار عملی ۵ (واحد تجاری خرمشهر) را در نظر بگیرید.

- در تاریخ ۷/۳، ۲۰ صندوق چای به ارزش هر صندوق ۴۰۸,۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری شد.

- در تاریخ ۷/۵، ۱۰ دستگاه بخاری به بهای هردستگاه ۱۴۷,۰۰۰ ریال به صورت نسیه و ۵ دستگاه جاروبرقی به بهای هر دستگاه ۱۵,۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری شد. لازم به ذکر است، در همین تاریخ دو دستگاه از این بخاری‌ها برای استفاده واحدهای حسابداری و فروش اختصاص داده شده است.

- در تاریخ ۷/۹، ۱۰ کارتن مواد شوینده به بهای هر کارتن ۹۶,۰۰۰ ریال خریداری شد. برای نصف مبلغ این خرید چک روز صادر و برای مابقی سفته ای سه ماهه صادر گردید.

- در تاریخ ۷/۱۲ برای خرید کالایی که قیمت تمام شده آن ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال است، معادل ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال پیش پرداخت انجام شد.

مطلوب است :

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با فرض استفاده از سیستم دائمی (در سند حسابداری ستون مبلغ جزء نیز تکمیل شود) و مقایسه کنید با کار عملی ۵ که با سیستم ادواری حل نموده‌اید.

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		واحد تجاری ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

عملیات حسابداری خرید کالا در دو روش ادواری و دائمی به صورت مقایسه‌ای (بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده)

ردیف	سیستم ادواری			سیستم دائمی		
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
۱	خرید کالا موجودی نقد/ حساب‌های پرداختنی بابت خرید کالا	xx	xx	موجودی کالا موجودی نقد/ حساب‌های پرداختنی بابت خرید کالا	xx	xx
۲	هزینه حمل کالای خریداری شده موجودی نقد/ حساب‌های پرداختنی پرداخت بابت هزینه حمل	xx	xx	موجودی کالا موجودی نقد/ حساب‌های پرداختنی پرداخت بابت هزینه حمل	xx	xx

■ کار عملی ۷

خریده‌های فروشگاه «لاهیجان» در خرداد ماه ۱۴۰۵ به قرار زیر بوده است:

کالاها مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشند.

توجه

۳/۵- فاکتور شماره ۲۸ خرید کالا از شرکت «ساری» را به مبلغ ۷۴۰'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. پرداخت این مبلغ از طریق چک شماره ۴۰۰۶ (به تاریخ روز) صورت گرفته است.

۳/۶- فاکتور شماره ۷۱۶ خرید ملزومات از فروشگاه «زنجان» را به مبلغ ۹۰۰'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. وجهی بابت این خرید پرداخت نشده است.

۳/۸- فاکتور شماره ۲۵۶ خرید کالا از شرکت «قشم» را به مبلغ ۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. در ازای این خرید سفته‌ای سه ماهه صادر شده است.

۳/۱۲- صورتحساب شماره ۵۰ دریافتی از شرکت حمل و نقل «کالا» پرداخت هزینه حمل کالاهای خریداری شده به مبلغ ۸۵'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. آقای محمدی تنخواه دار این شرکت وجه آن را پرداخت نموده است (تنخواه‌گردان به روش ثابت)

۳/۱۸- فاکتور شماره ۵۳۱۴ خرید اثاثه از کارخانه «امیدیه» را به مبلغ ۲۴۰'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. معادل ۴۰'۰۰۰ ریال آن از صندوق شرکت پرداخت شده است و مابقی ۴۵ روز دیگر پرداخت می‌شود.

۳/۲۲- فاکتور شماره ۶۴۷ خرید کالا از بازرگانی «شهریار» را به مبلغ ۹۰۰'۰۰۰ ریال نشان می‌دهد. یک سوم این مبلغ از طریق چک شماره ۴۰۰۷ (به تاریخ روز) پرداخت شده و مابقی قرار است در تاریخ ۳/۳۰ پرداخت شود.

۳/۲۶- صورتحساب شماره ۵۱ دریافتی از شرکت حمل و نقل «کالا» پرداخت هزینه حمل کالاهای خریداری شده به مبلغ ۳۰'۰۰۰ ریال را نشان می‌دهد. پرداخت این صورتحساب از طریق تنخواه‌گردان (آقای محمدی) صورت گرفته است.

۳/۲۸- ملزومات خریداری شده ۳/۶ به دلیل عدم استفاده به همان مبلغ خرید به صورت نقد فروخته شد و وجه آن به حساب صندوق شرکت واریز شد.

۳/۳۰- صدور چک شماره ۴۰۰۸ (به تاریخ روز) بابت تسویه مانده بدهی تاریخ ۳/۲۲.

۳/۳۱- ارائه اسناد هزینه توسط تنخواه گردان (آقای محمدی) و تأیید آن و همچنین صدور چک شماره ۴۰۰۹ در وجه آقای محمدی بابت تأمین هزینه‌های انجام شده.

مطلوب است:

الف) تنظیم سند حسابداری به دو روش ادواری و دائمی و ثبت اسناد حسابداری در دفتر روزنامه

ب) اسناد حسابداری خرید کالا طوری ثبت شود که سوابق فروشندگان نشان داده شود.

ج) محاسبه تاریخ سررسید سفته‌ای که در تاریخ ۳/۸ صادر شده است.

سایر حساب‌های دریافتنی (مالیات بر ارزش افزوده خرید)

در چند سال اخیر، مالیات بر ارزش افزوده، به انواع مالیات‌هایی که در نظام مالیاتی کشور دریافت می‌شود اضافه شده است. برای درک بهتر مفهوم این نوع مالیات، بهتر است ابتدا بدانیم ارزش افزوده به چه معناست؟

ارزش افزوده عبارت است از تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری یا تحصیل شده در یک دوره معین.

همانطور که قبلاً گفته شد، مالیات بر ارزش افزوده، مالیات غیرمستقیمی است که مصرف‌کننده (خریدار) آن را به همراه بهای خرید اجناس و خدمات می‌پردازد و دریافت‌کننده (فروشنده) موظف است مقدار مالیات دریافتی را به دولت پرداخت کند.

از آنجا که فروشنده نیز ضمن خرید اولیه چنین مالیاتی را پرداخته است ولی مصرف‌کننده نهایی محسوب نمی‌شود، او حق دارد کل مالیات‌های ارزش افزوده پرداختی خود را از کل مالیات بر ارزش افزوده‌های دریافتی کسر کرده و مابه‌التفاوت را به دولت بپردازد.

مالیات خرید: مالیات متعلق به خرید کالاها و خدمات مشمول مالیات برای فعالیتهای اقتصادی مؤدی در یک دوره معین.

اعتبار مالیاتی: مالیات که مؤدی بابت خرید کالا یا خدمت پرداخت می‌نماید.

معافیت مالیاتی: عدم تعلق مالیات بر کالاها و خدمات به موجب قانون مالیات بر ارزش افزوده. بنابراین به جز کالاها و خدمات معاف از مالیات بر ارزش افزوده، کلیه کالاها و خدمات، مشمول اخذ مالیات ارزش افزوده خواهند بود.

با مراجعه به قانون مالیات بر ارزش افزوده، در مورد مأخذ محاسبه مالیات مؤدیان بحث کنید.

فعالیت

در تصویر شماره ۱۱ نحوه محاسبه عوارض و مالیات بر ارزش افزوده در فاکتور فروش نشان داده شده است:

فاکتور فروش کالا و خدمات		شماره سریال ۱۴۵۶۴۷	تاریخ ۱۴۰۴/۰۸/۰۵
مشخصات فروشنده			
نام شخص حقیقی/ حقوقی: شرکت پخش شمیران		شماره ثبت/ شماره ملی:	
نشانی کامل: استان: تهران		شماره اقتصادی:	
شهرستان:		کد پستی ۱۰ رقمی:	
نشانی:		شماره تلفن/ فکس:	
مشخصات خریدار:			
نام شخص حقیقی/ حقوقی: فروشگاه ورزشی قزوین		شماره ثبت/ شماره ملی:	
نشانی کامل: استان: قزوین		شماره اقتصادی:	
شهرستان:		کد پستی ۱۰ رقمی:	
نشانی:		شماره تلفن/ فکس:	
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله			
۱	۲	۳	۴
۵	۶	۷	۸
۹	۱۰	۱۱	
نحوه محاسبه براساس شماره ستون ←			
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/ مقدار
۱	۵۴۱	کفش ورزشی	۱۰۰
۲	۸۱۳	جوراب ورزشی	۵۰
۳	۸۱۵	توپ فوتبال	۲۰
جمع کل			
مبلغ قابل پرداخت به عدد و حروف: یازده میلیون و یکصد و نود و هشت هزار ریال			
شرایط و نحوه فروش: نقد ☒ غیر نقدی ☐			
توضیحات:			
مهر و امضا فروشنده:			
مهر و امضا خریدار:			

تصویر ۱۱- نحوه محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در فاکتور فروش

نرخ مالیات بر ارزش افزوده، هرساله از سوی دولت مشخص می شود، برای مثال این نرخ در سال ۱۴۰۵ معادل ۱۰٪ تعیین شده است.

تذکر

مصرف کننده نهایی: شخصی حقیقی است که کالا و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده نکند.

۱ با کمک دوستان و هم‌کلاسی‌های خود از فاکتورها و صورتحساب‌های خرید چند فروشگاه یا شرکت محل زندگی خود کپی بگیرد و به کلاس بیاورد و نحوه محاسبه مالیات و عوارض آن را بررسی و نتیجه را به هنرآموز خود گزارش دهید.

۲ با کمک هم‌کلاسی‌های خود و با مراجعه به سایت (نظام مالیات بر ارزش افزوده: <http://www.evat.ir>) بررسی کنید که آیا مالیات بر ارزش افزوده به همه کالاها و خدمات تعلق می‌گیرد؟ چند نمونه از کالاها و خدماتی که از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند، فهرست کنید.

۱	۲	۳
۴	۵	۶
۷	۸	۹

براساس نرخ قانونی عوارض و مالیات بر ارزش افزوده طی سال‌های ۱۴۰۰ تا سال جاری، جدول زیر را کامل نمایید:

ردیف	سال	مبلغ خرید (ریال)	درصد مالیات بر ارزش افزوده	مبلغ پرداختی (با احتساب مالیات بر ارزش افزوده)
۱	۱۴۰۰	۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰		
۲	۱۴۰۱	۲۵۰'۰۰۰'۰۰۰		
۳	۱۴۰۲			۳۲۷'۰۰۰'۰۰۰
۴	۱۴۰۳	۶۰۰'۰۰۰'۰۰۰		
۵	۱۴۰۴	۷۲۰'۰۰۰'۰۰۰		
۶	۱۴۰۵	۹۰۰'۰۰۰'۰۰۰		
۷				

■ کار عملی ۸

فاکتور زیر را در نظر بگیرید:

فاکتور فروش کالا و خدمات										
شماره سریال		شماره ۲۸								
تاریخ		۰۳/۰۵								
مشخصات فروشنده										
نام شخص حقیقی/حقوقی : شرکت گنبد			شماره اقتصادی :			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی کامل : استان : گرگان			کد پستی ۱۰ رقمی :			شماره تلفن/فکس:			شهر:	
مشخصات خریدار										
نام شخص حقیقی/حقوقی : فروشگاه اهر			شماره اقتصادی :			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی کامل : استان : آذربایجان شرقی			کد پستی ۱۰ رقمی :			شماره تلفن/فکس:			شهر:	
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله										
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/مقدار	واحد	مبلغ واحد(ریال)	مبلغ کل(ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف(ریال)	جمع مالیات و عوارض(ریال)	جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض(ریال)
۱	۹۸۱	پودر رخت شویی	۱۰	کارتن	۴۰۰,۰۰۰	۴۰۰,۰۰۰	-	۴۰۰,۰۰۰	۰	۴۰۰,۰۰۰
۲	۴۱۰	صابون	۲۰	بسته	۱۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۰	۱۹۰,۰۰۰
۳	۲۳۱	چرم گیر	۱	کارتن	۳۵۰,۰۰۰	۳۵۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۰	۳۰۰,۰۰۰
۴	۵۱۲	شیشه پاک کن	۱۵	عدد	۷۵۰,۰۰۰	۱۱,۲۵۰,۰۰۰	-	۱۱,۲۵۰,۰۰۰	۰	۱۱,۲۵۰,۰۰۰
۵	۱۶۷	خمیر دندان	۱	عدد	۳۲,۰۰۰	۳۲,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۰	۱۲,۰۰۰
					جمع کل		۱۸,۱۰۰,۰۰۰		۰	۱۸,۱۰۰,۰۰۰
مبلغ قابل پرداخت به عدد و حروف :										
شرایط و نحوه فروش: نقدی ☒ غیرنقدی ☐										
مهر و امضا فروشنده: مهر و امضا خریدار: توضیحات:										

مطلوب است:

با اعمال نرخ سال جاری مالیات بر ارزش افزوده، قسمت‌هایی را که با علامت سؤال مشخص شده‌اند، محاسبه نمایید.

سند حسابداری خرید کالا در سیستم ادواری حالتی که کالا مشمول مالیات ارزش افزوده است:

«در زمان خرید کالا، مبلغ مالیات بر ارزش افزوده تحت سرفصل سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده ثبت (بدهکار) می‌شود، چون مبالغی که بابت مالیات بر ارزش افزوده در زمان خرید پرداخت می‌شود، جزء مطالبات شرکت محسوب می‌شود».

توجه

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		xx	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

فروشگاه «مازندران» در ۱۴۰۵/۰۹/۰۸ کالایی به ارزش ۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال (بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده) به صورت نقد خریداری نمود. این کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشد. **مطلوب است:** صدور سند حسابداری خرید با فرض استفاده از سیستم ادواری

شماره سند: تاریخ سند: ۱۴۰۵/۹/۸		فروشگاه مازندران سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا		۴۰۰۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۴۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد			۴۴۰۰۰۰۰۰
جمع: چهار میلیون و چهارصد هزار ریال					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه / شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مالیات بر ارزش افزوده $4000000 \times 10\% = 4000000$

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی کالا		xx	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:				xx	xx
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از شرکت/کارخانه...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بازرگانی «مشهد»، در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰ کالایی به ارزش ۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال شامل ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال مالیات بر ارزش افزوده به صورت نسبه خریداری نمود.

مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید کالا.

شماره سند:		بازرگانی مشهد		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مطابق ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده، خدمات حمل و نقل (اعم از بار و مسافر) درون و برون شهری و بین‌المللی جاده‌ای، ریلی و دریایی از پرداخت مالیات معاف هستند.

فعالیت

با مراجعه به قانون مالیات بر ارزش افزوده جدید، مشمول بودن یا معاف بودن موارد زیر را بررسی نمایید:

ردیف	نوع حمل	مشمول			معاف	
		درون شهری	برون شهری	بین‌المللی	درون شهری	بین‌المللی
۱	حمل و نقل بار به صورت جاده‌ای				✓	✓
۲	حمل و نقل بار به صورت ریلی					
۳	حمل و نقل بار به صورت دریایی					
۴	حمل و نقل بار به صورت هوایی					
۵	حمل و نقل مسافر به صورت جاده‌ای					
۶	حمل و نقل مسافر به صورت ریلی					
۷	حمل و نقل مسافر به صورت دریایی					
۸	حمل و نقل مسافر به صورت هوایی					

فعالیت

برای فروشگاه الف واقع در تهران، هزینه حمل کالای خریداری شده از اصفهان تا تهران بدون مالیات بر ارزش افزوده مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال و با احتساب ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده ۲۲۰۰۰۰۰۰ ریال است:

الف) آیا این مالیات باید پرداخت شود؟ بحث کنید.

ب) پس از پاسخگویی به بند الف، سند حسابداری این رویداد را در هر دو حالت زیر در دفاتر خریدار صادر نمایید. (پرداخت به صورت نقدی انجام می‌شود)

۱ سند حسابداری خرید کالا در سیستم ادواری:

شماره سند: تاریخ سند:		فروشگاه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

۲ سند حسابداری خرید کالا در سیستم دائمی:

شماره سند: تاریخ سند:		فروشگاه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۹

فاکتور فروش زیر را با اعمال نرخ سال جاری مالیات برارزش افزوده، کامل نموده و سند حسابداری آن را در دفاتر خریدار به روش دائمی صادر نمایید.

۳۳۱۴	شماره سریال	فاکتور فروش کالا و خدمات																																																																											
۱۴۰۱/۸	تاریخ	مشخصات فروشنده																																																																											
شماره ثبت نام دولتی:		شماره ثبت نام دولتی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:																																																																			
شماره:		شماره:		شماره:		شماره:		شماره:		شماره:																																																																			
شماره ثبت نام دولتی:		شماره ثبت نام دولتی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:		شماره اقتصادی:																																																																			
شماره:		شماره:		شماره:		شماره:		شماره:		شماره:																																																																			
مشخصات خریدار شماره ثبت نام دولتی: شماره اقتصادی: شماره اقتصادی: شماره اقتصادی: شماره: شماره: شماره: شماره: شماره ثبت نام دولتی: شماره اقتصادی: شماره اقتصادی: شماره اقتصادی: شماره: شماره: شماره: شماره:																																																																													
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله <table border="1"> <thead> <tr> <th>۱۱</th> <th>۱۰</th> <th>۹</th> <th>۸</th> <th>۷</th> <th>۶</th> <th>۵</th> <th>۴</th> <th>۳</th> <th>۲</th> <th>۱</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده</td> <td>جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده</td> <td>مبلغ کل پس از تخفیف ارزش افزوده</td> <td>مبلغ تخفیف</td> <td>مبلغ کل ارزش افزوده</td> <td>مبلغ واحد ارزش افزوده</td> <td>واحد</td> <td>تعداد</td> <td>شرح کالا</td> <td>کد کالا</td> <td>ردیف</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>-</td> <td>_____</td> <td>۲,۱۵۰,۰۰۰</td> <td>دستگاه</td> <td>۱۰</td> <td>توربین</td> <td>۲۰۰۵</td> <td>۱</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>-</td> <td>_____</td> <td>۲,۰۰۰,۰۰۰</td> <td>دستگاه</td> <td>۸</td> <td>پمپ جابجایی</td> <td>۲۰۱۵</td> <td>۲</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>-</td> <td>_____</td> <td>۲,۴۹۰,۰۰۰</td> <td>دستگاه</td> <td>۱۲</td> <td>الکترونی</td> <td>۱۰۱۶</td> <td>۳</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>_____</td> <td>-</td> <td>_____</td> <td>جمع کل</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>												۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده	جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده	مبلغ کل پس از تخفیف ارزش افزوده	مبلغ تخفیف	مبلغ کل ارزش افزوده	مبلغ واحد ارزش افزوده	واحد	تعداد	شرح کالا	کد کالا	ردیف	_____	_____	_____	-	_____	۲,۱۵۰,۰۰۰	دستگاه	۱۰	توربین	۲۰۰۵	۱	_____	_____	_____	-	_____	۲,۰۰۰,۰۰۰	دستگاه	۸	پمپ جابجایی	۲۰۱۵	۲	_____	_____	_____	-	_____	۲,۴۹۰,۰۰۰	دستگاه	۱۲	الکترونی	۱۰۱۶	۳	_____	_____	_____	-	_____	جمع کل					
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱																																																																			
جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده	جمع مالیات و عوارض ارزش افزوده	مبلغ کل پس از تخفیف ارزش افزوده	مبلغ تخفیف	مبلغ کل ارزش افزوده	مبلغ واحد ارزش افزوده	واحد	تعداد	شرح کالا	کد کالا	ردیف																																																																			
_____	_____	_____	-	_____	۲,۱۵۰,۰۰۰	دستگاه	۱۰	توربین	۲۰۰۵	۱																																																																			
_____	_____	_____	-	_____	۲,۰۰۰,۰۰۰	دستگاه	۸	پمپ جابجایی	۲۰۱۵	۲																																																																			
_____	_____	_____	-	_____	۲,۴۹۰,۰۰۰	دستگاه	۱۲	الکترونی	۱۰۱۶	۳																																																																			
_____	_____	_____	-	_____	جمع کل																																																																								
مبلغ قابل پرداخت به عدد و حروف: _____ توضیحات: از مبلغ قابل پرداخت، مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال، بابت چک و بقیه مبلغ یک ماه صادر شد. شماره و امضاء فروشنده: _____ شماره و امضاء خریدار: _____																																																																													

■ کار عملی ۱۰

خریده‌های شرکت «کرج» در دی ماه سال جاری به قرار زیر بوده است (در اول دی ماه مانده صندوق ۵٬۲۰۰٬۰۰۰ ریال، مانده وجوه نزد تنخواه ۲٬۵۰۰٬۰۰۰ ریال و مانده بانک ۷٬۳۰۰٬۰۰۰ ریال می‌باشد).

توجه

- ۱) مبالغ خرید قبل از احتساب مالیات برارزش افزوده می‌باشد و برای محاسبه مبلغ مالیات برارزش افزوده، نرخ سال جاری را اعمال کنید.
- ۲) چک‌های صادره به تاریخ روز تحویل شده‌اند.

۱۰/۲- برای کالاهایی که در تاریخ ۱۰/۲۹ تحویل می‌شود، مبلغ ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال پرداخت شد.

۱۰/۵- خرید نسبه کالا به مبلغ ۶۰۰٬۰۰۰ ریال از شرکت «اردبیل».

۱۰/۸- خرید کالا به صورت نقد به مبلغ ۳۰۰٬۰۰۰ ریال در ازای صدور چک شماره ۵۱۶، از تجارتخانه «نهاد».

۱۰/۱۲- خرید یک دستگاه رایانه برای انجام عملیات حسابداری به مبلغ ۴۰۰٬۰۰۰ ریال از فروشگاه سخت‌افزاری «جیرفت»، معادل ۲۰٪ مبلغ فاکتور از طریق چک شماره ۵۱۷ پرداخت و مابقی طی ۳۰ روز آینده پرداخت می‌شود.

۱۰/۱۵- خرید کالا به ارزش ۸۰۰٬۰۰۰ ریال از عمده فروشی «کرمانشاه» و پرداخت وجه آن از صندوق شرکت.

۱۰/۱۸- خرید نسبه کالا به مبلغ ۶۲۰٬۰۰۰ ریال از بازرگانی «خراسان» (این کالا از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشد).

۱۰/۲۱- خرید کالا به مبلغ ۱٬۳۰۰٬۰۰۰ ریال از شرکت «ماهشهر» در ازای صدور سفته سه ماهه معادل ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال و پرداخت مابقی مبلغ فاکتور از محل صندوق.

۱۰/۲۵- نصف بدهی خرید مورخ ۱۰/۵ از طریق صدور چک شماره ۵۱۸ پرداخت شد.

۱۰/۲۸- دریافت صورتحساب حمل کالاهای خریداری شده تاریخ‌های ۱۰/۵، ۱۰/۸، ۱۰/۱۵ و ۱۰/۲۱ از تنخواه گردان شرکت (آقای امیری) جمعاً به مبلغ ۲۰۰٬۰۰۰ ریال که در همین تاریخ صورتحساب‌ها تأیید و چکی به تاریخ روز معادل مخارج انجام شده جهت ترمیم تنخواه گردان در وجه آقای امیری صادر شد (تنخواه گردان به روش متغیر).

۱۰/۲۹- دریافت کالاهایی به ارزش ۲٬۸۰۰٬۰۰۰ ریال. لازم به ذکر است که در تاریخ ۱۰/۲ مبلغ ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال برای آن پیش پرداخت شده بود و مابقی نیز به صورت نقد از طریق چک شماره ۵۱۹ پرداخت شد.

مطلوب است:

صدور اسناد حسابداری رویدادهای فوق در سطح تفضیل با سوابق فروشندگان در دفتر روزنامه با دو فرض زیر:

الف) استفاده از سیستم ادواری

ب) استفاده از سیستم دائمی

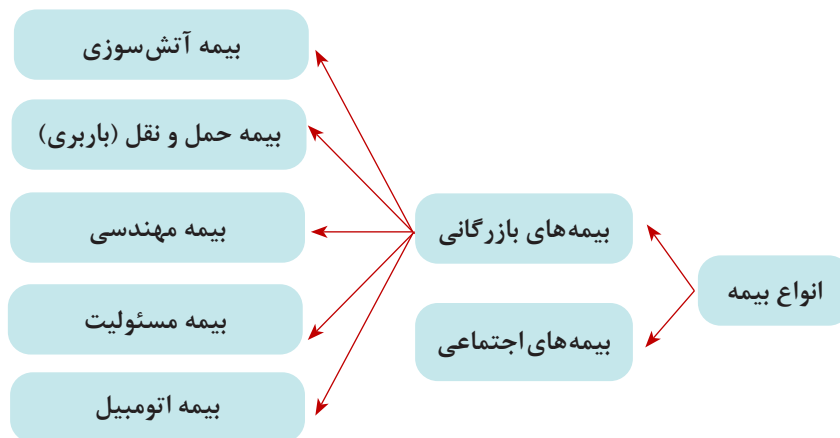

به نظر شما چرا بعضی شرکت‌ها موجودی‌های خود را در برابر خطرات احتمالی، بیمه می‌کنند؟ آیا هیچ لزومی دارد که موجودی‌ها بیمه شوند و شرکت از این بابت متحمل هزینه بیمه شود؟

تعریف بیمه: بیمه به مفهوم اطمینان از امکان انتقال خسارت وارده از حوادث احتمالی و ناخواسته به فرد یا سازمان دیگری می‌باشد.

در یک تقسیم‌بندی کلی، بیمه به دو دسته بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های بازرگانی (اختیاری) طبقه‌بندی می‌شود.

انواع بیمه‌نامه‌های مرتبط با موجودی کالا عبارت‌اند از: بیمه آتش سوزی و صاعقه - بیمه سرقت - بیمه سیل و ... در ادامه به تعریف دو بیمه آتش سوزی و سرقت پرداخته می‌شود:

تصویر ۱۲- نمودار انواع بیمه

بیمه آتش سوزی: رشته‌ای از بیمه است که بیمه‌گر طی آن در قبال دریافت حق بیمه، جبران خسارت‌های وارد شده بر دارایی‌های بیمه‌گذار را در اثر آتش سوزی، صاعقه و انفجار تعهد می‌نماید. بیمه آتش سوزی ممکن است خطرات اضافی همچون سیل، زلزله، طوفان، تگرگ، سرقت، ترکیدگی لوله‌های آب، خسارات ناشی از برف و باران و موارد دیگری را نیز تحت پوشش قرار دهد.

بیمه سرقت: این نوع بیمه‌نامه، خطر سرقت و خساراتی که در اثر سرقت به بیمه‌گذار وارد می‌شود، را تعهد می‌نماید. معمولاً بیمه سرقت با سایر بیمه‌نامه‌ها ترکیب می‌شود که از رایج‌ترین آنها ترکیب با بیمه آتش سوزی است.

ارزش کالاهای موجود در انبار شرکت «یزد» معادل ۶۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال است، این موجودی‌ها در مقابل خطرات آتش سوزی و خطرات اضافی (سیل و زلزله) بیمه شده و برای این منظور مبلغ ۵۲۰۰۰۰۰ ریال به شرکت بیمه پرداخت شد. نرخ بیمه چند درصد بوده است؟

صدور سند حسابداری بیمه موجودی کالا

فعالیت

پیش پرداخت هزینه‌ها، دارایی است یا هزینه؟ چرا؟

در مواردی ممکن است شرکت قبل از دریافت کالا و خدمات و یا وقوع هزینه، نسبت به پرداخت وجه آن اقدام نماید. مبلغ پرداخت شده در حساب پیش پرداخت مربوطه منظور و به عنوان دارایی شناسایی می‌گردد. در نتیجه مبلغی که بابت حق بیمه در ابتدا پرداخت می‌شود، تحت عنوان پیش‌پرداخت بیمه ثبت می‌شود.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت بیمه		xx	
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید بیمه‌نامه.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری شناسایی هزینه بیمه

در پایان دوره مالی، مبلغ پیش‌پرداخت بیمه براساس مدت زمان سپری شده از تاریخ پرداخت تا پایان دوره (معمولاً ۲۹ اسفند) به هزینه تبدیل می‌شود.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه بیمه		xx	
		پیش پرداخت بیمه			xx
جمع:					
شرح سند: بابت شناسایی هزینه بیمه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فروشگاه مواد غذایی سحر در اول تیرماه ۱۴۰۵ کالای موجود در انبار خود را در مقابل خطرات آتش سوزی بیمه کرد. حق بیمه پرداختی مطابق بیمه نامه معادل ۷۹۲۰۰۰۰۰۰ ریال (شامل ۷۲۰۰۰۰۰۰ ریال مالیات ارزش افزوده) است و در تاریخ مذکور وجه بیمه پرداخت شد.

مطلوب است: تنظیم سند حسابداری پرداخت حق بیمه و شناسایی هزینه در پایان دوره مالی

شماره سند: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱ تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		پیش پرداخت بیمه		۷۲۰۰۰۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده		۷۲۰۰۰۰۰۰۰	
		موجودی نقد			۷۹۲۰۰۰۰۰۰۰
جمع: هفتاد و نه میلیون و دویست هزار ریال					
شرح سند: بابت بیمه موجودی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: ۱۴۰۵/۱۲/۲۹ تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		هزینه بیمه		۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰	
		پیش پرداخت بیمه			۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع: پنجاه و چهار میلیون ریال					
شرح سند: بابت شناسایی هزینه بیمه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مدت زمان استفاده (سپری شده) از بیمه تا پایان دوره (۱۴۰۵/۱۲/۲۹) معادل ۹ ماه می باشد.

$$۷۲۰۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۹}{۱۲} = ۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰ \text{ هزینه بیمه}$$

■ کار عملی ۱۱

شرکت بازرگانی «خراسان» در اول شهریور ۱۴۰۵ کالای موجود در انبار خود را در مقابل خطرات آتش سوزی بیمه کرد. مبلغ حق بیمه معادل ۶۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است و در تاریخ مذکور وجه بیمه پرداخت شد. (حق بیمه مشمول مالیات بر ارزش افزوده به نرخ سال جاری می باشد).

مطلوب است:

الف) تنظیم سند حسابداری پرداخت حق بیمه
ب) صدور سند حسابداری شناسائی هزینه در پایان دوره مالی

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت خراسان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت خراسان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۱۲

فروشگاه «شیراز» به کار خرید و فروش اثاثه اداری اشتغال دارد. در ابتدای شهریور سال جاری مانده حساب‌های پرداختنی تجاری در دفتر کل شماره ۳۰۰ معادل ۳٬۸۰۰٬۰۰۰ ریال و مانده حساب فروشندگان در دفتر معین فروشگاه به شرح زیر است:

فروشنده	کد حساب	مانده بدهی
شرکت الف	۳۰۰۱	۷۵۰٬۰۰۰
کارخانه ب	۳۰۰۲	۱٬۱۰۰٬۰۰۰
بازرگانی ج	۳۰۰۳	۴۰۰٬۰۰۰
شرکت د	۳۰۰۴	۱٬۵۵۰٬۰۰۰

عملیات خرید کالا در فروشگاه «شیراز» در این ماه به صورت زیر بوده است:

فروشنده	شماره فاکتور	تاریخ خرید	شرایط خرید	مبلغ خرید	مبلغ مالیات بر ارزش افزوده	مبلغ قابل پرداخت
شرکت الف	۲۵۴	۶/۲۳	نقدی	۶۰۰٬۰۰۰		
کارخانه ب	۳۶۴۸	۶/۵	نسیه	۳۶۰٬۰۰۰		
بازرگانی ج	۳۲۱۴۶	۶/۱۴	یک سوم نقد و مابقی نسیه	۱٬۵۰۰٬۰۰۰		
شرکت د	۶۴۸	۶/۹	نسیه	۹۰۰٬۰۰۰		
تولیدی هـ	۷۸۴۱	۶/۱۱	نسیه	۷۸۵٬۰۰۰		

فروشگاه «شیراز» در طول این ماه پرداخت‌های زیر را به فروشندگان مذکور انجام داده است:

فروشنده	تاریخ پرداخت	مبلغ پرداخت شده	نحوه پرداخت
شرکت الف	۶/۳۰	۳۰۰٬۰۰۰	صندوق
کارخانه ب	۶/۲۹	۹۵۰٬۰۰۰	صدور چک شماره ۵۵۶ (به تاریخ روز)
بازرگانی ج	۶/۳۱	۱٬۳۵۰٬۰۰۰	صدور چک شماره ۵۵۸ (به تاریخ روز)
شرکت د	۶/۲۹	۲٬۵۳۱٬۰۰۰	صدور چک شماره ۵۵۷ (به تاریخ ۲۰ روز آینده)
تولیدی هـ	۶/۲۵	۵۰۰٬۰۰۰	صندوق

مطلوب است:

الف) صدور سند حسابداری به دو روش ادواری و دائمی و تنظیم دفتر معین.
ب) تهیه تراز آزمایشی دفتر معین حساب‌های پرداختنی به تاریخ ۶/۳۱.

■ کار عملی ۱۳

بازرگانی «مه‌باد» به خرید و فروش لوازم خانگی اشتغال دارد. اسناد و مدارک مثبت به زیر برای هفته دوم خرداد ۱۴۰۴ در ارتباط با دو مورد خرید و بیمه موجودی کالا در اختیار شما قرار می‌گیرد:

شماره سریال		تاریخ		فاکتور فروش کالا و خدمات							
۹۴۱۷		۱۴۰۴/۰۳/۱۴									
مشخصات فروشنده											
نام شخص حقیقی/حقوقی: شوکت سمیرم		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/شماره ملی:							
نشانی کامل: استان: تهران		کد پستی ۱۰ رقمی:		شهر:							
نشانی:		شماره تلفن/فکس:									
مشخصات خریدار											
نام شخص حقیقی/حقوقی: بازار گانی مهاباد		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/شماره ملی:							
نشانی کامل: استان:		کد پستی ۱۰ رقمی:		شهر:							
نشانی:		شماره تلفن/فکس:									
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله											
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/مقدار	واحد	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	جمع مالیات و عوارض (ریال)	جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض (ریال)	
۱	۵۳۹	کولر آبی ۵۰۰۰	۱۲	دستگاه	۷,۴۰۰,۰۰۰	۸۸,۸۰۰,۰۰۰	۱,۷۷۶,۰۰۰	۸۷,۰۲۴,۰۰۰	۸,۷۰۲,۴۰۰	۹۵,۷۲۶,۴۰۰	
۲	۵۴۰	کولر آبی ۷۰۰۰	۹	دستگاه	۷,۸۰۰,۰۰۰	۷۰,۲۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۴,۰۰۰	۶۸,۷۹۶,۰۰۰	۶,۸۷۹,۶۰۰	۷۵,۶۷۵,۶۰۰	
۳	۵۴۱	لیاستوی ۵ کیلویی	۴	دستگاه	۱۱,۰۰۰,۰۰۰	۴۴,۰۰۰,۰۰۰	۸۸۰,۰۰۰	۴۳,۱۲۰,۰۰۰	۴,۳۱۲,۰۰۰	۴۷,۴۳۲,۰۰۰	
۴	۵۴۲	آبگرمکن گازی	۷	دستگاه	۵,۶۰۰,۰۰۰	۳۹,۲۰۰,۰۰۰	۷۸۴,۰۰۰	۳۸,۴۱۶,۰۰۰	۳,۸۴۱,۶۰۰	۴۲,۲۵۷,۶۰۰	
جمع کل						۲۴۲,۲۰۰,۰۰۰	۴,۸۴۴,۰۰۰	۲۳۷,۳۵۶,۰۰۰	۲۳,۷۳۵,۶۰۰	۲۶۱,۰۹۱,۶۰۰	
مبلغ قابل پرداخت به حروف: دوست و شصت و یک میلیون و نود و یک هزار ششصد ریال											
شرایط و نحوه فروش: نقدی ☐ غیر نقدی ☒						توضیحات:					
مهر و امضا فروشنده:						مهر و امضا خریدار:					

شماره سریال		تاریخ		فاکتور فروش کالا و خدمات							
۴۴۲۸		۱۴۰۴/۰۳/۱۴									
مشخصات فروشنده											
نام شخص حقیقی/حقوقی: صنایع خانگی گرگان		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/شماره ملی:							
نشانی کامل: استان: تهران		کد پستی ۱۰ رقمی:		شهر:							
نشانی:		شماره تلفن/فکس:									
مشخصات خریدار											
نام شخص حقیقی/حقوقی: بازار گانی مهاباد		شماره اقتصادی:		شماره ثبت/شماره ملی:							
نشانی کامل: استان:		کد پستی ۱۰ رقمی:		شهر:							
نشانی:		شماره تلفن/فکس:									
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله											
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/مقدار	واحد	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	جمع مالیات و عوارض (ریال)	جمع مبلغ کل به علاوه جمع مالیات و عوارض (ریال)	
۱	۶۲۰	پمپال فریزر ۱۴ فوت	۵	دستگاه	۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	-	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۰۰,۰۰۰	۳۸,۵۰۰,۰۰۰	
۲	۶۲۱	اجاق گاز ۵ شعله	۱۰	دستگاه	۴,۵۰۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰,۰۰۰	-	۴۵,۰۰۰,۰۰۰	۴,۵۰۰,۰۰۰	۴۹,۵۰۰,۰۰۰	
جمع کل						۸۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۸۸,۰۰۰,۰۰۰	
مبلغ قابل پرداخت به حروف: هشتاد و هشت میلیون ریال											
شرایط و نحوه فروش: نقدی ☐ غیر نقدی ☒						توضیحات: طبق توافق، هزینه حمل بر عهده فروشنده است.					
مهر و امضا فروشنده:						مهر و امضا خریدار:					

بیمه نامه آتش سوزی

شرکت سهامی بیمه ... بر اساس پیشنهاد شماره ۳۰۰۸۹۳۳ NIDS مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۸ بیمه گذار به موجب این بیمه نامه و شرایط عمومی پیوست آن متعهد است که پس از دریافت حق بیمه مقرر، خسارتهای ناشی از وقوع خطرهای مورد تعهد وارد به موضوع بیمه به شرح زیر را جبران نماید.

مشخصات بیمه نامه

شماره بیمه نامه: ۲۵۴۱۳۶۴۸
نام بیمه گذار: شرکت پخش و توزیع
نشانی بیمه گذار: تهران
واحد صدور: نمایندگی
موضوع فعالیت: موجودی های انبار - انبار مواد غذایی بسته بندی شده
نوع مورد بیمه: غیر صنعتی
شهر مورد بیمه:
نشانی مورد بیمه:
مدت بیمه نامه: ۳۶۵ روز از ساعت ۲۴ روز ۱۴۰۴/۰۳/۱۸ تا ساعت ۲۴ روز ۱۴۰۵/۰۳/۱۸
تلفن محل مورد بیمه:
تلفن: ۴۱۲۵
تاریخ صدور: ۱۴۰۴/۰۳/۱۸
نوع سازه: بتون و یا سوله

خطرات مورد تعهد بیمه گر

آتش سوزی، انفجار، صاعقه - سرقت (موجودی)

شرح موضوع بیمه (موارد بیمه شده)	ارزش تفکیکی	توضیحات
۱. ساختمانها جمعاً به مبلغ	۰ ریال	
۲. تأسیسات جمعاً به مبلغ	۰ ریال	
۳. موجودی جمعاً به مبلغ	۰ ریال	
۴. موجودی شناور جمعاً به مبلغ	۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	
۵. اثاثیه و محتویات جمعاً به مبلغ	۰ ریال	

خواهشمند است اموال خود را بر اساس ارزش روز بیمه فرمایید در غیر این صورت به تناسب مبلغ بیمه شده با قیمت واقعی پرداخت خواهد شد.

جمع کل سرمایه:	۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	به حروف: یک میلیارد و پانصد میلیون ریال
حق بیمه خالص:	۲۲,۹۵۰,۰۰۰ ریال	مالیات بر ارزش افزوده: ۲,۲۹۵,۰۰۰ ریال
جمع مبلغ پرداختی:	۲۵,۲۴۵,۰۰۰ ریال	به حروف: بیست و پنج میلیون و دویست و چهل و پنج هزار ریال

شرکت سهامی بیمه

کد: ۴۱۲۵

واحد:

تاریخ صدور: ۱۴۰۴/۰۳/۱۸

۵۴۰۲/ ۴۳۲۵۷۸
۶۴۸۹۱۷۱۴۰۲۲۱۴۲۱۶

بانک پاسارگاد
BANK PASARGAD

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۱۸
تاریخ به نام مردم: بیستم خردادماه یک هزار و چهارصد و چهار
شعبه تهران مرکزی کد ۲۰۱

بر موجب این چک مبلغ (برحرف) بیست و پنج میلیون و دویست و چهل و پنج هزار ریال ***
در وجه بیمه - نمایندگی ۴۱۲۵ - بابت بیمه موجودی کالا
اصنافی صاحب پولی وی

یا به حواله کرد سپردارید.
۴۵۶۴۹۸۸۴۵۲۱
پیشتره پولی
پیشتره پولی
پیشتره پولی

ریال (مبلغ به عدد)
۲۵۲۴۵۰۰۰

مساب: مساب: بازار گانی مهاباد
شماره: ۴۴۰۶۲۰۰۰۰۰۰۰۱۰۰۰۱۰۱۴

کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.

۵۴۰۲/ ۴۳۲۵۷۹
۶۴۸۹۱۷۱۴۰۲۲۱۴۲۱۷

بانک پاسارگاد
BANK PASARGAD

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تاریخ به نام مردم: بیستم خرداد ماه یک هزار و چهارصد و پنج
شعبه تهران مرکزی کد ۲۰۱

بر موجب این چک مبلغ (برحرف) دویست و شصت و یک میلیون و نود و یک هزار ششصد ریال ***
در وجه شرکت سمیرم بابت خرید کالا
اصنافی صاحب پولی وی

یا به حواله کرد سپردارید.
۴۷۹۱۶۶۲۸۵۴۳
پیشتره پولی
پیشتره پولی
پیشتره پولی

ریال (مبلغ به عدد)
۲۶۱۰۹۱۶۰۰

مساب: مساب: بازار گانی مهاباد
شماره: ۴۴۰۶۲۰۰۰۰۰۰۰۱۰۰۰۱۰۱۴

کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.

مطلوب است:

- ۱ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با فرض:
- الف) استفاده از سیستم ادواری
- ب) استفاده از سیستم دائمی
- ۲ محاسبه نرخ بیمه موجودی ها.
- ۳ محاسبه بهای تمام شده کالاهای خریداری شده تاریخ ۳/۱۲ و ۳/۱۴ در هر دو سیستم ادواری و دائمی.

از انواع بیمه‌های اشاره شده، بیمه حمل عامل افزایش بهای تمام شده است و سایر بیمه‌ها برای شرکت‌ها، هزینه محسوب می‌شود.

برای دستیابی به اصول بنیادین شایستگی‌های غیرفنی (درستکاری، رازداری، امانت‌داری) در حسابداری، حسابداران باید در هر موقعیتی صادق باشند و کم کاری نکنند تا از خدشه‌دار شدن حرفه و شئون خود جلوگیری کرده و نسبت به آنها و اعمالشان اعتماد کامل به وجود آید. برای حفظ و گسترش اعتماد در جامعه باید تمام مسئولیت‌های حرفه‌ای را با نهایت دقت انجام دهند.

■ کار عملی ۱۴

رویدادهای بازرگانی «لرستان» برای مهرماه سال جاری در اختیار شما گذاشته می‌شود:

۷/۱- پرداخت بیمه یکساله موجودی کالا به مبلغ ۵۰۰٬۰۰۰ ریال به همراه مالیات بر ارزش افزوده.

۷/۲- خرید کالا به مبلغ ۲٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال (مشمول مالیات بر ارزش افزوده) و پرداخت وجه آن.

۷/۸- خرید ۲۰ عدد کالا به مبلغ هر عدد ۳۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نسیه. یک عدد از این کالاها برای استفاده در قسمت کارگزینی شرکت اختصاص داده شد. این کالاها معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

۷/۱۰- بابت ۱۵ عدد کالا که در تاریخ ۷/۲۶ تحویل می‌شود. مبلغ ۴۰۰٬۰۰۰ ریال پیش پرداخت شد.

۷/۱۵- خرید ۵ عدد کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده به مبلغ هر کدام ۸۰۰٬۰۰۰ ریال و پرداخت وجه آن.

۷/۱۸- استعلام بها از کارخانه سهند برای خرید ۸ عدد کالا که مطابق استعلام، قیمت هر کدام ۱۵۰٬۰۰۰ ریال می‌باشد.

۷/۲۲- خرید ۸ عدد کالا معاف از مالیات بر ارزش افزوده به صورت یک چهارم نقد و مابقی نسیه. مبلغ پرداخت شده معامله ۱٬۵۰۰٬۰۰۰ ریال.

۷/۲۶- خرید ۱۵ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۲۰۰٬۰۰۰ ریال. برای این کالاها در تاریخ ۷/۱۰ مبلغ ۴۰۰٬۰۰۰ ریال پیش پرداخت شده بود و مابقی وجه معامله در همین تاریخ به صورت نقدی پرداخت شد.

این کالاها معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

۷/۲۸- هزینه حمل جاده‌ای کالاهای خریداری شده به مبلغ ۵۰۰٬۰۰۰ ریال پرداخت شد.

مطلوب است:

۱ ثبت عملیات فوق به صورت جداگانه با فرض استفاده از هریک از سیستم‌های زیر (برای کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده، نرخ سال جاری را در نظر بگیرید).

الف) سیستم ادواری

ب) سیستم دائمی

۲ در پایان دوره مالی شناسایی هزینه بیمه موجودی کالا به چه صورتی خواهد بود؟

مباحث مربوط به سامانه مؤدیان و حسابداری خرید کالا

سامانه مؤدیان یک بستر آنلاین تحت نظارت سازمان امور مالیاتی کشور است که هدف اصلی آن ثبت و تبادل صورتحساب‌های الکترونیکی و شفاف‌سازی محاسبه مالیات بر ارزش افزوده است.

فرایند خرید در سامانه مؤدیان

هنگامی که شما به عنوان یک خریدار از یک فروشنده‌ای که مشمول سامانه مؤدیان است، کالایی را خریداری می‌کنید، فرایند به صورت زیر انجام می‌شود:

۱ صدور صورتحساب الکترونیکی: فروشنده پس از انجام معامله، یک صورتحساب الکترونیکی صادر می‌کند. این صورتحساب شامل جزئیات کامل خرید از جمله کالا یا خدمات خریداری شده، قیمت، مالیات و سایر اطلاعات مرتبط است.

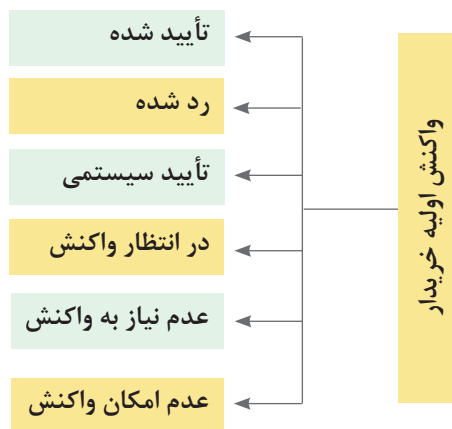
۲ ارسال صورتحساب به سامانه مؤدیان: فروشنده صورتحساب الکترونیکی را به سامانه مؤدیان ارسال می‌کند.

۳ دریافت و مشاهده صورتحساب توسط خریدار: این صورتحساب برای خریدار به صورت صورتحساب خرید در «کارپوشه» (پنل اختصاصی مؤدیان) در درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی (my.tax.gov.ir) قابل مشاهده و دسترسی است.

۴ تأیید یا رد صورتحساب: مؤدی خریدار موظف است ظرف مهلت قانونی مقرر (۳۰ روز) به کارپوشه خود مراجعه کرده و صورتحساب دریافتی را در سامانه مؤدیان بررسی و نسبت به تأیید یا رد صورتحساب خرید ارسالی توسط فروشنده اقدام کند. در صورت صحت، آن را تأیید می‌کند و در صورتی که اطلاعات صورتحساب با اطلاعات خریدار مغایرت داشته باشد، می‌تواند آن را رد کرده و با فروشنده تماس بگیرد.

انواع وضعیت واکنش خریدار به صورتحساب الکترونیکی در سامانه مؤدیان

با هر بار ثبت فاکتور توسط خریدار و فروشنده در سامانه مؤدیان چند صورت وضعیت امکان دارد ایجاد شود.

اثر حسابداری و مالیاتی

تأیید صورتحساب خرید، شرط لازم برای رسمیت یافتن معامله از نظر سازمان مالیاتی است. بدون تأیید این صورتحساب در کارپوشه، خریدار نمی‌تواند مالیات بر ارزش افزوده پرداختی (مالیات خرید) را به‌عنوان اعتبار مالیاتی خود منظور کند (یکی از نکات اصلی در حسابداری خرید کالا و ثبت مالیات بر ارزش افزوده)

فعالیت

فرض کنید شرکت شما کالایی به مبلغ ۱۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال خریداری کرده است. مبلغ خرید مشمول مالیات بر ارزش افزوده به نرخ سال جاری می‌باشد. فروشنده صورتحساب الکترونیکی را به سامانه مؤدیان ارسال کرده است.

۱ توضیح دهید که شما به عنوان حسابدار خریدار، چه اقدامی را باید در کارپوشه خود انجام دهید و مهلت قانونی این اقدام چقدر است؟

۲ اگر صورتحساب را در مهلت مقرر تأیید کنید، ثبت حسابداری خرید کالا و مالیات بر ارزش افزوده آن چگونه خواهد بود؟

۳ اگر صورتحساب خرید را در مهلت قانونی تأیید نکنید، چه تبعات مالیاتی برای شرکت شما در زمینه استفاده از اعتبار مالیاتی خواهد داشت؟

ثبت‌های جدید حسابداری خرید کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده با وجود سامانه مؤدیان:

■ ثبت حسابداری خرید نقدی کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا/ موجودی کالا		xx	
		سایر حساب‌های دریافتی - اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نقد از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ ثبت حسابداری خرید نسبه کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا/ موجودی کالا		xx	
		سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		حساب‌های پرداختنی			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا به صورت نسبه از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ ثبت حسابداری خرید کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده که قسمتی از آن نقدی و مابقی به صورت نسبه باشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		خرید کالا/ موجودی کالا		xx	
		سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد			xx
		حساب‌های پرداختنی			xx
جمع:					
شرح سند: بابت خرید کالا از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ ثبت حسابداری تسویه بدهی خرید کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	حسابهای پرداختی		xx		
	سایر حسابهای دریافتی - اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده		xx		
	سایر حسابهای دریافتی - اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
	موجودی نقد			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت تسویه بدهی.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

شرکت بازرگانی «البرز» در هفدهم مردادماه سال جاری کالایی به ارزش ۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال مشمول مالیات بر ارزش افزوده (با نرخ سال جاری) خریداری نمود و ۴۰٪ مبلغ فاکتور به صورت نقدی پرداخت شد و مابقی (۶۰٪) در ماه بعد پرداخت خواهد شد. سند حسابداری این رویداد به شرح زیر است (سیستم دائمی):

$۵۰'۰۰۰'۰۰۰ \times ۱۰\% = ۵'۰۰۰'۰۰۰$ کل مبلغ مالیات بر ارزش افزوده
 $۵۰'۰۰۰'۰۰۰ \times ۴۰\% = ۲۰'۰۰۰'۰۰۰$ اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده
 $۵۰'۰۰۰'۰۰۰ \times ۶۰\% = ۳۰'۰۰۰'۰۰۰$ اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده
 $۵۰'۰۰۰'۰۰۰ + ۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۵۵'۰۰۰'۰۰۰$ مبلغ فاکتور
 $۵۵'۰۰۰'۰۰۰ \times ۴۰\% = ۲۲'۰۰۰'۰۰۰$ مبلغ پرداختی
 $۵۵'۰۰۰'۰۰۰ \times ۶۰\% = ۳۳'۰۰۰'۰۰۰$ مبلغ باقی مانده

شماره سند: تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۵/۱۷		شرکت البرز سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی کالا		۵۰'۰۰۰'۰۰۰		
	سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده		۲'۰۰۰'۰۰۰		
	سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده		۳'۰۰۰'۰۰۰		
	موجودی نقد			۲۲'۰۰۰'۰۰۰	
	حساب‌های پرداختنی			۳۳'۰۰۰'۰۰۰	
	جمع: پنجاه و پنج میلیون ریال		۵۵'۰۰۰'۰۰۰	۵۵'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: بابت خرید کالا از کارخانه/ شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در مثال فوق، سند حسابداری تسویه بدهی را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۷ ثبت نمایید.

فعالیت

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	حساب‌های پرداختنی				
	سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده				
	سایر حساب‌های دریافتنی - اعتبار تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده				
	موجودی نقد				
	جمع:				
شرح سند: بابت تسویه بدهی.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۱۵

رویدادهای بازرگانی «هیوا» برای نیمه اول تیرماه سال جاری در ارتباط با خرید کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده و ثبت شده در سامانه مؤدیان، در اختیار شما گذاشته می شود:

فرض می شود کلیه فروشندگان، صورتحساب های خرید زیر را به صورت الکترونیکی صادر و در لحظه معامله به سامانه مؤدیان ارسال کرده اند و شرکت «هیوا» (خریدار) در کارپوشه خود تأیید نموده است.

توجه

۴/۲- خرید کالا از کارخانه «سمنان» به مبلغ ۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال (به علاوه مالیات بر ارزش افزوده) و پرداخت نقدی وجه آن.

۴/۵- خرید کالا از مجتمع تولیدی «یزد» به مبلغ ۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال (به علاوه مالیات بر ارزش افزوده) به صورت نسیه.

۴/۷- خرید کالا از بازرگانی «کرمان» به مبلغ ۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال (به علاوه مالیات بر ارزش افزوده) که ۳۰٪ از مبلغ کل فاکتور به صورت نقد و مابقی غیرنقد (نسیه) می باشد.

۴/۱۲- پرداخت بدهی مربوط به تاریخ ۴/۵

مطلوب است:

الف) ثبت حسابداری رویدادهای فوق در دفاتر شرکت «هیوا» با استفاده از سیستم دائمی و لحاظ کردن حساب مالیات بر ارزش افزوده خرید برای اخذ اعتبار مالیاتی.

ب) شرکت «هیوا» برای رسمیت بخشیدن به اعتبار مالیاتی خرید مورخ ۴/۵، چه اقدامی را باید در کارپوشه سامانه مؤدیان خود انجام دهد و مهلت قانونی آن چقدر است؟

مراحل ورود خریدار به سامانه مؤدیان

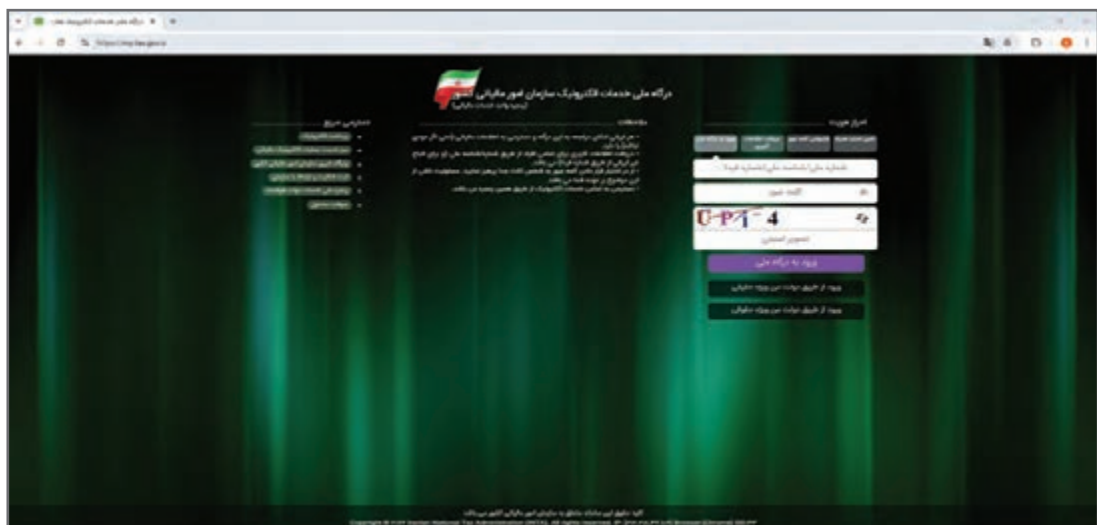
۱ ابتدا به نشانی <https://my.tax.gov.ir> که درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی کشور است مراجعه می کنید.

۲ در صفحه ورود، نام کاربری (کد ملی یا شناسه ملی یا شماره فیدا)، رمز عبور و کد امنیتی را وارد کنید.

۳ پس از ورود به صفحه شخصی، در سمت راست منو گزینه «ورود به کارپوشه» را انتخاب نمایید.

۴ در لیست پرونده های مالیاتی، پرونده مورد نظر را انتخاب کرده و سپس گزینه «ورود به پرونده» را کلیک کنید.

۵ در کارپوشه، در بخش «خریدها» یا «صورتحساب های خرید» می توانید صورتحساب هایی که فروشنده صادر کرده و برای شما فرستاده شده است را مشاهده، تأیید یا رد نمایید.

شناسه کالا و خدمات در خرید کالا

الزام استفاده از شناسه

هر صورتحساب الکترونیکی (خرید و فروش) باید شامل «شناسه کالا و خدمات» ۱۳ رقمی باشد.

نقش خریدار

در هنگام ثبت حسابداری خرید، وجود این شناسه بر روی صورتحساب دریافتی از فروشنده، نشان‌دهنده انطباق کالا با استانداردهای سامانه مؤدیان است. اگر فروشنده از شناسه عمومی یا اختصاصی استفاده کرده باشد، این شناسه باید در پایگاه داده‌های مربوطه (شامل stuffid.tax.gov.ir) وجود داشته باشد.

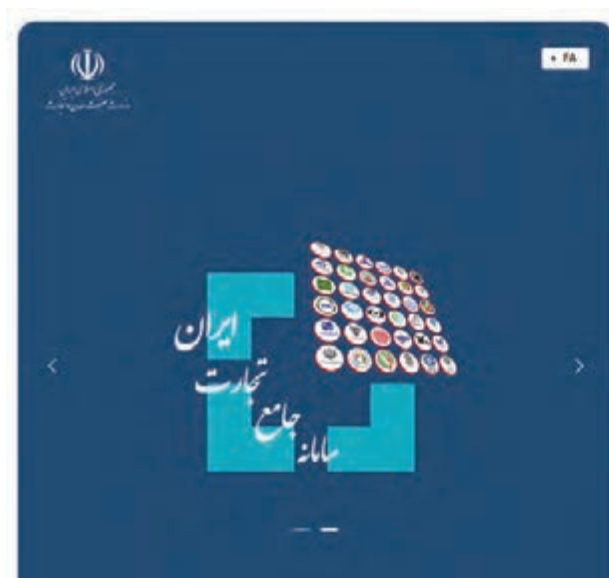
فعالیت

- ۱ در سامانه مؤدیان، «شناسه کالا و خدمات» چند رقمی است و چه نقشی در صورتحساب خرید ایفا می‌کند؟
- ۲ اگر یک حسابدار بخواهد مطمئن شود که شناسه کالا/خدمتی که از فروشنده دریافت کرده، یک شناسه رسمی و تأییدشده است، باید به کدام پایگاه داده‌های دولتی (مربوط به سازمان مالیاتی) مراجعه کند؟
- ۳ اگر یک کالای جدید در حال خرید باشد که هنوز شناسه استاندارد ندارد، فرایند درخواست شناسه اختصاصی کالا توسط فروشنده از طریق کدام سامانه دولتی (مربوط به وزارت صمت) باید پیگیری شود؟

سامانه جامع تجارت و خرید کالا

تأیید فاکتور توسط خریدار، مرحله نهایی و حیاتی است؛ زیرا تا زمانی که خریدار فاکتور را تأیید نکند، کالا از لحاظ قانونی در انبار فروشنده باقی می‌ماند و به کارتابل خریدار منتقل نمی‌شود.

مراحل تأیید فاکتور برای خریدار به شرح زیر است:

۱ ورود و انتخاب نقش

- با نام کاربری و رمز عبور خود وارد سامانه <https://www.ntsww.ir> شوید.
- نقش خود را (مثلاً پایه حقیقی یا حقوقی) انتخاب کنید.

۲ مراجعه به بخش مدیریت اسناد ورودی

- از منوی سمت راست، روی گزینه «عملیات تجارت داخلی» کلیک کنید.
- سپس گزینه «مدیریت اسناد ورودی» را انتخاب نمایید. (دقت کنید که برای فروشنده «مدیریت فاکتورها» بود، اما برای خریدار «مدیریت اسناد ورودی» است).

۳ بررسی لیست فاکتورهای در انتظار

- در این صفحه، لیستی از فاکتورهایی که فروشندگان برای شما ثبت کرده‌اند را مشاهده می‌کنید.
- وضعیت این فاکتورها معمولاً «در انتظار تأیید» است.
- با کلیک بر روی آیکن «جزئیات» (معمولاً به شکل یک ذره‌بین یا برگه)، محتویات فاکتور، نوع کالا، تعداد و قیمت را با فاکتور فیزیکی خود تطبیق دهید.

۴ تأیید یا رد فاکتور

- اگر اطلاعات صحیح است: روی دکمه «تأیید» کلیک کنید. در این لحظه موجودی کالا به صورت مجازی در سامانه از انبار فروشنده کسر و به موجودی انبار شما اضافه می‌شود.
- اگر اطلاعات غلط است: روی دکمه «رد فاکتور» کلیک کرده و دلیل آن را (مثلاً مغایرت در تعداد یا قیمت) ذکر کنید تا فروشنده بتواند آن را اصلاح کند.

نکات مهم برای خریداران کالا:

- قبل از خرید کالاهای مشمول، باید شناسه کالا از سامانه جامع تجارت دریافت یا بررسی شود.
- خریدهایی که در این سامانه ثبت نشده باشند، در گزارش‌های رسمی و مالیاتی قابل استناد نیستند.

فعالیت

الف) مشخص کنید عبارات زیر درست است یا نادرست.

- ۱ تأیید فاکتور فروش در سامانه جامع تجارت فقط توسط فروشنده انجام می‌شود.
 - ۲ خریدار قبل از تأیید فاکتور باید اطلاعات کالا و مبلغ را بررسی کند.
 - ۳ فاکتور تأییدشده در سامانه جامع تجارت معتبر و قابل استناد مالیاتی است.
 - ۴ اگر اطلاعات فاکتور صحیح نباشد، خریدار باید فاکتور را رد کند.
- ب) چرا تأیید فاکتور فروش در سامانه جامع تجارت توسط خریدار اهمیت دارد؟

- ۱ سامانه مؤدیان و سامانه جامع تجارت، دو زیرساخت اصلی کشور برای شفاف‌سازی فرایند خرید و فروش کالا هستند. در حسابداری خرید کالا، توجه به ثبت و تأیید اطلاعات در این دو سامانه، از الزامات قانونی محسوب می‌شود و موجب صحت مدارک مثبت و پذیرش هزینه‌ها در دفاتر حسابداری خواهد شد.
- ۲ هدف از این افزوده‌ها این است که هنرجو بداند برای تکمیل فرایند خرید و ثبت حسابداری آن، علاوه بر اسناد داخلی (مانند فرم درخواست خرید، رسید انبار و...)، باید با سامانه‌های خارجی و الزامات قانونی نیز تعامل داشته باشد.

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری خرید کالا

نام و نام خانوادگی:			شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمانۀ پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۱
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۱۱	کار	صدور سند حسابداری خرید کالا	سطح شایستگی	مهارت

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/ داوری/ نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	صدور سند حسابداری خرید کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۲۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور کامل و صحیح سند حسابداری خرید کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	صدور سند بیمه موجودی ها و هزینه حمل و سایر هزینه ها	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور کامل و صحیح سند بیمه موجودی ها و هزینه حمل و سایر هزینه ها	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	کنترل مستندات بیمه کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				محاسبه بیمه (آتش سوزی، سرقت و ...) به طور کامل و صحیح	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	کار با نرم افزار یا درگاه اینترنتی سامانه مؤدیان یا سامانه جامع تجارت	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کار با نرم افزار و درگاه اینترنتی سامانه مودیان بطور کامل و صحیح	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
					۲	
					۱	

توضیحات:

۳- معیار شایستگی انجام کار :

- کسب حداقل نمره ۲ از مرحله دوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل نمره میانگین ۲ از مراحل کار

۴- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

کلمات کلیدی پودمان اول به انگلیسی

Accounting document	سند حسابداری	Notes payable	اسناد پرداختنی
Accounts payable	حساب‌های پرداختنی	Operating cycle	چرخه عملیاتی
Acquisition form	فرم درخواست کالا	Other payables	سایر حساب‌های پرداختنی
Bill of lading	بارنامه	Payment	پرداخت
Buyer	خریدار	Periodic system	سیستم ادواری
Cash purchase	خرید نقدی	Perpetual system	سیستم دائمی
Company	شرکت	Prepaid expense	پیش پرداخت هزینه
Cost of goods purchased	بهای تمام شده کالای خریداری شده	Prepaid insurance	پیش پرداخت بیمه
Customer	مشتری	Prepayment of Purchases	پیش پرداخت خرید
Debit	بدهکار	Pro forma invoice	پیش فاکتور
exempt	معاف	Purchase price	قیمت خرید
Expenditures	مخارج	Purchase invoice	فاکتور خرید
expense	هزینه	Purchase records	اسناد خرید/ مدارک خرید
Freight - in	هزینه حمل کالای خریداری شده/ هزینه حمل به داخل	Purchase request	درخواست خرید
Freight bill	صورتحساب حمل کالا (بارنامه)	Purchasing quotation	استعلام بها
Freight charge	هزینه حمل	Receiving report	رسید انبار/ قبض انبار
Goods	کالا	Request for quotation	استعلام بها
Installment buying	خرید اقساطی	Shipping	حمل
Installment purchase	خرید اقساطی	Store clerk	انباردار
Inventory	موجودی کالا	Taxable	مشمول مالیات
Merchandise inventory	موجودی کالا	Trade accounts Payable	حساب‌های پرداختنی تجاری
Merchandise purchase	خرید کالا	Transportation - in	هزینه حمل کالای خریداری شده
Merchandising enterprise	مؤسسات بازرگانی	Value add tax (VAT)	مالیات بر ارزش افزوده

طبق تعالیم قرآنی همه انسان‌ها در مقابل خداوند نسبت به اعمالی که انجام می‌دهند، مسئولیت پاسخگویی و یا حسابداری دارند، یک کمک حسابدار خرید کالا چگونه می‌تواند این مسئولیت را به‌جا آورد؟

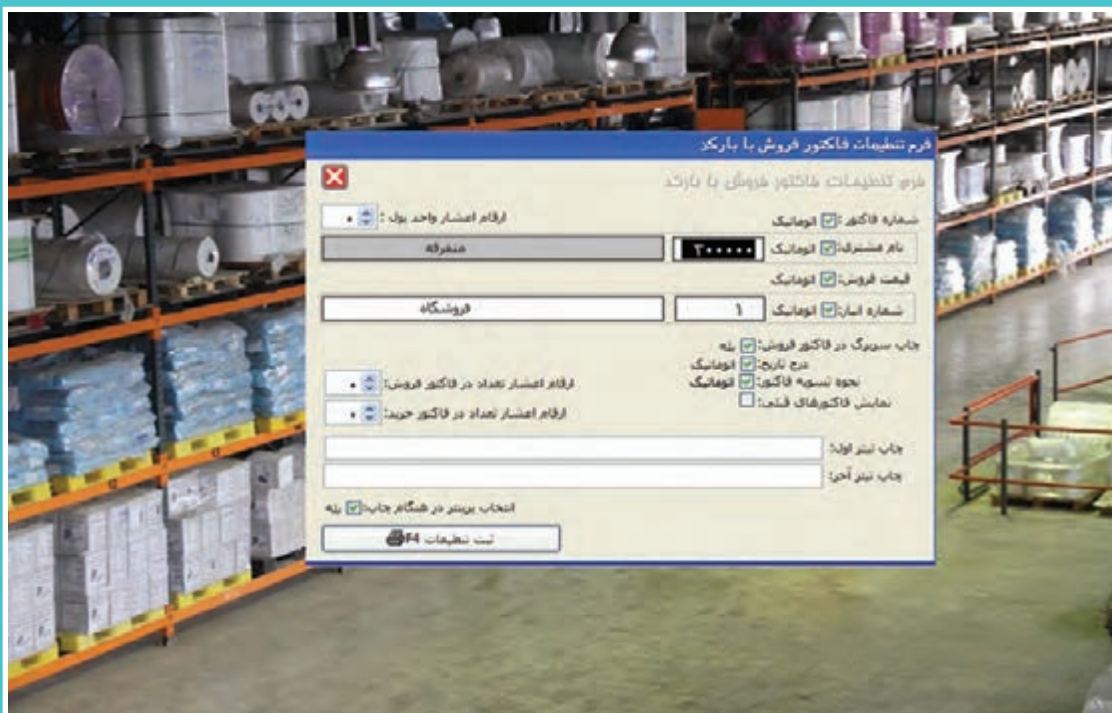
- ۱- به نظر شما یک فرد کمک حسابدار خرید کالا، می‌تواند چه مسئولیت‌هایی در برابر خدا، خویشان، جامعه و محیط‌زیست داشته باشد؟
- ۲- در همین راستا کمک حسابدار خرید کالا در قبال امور غیرمترقبه نظیر سیل، زلزله، جنگ و... چگونه باید تعامل کند که آسیب کمتری به بنگاه اقتصادی وارد شود.
- ۳- جنگ رمضان که در زمستان ۱۴۰۴ توسط آمریکا و اسرائیل به ایران تحمیل شد، چه تأثیری بر اقتصاد جهانی گذاشت؟

پودمان دوم

حسابداری فروش کالا

شرکت‌های بازرگانی در طول دوره مالی کالاهایی را که خریداری کرده‌اند، به همان شکل اولیه و به صورت عمده یا خرده‌فروشی با درصدی سود در اختیار مصرف‌کننده قرار می‌دهند و از این بابت وجهی دریافت می‌کنند. این مبلغ تحت عنوان فروش، منبع اصلی درآمد تلقی می‌شود. از آنجا که هدف تمام شرکت‌های بازرگانی کسب سود است، برای رسیدن به این امر مهم توجه به نیازها و خواسته‌های مشتریان، حفظ ارتباط با آنان و تحویل به موقع کالا با همان کیفیت مورد نظر همواره ضروری است. بنابراین یکی از مسئولیت‌های مهم مدیریت، برنامه‌ریزی و اعمال کنترل صحیح نسبت به موجودی کالاها و اتخاذ شیوه‌ای مناسب برای فروش محصولات است. در این پودمان با مدارک و مستندات لازم برای فروش کالا، فرایند فروش، روش‌های فروش و همچنین صدور سند حسابداری فروش کالا آشنا خواهید شد.

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ، الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ، وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ، أَلَا يَظُنُّ
أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ، لِيَوْمٍ عَظِيمٍ، يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ.

وای بر کم فروشان، آنان که چون [از مردم کالایی را با] پیمانه و وزن می ستانند، پُر و کامل می ستانند و چون [چیزی را] به مردم
با پیمانه و وزن می دهند کم می گذارند. آیا اینان یقین ندارند که حتماً برانگیخته می شوند برای روزی بزرگ، روزی که مردم در
پیشگاه پروردگارشان [برای محاسبه شدن] به پا می ایستند.

«مطففین / ۱-۶»

مقدمه

- آیا می دانید برای فروش کالا چه اقدامات و مستنداتی مورد نیاز است؟
- به نظر شما فروش به چه روش هایی صورت می پذیرد؟

استاندارد عملکرد

تنظیم اسناد و مدارک مثبت فروش کالا و توانایی صدور سند حسابداری فروش کالا طبق استانداردهای
حسابداری و قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط

شایستگی هایی که در این پودمان کسب می کنید:

- ۱ تهیه و کنترل مستندات فروش
- ۲ صدور سند حسابداری فروش کالا
- ۳ صدور سند حسابداری سایر حساب های پرداختنی (مالیات بر ارزش افزوده)

واحد یادگیری ۱: تنظیم اسناد و مدارک فروش کالا

فروش کالا

فعالیت

جدول را تکمیل نمایید:

فروش کالا محسوب می شود؟		رویداد در واحد تجاری
بله	خیر	
✓		فروش دارو در داروخانه‌ها
		فروش میز و صندلی فروشگاه‌های خواروبار
		فروش کتاب در کتاب فروشی‌ها
		فروش قفسه‌های چیدمان کالا در فروشگاه‌ها
		فروش ساختمان انبار شرکت مواد غذایی
		فروش یخچال در فروشگاه‌های لوازم خانگی
		فروش یک دستگاه رایانه در یک فروشگاه رایانه که جهت انجام عملیات حسابداری و خدمات به مشتریان نگهداری می‌شد.

مجموعه اقداماتی که برای تحویل کالا از جانب فروشنده به مشتری (خریدار) انجام می‌شود، فروش کالا نام دارد. همان‌طور که قبلاً گفته شد، شرکت‌های بازرگانی کالاها را خریداری نموده و با فروش آن کالاها، درآمد به دست می‌آورند. دارایی‌هایی که در شرکت به قصد استفاده نگهداری می‌شوند، اگر به دلایلی (از جمله معاوضه، عدم احتیاج، از رده خارج شدن دارایی و...) فروخته شوند، به حساب همان دارایی منظور می‌شوند. **بنابراین در شرکت‌های بازرگانی حساب فروش کالا صرفاً برای کالاهایی مورد استفاده قرار می‌گیرد که به قصد فروش خریداری شده باشند، نه مصرف و یا استفاده در شرکت.**

دو حالت کلی برای فروش کالا و محصولات وجود دارد:

- ۱ **فروش داخلی:** به معنی تحویل و فروش کالا به مشتریان در داخل کشور است.
- ۲ **فروش خارجی (صادراتی):** به معنی خروج کالا از قلمرو گمرکی کشور می‌باشد.

فروش‌های داخلی از نظر برقراری ارتباط با مشتری ممکن است به روش‌های زیر انجام شود:

- ۱ **فروش حضوری:** مشتری به محل فروشنده مراجعه کرده و خرید را به صورت مستقیم انجام می‌دهد.
- ۲ **فروش تلفنی:** سفارش و مذاکره از طریق تماس تلفنی بین فروشنده و مشتری انجام می‌شود.

- ۳ **فروش اینترنتی برخط (آنلاین):** خرید و پرداخت از طریق تارنما (وبسایت)، نرم‌افزار کاربردی (اپلیکیشن) یا شبکه‌های اجتماعی صورت می‌گیرد.
- ۴ **فروش پستی:** مشتری سفارش را از راه دور ارسال کرده و کالا را از طریق پست دریافت می‌کند.
- ۵ **فروش سیار (بازاریابی میدانی):** فروشنده با مراجعه به محل مشتری کالا را معرفی یا تحویل می‌دهد. مانند (ویزیتورهای شرکت‌های پخش مواد غذایی).
- ۶ **فروش نمایشگاهی:** کالاها در نمایشگاه‌های موقت به مشتریان معرفی و فروخته می‌شوند. (مانند نمایشگاه لوازم خانگی، صنایع غذایی، کتاب).
- ۷ **فروش از طریق واسطه یا نماینده:** فروش کالا توسط عاملان یا نمایندگان فروش انجام می‌گیرد. (مانند نمایندگی‌های فروش خودرو و لوازم خانگی).

روش‌های فروش کالا

واحدهای تجاری در جریان چرخه عملیاتی خود روش‌های مختلفی را برای فروش کالا به کار می‌گیرند، این روش‌ها ممکن است به صورت نقد، نسبه (اعتباری)، از طریق پیش دریافت، اقساطی و یا امانی انجام شود. فروش صرفاً به یکی از این روش‌ها محدود نمی‌شود و احتمال دارد به صورت ترکیبی از نقد و نسبه و یا نقد و اقساط انجام شود. در ادامه به تشریح روش‌های فروش پرداخته می‌شود.

- ۱ **فروش نقد:** هم‌زمان با تحویل کالا، وجه آن از مشتری دریافت می‌شود.
- ۲ **فروش نسبه:** هنگام تحویل کالا، مشتری تعهد می‌کند که وجه آن را در زمان معینی (با توافق طرفین) پرداخت کند.
- ۳ **فروش از طریق پیش دریافت:** اگر طبق قرارداد و قبل از تحویل کالا به مشتریان، مبلغی از آنان دریافت شود، به این مبلغ دریافت شده، پیش دریافت فروش می‌گویند که ممکن است معادل بخشی از بهای کالا و یا کل بهای آن باشد.
- ۴ **فروش اقساطی:** در فروش اقساطی مبلغ فروش کالا به صورت اقساط دریافت می‌شود. ممکن است در زمان فروش کالا، بخشی از مبلغ به صورت نقد دریافت شود و باقی مانده مبلغ، قسط بندی شود.
- ۵ **فروش تهاتر (پای پای):** در این نوع فروش، به جای وجه نقد، کالا یا خدمت دیگری دریافت می‌شود.

در این کتاب عملیات حسابداری فروش نقد، نسبه و پیش دریافت فروش مطرح می‌شود.

از روش‌های فروش که در بالا مطرح شد، کدام حالت برای مشتری ممکن است جذاب تر باشد؟ از دیدگاه فروشنده کدام روش فروش، مطمئن تر است و ریسک کمتری دارد؟ بحث کنید.

فعالیت

تصویر ۱- نمودار فرایند فروش کالا

قیمت فروش کالا (قیمت‌های مصوب فروش)

قیمت فروش کالا بر اساس مصوبات کمیته فروش و با تأیید و تصویب هیئت مدیره تعیین می‌گردد که در این راستا باید از ضوابط و دستورالعمل‌های دولتی (سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان) نیز پیروی کرد.

فرض کنید قیمت خرده‌فروشی کالاهای شرکت شما از طریق فرمول زیر مشخص می‌گردد:
 (درصد سود $\times$ بهای تمام شده خرید) + بهای تمام شده خرید = قیمت فروش
 با توجه به فرمول فوق جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	بهای تمام شده خرید	درصد سود	قیمت فروش
۱	۵۰'۰۰۰	٪۲۰	؟.....
۲	؟.....	٪۲۵	۱۰۰'۰۰۰
۳	۶۰'۰۰۰	؟....	۶۹'۰۰۰

اعتبارسنجی مشتریان

دلایل اهمیت اعتبارسنجی مشتریان برای شرکت‌ها چیست؟ بحث کنید.

معمولاً شرکت‌ها برای آنکه بتوانند برنامه‌ریزی کافی و مناسبی در خصوص وصول مطالبات خود داشته باشند، فروش‌های اعتباری را با تأیید امور اداری (واحد اعتبارات) انجام می‌دهند. به این ترتیب که واحد مذکور برای هر یک از مشتریان سقف اعتبار تعریف می‌کند تا مشتری نتواند بیش از سقف تعیین شده، خرید داشته باشد. تعیین سقف اعتبار از طریق اعتبارسنجی مشتریان صورت می‌گیرد. اعتبارسنجی مشتریان، اطلاعات مورد نیاز در خصوص سابقه، توان مالی و نحوه پرداخت تعهد آنها را فراهم می‌کند.

قرارداد فروش کالا

برگه‌ای است که مشخصات طرفین قرارداد، محل اجرا، نحوه پرداخت، مدت قرارداد و... در آن درج می‌شود. در واقع این قرارداد وظایف و تعهدات هر یک از طرفین قرارداد را مشخص می‌کند.

با کمک هم‌کلاسی‌ها و دوستان خود نمونه‌ای از قرارداد فروش کالا را تهیه کرده و اجزای آن را بررسی نمایید، موارد مهمی را که در یک قرارداد باید به آنها اشاره شود، فهرست کنید.

۱	۲	۳
۴	۵	۶
۷	۸	۹
۱۰	۱۱	۱۲

مستندات فروش کالا

فعالیت

چند نمونه از مستندات فروش کالا را فهرست کنید.

۱	فاکتور فروش
۲	
۳	
۴	

۱ فرم سفارش فروش کالا (درخواست فروش):

شماره منحصر به فرد مالیاتی:		شماره منحصربه‌فرد مالیاتی صورت‌حساب مرجع		ریخ صدور صورت‌حساب اصلاح الکترونیکی:	
سروال صورت‌حساب داخلی حافظه مالیاتی		تاریخ و زمان ثبت صورت‌حساب اصلاح الکترونیکی		شماره صورت‌حساب داخلی:	
نوع صورت‌حساب: نوع اول		الگوی صورت‌حساب: فروش		موضوع صورت‌حساب:	
مشخصات فروشنده:		شماره/شناسه ملی:		کد شعبه:	
شماره اقتصادی:		نام پتگاه اقتصادی:		کد پستی:	
نام شخص حقیقی/حقوقی:		کد گمرک محل اظهار:		شناسه یکتای ثبت قرارداد:	
شماره پروانه گمرکی:					
مشخصات خریدار:		شماره/شناسه ملی:		کد شعبه:	
شماره اقتصادی:		نام پتگاه اقتصادی بهمن دیزل:		کد پستی:	
نام شخص حقیقی/حقوقی:					
مشخصات کالا / خدمت مورد معامله					
ردیف	شناسه کالا/خدمت داخلی	شرح کالا/خدمت	واحد اندازه گیری	تعداد/مقدار	مبلغ واحد (ریال)
					مبلغ تخفیف
					نوع ارز
					ریال
1			عدد		
جمع کل					
مبلغ نهایی		مالیات موضوع ماده 17		0	
روش تسویه		مبلغ پرداخت نقدی		مبلغ تسویه	
بدون احتساب ارزش افزوده		بدون احتساب ارزش افزوده		بدون احتساب ارزش افزوده	

تصویر ۲- نمونه فرم سفارش فروش کالا

از آنجایی که امکان تحویل کالا بلافاصله بعد از سفارش یا درخواست خرید کالا به دلایلی از جمله استقرار کالا در انبار و در دسترس نبودن آن و یا عدم موجودی کافی، وجود ندارد، معمولاً درخواست مشتریان در هنگام سفارش کالا در این فرم درج می‌شود. وجود این فرم در شرکت‌ها الزامی نیست و بستگی به تشخیص مدیریت و سیاست کلی شرکت دارد.

با کمک گرفتن از دوستان و آشنایان خود فرایند فروش کالا در یک شرکت را ترسیم نموده و با نمونه‌های جمع‌آوری شده توسط دوستان خود مقایسه نمایید.

شایستگی‌های غیر فنی

واحدهای تجاری از لحاظ اخلاقی موظف‌اند که اسرار مربوط به سفارش‌های دریافتی یا قراردادهایی را که برای انجام معاملات تجاری با یکدیگر منعقد می‌کنند، حفظ کنند. اطلاعات مربوط به قراردادهای، مذاکرات تجاری یا معاملاتی که صورت خواهد گرفت، جزء اطلاعات محرمانه است و افشای آنها می‌تواند مشکلات زیادی برای طرفین ایجاد نماید.

■ کار عملی ۱

شرکت «چابهار» به خرید و فروش وسایل سخت‌افزاری اشتغال دارد. این شرکت سفارشات مشتریان را در فرم سفارش فروش ثبت می‌کند و پس از بررسی اعتبار آنان نسبت به صدور کالا اقدام می‌نماید. اطلاعات زیر در ارتباط با دو مورد فروش به مشتریان این شرکت در تاریخ‌های دوم و پنجم خرداد سال ۱۴۰۵ در دست است.

توضیحات	سفارش ۱۲۲	سفارش ۱۲۳
سفارش‌دهنده (خریدار)	فروشگاه گرمسار	فروشگاه شیروان
نام کالا	رایانه لوحی	چاپگر رنگی
تاریخ دریافت سفارش	۳/۲	۳/۵
تاریخ تحویل توافقی	۳/۳	۳/۶
مدل	G۵۰۱	CP۱۰۲
تعداد	۵	۱۰
مانده بدهی از فروش‌های قبلی	۵'۰۰۰'۰۰۰	ندارد

مطلوب است:

تهیه فرم سفارش فروش مشتری دستی و نرم‌افزاری

۲ صورتحساب الکترونیکی فروش

اولین صورتحساب الکترونیکی که با انجام هر معامله صادر و در سامانه مؤدیان ثبت می‌شود، صورتحساب اصلی فروش نامیده می‌شود.

با کمک گرفتن از هنرآموز یا آشنایان یک نمونه صورتحساب الکترونیکی فروش دالود کنید.

انواع صورتحساب‌ها:

الف) صورتحساب الکترونیکی

ب) صورتحساب غیرالکترونیکی (کاغذی)

الف) صورتحساب الکترونیکی: صورتحساب یا کاربرگ (فرم) الکترونیکی دارای شماره منحصر به فرد مالیاتی است که اطلاعات مندرج در آن، در حافظه مالیاتی ذخیره می‌شود. مشخصات و اقلام اطلاعاتی صورتحساب الکترونیکی، توسط سازمان تعیین و اعلام می‌شود. در مواردی که از دستگاه کارتخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی به عنوان پایانه فروشگاهی استفاده می‌شود، رسید یا گزارش الکترونیکی پرداخت خرید صادره، در حکم صورتحساب الکترونیکی است.

ب) صورتحساب غیر الکترونیکی (کاغذی): صورتحساب غیرالکترونیکی یا کاغذی، زمانی صادر می‌شود که دسترسی به سامانه مؤدیان وجود ندارد. این نوع صورتحساب شامل همان اطلاعات صورتحساب الکترونیکی است، اما به صورت دستی روی کاغذ تنظیم می‌شود. طبق قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، به آن **صورتحساب شمس** گفته می‌شود.

موضوع صورتحساب الکترونیکی

صورتحساب‌های الکترونیکی بر اساس موضوع و ماهیت آنها به دسته‌های زیر تقسیم می‌شوند:

صورتحساب مرجع (اصلی): صورتحساب اصلی فروش با هر وضعیت (اعم از تأیید، رد و یا عدم نیاز به واکنش) و یا هر صورتحساب اصلاحی/ برگشت از فروش در حالت تأیید شده و یا عدم نیاز به واکنش، صورتحساب مرجع است.

صورتحساب ارجاعی: صورتحساب با موضوع اصلاحی، برگشت از فروش و ابطالی را صورتحساب ارجاعی می‌نامند. این صورتحساب‌ها در پودمان پنجم مطرح می‌شوند.

انواع صورتحساب الکترونیکی پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان

صورتحساب الکترونیکی نوع اول: صورتحساب الکترونیکی نوع اول صورتحسابی است که در آن کلیه اطلاعات مربوط به معامله انجام شده و طرفین آن از جمله نوع فروش، نوع خریدار، تاریخ و زمان صدور صورتحساب، اطلاعات هویتی خریدار و فروشنده، مشخصات کالا یا خدمت به صورت دقیق و کامل ثبت می‌شود.

از مهم‌ترین ویژگی‌های صورتحساب نوع اول می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- استفاده از شماره یکتای مالیاتی ۲۲ رقمی
- قابلیت عرضه کالا یا خدمات به صورت نقد و نسیه
- پذیرش اعتبار مالیاتی خرید انجام شده برای خریدار در صورت ثبت نام در سامانه مؤدیان و ایجاد کارپوشه
- امکان ثبت کلیه اطلاعات مورد نیاز برای مشاغل خاص نظیر طلافروشی‌ها، شرکت‌های هواپیمایی و مواردی از این قبیل.

صورتحساب الکترونیکی نوع دوم: در صورتحساب الکترونیکی نوع دوم، اطلاعات فروشنده به طور کامل درج می شود و ثبت اطلاعات خریدار اختیاری است؛ این صورتحساب برای معاملات نقدی و مصرف کننده نهایی صادر شده و مالیات درج شده نیز برای خریدار اعتبار مالیاتی ایجاد نمی کند.

صورتحساب الکترونیکی نوع سوم: صورتحساب الکترونیکی نوع سوم همان رسید پرداخت صادره از دستگاه های کارتخوان بانکی (POS) یا درگاه های پرداخت الکترونیکی است که به عنوان پایانه فروشگاهی معتبر شناخته می شود و در معاملات نقدی و مصرف کننده نهایی کاربرد دارد؛ در این نوع صورتحساب تنها مبلغ پرداختی، مشخصات پذیرنده، شماره پیگیری، تاریخ و زمان پرداخت و حداقل اطلاعات فروشنده درج شده و خریدار نمی تواند از این صورتحساب به عنوان اعتبار مالیاتی استفاده نماید.

در حال حاضر صورتحساب ها به انواع اول، دوم و سوم تقسیم می شوند؛ اما با توجه به نیازهای آینده و تغییرات نظام مالیاتی (به ویژه با توجه به سامانه مؤدیان و پایانه های فروشگاهی)، امکان تعریف و اضافه شدن انواع دیگری از صورتحساب ها نیز وجود دارد.

الف) در ارتباط با هر یک از صورتحساب های فوق؛

۱ هر کدام از صورتحساب های الکترونیکی فوق چه زمانی صادر می شوند؟

۲ شامل چه نوع الگوهایی هستند؟

۳ کدام یک از صورتحساب ها برای خریدار اعتبار ایجاد می کند؟

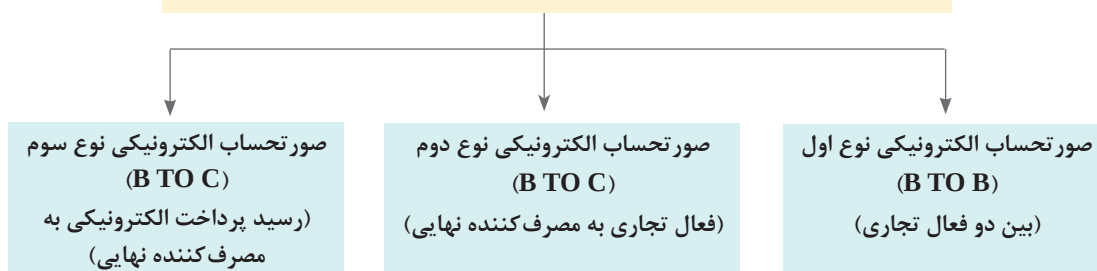
ب) پس از پاسخگویی به فعالیت بالا، بگویید در هر یک از موقعیت های زیر، کدام نوع صورتحساب (اول، دوم یا سوم) باید صادر شود مشخص کنید؟

۱ یک شرکت قطعه سازی، کالاهایی را به شرکت خودروسازی دیگری می فروشد و طرفین دارای کد اقتصادی هستند.

۲ فروشنده لوازم خانگی، یک جاروبرقی را به مشتری عادی (مصرف کننده نهایی) می فروشد و مبلغ را نقدی دریافت می کند.

۳ مشتری در یک فروشگاه زنجیره ای با کارت بانکی خود مبلغ خرید را از طریق دستگاه کارتخوان پرداخت می کند.

انواع صورتحساب الکترونیکی پایانه فروشگاهی و سامانه مؤدیان

ارتباط سامانه مؤدیان با پایانه‌های فروشگاه‌ها

سامانه مؤدیان و پایانه‌های فروشگاه‌ها به صورت یکپارچه با هم در ارتباط هستند تا تمامی معاملات فروش به شکل شفاف و دقیق ثبت شوند. این ارتباط در چهار مرحله انجام می‌شود:

۱ صدور صورتحساب الکترونیکی: هنگامی که در پایانه فروشگاه‌ها (مثل دستگاه کارت‌خوان یا نرم‌افزار فروش) فروش انجام می‌شود، به طور خودکار یک صورتحساب الکترونیکی مطابق با استانداردهای سازمان امور مالیاتی صادر می‌گردد.

۲ ارسال صورتحساب به سامانه مؤدیان: صورتحساب الکترونیکی صادرشده، به صورت آنلاین و آنی به سامانه مؤدیان ارسال می‌شود. این کار باعث می‌شود تمام اطلاعات فروش در لحظه در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار گیرد. از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵، حداکثر فاصله زمانی تاریخ صدور صورتحساب الکترونیکی تا تاریخ ارسال و ثبت آن در سامانه مؤدیان ۱۲ روز می‌باشد.

۳ ثبت دقیق اطلاعات: تمام جزئیات صورتحساب از جمله نوع و مقدار کالا یا خدمت، مبلغ فروش، مالیات و عوارض، در سامانه مؤدیان ذخیره می‌شود تا سوابق مالیاتی مؤدی به شکل دقیق نگهداری گردد.

۴ نظارت و کنترل: سازمان امور مالیاتی از طریق اطلاعات ثبت‌شده در سامانه مؤدیان، می‌تواند بر تراکنش‌های مالی، میزان فروش و مالیات پرداختی مؤدیان نظارت و کنترل دقیق‌تری داشته باشد.

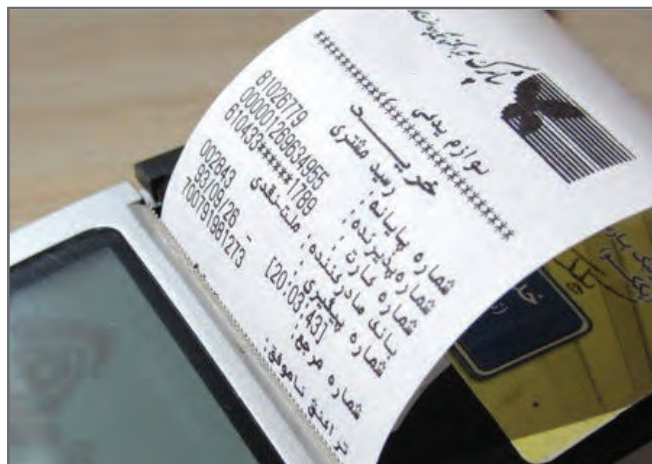
فعالیت

- ۱ مهلت ارسال و ثبت صورتحساب الکترونیکی در سامانه مؤدیان چند روز است؟
- ۲ خریدار چند روز فرصت دارد نسبت به صورت‌حساب واکنش نشان دهد (تأیید یا رد نماید)؟
- ۳ اگر خریدار در مهلت مقرر واکنشی نشان ندهد، سیستم چه اقدامی انجام می‌دهد؟

دو نوع از صورتحساب‌های الکترونیکی در زیر آمده است:

صورتحساب الکترونیکی فروش کالا/خدمات				شماره منحصر به فرد مالیاتی صورتحساب مرجع		شماره متحضر به فرد مالیاتی:	
ریخ صدور صورتحساب اصلاح الکترونیکی:				تاریخ و زمان ثبت صورتحساب اصلاح الکترونیکی		سریال صورتحساب داخلی حافظه مالیاتی	
شماره صورتحساب داخلی:				الگوی صورتحساب: فروش		نوع صورتحساب: نوع اول	
موضوع صورتحساب:						مشخصات فروشنده	
کد پستی:		کد شعبه:		شماره/شناسه ملی:		شماره اقتصادی:	
		نام بنگاه اقتصادی:		کد گمرک محل اظهار:		نام شخص حقیقی/حقوقی:	
		شناسه یکتای ثبت فرارزاد:				شماره پروانه گمرکی:	
						مشخصات خریدار	
کد پستی:		کد شعبه:		شماره/شناسه ملی:		شماره اقتصادی:	
		نام بنگاه اقتصادی بهمن دیزل				نام شخص حقیقی/حقوقی:	
مشخصات کالا / خدمت مورد معامله							
ردیف	شناسه کالا/خدمت داخلی	شرح کالا/خدمت	واحد اندازه گیری	تعداد/مقدار	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ مالیات بر ارزش افزوده
	شناسه کالا/خدمت				نوع ارز		مبلغ کل کالا/خدمت
1			عدد		ریال	0	0
جمع کل							
مبلغ نهایی		مالیات موضوع ماده 17		0			
روش تسویه		مبلغ پرداخت نقدی		مبلغ تسویه			
		بدون احتساب ارزش افزوده		بدون احتساب ارزش افزوده			

تصویر ۴

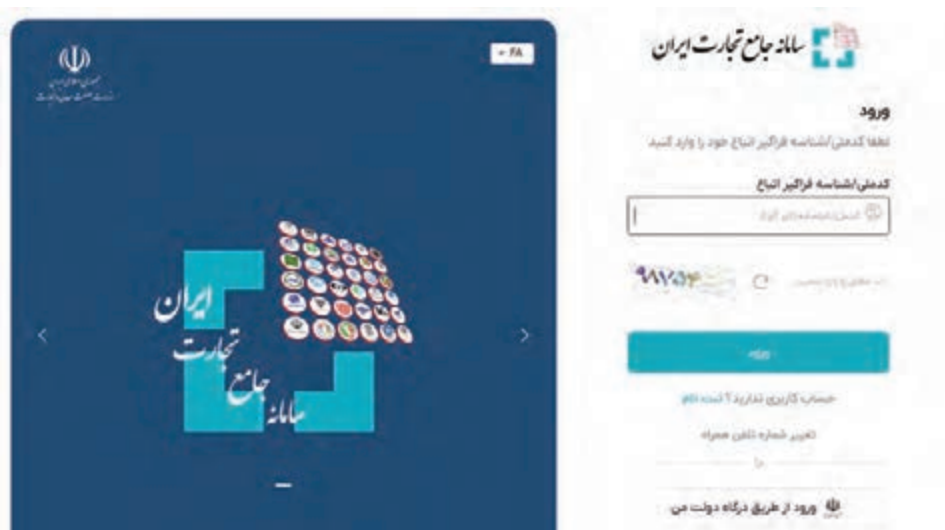
۱ نوع دیگری از صورتحساب‌های الکترونیکی را تهیه نمایید و اجزای آن را بررسی کنید.

فعالیت

ارسال فاکتور فروش کالا در سامانه جامع تجارت

سامانه جامع تجارت یک سامانه الکترونیکی است که با هدف نظارت و مدیریت یکپارچه امور بازرگانی کشور، شفاف‌سازی جریان کالا و جلوگیری از قاچاق و فرار مالیاتی ایجاد شده است. در این سامانه، کلیه فعالان اقتصادی حقیقی و حقوقی موظف‌اند اطلاعات مربوط به خرید، فروش، واردات، صادرات و انبارش کالا را ثبت کنند. همچنین دریافت شناسه کالا (که برای ثبت صورتحساب در سامانه مؤدیان مالیاتی الزامی است) از طریق همین سامانه انجام می‌شود. ثبت نام و فعالیت در این سامانه برای فعالان اقتصادی مشمول، الزام قانونی دارد و اطلاعات آن با سامانه‌های مهمی مانند سامانه مؤدیان، گمرک و سازمان امور مالیاتی در ارتباط است.

تصویر ۵

خلاصه مراحل ثبت فاکتور فروش در سامانه جامع تجارت در ۳ گام اصلی به شرح زیر است:

۱ ورود و دسترسی

- وارد سایت <https://www.ntsww.ir> شوید.
- از منوی سمت راست، به مسیر «عملیات تجارت داخلی» و سپس «مدیریت فاکتورها» بروید.
- گزینه «ثبت فاکتور فروش» را انتخاب کنید.

۲ وارد کردن اطلاعات خریدار و کالا

- مشخصات خریدار: نوع فروش (به تاجر یا مصرف کننده) را تعیین کرده و کد ملی/شناسه ملی خریدار را وارد کنید.
- انتخاب کالا: با استفاده از شناسه کالا (۱۳ رقمی)، کالای مورد نظر را جستجو، مقدار و قیمت آن را مشخص کرده و به لیست فاکتور اضافه کنید.
- شناسه رهگیری: اگر کالا دارای شناسه رهگیری است، آن را در ردیف مربوطه درج نمایید.

۳ نهایی سازی و تأیید

- اطلاعات را بازبینی کرده و دکمه «ثبت نهایی» را بزنید.
- فاکتور به کارپوشه (کارتابل) خریدار ارسال می شود؛ برای انتقال موجودی انبار، خریدار باید فاکتور را در کارتابل خود تأیید کند.

نقش سامانه جامع تجارت در تعیین شناسه کالا و ارتباط آن با سامانه مؤدیان

دریافت شناسه کالا و خدمات یکی از بخش های حیاتی برای صدور صورتحساب های الکترونیکی خرید و فروش در سامانه مؤدیان است. در صورتی که شناسه کالا یا خدمات مورد نظر در پایگاه داده سازمان امور مالیاتی ثبت نشده باشد، متقاضی باید برای تکمیل مراحل و دریافت شناسه اختصاصی خود به سامانه جامع تجارت (NTSW.ir) مراجعه کند.

به این ترتیب، سامانه جامع تجارت نقش تکمیل کننده اطلاعات سامانه مؤدیان را دارد و فرایند صدور و اختصاص شناسه کالا و خدمات را مدیریت می کند تا عملیات خرید و فروش به شکل قانونی، شفاف و قابل ردیابی انجام شود.

فعالیت

- ۱ در صورت رد فاکتور فروش توسط خریدار در سامانه جامع تجارت، فروشنده چه اقدامی باید انجام دهد؟
- ۲ چرا دریافت شناسه کالا و خدمات برای صدور صورتحساب های الکترونیکی در سامانه مؤدیان ضروری است؟
- ۳ اگر شناسه کالا در پایگاه داده سازمان امور مالیاتی موجود نباشد، چه باید کرد و چه نقشی سامانه جامع تجارت در این مرحله دارد؟

مطابق تبصره ماده ۳ قانون مالیات برارزش افزوده؛ قبوض آب، برق، گاز، مخابرات از آنجا که سند فروش کالا یا خدمات محسوب می‌شوند در حکم صورتحساب هستند.

درج نشدن و تکمیل نادرست اطلاعات صورتحساب‌ها، ممکن است جرایم قانونی در پی داشته باشد.

- ۱ در مورد کاربرد صورتحساب الکترونیکی فروش بحث کنید.
- ۲ اسناد و مدارکی که تحقق یک فروش نقدی را نشان می‌دهند، نام ببرید.
- ۳ شرکت «آستارا» سال مالی خود را با تعداد ۱۰۰ واحد کالا آغاز نمود و در طول سال ۸۵۰ واحد دیگر خریداری نمود. تا پایان سال ۵۰۰ واحد را به صورت نقدی فروخته و ۷۵ واحد نیز باقی مانده است. این شرکت چه تعداد از کالاها را به صورت نسیه فروخته است؟

۲ مجوز خروج کالا از انبار (حواله انبار):

حواله خروج از انبار						
شماره:						نام طرف حساب:
تاریخ:						
توسط حسابدار تکمیل گردد			توسط انبار تکمیل گردد			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد کارتن	تعداد واحد	نرخ	مبلغ
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.				جمع		
نام تحویل گیرنده:		نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأییدکننده:		
امضاء:		امضاء:		امضاء:		

تصویر ۶- نمونه حواله انبار

برای خروج کالا از شرکت، انباردار حواله انبار را (معمولاً براساس فاکتور فروش) تنظیم کرده و پس از تأیید مقامات مجاز، مندرجات حواله را به مشتری تحویل می‌دهد. این حواله بیانگر خروج کالا از انبار است.

فعالیت

به نظر شما دلیل استفاده از مجوز خروج کالا چیست؟ چه کنترل‌هایی بر روی مجوز خروج کالا پیشنهاد می‌دهید.

۴ برگ تحویل کالا (بارنامه):

فعالیت

به کمک دوستان و آشنایان خود یک نمونه بارنامه تهیه نموده و موارد مندرج در آن را با هم بررسی نمایید و مواردی را که باید در بارنامه درج شود، فهرست کنید.

۱	۲	۳
۴	۵	۶
۷	۸	۹

۵ برگ باسکول/توزین کالا:

باسکول الف	شماره قبض: ۱		نوع قبض: فروش
شماره ماشین	ایران/۲۲ - ۴۷۵ ع ۴۱		بابایی
نام کالا	محصولات شوینده و بهداشتی		ADMIN
نام مشتری	شرکت ب		۴۲۵۱
	وزن (کیلوگرم)	تاریخ	ساعت
پر	۲۲,۷۵۴	۹۵/۱۰/۰۹	۱۱:۲۵:۳۳
خالی	۱۰,۹۶۱	۹۵/۱۰/۰۹	۱۰:۳۱:۴۲
خالص	۱۱,۷۹۳	حق توزین	۱۰۰,۰۰۰ ریال
مبدأ	کاشان		
مقصد	زاهدان		
توضیحات	بابت حمل کالا		
نسخه مخصوص مشتری	آدرس:		

تصویر ۷- نمونه برگ باسکول توزین

فعالیت

با توجه به موارد گفته شده، مستندات فروش کالا را به صورت نمودار ترسیم نمایید.

تخفیفات فروش

کاهش بخشی از مبلغ فروش کالا که از سوی فروشنده به خریدار اعطا می‌شود، تخفیف نام دارد.

فعالیت

دلایل استفاده از تخفیفات در فروش کالا چیست؟ چند مورد را فهرست نمایید.

۱ افزایش میزان فروش ۲ ۳

فعالیت

مستندات فروش را مانند نمونه تکمیل شده، تفکیک نمایید.

ردیف	مستندات	مستندات قبل از فروش	مستندات بعد از فروش
۱	بارنامه		✓
۲	حواله فروش		
۳	درخواست فروش		
۴	برگ باسکول		
۵	صورتحساب فروش		

■ کار عملی ۲

فرض کنید در ادامه کار عملی ۱، شرکت «چابهار» سفارش مشتریان را پس از سنجش اعتبار آنان در تاریخ‌های توافق شده به فروشگاه «گرمسار» و فروشگاه «شیروان» تحویل می‌دهد:

توضیحات	سفارش ۱۲۲	سفارش ۱۲۳
سفارش دهنده (خریدار)	فروشگاه گرمسار	فروشگاه شیروان
نام کالا	رایانه لوحی	چاپگر رنگی
تاریخ دریافت سفارش	۳/۲	۳/۵
تاریخ تحویل توافقی	۳/۳	۳/۶
مدل	G501	CP102
تعداد	۵	۱۰
قیمت کل (قبل از احتساب مالیات)	۲۱۵'۰۰۰'۰۰۰	۴۳'۰۰۰'۰۰۰
تخفیف	۲'۰۰۰'۰۰۰	۹۰۰'۰۰۰
مبلغ قابل پرداخت (با احتساب ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده)	۲۳۴'۳۰۰'۰۰۰	۴۶'۳۱۰'۰۰۰
نحوه پرداخت	قسمتی نقد و مابقی تسویه در ۳۰ روز دیگر	نقد (چک)
مبلغ پرداختی	۱۵۰'۰۰۰'۰۰۰	۴۶'۳۱۰'۰۰۰
مانده بدهی از این فروش	۸۴'۳۰۰'۰۰۰	صفر
مانده بدهی از فروش‌های قبلی	۵'۰۰۰'۰۰۰	صفر

حداکثر سقف اعتبار تعریف شده فروشگاه «گرمسار» ۹۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است و فروشگاه «شیروان» نیز بدهی قبلی ندارد و از مشتریان خوش حساب می‌باشد.

مطلوب است:

الف) آیا شرکت «چابهار» مجاز به فروش کالا به این مشتریان می‌باشد؟
ب) تهیه فاکتور فروش برای فروشگاه «گرمسار» و «شیروان» پس از بررسی اعتبار آنان (موضوع بند ۱) و با اعمال نرخ ۱۰٪ مالیات برارزش افزوده.

■ کار عملی ۳

شرکت «تویسرکان» مقداری کالا به شرح زیر به صورت نقد به فروشگاه «زرنده» فروخت:

شرکت تویسرکان «درخواست کالا از انبار» شماره: ۷۳۲۸ تاریخ: ۱۴۰۵/۰۶/۱۴					
ردیف	کد کالا	شرح کالا	واحد	مقدار درخواستی	توضیحات
۱	۶۲۳	موتور برف پاک کن جلو	عدد	۱۰	
۲	۶۲۹	جعبه فیوز زیر باطری	عدد	۱۵	
۳	۶۸۰	پایه استارت	عدد	۲۰	
۴	۷۰۲	قفل درب عقب راست	عدد	۲۵	
۵	۷۱۵	وایر شمع کامل	عدد	۵۰	
۶	۷۳۹	لوله اگزوز	عدد	۱۲	
درخواست کننده: تأیید کننده:					
توزیع نسخ: ۱- انبار ۲- درخواست کننده					

لیست قیمت فروش		
ردیف	کالا	قیمت واحد (ریال)
۱	موتور برف پاک کن جلو	۷۳۰٬۰۰۰
۲	جعبه فیوز زیر باطری	۲۳٬۰۰۰
۳	پایه استارت	۲۴٬۰۰۰
۴	قفل درب عقب راست	۲۸٬۰۰۰
۵	وایر شمع کامل	۱۸۶٬۰۰۰
۶	لوله اگزوز	۲۴۸٬۰۰۰

مطلوب است:

الف) تنظیم فاکتور فروش به صورت رسمی و با اعمال نرخ ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده برای فروشگاه «زرنده».
 ب) تنظیم حواله فروش کالا.
 ج) از هم کلاسی خود بخواهید، فاکتور فروش و حواله انبار را که تنظیم کرده‌اید با هم مطابقت دهد.

■ کار عملی ۴

ستون‌های خالی در صورت حساب زیر را با اعمال نرخ سال جاری مالیات بر ارزش افزوده، محاسبه کنید.

فاکتور فروش کالا و خدمات										
شماره سریال		شماره ثبت/شماره ملی:								
تاریخ		شماره ثبت/شماره ملی:								
مشخصات فروشنده										
نام شخص حقیقی/حقوقی: تولیدی...			شماره اقتصادی:			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی کامل: استان: گرمان			کد پستی ۱۰ رقمی:			شماره تلفن/فکس:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی:			شهرستان:			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
مشخصات خریدار										
نام شخص حقیقی/حقوقی: فروشگاه...			شماره اقتصادی:			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی کامل: استان: اصفهان			کد پستی ۱۰ رقمی:			شماره تلفن/فکس:			شماره ثبت/شماره ملی:	
نشانی:			شهرستان:			شماره ثبت/شماره ملی:			شماره ثبت/شماره ملی:	
مشخصات کالا یا خدمات مورد معامله										
ردیف	کد کالا	شرح کالا	تعداد/مقدار	واحد	مبلغ واحد(ریال)	مبلغ کل(ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف(ریال)	مالیات (ریال)	جمع مبلغ کل به علاوه مالیات (ریال)
۱	۱۵۶	دوچرخه البرز	۶	دستگاه	۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰					
۲	۱۶۳	دوچرخه بچه گانه	۸	دستگاه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰					
۳	۱۷۴	دوچرخه کوهستان	۱۰	دستگاه	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰					
۴	۱۷۹	دوچرخه کوهسار	۵	دستگاه	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰					
					جمع کل					
مبلغ قابل پرداخت به عدد و حروف:										
شرایط و نحوه فروش: نقد ☐ غیر نقد ☐										
توضیحات:										
مهر و امضا فروشنده:										
مهر و امضا خریدار:										

ارزشیابی شایستگی تنظیم اسناد و مدارک فروش کالا

نام و نام خانوادگی:				شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمانۀ پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۱	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲	تنظیم اسناد و مدارک مثبته فروش کالا طبق استانداردهای حسابداری و قوانین مالیاتی آیین نامه معاملات با رعایت ملاحظات سامانه های مرتبط
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۲۱	کار	تنظیم اسناد و مدارک فروش کالا	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/ داوری /نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	کنترل مستندات فروش (قبل از فروش)	مکان: اتاق اداری زمان: ۲۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی- قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کنترل صحیح و کامل مستندات فروش	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	صدور مجوز خروج کالا (حواله انبار)	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی- قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور صحیح و کامل حواله خروج کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	تکمیل و کنترل مستندات فروش کالا (بعد از فروش)	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی- قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تکمیل کامل و کنترل صحیح مستندات فروش کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	کار با نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی- قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کار با نرم افزار در بخش مستندات فروش کالا به طور صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
	۲					
	۱					
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
☐ بلی						
☐ خیر						

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار :

- کسب حداقل نمره ۲ از مرحله اول و سوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲: صدور سند حسابداری فروش کالا

حسابداری فروش کالا

در شرکت‌های بازرگانی برای ثبت معاملات مربوط به فروش کالا و محاسبه فروش خالص معمولاً حساب‌های زیر نگهداری می‌شوند:

۱ فروش کالا **۲ برگشت از فروش و تخفیفات** **۳ تخفیفات نقدی فروش**
شرکت‌هایی که محصولات خود را با تضمین و گارانتی به فروش می‌رسانند، حساب‌های هزینه و ذخیره گارانتی محصولات را نیز نگهداری می‌کنند. در پودمان پنجم در مورد حساب‌های مرتبط با فروش (برگشت از فروش و تخفیفات و تخفیفات نقدی فروش) بیشتر بحث خواهد شد.

حساب فروش (درآمد فروش)

فروش کالا	
افزایش	
بدهکار	

واحدهای تجاری معادل قیمت کالاهایی را که در طول دوره به فروش می‌رسانند در حسابی تحت عنوان «فروش کالا» یا «درآمد فروش» ثبت می‌کنند و ماهیت این حساب بستانکار است. فرایند شناسایی درآمد فروش کالا مطابق با «اصل تحقق درآمد» است، طبق این اصل، درآمد بدون توجه به زمان دریافت وجه نقد شناسایی می‌شود.

مطابق **اصل تحقق درآمد**، پیش دریافت از مشتریان، درآمد دوره محسوب نمی‌شود، این مبلغ در دوره دریافت به عنوان بدهی مبنی بر انتقال کالا یا ارائه خدمات در آینده گزارش می‌شود. در دوره یا دوره‌هایی که کالا یا خدمات مربوطه تحویل یا ارائه شوند، مبلغ پیش دریافت به حساب درآمد فروش منظور می‌شود.

برای اغلب شرکت‌ها، زمان مناسب برای شناسایی درآمد، **مقطع فروش (زمان تحویل کالا به مشتری)** می‌باشد. به عنوان مثال در فروش نقدی، درآمد هم‌زمان با دریافت وجه نقد شناسایی می‌شود، یا در فروش نسبه بعد از تعهد خریدار مبنی بر پرداخت وجه نقد می‌توان نسبت به شناسایی درآمد اقدام کرد.

مطابق استاندارد حسابداری شماره ۴۳، (درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان)، فرایند ثبت و شناسایی فروش کالا به شرح زیر است:

طبق بند ۳۱، واحد تجاری باید درآمد عملیاتی را زمانی شناسایی کند که با انتقال کالا یا خدمت تعهد شده به مشتری، تعهد عملکرد خود را ایفا کرده باشد. این انتقال زمانی رخ می‌دهد که مشتری کنترل آن دارایی را به دست آورد.

طبق بند ۳۸، برای تشخیص زمانی که مشتری کنترل کالا را به دست می‌آورد و فروش باید ثبت شود، نشانه‌هایی در این مورد در استاندارد ذکر شده است: (برای اطلاع بیشتر به استاندارد مراجعه فرمایید).

فعالیت

- ۱ شرکت «الف» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۰۶ مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بابت تحویل کالا به مشتری در ۱۳۹۵/۰۵/۲۵، دریافت کرد. آیا می‌توان مبلغ دریافت شده تاریخ ۵/۶ را به عنوان فروش کالا ثبت نمود؟ چرا؟ توضیح دهید.
- ۲ «پیش دریافت فروش» ماهیت دارد و جزء طبقه‌بندی می‌شود.
- ۳ فروشگاه «ب» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۰ کالاهایی به ارزش ۴۲۰۰۰۰۰ ریال فروخت و وجه آن را در تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۲۵ دریافت نمود. مقطع شناسایی درآمد فروش برای این فروشگاه چه تاریخی است؟

دریافتنی‌های تجاری و غیرتجاری

فعالیت

تفاوت «دریافتنی‌های تجاری با دریافتنی‌های غیرتجاری» چیست؟ توضیح دهید.

اصطلاح تجاری برای آن گروه از حساب‌ها و اسناد دریافتنی به کار می‌رود که در نتیجه فروش کالا یا ارائه خدمات به صورت نسیه و مرتبط با **فعالیت اصلی** شرکت ایجاد شده باشد. در واقع این حساب‌ها (حساب‌های دریافتنی و اسناد دریافتنی) معرف مطالبات واحد تجاری از مشتریان است. بنابراین ماهیت هر دو حساب بدهکار می‌باشد.

عملیات اصلی یک شرکت بازرگانی خرید و فروش کالا است. حساب‌های دریافتنی تجاری در اثر فروش نسیه کالا ایجاد می‌شود. برای فروش سایر دارایی‌ها مانند ملزومات، اثاثه، ماشین‌آلات، ساختمان و ... استفاده از عنوان «سایر حساب‌های دریافتنی» برای ثبت عملیات مناسب‌تر است. چون این عملیات غیرتجاری محسوب می‌شود بنابراین برای تفکیک معاملات اصلی از فرعی و غیرمرتبط بهتر است عناوین «حساب‌های دریافتنی» و «سایر حساب‌های دریافتنی» به کار برده شود.

فعالیت

حساب‌ها و اسناد دریافتنی تجاری و غیرتجاری واحدهای اقتصادی زیر، ممکن است از چه معاملاتی ناشی شوند؟ با ارائه مثالی برای هر مورد جدول زیر را کامل نمایید.

ردیف	واحد اقتصادی	دریافتنی‌های تجاری	دریافتنی‌های غیر تجاری
۱	فروشگاه‌های زنجیره‌ای		اعطای وام به کارکنان فروشگاه
۲	شرکت بازرگانی آهن‌آلات	فروش آهن	
۳			
۴			

- ۱ هنگام فروش کالا به صورت نسیه در مقابل تعهد شفاهی خریدار، حساب بدهکار و اگر سفته دریافت شود، حساب بدهکار می شود.
- ۲ «اصل تحقق درآمد» را تشریح نمایید.

صدور سند حسابداری فروش کالا

هنگام فروش کالا در هر دو سیستم ادواری و دائمی چه به صورت نقد و چه به صورت نسیه حساب درآمد فروش کالا، بستانکار می شود اگر فروش نقدی باشد، حساب های موجودی نقد بدهکار می شود و اگر نسیه باشد حساب های دریافتنی یا اسناد دریافتنی بدهکار می شود. در سیستم ادواری هنگام فروش کالا تنها یک سند معادل مبلغ فروش صادر می شود ولی در سیستم دائمی علاوه بر ثبت مبلغ فروش باید سند بهای تمام شده کالای فروش رفته نیز صادر شود. در پودمان سوم، نحوه محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته بیان می شود.

همواره صداقت در معاملات را در ثبت رویدادها به کار ببریم و خداوند را ناظر به اعمال خویش بدانیم.

صدور سند حسابداری فروش کالا در حالت نقدی

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمايم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		xx	
		درآمد فروش کالا			xx
جمع:					
شرح سند: بابت فروش نقدی کالا به شرکت آقای					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «الف» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۸/۱۲ کالایی به ارزش ۳۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد فروخت.
مطلوب است: صدور سند حسابداری این رویداد.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۳۰۰۰۰۰۰	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری فروش کالا در حالت نسیه (مبنی بر تعهد شفاهی خریدار):

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب‌های دریافتنی		× ×	
		درآمد فروش کالا			× ×
جمع:					
شرح سند: بابت فروش نسیه کالا به شرکت/آقای ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «الف» در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۸ کالایی به ارزش ۵۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه فروخت.
مطلوب است: صدور سند حسابداری این رویداد.

فعالیت

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های دریافتنی			
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

در فعالیت فوق فرض کنید شرکت «الف» بعد از یک هفته (در تاریخ ۱۵/۱۰) طلب خود را دریافت می نماید.
مطلوب است: صدور سند حسابداری دریافت طلب.

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

به بررسی تأثیر دریافت مطالبات از مشتریان بابت فروش های نسبه روی معادله حسابداری بپردازید.

صدور سند حسابداری فروش کالا به صورت نسیه و در ازای دریافت سفته:

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		اسناد دریافتنی		× ×	
		درآمد فروش کالا			× ×
جمع:					
شرح سند: بابت فروش نسیه کالا به شرکت/آقای ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «الف» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۴ ده عدد کالا را به مبلغ ۳۰۰٬۰۰۰ ریال به فروش رساند و در ازای آن سفته سه ماهه دریافت نمود.
مطلوب است: صدور و تکمیل سند حسابداری این رویداد.

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری زمانی که بابت تحویل و فروش محصولات در آینده، مبلغی پیش دریافت می‌شود:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		xx	
		پیش دریافت فروش کالا			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پیش دریافت از شرکت / آقای....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «الف» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۶ مبلغ ۸۵۰'۰۰۰ ریال از آقای «ب» بابت فروش کالا پیش دریافت نمود. قیمت فروش این کالا ۴۰۰'۰۰۰ ریال است که در تاریخ ۹۵/۵/۳۰ تحویل آقای «ب» شد و وجه آن نیز در همین تاریخ دریافت شد.
مطلوب است: صدور و تکمیل سند حسابداری پیش دریافت فروش و تحویل کالا.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت الف سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۸۵۰'۰۰۰	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

هنگام تحویل کالا به مشتری، پیش دریافت فروش به میزان مبلغ دریافت شده قبلی، بدهکار می‌گردد.

شماره سند:		شرکت الف		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۵/۵/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۳'۱۵۰'۰۰۰	
				۸۵۰'۰۰۰	
		درآمد فروش کالا			۴'۰۰۰'۰۰۰
جمع: چهارمیلیون ریال				۴'۰۰۰'۰۰۰	۴'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت فروش کالایی که قبلاً مبلغ ۸۵۰'۰۰۰ ریال آن پیش دریافت شده بود					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۵

فروشگاه «اصفهان» در دهم آبان ماه سال جاری کالایی به ارزش ۸۰۰'۰۰۰ ریال به شرکت «قم» فروخت.

مطلوب است:

- صدور سند حسابداری این رویداد با فرض اینکه شرکت «قم» ؛
- الف) وجه معامله را بلافاصله و نقداً از طریق چک پرداخت نماید.
- ب) وجه معامله را بیست روز دیگر از طریق چک پرداخت نماید.

۱ جدول زیر مربوط به فعالیت‌های خرید و فروش کالا و دارایی می‌باشد. با استفاده از اطلاعات سایر ستون‌ها، جدول زیر را کامل کنید. (بدون در نظر گرفتن ثبت مالیات برارزش افزوده).

ردیف	شرح رویداد	سیستم نگهداری موجودی کالا	ثبت حسابداری	
			بدهکار	بستانکار
۱	خرید نقدی کالا	دائمی		
۲	فروش در ازای دریافت سفته	ادواری	اسناد دریافتنی	
۳			خرید کالا	اسناد پرداختنی
۴		ادواری	حساب‌های دریافتنی	فروش کالا
۵	خرید کالا در ازای صدور سفته		موجودی کالا	
۶	دریافت سفارش فروش کالا از فروشگاه الف	ادواری		
۷	دریافت قسمتی از مبلغ فروش بابت سفارش فوق (ردیف ۶)	ادواری		
۸	تکمیل فرم سفارش (درخواست) خرید کالا و ارسال آن	دائمی		
۹	دریافت کالای سفارش شده موضوع ردیف ۸ و پرداخت وجه آن از صندوق	دائمی		
۱۰	ارسال کالای سفارش شده فروشگاه الف و دریافت مابقی مبلغ به‌صورت چک به سررسید ۲۰ روز دیگر	ادواری		
۱۱	خرید اثاثه در قبال صدور سفته	دائمی		
۱۲	فروش نقدی ملزومات مازاد بر احتیاج به همان قیمت خرید	ادواری		
۱۳	استعلام بها از شرکت تولیدی ب	دائمی		
۱۴	دریافت پیش فاکتور از شرکت تولیدی ب	دائمی		

۲ با توجه به فعالیت ۱، تأثیر سیستم‌های ادواری و دائمی را بر ثبت مبلغ خرید و فروش کالا و دارایی‌های دیگر مانند ملزومات و اثاثه و ... بررسی نمایید.

سایر حساب‌های پرداختی (مالیات بر ارزش افزوده فروش)

فعالیت

شرکت «الف» در سال جاری کالایی به ارزش ۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال فروخته است. مبلغ مالیات بر ارزش افزوده فروش و مبلغ قابل دریافت از مشتری بابت این فروش چند ریال است؟

مبلغ فروش	مالیات بر ارزش افزوده	مبلغ قابل دریافت از مشتری

براساس قانون، فروشندگان موظفانند مالیات بر ارزش افزوده را نسبت به مبلغ فروش خالص محاسبه و از خریداران دریافت نمایند. واحدهای تجاری در زمان خرید کالا، این مبلغ را تحت سرفصل **سایر حساب‌های دریافتنی** ثبت (بدهکار) می‌کنند و در زمان فروش کالا، مبلغ دریافت شده بابت مالیات بر ارزش افزوده فروش، تحت سرفصل **سایر حساب‌های پرداختی** ثبت (بستانکار) می‌شود.

صدور سند حسابداری فروش کالا در حالت نقدی و در صورتی که کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		xx	
		درآمد فروش کالا			xx
		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده			xx
جمع:					
شرح سند: بابت فروش نقدی کالا به شرکت/آقای ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

فروشگاه «گران» در ۱۳۹۵/۰۳/۱۷ کالایی به ارزش ۳۰۰٬۰۰۰ ریال (بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده) به صورت نقد فروخت. این کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد. **مطلوب است:** صدور سند حسابداری این رویداد.

شماره سند:		فروشگاه گرگان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۵/۳/۱۷		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۳۲۷۰۰۰۰	
		درآمد فروش کالا			۳۰۰۰۰۰۰
		سایر حسابهای پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده			۲۷۰۰۰۰
جمع: سیصد و بیست و هفت هزار ریال					
شرح سند: بابت فروش نقدی کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «تهران» در پنجم تیرماه سال جاری کالایی به ارزش ۴۰۶۰۰۰۰۰ ریال (بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده) به صورت نسیه فروخت. این کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشد. **مطلوب است:** صدور سند حسابداری این رویداد

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری بهای تمام شده کالای فروش رفته در سیستم دائمی

در این سیستم هنگام فروش کالا دو ثبت لازم است: ثبت اول بر اساس **قیمت فروش کالا** و ثبت دوم بر اساس **بهای تمام شده کالای فروش رفته** انجام می شود. در سیستم دائمی، بهای تمام شده کالا، پس از هر بار فروش، محاسبه و در ستون صادره کارت حساب کالا ثبت می شود و مبلغ آن به بدهکار حساب بهای تمام شده کالای فروش رفته و بستانکار موجودی کالا منظور می شود.

بهای تمام شده کالای فروش رفته: تمامی هزینه های متحمل شده و مرتبط در یک دوره مالی برای تحصیل کالاهای فروش رفته، **بهای تمام شده کالای فروش رفته** نام دارد.

نکته

مالیات بر ارزش افزوده تأثیری در ثبت بهای تمام شده کالاهای فروش رفته ندارد.

فعالیت

در سیستم دائمی، هنگام فروش کالا، موجودی کالا (افزایش □، کاهش □) یافته و بهای تمام شده کالای فروش رفته (افزایش □، کاهش □) می یابد.

بنابراین اگر سیستم دائمی باشد، سند حسابداری به صورت زیر ثبت می شود:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضmann:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد / حساب های دریافتی		xx	
		درآمد فروش کالا			xx
		بهای تمام شده کالای فروش رفته		xx	
		موجودی کالا			xx
جمع:					
شرح سند: بابت فروش کالا به شرکت / آقای ...					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

بازرگانی «گنبد» در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۵ کالایی که بهای تمام شده آن ۲۵۰'۰۰۰ ریال بود به مبلغ ۲۸۰'۰۰۰ ریال به صورت نقد فروخت.

مطلوب است: صدور سند حسابداری این رویداد در سیستم دائمی و با فرض اینکه،

الف) کالا معاف از مالیات بر ارزش افزوده باشد.

ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

(الف)

شماره سند: تاریخ سند:		بازرگانی گنبد سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد			
		درآمد فروش کالا			
		بهای تمام شده کالای فروش رفته			
		موجودی کالا			
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

(ب)

شماره سند: تاریخ سند:		بازرگانی گنبد سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بازرگانی «ایران» هنگام فروش کالا، بهای تمام شده آن را ثبت نمی کند، چون سیستم نگهداری موجودی کالا در این فروشگاه، (ادواری □، دائمی □) می باشد.

فعالیت

جدول زیر را مانند نمونه تکمیل کنید.

رویداد	سیستم نگهداری	حسابی که بدهکار می شود؟				حسابی که بستانکار می شود؟	
		موجودی نقد	حساب های دریافتنی	اسناد دریافتنی	بهای تمام شده کالای فروش رفته	فروش کالا	موجودی کالا
فروش کالا در قبال دریافت سفته	ادواری	-	-	✓	-	✓	-
	دائمی						
فروش کالا در قبال تعهد شفاهی خریدار	ادواری						
	دائمی						
فروش نقدی کالا	ادواری						
	دائمی						
فروش کالا به صورتی که قسمتی نقد و مابقی نسیه باشد.	ادواری						
	دائمی						
.....		✓		✓	✓	✓	✓

پیشنهاد می شود، به جز در موارد خرده فروشی که خریدار مصرف کننده نهایی است، کلیه فروش ها به صورت نسیه (در حساب های دریافتنی) ثبت شود. سپس، در زمان دریافت وجه نقد یا اسناد دریافتنی، ثبت مربوطه در دفاتر انجام گیرد. این روش موجب نگهداری سوابق حسابداری مشتریان و فراهم شدن امکان تجزیه و تحلیل حساب هر مشتری خواهد شد.

مثال: عمده فروشی «سنندج» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۲ کالایی به ارزش ۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال به بازرگانی «تبریز» به صورت نقد فروخت. براساس روش ادواری ثبت شود.

شماره سند: ۱۴۰۵/۰۳/۰۲		شرکت سنندج		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائیم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های دریافتنی - بازرگانی تبریز		۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
		درآمد فروش کالا			۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰
		موجودی نقد		۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
		حساب های دریافتنی - بازرگانی تبریز			۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست میلیون ریال				۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت فروش کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

هزینه حمل کالای فروش رفته

اگر براساس توافق، فروشنده، هزینه حمل کالای فروش رفته را پرداخت نماید، این هزینه به عنوان هزینه‌های فروشنده تلقی می‌شود و تحت عنوان «هزینه حمل کالای فروش رفته» ثبت می‌شود. دقت کنیم که **هزینه حمل کالای فروش رفته ارتباطی با بهای تمام شده کالای فروش رفته ندارد**. چون این هزینه در سود و زیان به عنوان هزینه‌های توزیع و فروش گزارش می‌شود ولی هزینه حمل کالای خریداری شده از آنجا که در بهای تمام شده کالای خریداری شده دخالت داده می‌شود روی بهای تمام شده کالای فروش رفته تأثیر می‌گذارد.

فعالیت

اطلاعات زیر در ارتباط با یک نوع کالا در اختیار می‌باشد:
- قیمت خرید ۳۲۴۰۰۰۰ ریال - هزینه حمل کالای فروش رفته ۳۰۰۰۰۰ ریال - هزینه حمل کالای خریداری شده ۵۰۰۰۰۰ ریال.
بهای تمام شده کالای خریداری شده چند ریال است؟

فعالیت

آیا «هزینه حمل کالای فروش رفته» مشمول مالیات بر ارزش افزوده است؟ بحث کنید.

جدول عملیات حسابداری فروش در دو روش ادواری و دائمی به صورت مقایسه‌ای (بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده)

رویداد	سیستم ادواری				سیستم دائمی	
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
بابت فروش کالا	موجودی نقد/ حساب‌های دریافتی فروش کالا	xx	xx	موجودی نقد/ حساب‌های دریافتی فروش کالا	xx	xx
بابت بهای تمام شده کالای فروش رفته	ثبتي انجام نمی‌گیرد			بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	xx	xx

■ کار عملی ۶

رویدادهای زیر مربوط به شرکت بازرگانی «خوزستان» که از سیستم ادواری استفاده می‌نماید برای نیمه اول مهرماه سال جاری در دست است.

۷/۱- خرید ۵۰ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۶۴۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد

- ۷/۲- فروش ۱۰ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۷۹۰'۰۰۰ ریال به صورت نقد
- ۷/۳- عقد قرارداد برای فروش و تحویل ۱۶ واحد کالا در تاریخ ۷/۱۵ طبق قرارداد مبلغ ۴'۵۰۰'۰۰۰ ریال پیش دریافت شد.
- ۷/۵- فروش ۸ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۸۱۰'۰۰۰ ریال به صورت نسیه
- ۷/۷- فروش ۷ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۸۱۵'۰۰۰ ریال در ازای دریافت سفته سه ماهه
- ۷/۱۰- خرید ۱۸ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۶۷۰'۰۰۰ ریال به صورت نسیه
- ۷/۱۲- فروش ۱۵ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۸۰۰'۰۰۰ ریال که مبلغ ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال از این معامله نقداً دریافت شد و مابقی دو هفته دیگر وصول می‌شود.
- ۷/۱۳- عقد قرارداد برای فروش و تحویل ۱۲ واحد کالا در تاریخ ۷/۳۰ طبق قرارداد مبلغ ۳'۰۰۰'۰۰۰ ریال پیش دریافت شد.
- ۷/۱۴- دریافت طلب مربوط به فروش تاریخ ۷/۵
- ۷/۱۵- فروش ۱۶ واحد کالا به مبلغ هر کدام ۸۱۵'۰۰۰ ریال مربوط به قرارداد فروش تاریخ ۷/۳ و دریافت مابقی وجه آن

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق (مشمول مالیات برارزش افزوده نمی‌باشد)

■ کار عملی ۷

- رویدادهای زیر از فروشگاه «همدان» برای هفته اول بهمن‌ماه سال جاری در دست است: (مبالغ قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد)
- ۱۱/۱- فروش نسیه کالا به مبلغ ۴'۳۰۰'۰۰۰ ریال به شرکت «قزوین». بهای تمام‌شده این کالا ۳'۵۰۰'۰۰۰ ریال است.
- ۱۱/۳- فروش کالا به مبلغ ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال به آقای امیری و دریافت یک فقره سفته یک‌ماهه به مبلغ ۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال، مابقی مبلغ نقداً دریافت شد. بهای تمام‌شده این کالا ۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال است.
- ۱۱/۵- فروش کالا به مبلغ ۳'۰۰۰'۰۰۰ ریال به بازرگانی «ایلام» و دریافت چک نقدی. بهای تمام‌شده این کالا ۲'۵۰۰'۰۰۰ ریال است.
- ۱۱/۷- در ازای بخشی از بدهی قبلی شرکت «قزوین» مورخ ۱۱/۱، چک یک‌ماهه به ارزش ۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال دریافت و مابقی طلب به صورت نقد از این شرکت دریافت شد.

مطلوب است:

- صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با اعمال نرخ سال جاری مالیات برارزش افزوده با ثبت سوابق مشتریان (خریداران) در حساب‌ها، با فرض:
- الف) استفاده از سیستم ادواری
- ب) استفاده از سیستم دائمی

■ کار عملی ۸

در تجارت خانه «اردکان» مانده حساب های دریافتنی تجاری در ابتدای سال ۱۳۹۵ معادل ۳۰۷۰۰۰۰۰ ریال است. اسناد و مدارک جمع فروش های نقدی ۱۲۰۰۰۰۰۰ ریال و جمع فروش های نسبه را ۱۰۵۰۰۰۰۰۰ ریال نشان می دهد و مبلغ وصولی از بدهکاران (مشتریان) ۶۲۵۰۰۰۰۰ ریال می باشد. این شرکت در پایان سال ۹۵ چند ریال بابت طلب خود (بدون در نظر گرفتن مالیات بر ارزش افزوده) از مشتریان گزارش می کند؟

■ کار عملی ۹

جمع کل فروش های (نقد و نسبه) فروشگاه «خراسان» مبلغ ۲۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال است. این فروشگاه اسناد کافی برای تفکیک فروش های نقدی و نسبه نگهداری نمی کند ولی اسناد و مدارک دیگر نشان می دهد که تا پایان دوره مشتریان جمعاً مبلغ ۸۰۸۰۰۰۰۰۰ ریال بابت بدهی خود (بدون در نظر گرفتن مالیات بر ارزش افزوده) به حساب بانکی فروشگاه واریز نموده اند. این فروشگاه در اول سال مالی هیچ طلبی از مشتریان (حساب های دریافتنی تجاری) نداشته است ولی در پایان سال مالی مانده حساب های دریافتنی ۱۴۰۰۰۰۰۰ ریال است.

مطلوب است:

محاسبه مبلغ فروش های نقدی و نسبه.

■ کار عملی ۱۰

در دهم فروردین سال ۱۴۰۵، شرکت «چالوس» کالایی را به ارزش ۱۲۰۵۰۰۰۰۰ ریال به فروش رساند. مبلغ مالیات بر ارزش افزوده ۱۲۲۵۰۰۰۰۰ ریال می باشد. حسابدار شرکت بابت این فروش ثبت زیر را در دفاتر انجام داده است. اگر مبلغ مالیات بر ارزش افزوده به درستی محاسبه شده باشد، به حسابدار شرکت کمک کنید تا سند صحیح آن را صادر نماید.

شماره سند:		شرکت چالوس		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۱/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های دریافتنی		۱۲۰۵۰۰۰۰۰	
		سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده		۱۲۲۵۰۰۰۰۰	
		فروش کالا			۱۳۰۷۵۰۰۰۰
جمع:					
شرح سند: بابت فروش کالا به صورت نسبه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۱۱

فرض کنید شما برای استخدام به شرکت بازرگانی «فرشته» مراجعه نموده‌اید، این شرکت برای اینکه تخصص و توانایی شما را بسنجد آزمون زیر را از شما به عمل می‌آورد. اطلاعات آزمون شامل تراز آزمایشی و رویدادهای یک‌ماهه می‌باشد که شما باید سند حسابداری این رویدادها را صادر و در آخر تراز آزمایشی چهارستونی شرکت را تنظیم نمایید. موجودی نقد در تراز آزمایشی شامل ۲۵۰'۰۰۰ ریال مانده صندوق و ۲۳۶'۰۰۰ ریال مانده بانکی.

تراز آزمایشی این شرکت در پایان آذرماه ۱۴۰۵ به شرح زیر است:

شرکت بازرگانی فرشته تراز آزمایشی ۱۴۰۵/۹/۳۰		
مانده حساب		نام حساب
بستانکار	بدهکار	
	۴۸۶'۰۰۰	موجودی نقد
	۱'۲۶۳'۰۰۰	حساب‌های دریافتی تجاری
	۶۹۸'۴۰۰	سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده
	۳'۹۰۰'۰۰۰	موجودی کالا
	۲۳۰'۰۰۰	ملزومات اداری
	۶'۴۱۰'۰۰۰	اثاثه و تجهیزات
	۸'۰۰۰'۰۰۰	ساختمان
۱'۲۴۵'۰۰۰		حساب‌های پرداختی تجاری
۷۲۵'۴۰۰		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده
۶۶۰'۰۰۰		پیش دریافت فروش کالا
؟		سرمایه
۸'۰۶۰'۰۰۰		فروش کالا
	؟	خرید کالا
	۱'۶۲۸'۰۰۰	هزینه حقوق
	۹۱۰'۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
؟	۳۰'۳۷۵'۴۰۰	جمع

فعالیت‌های دی‌ماه این شرکت به قرار زیر بوده است:

برای ثبت مبالغ، رابطه زیر را در نظر بگیرد. نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰٪ در نظر گرفته شود: {نرخ مالیات × مبلغ فروش یا خرید} + مبلغ فروش یا خرید = کل مبلغ فاکتور یا مبلغ قابل پرداخت {

۱۰/۱- فروش نسبه ۳۰۰ واحد کالا به بهای هر واحد ۵۰۰۰ ریال به فروشگاه «همدان».

۱۰/۳- خرید نسبه ۸۸۰ واحد کالا به بهای هر واحد ۵۰۰۰ ریال از تولیدی «قزوین»

۱۰/۶- فروش ۵۰۰ واحد به بهای هر واحد ۱۵۰۰۰ ریال به فروشگاه «جهرم». در ضمن مبلغ ۶۶۰۰۰۰۰ ریال از این فروشگاه ماه قبل دریافت شده بود و برای مابقی مبلغ فاکتور، چک شماره ۲۱۶۳ به تاریخ روز دریافت و به حساب بانکی شرکت واریز شد.

۱۰/۱۱- فروش ۲۰۰ واحد کالا به شرکت «فارس» که ۴۰٪ کل مبلغ فاکتور (مبلغ قابل پرداخت) معادل ۸۷۲۰۰۰۰ ریال نقداً دریافت و واریز صندوق شد و برای بقیه چک شماره ۷۴۵۲ به تاریخ ۱۰/۳۰ دریافت شد.

۱۰/۱۴- خرید نقدی ۳۴۰ واحد کالا از فروشگاه «تهران» و پرداخت وجه آن از طریق صدور چک شماره ۵۱۴۴. بهای هر واحد کالا ۵۱۰۲ ریال بود که فروشنده ۲٪ نرخ هر واحد را تخفیف داد و نهایتاً برای هر واحد ۵۰۰۰ ریال پرداخت شد.

۱۰/۱۶- پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده مورخ ۱۰/۱۴ به شرکت حمل و نقل «سمنان» از طریق صدور چک شماره ۵۱۴۵. کل مبلغ صورتحساب حمل مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد.

۱۰/۱۸- فروش ۲۰۰ واحد کالا به بهای هر واحد ۱۶۰۰۰۰ ریال به شرکت «تبریز» و دریافت چک معادل کل مبلغ فاکتور به سررسید سه ماه بعد.

۱۰/۲۱- پرداخت ۳۰٪ بدهی تولیدی «قزوین»، موضوع خرید مورخ ۱۰/۳ از طریق صدور چک شماره ۵۱۴۶.

۱۰/۲۴- خرید ائانه برای فروشگاه به مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال و صدور سفته یک ماهه. این دارایی معاف از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.

۱۰/۲۷- برای بیمه یک‌ساله موجودی‌ها مبلغ ۲۳۱۰۰۰۰۰ ریال (شامل ۲۱۰۰۰۰۰ ریال مالیات بر ارزش افزوده) از طریق چک شماره ۵۱۴۷ به تاریخ روز پرداخت شد.

۱۰/۲۸- پرداخت هزینه حقوق کارکنان به مبلغ ۱۶۰۰۰۰۰۰ ریال از طریق صدور چک شماره ۵۱۴۸ به تاریخ روز.

۱۰/۲۹- واگذاری چک دریافتی شرکت «فارس» موضوع مورخ ۱۰/۱۱ به بانک جهت وصول.

۱۰/۳۰- دریافت اعلامیه بستانکار از بانک بابت وصول طلب شرکت «فارس».

۱۰/۳۰- دریافت اعلامیه بستانکار مبنی بر واریز ۷۰۰۰۰۰۰ ریال از طرف فروشگاه «همدان» به حساب بانکی شرکت بابت قسمتی از طلب مورخ ۱۰/۱.

مطلوب است:

الف) سیستم نگهداری موجودی کالا ادواری است یا دائمی؟ چرا؟

ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با ثبت سوابق خریداران و فروشندگان.

ج) ثبت رویدادهای فوق در دفتر روزنامه و دفتر کل.

د) تنظیم تراز آزمایشی چهارستونی برای شرکت بازرگانی «فرشته» به تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۳۰.

ه) آیا توازن ستون بدهکار و بستانکار تراز آزمایشی به معنی ثبت صحیح و کامل رویدادها بوده است؟ توضیح دهید.

■ کار عملی ۱۲

شرکت «قم» به خرید و فروش پوشاک به صورت عمده اشتغال دارد، و از سیستم دائمی استفاده می کند. اطلاعات مربوط به بدهکاران، فروش کالا و دریافت های نقدی این شرکت در بهمن ماه ۱۴۰۵ به شرح زیر است (تمام دریافت های نقدی مستقیماً به حساب بانکی شرکت واریز شده است). تراز آزمایشی دفتر معین حساب های دریافتی شرکت در اول بهمن به قرار زیر است:

شرکت قم تراز آزمایشی دفتر معین حساب های دریافتی (ارقام به ریال) ۱۴۰۵/۱۱/۱					
شماره حساب	نام حساب	گردش حساب		مانده حساب	
		بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار
۱۳۱۰۱	فروشگاه بوکان	۲۳۰۷۰۰۰۰۰۰	۱۱۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۵۰۰۰۰۰۰	۰
۱۳۱۰۲	آقای احمدی	۱۶۰۲۰۰۰۰۰۰	۸۰۷۸۸۰۰۰۰	۷۰۴۱۲۰۰۰۰	۰
۱۳۱۰۳	شرکت بابل	۱۱۰۴۶۰۰۰۰۰	۱۰۹۶۰۰۰۰۰۰	۹۰۵۰۰۰۰۰۰۰	۰
۱۳۱۰۴	فروشگاه همدان	۳۰۰۲۵۴۰۰۰۰	۱۳۰۴۳۴۰۰۰۰	۱۶۰۸۲۰۰۰۰۰	۰
۱۳۱۰۵	فروشگاه آمل	۱۰۰۹۰۰۰۰۰۰۰	۷۰۵۰۰۰۰۰۰۰۰	۳۰۴۰۰۰۰۰۰۰	۰
	جمع	۹۲۰۵۱۴۰۰۰۰	۴۲۰۸۸۲۰۰۰۰	۴۹۰۶۳۲۰۰۰۰	۰

لیست فروش شرکت در طی بهمن ماه به قرار زیر بوده است:

تاریخ	نام شخص حقیقی یا حقوقی مشتری	بهای تمام شده (خرید)	مبلغ فروش	مبلغ فاکتور با احتساب مالیات بر ارزش افزوده	شرایط پرداخت
۱۱/۳	فروشگاه مشهد	۱۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۶۰۰۰۰۰۰	۱۷۰۱۶۰۰۰۰۰	چک یک ماهه
۱۱/۴	آقای احمدی	۲۰۸۵۰۰۰۰۰۰	۳۰۹۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۲۹۰۰۰۰۰۰	چک تاریخ ۱۱/۲۵
۱۱/۹	شرکت لرستان	۷۰۱۰۰۰۰۰۰۰	۸۰۶۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۴۶۰۰۰۰۰۰	نقدی
۱۱/۱۵	فروشگاه آمل	۱۴۰۱۶۰۰۰۰۰۰	۱۷۰۴۵۰۰۰۰۰۰	۱۹۰۱۹۵۰۰۰۰۰	نسیه
۱۱/۱۹	فروشگاه بوکان	۳۰۲۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۳۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۸۳۰۰۰۰۰۰	نسیه
۱۱/۲۵	شرکت بابل	۳۰۶۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۱۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۵۱۰۰۰۰۰۰	نصف نقد و مابقی چک تاریخ ۱۲/۱۰
۱۱/۲۹	شرکت بروجرد	۱۰۹۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۷۸۰۰۰۰۰۰	۳۰۵۸۰۰۰۰۰۰	نسیه
۱۱/۳۰	فروشگاه شاهرود	۴۰۳۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۲۳۰۰۰۰۰۰	۵۰۷۵۳۰۰۰۰۰	نقدی
۱۱/۳۰	جمع	۴۹۰۳۵۰۰۰۰۰	۶۲۰۹۶۰۰۰۰۰	۶۹۰۲۵۶۰۰۰۰	-

دریافت‌های نقدی شرکت در طی بهمن‌ماه:

تاریخ	نام شخص حقیقی یا حقوقی مشتری	مبلغ
۱۱/۱	فروشگاه همدان	۱۵٬۰۰۰٬۰۰۰
۱۱/۲	فروشگاه شاهرود	۴٬۰۰۰٬۰۰۰ (پیش‌دریافت)
۱۱/۳	آقای احمدی	۷٬۴۱۲٬۰۰۰
۱۱/۸	شرکت بابل	۸٬۰۰۰٬۰۰۰
۱۱/۱۱	فروشگاه آمل	۳٬۴۰۰٬۰۰۰
۱۱/۲۵	آقای احمدی	۴٬۲۵۱٬۰۰۰
۱۱/۲۸	فروشگاه بوکان	۱۸٬۲۷۷٬۰۰۰
۱۱/۳۰	جمع	۶۰٬۳۴۰٬۰۰۰

مطلوب است:

الف) صدور سند حسابداری فروش کالا و وصول مطالبات به‌طوری‌که اسناد حسابداری سوابق مشتریان را نشان دهد.

ب) ثبت اسناد حسابداری در دفتر روزنامه

ج) تهیه تراز آزمایشی دفتر معین حساب‌های دریافتنی به تاریخ ۱۱/۳۰.

■ کار عملی ۱۳

رویدادهای زیر از شرکت بازرگانی «اردبیل» که از سیستم دائمی استفاده می‌کند برای آبان ماه سال جاری در اختیار است.

۸/۱- فروش کالا به مبلغ ۳۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به شرکت «فارس» به‌صورت نسیه. بهای تمام شده این کالا ۲۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است.

۸/۳- فروش کالا به مبلغ ۱۸٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به فروشگاه «اراک» به‌صورت نقد. بهای تمام شده این کالا ۱۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است.

۸/۴- دریافت مبلغ ۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال از فروشگاه «کردستان» بابت تحویل کالا در تاریخ ۸/۲۰.

۸/۱۰- وصول ۸۰٪ طلب از شرکت «فارس» موضوع فروش مورخ ۸/۱.

۸/۱۲- هزینه حمل کالای فروش رفته (جاده‌ای) به مبلغ ۳۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال پرداخت شد.

۸/۱۵- فروش کالا به بازرگانی «خوزستان» به مبلغ ۵۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال. معادل $\frac{۲}{۵}$ مبلغ معامله به صورت نقد دریافت شد و برای مابقی چک یک ماهه دریافت شد. بهای تمام شده این کالا ۴۲٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است.

۸/۱۷- فروش کالا به بازرگانی «لرستان» به مبلغ ۴۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به‌صورت نسیه. بهای تمام شده این کالا ۴۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است.

۸/۲۰- فروش کالا به فروشگاه «کردستان» به مبلغ ۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال با در نظر گرفتن پیش دریافت ۸/۴. مابقی وجه طبق توافق ماه بعد دریافت می‌شود. بهای تمام شده این کالا ۴۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال است.

۸/۲۵- کالایی که بهای تمام شده آن ۳۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال بود به مبلغ ۴۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال به فروشگاه «بوشهر» نقداً فروخته شد.

۸/۲۸- کالایی با ۲۰٪ سود نسبت به قیمت خرید به صورت نسیه به بازرگانی «بوشهر» فروخته شد. سود این فروش ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال است.

۸/۳۰- وصول ۶۰٪ طلب بازرگانی «لرستان» موضوع فروش مورخ ۸/۱۷.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با اعمال نرخ جاری مالیات بر ارزش افزوده

■ کار عملی ۱۴

شرکت بازرگانی «گلستان» در هشتم آبان ماه سال جاری کالاهای زیر را به صورت نسیه به فروشگاه «زاهدان» فروخت. کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

- خرید ۴۰ دستگاه جاروبرقی به مبلغ هرکدام ۴۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال و فروش آن به مبلغ هرکدام ۴۸'۰۰۰'۰۰۰ ریال.

- خرید ۱۰ دستگاه لباسشویی به مبلغ هرکدام ۲۸'۰۰۰'۰۰۰ ریال و فروش آن به مبلغ هرکدام ۳۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال.

- خرید ۸ دستگاه یخچال به مبلغ هرکدام ۷۳'۰۰۰'۰۰۰ ریال و فروش آن به مبلغ هرکدام ۷۷'۰۰۰'۰۰۰ ریال. مبلغ تخفیف قابل اعمال در این فاکتور ۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال.

مطلوب است:

الف) تهیه فاکتور فروش

ب) ثبت سند حسابداری فروش کالا با فرض این که سیستم نگهداری موجودی کالا الف) دائمی و ب) ادواری می‌باشد.

آشنایی با سامانه مؤدیان

سامانه مؤدیان یکی از ابزارهای کلیدی در نظام مالیاتی ایران است که با تصویب قانون تسهیل پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان در تاریخ ۲۳ آبان ۱۴۰۲، به اجرا درآمد. این سامانه تأثیر گسترده‌ای بر کسب و کارهای حقیقی و حقوقی دارد و تمامی اصناف را ملزم به صدور و ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی می‌کند. سامانه مؤدیان، سامانه‌ای است تحت مدیریت سازمان امور مالیاتی کشور که برای هر شخص حقیقی و حقوقی بر اساس مقررات، کارپوشه‌های تجاری یا غیرتجاری یا هر دو اختصاص داده و تبادل اطلاعات میان اشخاص مذکور و سازمان، صرفاً از طریق آن انجام می‌شود. اشخاص مذکور می‌توانند با استفاده از هرگونه سخت‌افزار یا نرم‌افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مؤدیان متصل شوند. مرجع نهایی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مؤدیان می‌باشد.

■ پایانه فروشگاهی چیست؟

رایانه، دستگاه کارتخوان بانکی (POS)، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه‌های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مؤدیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد.

قانون تسهیل پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۳ تصویب شد، تمامی کسب و کارها را ملزم به صدور صورتحساب‌های الکترونیکی و ارسال آنها به سامانه مؤدیان کرده است. این سامانه به منظور بهبود شفافیت مالی و کاهش تخلفات مالیاتی ایجاد شده است.

■ اشخاص مشمول سامانه مؤدیان

۱ تمام اشخاص حقوقی: کلیه شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری (صرف نظر از میزان درآمد یا نوع فعالیت)

مشمول این قانون هستند. این شامل:

- شرکت‌های سهامی عام و خاص

- شرکت‌های با مسئولیت محدود

- تعاونی‌ها

- مؤسسات تجاری و غیرتجاری (اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی)

۲ اشخاص حقیقی (صاحبان مشاغل) با شرایط خاص: همه اشخاص دارای جواز کسب یا فعالیت

اقتصادی آزاد، در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر مشمول هستند:

سقف فروش: اشخاصی که فروش کالا و خدمات آنها در سال از مبلغ مشخصی (که سالانه توسط سازمان امور مالیاتی اعلام می‌شود) فراتر برود.

نوع فعالیت (فراخوان‌های مرحله‌ای): برخی مشاغل بدون توجه به میزان درآمد، به دلیل ماهیت فعالیتشان مشمول شده‌اند، مانند: پزشکان، دندان‌پزشکان و کادر درمان، وکلای دادگستری و مشاوران خانواده، صرافان، فروشندگان طلا و جواهر، نمایشگاه‌های اتومبیل.

۳ عرضه‌کنندگان کالا و خدمات خاص: گروه‌های زیر فارغ از حجم فروش، مکلف به عضویت و فعالیت

در سامانه مؤدیان هستند:

- فعالان اقتصادی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی.

- عرضه‌کنندگان کالاها و خدمات مشمول مالیات بر ارزش افزوده.

■ اشخاص معاف از ثبت نام در سامانه مؤدیان

برخی از اشخاص به موجب قانون از صدور صورتحساب الکترونیکی در سامانه مؤدیان معاف هستند، از جمله:

- اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون مالیات‌های مستقیم (مانند فعالیت‌های کشاورزی، دامداری، زنبورداری، صیادی و...).

- اشخاص حقیقی موضوع ماده ۱۴۲ قانون مالیات‌های مستقیم (مانند کارگاه‌های تولید فرش دست‌باف و صنایع دستی).

- مؤدیانی که میزان فروش سالانه آنها کمتر از حد نصاب تعیین‌شده توسط سازمان امور مالیاتی باشد (این حد نصاب به صورت دوره‌ای و بر اساس ضوابط اعلام می‌شود).

- ۱ چه اشخاصی مشمول و چه اشخاصی معاف از صدور صورتحساب الکترونیکی هستند؟
 ۲ چه درآمدهایی از صدور صورتحساب الکترونیکی معاف هستند؟

۱ درآمد حاصل از اجاره اموال غیرمنقول	۲ سود سپرده‌های بانکی
۳	۴
۵	۶
۷	۸

■ نحوه استفاده از سامانه مؤدیان مالیاتی

سامانه مؤدیان مالیاتی یکی از ابزارهای کلیدی برای مدیریت و ثبت مالیات‌ها است. تمامی مؤدیان مالیاتی، اعم از اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی، موظف به ثبت نام و استفاده سامانه مؤدیان هستند.

■ مرحله اول

ثبت نام و ورود به سامانه مؤدیان مالیاتی: در گام نخست، مؤدی باید در سامانه مالیاتی کشور ثبت نام کرده و پرونده مالیاتی خود را تکمیل نماید. پس از اتمام مراحل ثبت نام، یک کارپوشه برای مؤدی ایجاد می‌شود که تمام تراکنش‌های مالی و صورتحساب‌های الکترونیکی در آن ثبت خواهد شد.

■ مرحله دوم

دریافت گواهی امضای الکترونیکی: برای احراز هویت و امضای صورتحساب‌های الکترونیکی، لازم است گواهی امضای الکترونیکی دریافت شود. برای این منظور، مؤدی باید به سایت www.gica.ir مراجعه کرده و در بخش مربوطه ثبت نام نماید. پس از تکمیل مراحل، گواهی امضا صادر می‌شود.

■ مرحله سوم

دریافت شناسه یکتای حافظه مالیاتی: شناسه یکتا یک کد ۶ رقمی اختصاصی است که به پرونده مالیاتی تعلق می‌گیرد. برای دریافت آن، مؤدی باید وارد کارپوشه خود در سامانه مؤدیان شود و از طریق بخش مربوطه درخواست صدور شناسه را ثبت نماید. پس از بررسی و تأیید، شناسه یکتا صادر خواهد شد.

■ مرحله چهارم

اتصال نرم افزار واسط به سامانه مؤدیان: ثبت و ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی از طریق نرم افزار واسط انجام می‌شود. بنابراین مؤدی باید نرم افزار حسابداری خود را به سامانه مؤدیان متصل کند. در این زمینه، پشتیبان نرم افزار حسابداری می‌تواند مؤدی را در انجام مراحل اتصال راهنمایی نماید.

■ مرحله پنجم

اتصال پایانه فروشگاهی به سامانه مؤدیان: پایانه فروشگاهی (POS) لازم است به سامانه مؤدیان متصل شود تا اطلاعات فروش به صورت خودکار در سامانه ثبت گردد.

■ مرحله ششم

دریافت شناسه کالا و خدمات: برای صدور صورتحساب الکترونیکی، باید کالاها و خدمات را با شناسه مخصوص (کد ۱۳ رقمی) در سامانه تعریف نمود. برای این منظور به آدرس stuffid.tax.gov.ir مراجعه کرده و شناسه کالا یا خدمت موردنظر را دریافت نمود. این سامانه زیرمجموعه سازمان امور مالیاتی بوده و به منظور مدیریت شناسه‌های کالا و خدمات ایجاد شده است.

- ۱ منظور از «کار پوشه مؤدی» چیست؟ بحث کنید.
- ۲ «شناسه یکتای حافظه مالیاتی» چیست؟ بحث کنید.
- ۳ به سایت stuffid.tax.gov.ir مراجعه کنید و پاسخ دهید:
الف) هدف از ایجاد این سامانه چیست؟
ب) شناسه کالا چه کاربردی دارد؟

ثبت‌های جدید حسابداری فروش کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده با وجود سامانه مؤدیان

■ ثبت حسابداری فروش نقدی کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی نقد		xx		
	درآمد فروش کالا			xx	
	سایر حساب‌های پرداختنی - بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت فروش کالا به صورت نقد....					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		تصویب کننده:

■ ثبت حسابداری فروش نسیه کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	حساب‌های دریافتنی		xx		
	درآمد فروش کالا			xx	
	سایر حساب‌های پرداختنی - بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت فروش کالا به صورت نسیه					
تنظیم کننده:			تأیید کننده:		تصویب کننده:

■ ثبت حسابداری فروش کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده که قسمتی از آن نقد و مابقی به صورت نسیه باشد:

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی نقد		xx		
	حساب های دریافتنی		xx		
	درآمد فروش کالا			xx	
	سایر حساب های پرداختنی - بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
	سایر حساب های پرداختنی - بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت فروش کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ ثبت حسابداری دریافت طلب کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی نقد		xx		
	سایر حساب های پرداختنی - بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده		xx		
	سایر حساب های پرداختنی - بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده			xx	
	حساب های دریافتنی			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت دریافت طلب.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

شرکت بازرگانی «یزد» در پنجم مردادماه سال ۱۴۰۵ کالایی به ارزش ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال مشمول مالیات بر ارزش افزوده فروخت و ۴۰٪ مبلغ فاکتور به صورت نقدی دریافت شد و مابقی (۶۰٪) در ماه بعد دریافت می شود. سند حسابداری این رویداد به شرح زیر است (سیستم ادواری):

کل مبلغ مالیات بر ارزش افزوده $100,000,000 \times 10\% = 10,000,000$

بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده $10,000,000 \times 40\% = 4,000,000$

بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده $10,000,000 \times 60\% = 6,000,000$

مبلغ فاکتور $100,000,000 + 10,000,000 = 110,000,000$

مبلغ دریافتی $110,000,000 \times 40\% = 44,000,000$

مبلغ باقی مانده $110,000,000 \times 60\% = 66,000,000$

شماره سند:			شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۵/۰۵			سند حسابداری		تعداد ضامین:
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی نقد		۴۴،۰۰۰،۰۰۰		
	حساب های دریافتی		۶۶،۰۰۰،۰۰۰		
	درآمد فروش کالا			۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰	
	سایر حساب های پرداختی - بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده			۴،۰۰۰،۰۰۰	
	سایر حساب های پرداختی - بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده			۶،۰۰۰،۰۰۰	
	جمع:		۱۱۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۱۰،۰۰۰،۰۰۰	
شرح سند: بابت فروش کالا					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

در مثال فوق، سند حسابداری طلب را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۷ ثبت نمایید.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	موجودی نقد				
	سایر حساب‌های پرداختنی - بدهی تحقق نیافته مالیات بر ارزش افزوده				
	سایر حساب‌های پرداختنی - بدهی تحقق یافته مالیات بر ارزش افزوده				
	حساب‌های دریافتنی				
جمع:					
شرح سند: بابت دریافت طلب.....					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۱۵

رویدادهای زیر از شرکت «کاشان» که از سیستم ادواری استفاده می‌کند برای آبان ماه سال جاری در اختیار است. این شرکت کلیه صورتحساب‌های فروش خود را به صورت الکترونیکی صادر و در لحظه معامله به سامانه مؤدیان ارسال کرده است و خریداران آن را در کارپوشه خود تأیید کرده‌اند.

۸/۲- فروش کالا به مبلغ ۸۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به شرکت «ساری» به صورت نسیه.

۸/۹- فروش کالا به مبلغ ۳۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به فروشگاه «تهران» به صورت نقد.

۸/۱۳- وصول ۶۰٪ طلب از شرکت «ساری» موضوع فروش مورخ ۸/۲.

۸/۱۵- فروش کالا به مبلغ ۶۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به شرکت «کرمان» به صورت نسیه.

۸/۲۶- فروش کالا به مبلغ ۵۰۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به بازرگانی «کیش»، به صورت ۳۰٪ مبلغ نقد و مابقی نسیه.

۸/۳۰- دریافت طلب فروش مورخ ۸/۱۵.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با اعمال نرخ جاری مالیات بر ارزش افزوده

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری فروش کالا

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۱۱	کار	صدور سند حسابداری فروش کالا	سطح شایستگی
		استاندارد عملکرد کار:		
		توانایی صدور سند حسابداری فروش کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط		

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/داوری/نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	ارسال فاکتور فروش در سامانه مؤدیان	مکان: اتاق اداری زمان: ۲۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				ارسال فاکتور فروش در سامانه مؤدیان صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	ارسال فاکتور فروش در سامانه جامع تجارت	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				ارسال فاکتور فروش در سامانه جامع تجارت صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	صدور سند حسابداری فروش کالا در سیستم ادواری	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند حسابداری فروش کالا در سیستم ادواری صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	صدور سند حسابداری فروش کالا در سیستم دائمی	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند حسابداری فروش کالا در سیستم دائمی صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۵	صدور سند حسابداری هزینه حمل کالای فروش رفته	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند حسابداری هزینه حمل کالای فروش رفته صحیح و کامل	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
بلی ☐						
خیر ☐						

توضیحات:

۳- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مرحله دوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین ۲ از مراحل کار

۴- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

کلمات کلیدی پودمان دوم به انگلیسی

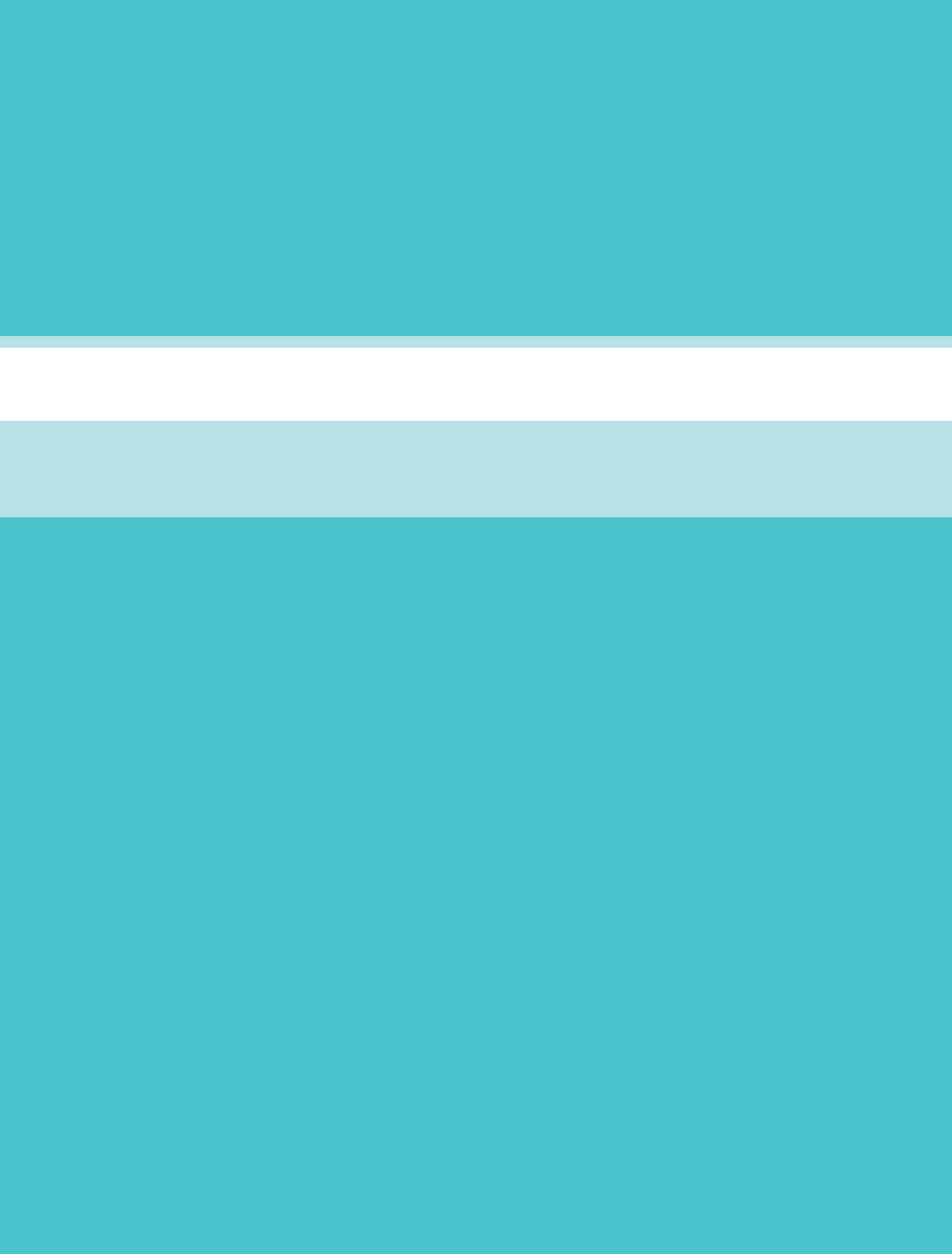
Account sale	صورتحساب فروش	Notes receivable	اسناد دریافتنی
Account statement	صورتحساب	Other receivables	سایر حساب‌های دریافتنی
Accounts receivable	حساب‌های دریافتنی	Pre-receipt of Sales	پیش دریافت فروش
Bill	صورتحساب	Revenue realization principle	اصل تحقق درآمد
Cash sale	فروش نقدی	Sale account	حساب فروش
Cost of goods sold	بهای تمام شده کالای فروش رفته	Sale order	سفارش فروش
Cost of sales	بهای تمام شده کالای فروش رفته	Sale revenue	درآمد فروش
Credit	بستانکار	Sales on credit	فروش نسبه
Credit department	دایره اعتبارات	Sales request	درخواست فروش
Credit Evaluation	اعتبار سنجی	Sell	فروش
Credit sale	فروش نسبه (اعتباری)	Seller	فروشنده
Customer	مشتری	Selling price	قیمت فروش
Debit	بدهی	Trade accounts receivable	حساب‌های دریافتنی تجاری
Distribution expenses	هزینه‌های توزیع و فروش	Transportation - out	هزینه حمل کالای فروش رفته
Income received in advance	پیش دریافت درآمد	Vendor	فروشنده
Installment sale	فروش اقساطی	Warehouse Transfer	حواله انبار

تجقی کنید

به نظر شما و با توجه به مهارت‌های کسب‌شده در این پودمان چه اصول اخلاقی لازم است در راستای امر فروش (شامل بستن قرارداد، صدور صورتحساب و...) مورد توجه قرار گیرد؟

تجرب کنید

به نظر شما کمک حسابدار فروش کالا چه مسئولیت‌هایی در برابر خدا، خویشان، جامعه و محیط زیست دارد؟

پودمان سوم

حسابداری تنظیم کارت حساب کالا

کاردکس کالا							
کد کالا را وارد کنید :		H۱۵	گزارش از تاریخ :	۱۳۹۴/۱۰/۱	تا تاریخ :	۱۳۹۴/۱۰/۸	
شماره صفحه :		۱					
ردیف	تاریخ	شماره سند	سند	نوع سند	مقدار وارده	مقدار صادره	مابده
۱	۱۳۹۴/۱۰/۱			موجودی ابتدای دوره	۲۵۶		۲۵۶
۲	۱۳۹۴/۱۰/۲	۱۴۰۰۱	حواله	فروش		۳۱۰	۴۶
۳	۱۳۹۴/۱۰/۳	۱۳۰۰۳	رسید	خرید	۱۵۰۰		۱۵۴۶
۴	۱۳۹۴/۱۰/۴	۱۴۰۰۲	حواله	فروش		۱۵۴۶	۰
۵	۱۳۹۴/۱۰/۴	۱۳۰۰۴	رسید	خرید	۱۸۵۰		۱۸۵۰

در اغلب شرکت‌ها قسمت مهمی به نام واحد انبار وجود دارد که انواع موجودی‌ها شامل مواد اولیه، کالاهای ساخته شده و نیمه‌ساخته (در شرکت‌های تولیدی)، کالاهای خریداری شده آماده برای فروش (در شرکت‌های بازرگانی) و همچنین ملزومات و قطعات یدکی در آن نگهداری می‌شود. کنترل و ثبت ورود و خروج موجودی‌ها بر اساس مجوزهای صادره و انتخاب یک روش قیمت‌گذاری و اطلاع از میزان موجودی‌ها در هر زمان به منظور ایجاد ارتباط مناسب بین سیستم انبار و حسابداری، همواره با اهمیت بوده و یکی از نیازهای مهم مدیران می‌باشد تا بر اساس آن، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری کنند. در این پودمان با فرم‌های مورد نیاز در انبار، کارت حساب کالا، روش‌های قیمت‌گذاری شامل اولین صادره از اولین وارده، اولین صادره از آخرین وارده، میانگین، شناسایی ویژه و همچنین روش‌های برآورد موجودی کالا آشنا خواهید شد.

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ»

ای کسانی که ایمان آورده‌اید خدا و رسول را، خیانت نکنید و مبدا درامانتهای خود خیانت کنید، با اینکه می‌دانید.
«انفال/ ۲۷»

مقدمه

- آیا می‌دانید کاردکس (کارت حساب) کالا چیست و چه کاربردی دارد؟
- چه مستنداتی برای ثبت ورود و خروج کالا لازم است؟
- آیا می‌دانید هدف از روش‌های قیمت‌گذاری چیست؟
- کالاهای خارج شده از انبار به‌منظور فروش چگونه قیمت‌گذاری می‌شوند؟

استاندارد عملکرد

تنظیم کاردکس (کارت حساب) کالا بر اساس مستندات و مدارک مثبت براساس استانداردهای حسابداری و محاسبه موجودی کالای پایان دوره.

شایستگی‌هایی که در این پودمان کسب می‌کنید:

- ۱ کنترل مستندات ورود و خروج کالا
- ۲ ثبت مقادیر وارده و صادره در کارت حساب کالا
- ۳ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته با استفاده از روش‌های قیمت‌گذاری و مطابق با استانداردهای حسابداری

واحد یادگیری ۱: تنظیم کارت حساب کالا

کارت حساب کالا

شرکت «الف» به خرید و فروش ۱۰ قلم کالا اشتغال دارد، به نظر شما این شرکت باید چند کارت حساب کالا نگهداری کند؟ بحث کنید.

فعالیت

به کارتی که در آن تمامی اطلاعات درباره گردش و وضعیت موجودی کالا در انبار، برای هر نوع کالا به طور جداگانه، به منظور اطلاع از مقدار کمی و ارزش ریالی کالاهای وارده، صادره و موجودی و همچنین محل نگهداری آنها ثبت می شود، «کارت حساب کالا یا کاردکس کالا» گفته می شود. تصویر ۱ نمونه ای از کارت حساب کالا را نشان می دهد.

تمامی عملیات ورود و خروج یک کالا در کارت حساب همان کالا ثبت می شود.

نکته

با توجه به تعریف فوق، به نظر شما «کارت حساب کالا» باید حاوی چه اطلاعاتی باشد؟

فعالیت

شرکت...															
شماره قفسه:										نام کالا:					
روش ارزیابی:										کد کالا:					
نقطه تجدید سفارش:										واحد شمارش:					
میزان سفارش:										نوع یا مدل کالا:					
موجودی			صادر						وارد				شرح	تاریخ	
بهای کل	بهای واحد	مقدار	بهای		بهای واحد	مقدار		شماره حواله	بهای کل	بهای واحد	مقدار	شماره رسید		روز	ماه
			کل	جزء		کل	جزء								

تاریخ (روز و ماه): در این قسمت تاریخ ورود و خروج کالا بر حسب روز و ماه درج می‌شود.
ستون شرح: نوع رویداد شامل خرید، فروش، برگشت از خرید، برگشت از فروش و... در این ستون درج می‌شود. در صورتی که کالا از قبل موجودی داشته باشد در این ستون قبل از موارد ذکر شده عنوان موجودی ابتدای دوره درج می‌شود.

ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا: در ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا، مبالغ خرید کالا و هزینه حمل کالای خریداری شده و برگشت از خرید ثبت می‌شود. در این ستون با کسر نمودن مجموع برگشت از خرید، از مجموع خریده‌ها (و هزینه حمل کالای خریداری شده در صورت وجود) می‌توان بهای تمام شده کالای خریداری شده را به‌دست آورد.

ستون صادره (فروش): تعداد فروش، بهای تمام شده هر واحد که بر اساس یکی از روش‌های قیمت‌گذاری در هر بار فروش تعیین می‌شود و همچنین بهای تمام شده کل کالای فروش رفته در این ستون درج می‌شود. در صورتی که برگشت از فروش وجود داشته باشد، در این ستون به صورت منفی درج می‌شود.
موجودی (باقیمانده): در این ستون تعداد کالای باقیمانده و بهای تمام شده آن درج می‌شود. در هر رویداد مالی، تعداد و مبلغ موجودی باقیمانده به صورت زیر تعیین می‌شود:

تعداد فروش رفته - موجودی‌های آماده برای فروش (تعداد موجودی‌ها قبل از فروش) = تعداد موجودی باقیمانده

بهای تمام شده کالای آماده برای بهای تمام شده کالای پایان
 بهای تمام شده کالای فروش رفته - فروش (بهای کل موجودی‌ها قبل از فروش) = دوره (بهای کل موجودی باقیمانده)

با کمک دوستان و آشنایان خود، چند نمونه کارت حساب کالا از شرکت‌های مختلف تهیه نموده و اجزای آن را با هم بررسی نمایید.

فعالیت

خریده‌ها و فروش‌های شرکت «تبریز» در ماه جاری به شرح زیر بوده است. با توجه به مطالب گفته شده در ارتباط با کارت حساب کالا، قسمت‌هایی را که با علامت سؤال مشخص شده، برای این شرکت محاسبه کنید.

فعالیت

تاریخ	شرح	تعداد خرید	تعداد فروش	تعداد موجودی
۸/۱	موجودی ابتدای دوره	-----	-----	۲۵
۸/۵	خرید	۱۰۰	-----	؟.....
۸/۸	فروش	-----	؟.....	۳۰
۸/۱۲	خرید	۱۱۵	-----	؟.....
۸/۱۶	فروش	-----	؟.....	۳۳
۸/۲۱	فروش	-----	۹	؟.....
۸/۲۷	خرید	؟.....	-----	۹۲
۸/۳۰	فروش	-----	۱۸	؟.....

فعالیت

با مشاهده فرم کارت حساب کالا، مزایای استفاده از آن را فهرست کنید.

۱	دسترسی سریع به میزان موجودی کالا	۲	تشخیص اقلام مفقودی را کد
۳		۴	
۵		۶	
۷		۸	

مستندات لازم برای تهیه کارت حساب کالا

۱ رسید انبار

فعالیت

- ۱ پس از ورود کالاها به انبار چه فرمی تهیه می‌گردد؟
- ۲ رسید انبار به عنوان یکی از مستندات خرید کالا توسط چه واحدی تنظیم و مبنای تهیه آن چیست؟

این فرم، توسط انباردار در زمان تحویل کالا به انبار تنظیم شده و بیانگر مقدار و مشخصات کالای وارده به انبار می‌باشد.
تصویر ۲ نمونه‌ای از رسید انبار را نشان می‌دهد.

فرم رسید انبار					
شماره:					
تاریخ:					
صفحه:					
مؤسسه / شرکت:					
ردیف	نام و مشخصات کالا	کد کالا	تعداد / مقدار	واحد	ملاحظات
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
نام و امضا تحویل دهنده:			نام و امضا تحویل گیرنده:		

تصویر ۲- نمونه رسید انبار

بهای تمام شده کالای خریداری شده

بهای تمام شده کالای خریداری شده شامل تمام مخارجی است که برای رساندن کالا به وضعیتی که آماده فروش گردد، صرف می شود. این مخارج شامل قیمت خرید و تمامی هزینه های مرتبط با آن است. لازم به یادآوری است که تخفیفات تجاری از قیمت خرید کسر می شود، زیرا موجودی کالا باید به بهای تمام شده ثبت گردد.

ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا: در ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا مبالغ خرید کالا و هزینه حمل کالای خریداری شده و برگشت از خرید ثبت می شود، در این ستون با کسر نمودن مجموع برگشت از خرید، از مجموع خریدها (هزینه حمل کالای خریداری شده در صورت وجود) می توان بهای تمام شده کالای خریداری شده را به دست آورد.

فعالیت

معادل ۲۵ عدد کالا به قیمت هر یک ۱۲'۰۰۰ ریال خریداری و مبلغ ۵۰'۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل آن پرداخت شد. در ستون وارده کارت حساب کالا، بهای تمام شده هر واحد چند ریال ثبت می شود؟

.....

فعالیت

با توجه به موارد گفته شده در ارتباط با بهای تمام شده کالای خریداری شده، جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	قیمت خرید	هزینه حمل خرید	برگشت از خرید	بهای تمام شده خرید
۱	۸۰'۰۰۰	۲۰'۰۰۰	۵'۰۰۰	؟.....
۲	۱۲۰'۰۰۰	۳۲'۰۰۰	؟.....	۱۴۳'۰۰۰
۳	؟.....	۸۰'۰۰۰	-	۵۱۲'۰۰۰
۴	۶۸'۰۰۰	؟.....	۲'۰۰۰	۷۴'۰۰۰

دقت کنید

در مورد جمله زیر تحقیق کرده تا از نظر عاطفی رشد یابید:

عصبانی شدن آسان است، همه می توانند عصبانی شوند.

سؤال اینجاست: چه موقع عصبانی شدن آسان نیست، به نظر می رسد عصبانی شدن در مقابل شخص صحیح، به میزان مناسب، در زمان درست و به دلیل مُتَقَن و به روش صحیح آسان نیست.

دقت کنید

مدیریت عصبانیت، ترس، طمع، حسادت بنای یک زندگی بسامان را تشکیل می دهد. از دیدگاه شما هم این گونه است؟

دقت کنید

آیا از خود پرسیده اید عامل موفقیت در زندگی را چه کسانی کسب می کنند؟ کسانی که هوش بهر بالایی دارند؟ بحث کنید. یا کسانی که خودآگاهی دارند و می توانند احساسات و عواطف خود را شناسایی، پایش و مدیریت کنند؟

۲ حواله انبار

فعالیت

- ۱ مبنای تهیه حواله فروش چیست و توسط چه واحدی صادر می شود؟
- ۲ حواله فروش با رسید انبار چه تفاوتی دارد؟ در مورد کاربرد هر یک بحث کنید.

این فرم بعد از دریافت «درخواست کالا از انبار» و تحویل کالا به متقاضی یا خریدار، توسط انباردار صادر می شود که به منزله تأیید نهایی خروج کالا از انبار می باشد. **حواله انبار فقط از نظر مقداری و یا تعدادی، توسط انباردار تکمیل می شود و در سیستم حسابداری، ارزش ریالی آن مشخص شده و ثبت می گردد.** لازم به ذکر است که اگر کالای درخواست شده برای مصرف داخلی از انبار خارج شود، حواله مصرفی صادر گردیده و در صورتی که برای فروش از انبار خارج شود، حواله فروش صادر خواهد شد. تصویر ۳ نمونه ای از فرم حواله انبار را نشان می دهد.

حواله خروج از انبار						شماره:
نام طرف حساب:						تاریخ:
توسط انبار تکمیل گردد			توسط حسابدار تکمیل گردد			
ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد کارتن	تعداد واحد	نرخ	مبلغ
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
کالای فوق صحیح و سالم و به طور کامل تحویل داده شد.			جمع			
نام تحویل گیرنده:		نام تحویل دهنده (انبار):		نام تأیید کننده:		
امضا		امضا		امضا		

سفید: مشتری سبز: حسابداری زرد: انبار

تصویر ۳- نمونه فرم حواله انبار

فعالیت

فرض کنید شما به عنوان انباردار در یک واحد تجاری مشغول به کار هستید و در دهم فروردین ماه سال جاری از طرف فروشگاه «سردشت» برگ درخواست یک نوع کالا به مدل «الف/۲» را دریافت کرده اید. طی این درخواست ۱۰۰ واحد کالا از انبار جهت تحویل به فروشگاه «سردشت» خارج شود. نرخ فروش هر واحد آن ۶۰۰ ریال و شماره حواله قبلی ۱۶۲۳ می باشد. شما پس از وصول برگ درخواست کالا چه اقداماتی انجام خواهید داد؟ یک نمونه حواله انبار برای این درخواست تنظیم نمایید.

فعالیت

با توجه به مطالب گفته شده در این پودمان، «رسید انبار» برای رویداد تهیه و «حواله انبار» برای تهیه می شود.

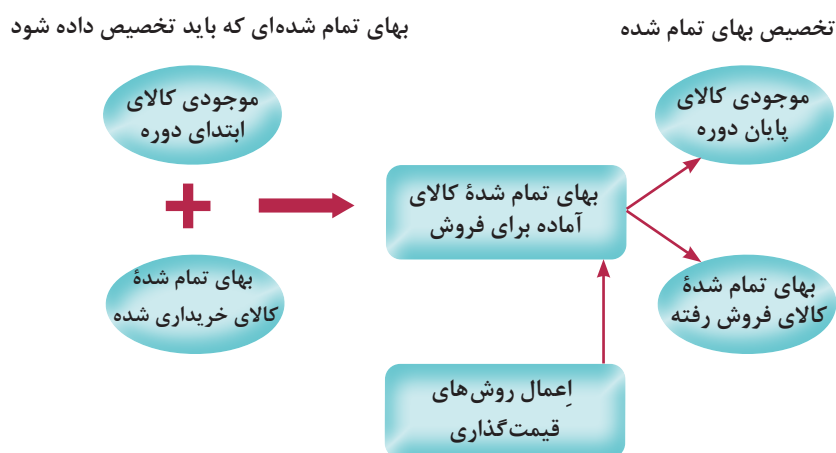

در برخی واحدهای تجاری ممکن است به جای رسید انبار، عناوین دیگری همچون قبض انبار یا اعلامیه رسید کالا استفاده شود و به جای حواله انبار ممکن است عناوین دیگری همچون اعلامیه صدور کالا، حواله خروج کالا از انبار، حواله فروش و یا رسید تحویل کالا به مشتری، استفاده شود.

بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی‌ها

از آنجا که خرید کالاها در طی دوره با قیمت‌های مختلف صورت می‌گیرد، ممکن است کالاهای مشابه با قیمت‌های متفاوت خریداری شوند. از این رو مبالغ ریالی قابل گزارش برای موجودی کالا و بهای تمام شده کالای فروش رفته در پایان دوره مالی، مشروط به پاسخ‌گویی به این سؤال است که «از بهای تمام شده موجودی کالای ابتدای دوره و خریدهای طی دوره، کدام یک باید به بهای تمام شده کالای فروش رفته و کدام یک به موجودی کالای پایان دوره اختصاص یابد؟»

تصویر ۴ نحوه تخصیص بهای تمام شده به موجودی پایان دوره و کالای فروش رفته را نشان می‌دهد.

تصویر ۴ - نحوه تخصیص بهای تمام شده

بهای تمام شده کالای فروش رفته

تمامی هزینه‌های متحمل شده و مرتبط در یک دوره مالی برای تحویل کالاهای فروش رفته، بهای تمام شده کالای فروش رفته نام دارد.

موجودی کالای ابتدای دوره ۵۰۰،۰۰۰ ریال، موجودی کالای پایان دوره ۸۰۰،۰۰۰ ریال و بهای تمام شده کالای خریداری شده ۱،۶۰۰،۰۰۰ ریال است. موارد زیر را تعیین نمایید.

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش:

بهای تمام شده کالای فروش رفته:

ستون صادره (فروش) کارت حساب کالا: در ستون صادره (فروش) کارت حساب کالا، با توجه به اینکه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موارد برگشت از فروش در تاریخهای مختلف به صورت جداگانه ثبت گردیده‌اند، می‌توان با کسر نمودن مجموع برگشت از فروش، از مجموع فروش، تعداد و بهای تمام شده کالای فروش رفته را از این ستون نتیجه گرفت.

ستون موجودی کارت حساب کالا: با توجه به اینکه پس از هر بار وارده به انبار یا صادره از انبار، تأثیر این تغییر در ستون موجودی اعمال گردیده است، بنابراین در ردیف آخر ستون موجودی همواره به طور مستقیم می‌توان تعداد و بهای تمام شده موجودی پایان دوره را مشاهده کرد.

اکنون با توجه به مطالب گفته شده، هر یک از موارد زیر (ستون شرح)، از کدام ستون کارت حساب کالا قابل استخراج است؟

شرح	ستون وارده	ستون صادره	ستون موجودی
بهای تمام شده کالای فروش رفته			
بهای تمام شده کالای خریداری شده			
بهای تمام شده موجودی پایان دوره			

فعالیت

۱ نحوه ثبت و تأثیر مبالغ ریالی هریک از رویدادهای زیر در کاردکس کالا به چه صورتی است؟

رویداد	ستون وارده			ستون صادره			ستون موجودی		
	افزافه می‌شود	کسر می‌شود	بی‌تأثیر	افزافه می‌شود	کسر می‌شود	بی‌تأثیر	افزایش	کاهش	بی‌تأثیر
خرید	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-
برگشت از فروش									
هزینه حمل کالای فروش رفته	-	-	✓	-	-	✓	-	-	✓
برگشت از خرید									
مالیات بر ارزش افزوده									
هزینه حمل کالای خریداری شده									
فروش									

۲ هزینه حمل کالای خریداری شده چه تأثیری بر بهای تمام شده هر واحد کالا دارد؟ بحث کنید.

فعالیت

ارزشیابی شایستگی تنظیم کارت حساب کالا

نام و نام خانوادگی:			شماره ملی:		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۲	استاندارد عملکرد کار:	تنظیم کارتدکس کالا بر اساس مستندات و مدارک مثبت، طبق استانداردهای حسابداری
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲		
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۱۱	کار	تنظیم کارت حساب کالا	سطح شایستگی	مهارت		

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص/ها/داوری /نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	کنترل مستندات خرید کالا در کارتدکس	مکان: اتاق اداری زمان: ۲۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کنترل کامل و صحیح مستندات خرید	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	تنظیم ستون وارده کارتدکس کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم کامل و صحیح مندرجات ستون وارده	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	کنترل مستندات فروش کالا در کارتدکس	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم کامل و صحیح کارتدکس کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	تنظیم ستون صادره در کارتدکس کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم ستون صادره در کارتدکس کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۵	کار با نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۰ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم ستون وارده و صادره کارتدکس کالا در نرم افزار	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	

شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:

ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)		بلی ☐
		خیر ☐

توضیحات:

۵- معیار شایستگی انجام کار :

- کسب حداقل نمره ۲ از مرحله دوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین نمره ۲ از مراحل کار

۶- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

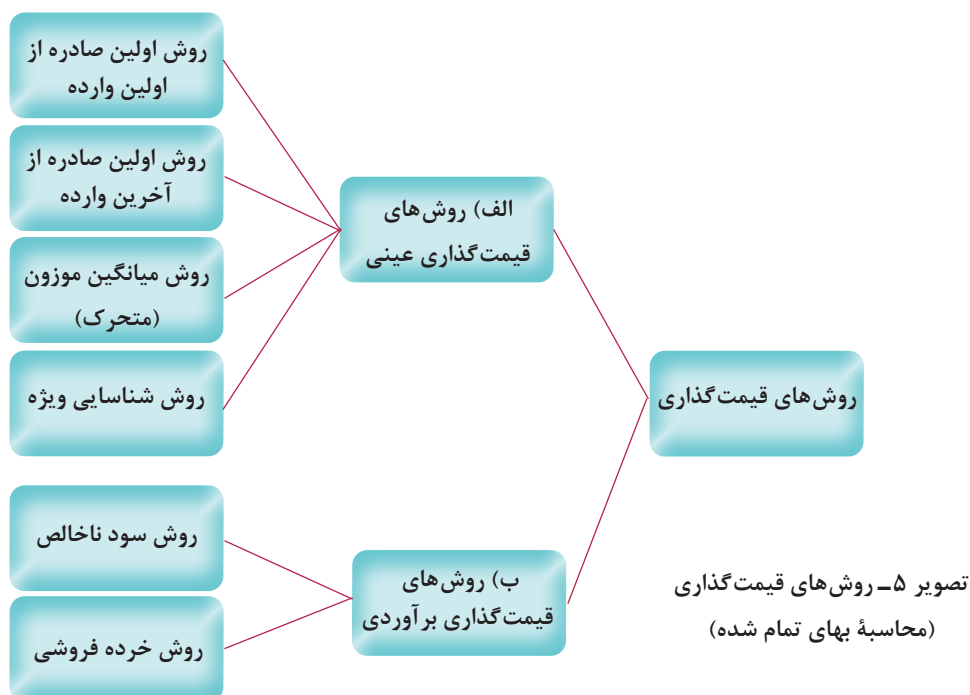
- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲ : محاسبه بهای تمام شده موجودی کالا

روش‌های قیمت‌گذاری

روش‌های قیمت‌گذاری، مبتنی بر اصل بهای تمام شده است و باید توجه داشت که هر یک از این روش‌ها، مختص محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره می‌باشد. با توجه به اینکه موجودی کالا بخش مهمی از دارایی‌های جاری اغلب واحدهای تجاری را تشکیل می‌دهد، انتخاب یک روش مناسب جهت ارزیابی موجودی کالا از اهمیت خاصی برخوردار است. تصویر ۵ روش‌های قیمت‌گذاری را در سیستم ادواری و دائمی نشان می‌دهد:

مطابق بند ۲۸ استاندارد حسابداری شماره ۸ (حسابداری موجودی مواد و کالا)، روش‌های مورد استفاده جهت تخصیص بهای تمام شده به موجودی مواد و کالا باید چنان انتخاب شود که برای مخارجی که واحد تجاری برای رساندن کالا به مکان و شرایط فعلی آن واقعاً متحمل شده است، منصفانه‌ترین تقریب ممکن را فراهم آورد.

۱ هنرجویان عزیز، به نظر شما در کشور ما، شرکت‌ها برای ارزیابی موجودی‌های خود، مجاز به استفاده از کدام روش هستند؟ و استفاده از کدام روش مجاز نیست؟ (برای پاسخ این سؤال از استاندارد شماره ۸ کمک بگیرید و نتیجه را به هنرآموز خود گزارش کنید).

۲ با کمک هم کلاسی‌های خود به سایت کدال (<http://www.codal.ir>) مراجعه کنید و صورت‌های مالی چند شرکت را به دلخواه بررسی کنید و در قسمت یادداشت‌های توضیحی از روش ارزیابی موجودی کالا جویا شوید. نام شرکت‌هایی که صورت‌های مالی آنها را بررسی کرده‌اید همراه با روش ارزیابی آنها را فهرست کنید.

ردیف	نام شرکت	روش (روش‌های) ارزیابی
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		

قبل از توضیح هر یک از روش‌های قیمت‌گذاری، لازم به ذکر است که روش‌های قیمت‌گذاری عینی مستلزم شمارش فیزیکی موجودی کالای انبار است.

روش‌های قیمت‌گذاری عینی

۱ روش اولین صادره از اولین وارده – FIFO (First In First Out)

در این روش کالا به همان ترتیبی که وارد انبار شده، از انبار خارج می‌شود. به عبارت دیگر در روش FIFO فرض بر این است که کالاهایی که زودتر خریداری شده‌اند، زودتر هم فروخته می‌شوند و کالاهایی که دیرتر خریداری شده‌اند، دیرتر فروخته می‌شوند و یا در موجودی کالای پایان دوره باقی می‌مانند. **بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که در این روش، مبنای محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته به ترتیب قیمت موجودی کالای ابتدای دوره و خریدهای اولیه (خریدهای قدیمی) می‌باشد و مبنای محاسبه بهای تمام شده کالای پایان دوره، قیمت آخرین خریدها می‌باشد.** در شرکت‌هایی که کالاهای آنها حاوی تاریخ انقضا، در معرض فاسد شدن، از مد افتادن و یا از رده خارج شدن دارند، استفاده از روش FIFO مناسب می‌باشد. تصویر ۶ به درک این مطلب کمک می‌کند.

تصویر ۶- جریان بهای تمام شده در روش اولین صادره از اولین وارده

فعالیت

حال اگر روش اولین صادره از اولین وارده را به خوبی متوجه شده باشید، با حذف واژه نادرست جمله زیر را کامل کنید:

«در روش اولین صادره از اولین وارده فرض می‌شود کالایی که (**زودتر/ دیرتر**) خریداری شده، (**زودتر/ دیرتر**) به فروش می‌رسد و موجودی پایان دوره از (**اولین/ آخرین**) خریدها تشکیل شده است.»

فعالیت

در شرکت پخش مواد غذایی «میناب» اطلاعات زیر در ارتباط با نوعی نوشابه برای اردیبهشت ۹۵ در اختیار است، خرید و فروش این ماه شرکت کلاً به صورت نقدی انجام شده است.

ردیف	شرح	توضیحات	واحد	بهای تمام شده واحد	قیمت فروش واحد	طرف مقابل
۱	موجودی اولیه	-	۳۰۰	۱۰۰	-	-
۲	خرید ۲/۵	رسید انبار شماره ۱۱۶	۴۵۰	۱۱۰	-	تولیدی ایران
۳	فروش ۲/۱۲	حواله انبار شماره ۵۲	۵۰۰	-	۱۸۰	آقای احمدی
۴	خرید ۲/۱۷	رسید انبار شماره ۱۱۷	۲۰۰	۱۱۵	-	شرکت رفسنجان
۵	فروش ۲/۲۸	حواله انبار شماره ۵۳	۱۸۰	-	۲۰۰	فروشگاه ایلام

موجودی نوشابه‌ها در پایان ماه (۱۳۹۵/۰۲/۳۱) معادل ۲۷۰ واحد شمارش شده است.

بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره به روش FIFO در سیستم ادواری و دائمی واحد تجاری میناب را محاسبه کنید:

روش‌های اولین صادره از اولین وارده در سیستم ادواری:

به نظر شما بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره (واحدهای فروش نرفته) و کالای فروش رفته چند ریال است؟

فعالیت

شرح	مقدار	بهای واحد - ریال	بهای کل - ریال
موجودی کالای ابتدای دوره	۳۰۰	۱۰۰	۳۰'۰۰۰
خرید ۲/۵	۴۵۰	۱۱۰	۴۹'۵۰۰
خرید ۲/۱۷	۲۰۰	۱۱۵	۲۳'۰۰۰
کالای آماده برای فروش	۹۵۰		۱۰۲'۵۰۰
موجودی کالای پایان دوره	(۲۷۰)		(.....؟.....)
کالای فروش رفته (۵۰۰ + ۱۸۰)	۶۸۰		؟.....

تعداد ۲۷۰ واحد کالا در پایان دوره باقی مانده است. همان طور که گفته شد در روش اولین صادره از اولین وارده مبنای محاسبه بهای تمام شده کالای پایان دوره، قیمت آخرین خریدها است. بنابراین تعداد ۲۷۰ واحد به ترتیب زیر قیمت گذاری می شود:

$$\begin{array}{l}
 200 \times 115 = 23000 \quad \text{۲۰۰ واحد از خرید تاریخ ۲/۱۷ (آخرین خرید) به نرخ هر واحد ۱۱۵ ریال:} \\
 70 \times 110 = 7700 \quad \text{و ۷۰ واحد بقیه از خرید تاریخ ۲/۵ به نرخ هر واحد ۱۱۰ ریال:} \\
 \hline
 30700 \quad \text{بهای تمام شده موجودی در پایان دوره}
 \end{array}$$

در روش اولین صادره از اولین وارده، بهای تمام شده کالای فروش رفته بر مبنای قیمت موجودی ابتدای دوره و خریدهای اولیه محاسبه می شود. با این حساب ۶۸۰ واحد کالای فروش رفته به چه ترتیبی قیمت گذاری می شود؟

$$\begin{array}{l}
 300 \times 100 = 30000 \quad \text{۳۰۰ واحد از موجودی ابتدای دوره به نرخ هر واحد ۱۰۰ ریال:} \\
 380 \times 110 = 41800 \quad \text{۳۸۰ واحد بقیه از خرید تاریخ ۲/۵ به نرخ هر واحد ۱۱۰ ریال:} \\
 \hline
 71800 \quad \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}
 \end{array}$$

فعالیت

■ کار عملی ۱

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش کالای «الف/۱۵» در فروشگاه «یاسوج» برای شهریورماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده واحد
۶/۱	موجودی ابتدای دوره	۸۰	کارتن	۱۲۰
۶/۷	خرید - رسید ۲۰	۱۹۰	کارتن	۱۰۰
۶/۱۴	فروش - حواله ۱۵	۲۰۰	کارتن	-
۶/۱۹	خرید - رسید ۲۱	۲۳۰	کارتن	۱۲۵
۶/۲۶	فروش - حواله ۱۶	۲۱۰	کارتن	-
۶/۳۰	خرید - رسید ۲۲	۸۵	کارتن	۱۳۰

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده در سیستم ادواری.

۲ روش اولین صادره از آخرین وارده – LIFO (Last In First Out)

فعالیت

روش اولین صادره از آخرین وارده بر عکس روش اولین صادره از اولین وارده است، اکنون با حذف واژه نادرست جمله زیر را کامل کنید:

«در روش اولین صادره از آخرین وارده فرض می‌شود که کالایی که (زودتر / دیرتر) خریداری شده، (زودتر / دیرتر) به فروش می‌رسد و موجودی پایان دوره از (اولین / آخرین) خریدها تشکیل شده است.»

در این روش بر عکس روش FIFO، فرض بر این است که کالاها از محل آخرین خریدهایی که وارد انبار شده، خارج می‌شود و باقیمانده (موجودی پایان دوره) مربوط به قدیمی‌ترین خریدها (اولین خریدها) و موجودی ابتدای دوره می‌باشد. پس می‌توان نتیجه گرفت در این روش مبنای محاسبه بهای تمام شده کالاهای فروش رفته، قیمت آخرین خریدها و مبنای محاسبه بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره، می‌تواند قیمت خریدهای اول دوره و یا موجودی ابتدای دوره باشد. استفاده از این روش طبق استانداردهای حسابداری ایران مجاز نیست. به همین دلیل در این روش مثال و کار عملی ارائه نگردیده است. تصویر ۷ به درک این مطلب به شما کمک خواهد کرد.

تصویر ۷- جریان بهای تمام شده در روش اولین صادره از آخرین وارده

۳ روش میانگین

در روش میانگین، گردش بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره بر مبنای ترکیبی از قیمت‌های خرید قدیمی و جدید می‌باشد و کاربرد آن به روش نگهداری موجودی‌ها نیز بستگی دارد، اگر واحد تجاری از سیستم ادواری استفاده نماید، برای ارزیابی موجودی‌ها روش میانگین موزون سالانه، شش ماهه و ... را به کار می‌گیرد، زیرا در سیستم ادواری شمارش فیزیکی کالا در پایان دوره انجام

می‌شود و میانگین موزون قیمت یک واحد را تنها در پایان دوره می‌توان تعیین نمود. در سیستم ادواری در پایان دوره، میانگین موزون از تقسیم بهای تمام شده کالاهای آماده برای فروش (موجودی کالای ابتدای دوره + بهای تمام شده کالای خریداری شده طی دوره) بر تعداد کالای آماده برای فروش به‌دست می‌آید:

$$\text{میانگین موزون قیمت یک واحد} = \frac{\text{بهای تمام شده کالای آماده برای فروش}}{\text{تعداد کالای آماده برای فروش}}$$

تعداد موجودی کالای پایان دوره $\times$ میانگین موزون قیمت یک واحد = بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره
تعداد کالاهای فروخته شده $\times$ میانگین موزون قیمت یک واحد = بهای تمام شده کالای فروش رفته

مجدداً مثال شرکت پخش مواد غذایی «میناب» را به روش میانگین موزون حل می‌نماییم:

روش میانگین موزون

همان‌طور که گفته شد در سیستم ادواری، محاسبه میانگین موزون قیمت یک واحد تنها در پایان دوره امکان‌پذیر است:

شرح	مقدار	بهای واحد - ریال	بهای کل
موجودی کالای ابتدای دوره	۳۰۰	۱۰۰	۳۰٬۰۰۰
خرید ۲/۵	۴۵۰	۱۱۰	۴۹٬۵۰۰
خرید ۲/۱۷	۲۰۰	۱۱۵	۲۳٬۰۰۰
کالای آماده برای فروش	۹۵۰		۱۰۲٬۵۰۰
موجودی کالای پایان دوره	(۲۷۰)		(۲۹٬۱۳۱)
کالای فروش رفته	۶۸۰		۷۳٬۳۶۹

$$\text{میانگین موزون قیمت یک واحد} = \frac{\text{بهای تمام شده کالای آماده برای فروش}}{\text{تعداد کالای آماده برای فروش}} = \frac{۱۰۲٬۵۰۰}{۹۵۰} = ۱۰۷/۸۹۵$$

تعداد موجودی کالای پایان دوره $\times$ میانگین موزون قیمت یک واحد = بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره

$$۲۹٬۱۳۱ = ۲۷۰ \times ۱۰۷/۸۹۵$$

تعداد کالاهای فروخته شده $\times$ میانگین موزون قیمت یک واحد = بهای تمام شده کالای فروش رفته

$$۷۳٬۳۶۹ = ۶۸۰ \times ۱۰۷/۸۹۵$$

۱ روابط زیر را کامل نمایید.

الف) = بهای تمام شده (تعداد) کالای فروش رفته - بهای تمام شده (تعداد) کالای آماده برای فروش

ب) بهای تمام شده (تعداد) کالای آماده برای فروش = بهای (تعداد) کالای خریداری شده +

۲ شرکت «نیشابور» از روش میانگین موزون برای قیمت گذاری کالاهای خود استفاده می نماید و اطلاعات زیر را در ارتباط با چند دوره در اختیار شما قرار می دهد. شما با استفاده از اطلاعات سایر ستون های جدول، قسمت های مجهول را پیدا کنید.

ردیف	تعداد آماده برای فروش	تعداد موجودی پایان دوره	تعداد فروش رفته	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش	بهای تمام شده یک واحد	بهای تمام شده موجودی پایان دوره	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱	۴۷۰۰	۱۰۰۰	۳۷۰۰	۵۶۴۰۰۰	؟.....	؟.....	؟.....
۲	؟.....	۳۰۰	؟.....	؟.....	۱۳۰۰	؟.....	۲۴۰۰۰۰۰
۳	۸۶۰۰	؟.....	۵۹۰۰	۱۷۲۰۰۰۰	؟.....	؟.....	؟.....
۴	۳۲۰۰	؟.....	؟.....	؟.....	؟.....	۱۰۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰
۵	؟.....	۱۵۰۰	۴۸۰۰	؟.....	؟.....	۳۰۰۰۰۰۰	؟.....
۶	؟.....	؟.....	؟.....	۴۵۰۰۰۰	۲۵۰	۱۲۰۰۰۰۰	؟.....

■ کار عملی ۲

با توجه به اطلاعات فروشگاه یاسوج (کار عملی شماره ۲)، بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره را به روش میانگین موزون، در سیستم ادواری محاسبه نمایید.

تاریخ	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده واحد
۶/۱	موجودی ابتدای دوره	۸۰	کارتن	۱۲۰
۶/۷	خرید - رسید ۲۰	۱۹۰	کارتن	۱۰۰
۶/۱۴	فروش - حواله ۱۵	۲۰۰	کارتن	-
۶/۱۹	خرید - رسید ۲۱	۲۳۰	کارتن	۱۲۵
۶/۲۶	فروش - حواله ۱۶	۲۱۰	کارتن	-
۶/۳۰	خرید - رسید ۲۲	۸۵	کارتن	۱۳۰

■ کار عملی ۳

شرکت بازرگانی «گیلان» در فروردین سال مالی جاری اطلاعات مربوط به خرید نوعی رنگ ساختمان را به قرار زیر اعلام کرده است. مشخصات کالا (نام کالا: رنگ آبی متالیک، واحد شمارش: قوطی، کد کالا: ۰۰۵، شماره قفسه: ۵۲، روش ارزیابی: میانگین و نقطه تجدید سفارش: ۱۰ قوطی). تعداد موجودی این نوع کالا در ابتدای دوره ۲۵ قوطی و بهای تمام شده هر واحد آن ۶۱۰ ریال است.

تاریخ	شماره رسید انبار	تعداد	قیمت خرید هر واحد به ریال	کل هزینه حمل پرداختی تا محل شرکت به ریال	کل هزینه بیمه بین راهی پرداختی تا محل شرکت به ریال	قیمت فروش هر واحد به ریال
۱/۶	۲۰۱	۵۰	۶۰۰	۷۵۰	۱۰۰	۶۸۰
۱/۱۰	۲۰۲	۴۵	۶۰۰	۵۴۰	۱۳۵	۶۸۵
۱/۱۲	۲۰۳	۱۰۰	۶۰۵	۱۴۰۰	۱۳۰	۶۸۲
۱/۱۶	۲۰۴	۷۰	۶۱۰	۱۰۵۰	۷۷۰	۶۹۲
۱/۲۰	۲۰۵	۳۰	۶۱۲	۴۸۰	۳۰۰	۶۹۵
۱/۲۸	۲۰۶	۵۰	۶۱۵	۸۵۰	۵۵۰	۶۹۵

مطلوب است:

- الف) محاسبه بهای تمام شده هر واحد کالا در هر بار خرید
- ب) تنظیم ستون «وارد» کارت حساب کالا
- ج) محاسبه بهای تمام شده کالاهای خریداری شده در پایان فروردین ماه
- د) موارد الف، ب، ج را در نرم افزار اکسل انجام دهید.

حل :

[illegible]

روش اولین صادره از اولین وارده در سیستم دائمی:

در سیستم دائمی ورود و خروج مقادیر موجودی‌ها به‌طور مستمر ثبت می‌شود و اطلاعات و سوابق موجودی‌ها در این سیستم به‌هنگام است، برای این منظور فرم **کارت حساب کالا** در این سیستم مورد استفاده قرار می‌گیرد. حال به تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده می‌پردازیم. همان‌طور که گفته شد در روش اولین صادره از اولین وارده گردش بهای تمام شده به ترتیب وقوع خریدها می‌باشد.

با توجه به توضیحات گفته شده، مبالغ ستون صادره (فروش) در کارت حساب کالا بر مبنای بهای تمام شده (نه قیمت فروش) و با استفاده از روش‌های قیمت‌گذاری، محاسبه می‌شود.

توجه

شرکت پخش مواد غذایی میناب													
نام کالا:		نوشابه		شماره قفسه:		روش ارزیابی:		نقطه تجدیدسفرارش:		میزان سفرارش:		نوع یا مدل کالا:	
۱۵		۲۱		FIFO									
کد کالا:		بسته											
واحد شمارش:													
تاریخ		شرح		وارد		صادر		موجودی					
روز	ماه	شرح	شماره رسید	مقدار	بهای واحد	بهای کل	شماره حواله	مقدار	بهای واحد	بهای کل	بهای کل	بهای واحد	مقدار
۱	۲	موجودی									۳۰٬۰۰۰ ^(۱)	۱۰۰	۳۰۰
۵	۲	خرید	۱۱۶	۴۵۰	۱۱۰	۴۹٬۵۰۰					۷۹٬۵۰۰ ^(۲)	۱۰۰ ۱۱۰	۳۰۰ ۴۵۰
۱۲	۲	فروش					۵۲	۵۰۰	۱۰۰ ۱۱۰	۳۰٬۰۰۰ ۲۳٬۰۰۰	۵۲٬۰۰۰	۱۱۰	۲۵۰
۱۷	۲	خرید	۱۱۷	۲۰۰	۱۱۵	۲۳٬۰۰۰					۵۰٬۵۰۰	۱۱۰ ۱۱۵	۲۵۰ ۲۰۰
۲۸	۲	فروش					۵۳	۱۸۰	۱۱۰	۱۹٬۸۰۰	۳۰٬۷۰۰	۱۱۰ ۱۱۵	۷۰ ۲۰۰
		بهای تمام شده کالای خریداری شده		۷۳٬۵۰۰		بهای تمام شده کالای فروش رفته		۷۱٬۸۰۰		بهای تمام شده موجودی پایان دوره		۳۰٬۷۰۰	

توضیح: ستون‌های بهای کل، از ضرب مقدار در بهای واحد به‌دست می‌آید.

(۱) $300 \times 100 = 30,000$

(۲) $(300 \times 100) + (450 \times 110) = 79,500$

فعالیت

با بررسی اجزای کارت حساب کالا در مثال فوق، آیا قیمت فروش هر واحد کالا در کارت حساب کالا درج می‌شود؟

با توجه به مطالب گفته شده، جریان بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره در هر یک از سیستم‌های دائمی و ادواری به شرح زیر است:

ریال	سیستم ادواری	ریال	سیستم دائمی
xx	موجودی کالای ابتدای دوره	xx	موجودی کالای ابتدای دوره
xx	اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده	xx	اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده
xx	بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش	xx	بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش
(xx)	کسر می‌شود: موجودی کالای پایان دوره	(xx)	کسر می‌شود: بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته
xx	بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته	xx	موجودی کالای پایان دوره

فعالیت

به مثال شرکت «میناب» مراجعه کنید و با توجه به روش اولین صادره از اولین وارده جاهای خالی را تکمیل نمایید:

ریال	سیستم ادواری	ریال	سیستم دائمی
.....	موجودی کالای ابتدای دوره		موجودی کالای ابتدای دوره
.....	اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده		اضافه می‌شود: بهای تمام‌شده کالای خریداری‌شده
.....	بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش		بهای تمام‌شده کالای آماده برای فروش
(.....)	کسر می‌شود: موجودی کالای پایان دوره	(.....)	کسر می‌شود: بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته
.....	بهای تمام‌شده کالای فروش‌رفته		موجودی کالای پایان دوره

نکته

موجودی کالای باقی‌مانده در انبار (فروش نرفته)، بخش مهمی از دارایی‌های جاری شرکت‌های بازرگانی را تشکیل داده و تحت عنوان موجودی کالا در پایان دوره در ترازنامه منعکس می‌شود. موجودی کالای پایان هر دوره، موجودی کالای ابتدای دوره بعد محسوب می‌شود.

فعالیت

سند حسابداری فروش و بهای تمام‌شده کالای فروش رفته تاریخ ۲/۱۲ را برای شرکت پخش «میناب» (با اعمال نرخ مالیات بر ارزش افزوده سال جاری) صادر نمایید.

شماره سند: ۹۵/۲/۱۲ تاریخ سند: ۹۵/۲/۱۲		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۴

اطلاعات فروشگاه «پاسوج» مجدداً ارائه می شود:

تاریخ	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده واحد
۶/۱	موجودی ابتدای دوره	۸۰	کارتن	۱۲۰
۶/۷	خرید - رسید ۲۰	۱۹۰	کارتن	۱۰۰
۶/۱۴	فروش - حواله ۱۵	۲۰۰	کارتن	-
۶/۱۹	خرید - رسید ۲۱	۲۳۰	کارتن	۱۲۵
۶/۲۶	فروش - حواله ۱۶	۲۱۰	کارتن	-
۶/۳۰	خرید - رسید ۲۲	۸۵	کارتن	۱۳۰

مطلوب است:

- ۱ تنظیم کارت حساب کالا جهت محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده.
- ۲ تنظیم کارت کالا به روش فایفو در نرم افزار اکسل

فروشگاه یاسوج															
شماره قفسه:												نام کالا:			
روش ارزیابی:												کد کالا:			
نقطه تجدیدسفرش:												واحد شمارش:			
میزان سفارش:												نوع یا مدل کالا:			
موجودی			صادر						وارد				شرح	تاریخ	
بهای کل	بهای واحد	مقدار	بهای		بهای واحد	مقدار		شماره حواله	بهای کل	بهای واحد	مقدار	شماره رسید		روز	ماه
			کل	جزء		جزء	کل								
بهای تمام شده موجودی پایان دوره			بهای تمام شده کالای فروش رفته						بهای تمام شده کالای خریداری شده						

همان طور که از بررسی و مقایسه هر دو سیستم ادواری و دائمی نتیجه گرفتید، روش اولین صادره از اولین وارده در هر دو سیستم دارای نتایج یکسانی برای بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره می باشد. دلیل آن را با کمک هنرآموز خود بررسی نمایید.

فعالیت

■ کار عملی ۵

اطلاعات زیر از شرکت «مشهد» در ارتباط با ورود و خروج کالای «ب/۵۰۰» برای مرداد ماه ۹۵ در دست می‌باشد:

تاریخ	شماره رسید انبار / حواله انبار	شرح	وارد (خرید)		صادر (فروش)
			تعداد	فی	تعداد
۵/۱	-	موجودی	۷۱۰	۲۰۰	
۵/۷	۴۲۰	خرید	۵۰۰	۲۲۰	
۵/۱۱	۳۷۵	فروش	-	-	۷۰۰
۵/۱۵	۴۲۱	خرید	۲۰۰	۲۱۰	
۵/۱۸	۴۲۲	خرید	۳۲۰	۲۱۰	
۵/۲۲	۳۷۶	فروش	-	-	۶۰۰
۵/۲۶	۴۲۳	خرید	۵۵۰	۲۰۰	
۵/۳۱	۳۷۷	فروش	-	-	۵۸۰

مطلوب است:

- الف) محاسبه تعداد کالای فروش رفته و تعداد موجودی کالا در پایان دوره (۹۵/۵/۳۱).
 ب) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده تحت سیستم ادواری.
 ج) تنظیم کارت حساب کالا جهت محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده در سیستم دائمی.
 د) موارد الف، ب و ج را در نرم‌افزار اکسل انجام دهید.

روش میانگین متحرک در سیستم دائمی:

در صورت به کارگیری سیستم دائمی، روش میانگین متحرک (سیار) یک واحد کالا قابل اعمال می‌باشد. در سیستم دائمی پس از هر بار ورود (خرید، برگشت از فروش) ضرورت دارد میانگین متحرک بهای تمام شده یک واحد کالا محاسبه و در کارت حساب کالا ثبت شود. این میانگین پس از هر بار ورود کالا، از طریق تقسیم بهای تمام شده کالای آماده برای فروش بر تعداد کالای آماده برای فروش در آن زمان تعیین می‌شود. بهای تمام شده کالاهای فروش رفته مادامی که کالای جدیدی خریداری نشده باشد، بر اساس نرخ میانگین متحرکی خواهد بود که از قبل محاسبه شده است.

فعالیت

- ۱ روش میانگین موزون در سیستم و روش میانگین متحرک در سیستم کاربرد دارد.
- ۲ در روش میانگین پس از هر بار ورود نرخ جدیدی محاسبه می‌شود.
- ۳ تفاوت بین روش میانگین موزون و میانگین متحرک در تعیین بهای تمام شده یک واحد را بیان کنید.

مثال

اطلاعات شرکت پخش مواد غذایی «میناب» مجدداً در اختیار گذاشته می‌شود.

ردیف	شرح	توضیحات	واحد	بهای تمام شده واحد	قیمت فروش واحد	طرف مقابل
۱	موجودی اولیه	-	۳۰۰	۱۰۰	-	-
۲	خرید ۲/۵	رسید شماره انبار ۱۱۶	۴۵۰	۱۱۰	-	تولیدی ایران
۳	فروش ۲/۱۲	حواله انبار شماره ۵۲	۵۰۰	-	۱۸۰	آقای احمدی
۴	خرید ۲/۱۷	رسید انبار شماره ۱۱۷	۲۰۰	۱۱۵	-	شرکت رفسنجان
۵	فروش ۲/۲۸	حواله انبار شماره ۵۳	۱۸۰	-	۲۰۰	فروشگاه ایلام

موجودی نوشتابه‌ها در پایان ماه (۱۳۹۵/۰۲/۳۱) معادل ۲۷۰ واحد (بسته) شمارش شده است.

مطلوب است: تنظیم کارت حساب کالا به روش میانگین متحرک.

شرکت پخش مواد غذایی میناب

نام کالا: نوشتابه
 کد کالا: ۲۱
 واحد شمارش: بسته
 نوع یا مدل کالا:
 شماره قفسه: ۱۵
 روش ارزیابی: میانگین متحرک
 نقطه تجدید سفارش:
 میزان سفارش:

تاریخ			شرح	وارد			صادر			موجودی		
روز	ماه			شماره رسید	مقدار	بهای واحد	بهای کل	شماره حواله	مقدار	بهای واحد	بهای کل	مقدار
۱	۲		موجودی									۳۰۰
۵	۲		خرید	۱۱۶	۴۵۰	۱۱۰	۴۹'۵۰۰					۷۵۰ ^(۱)
۱۲	۲		فروش					۵۲	۵۰۰	۱۰۶	۵۳'۰۰۰	۲۵۰
۱۷	۲		خرید	۱۱۷	۲۰۰	۱۱۵	۲۳'۰۰۰					۴۵۰
۲۸	۲		فروش					۵۳	۱۸۰	۱۱۰	۱۹'۸۰۰	۲۷۰
			بهای تمام شده کالای خریداری شده			۷۲'۵۰۰			بهای تمام شده کالای فروش رفته			۷۲'۸۰۰
			بهای تمام شده کالای موجودی پایان دوره			۲۹'۷۰۰						

$$۱ \quad ۳۰۰ + ۴۵۰ = ۷۵۰$$

$$۲ \quad ۳۰'۰۰۰ + ۴۹'۵۰۰ = ۷۹'۵۰۰$$

$$۳ \quad ۷۹'۵۰۰ \div ۷۵۰ = ۱۰۶ \quad \text{میانگین جدید}$$

$$۴ \quad ۴۹'۵۰۰ \div ۴۵۰ = ۱۱۰ \quad \text{میانگین جدید}$$

- ۱ مدیر شرکت شما ادعا نموده است که بهای تمام شده موجودی پایان دوره در دو روش، فایفو و میانگین با وجود تورم (افزایش قیمت‌ها)، برابر خواهد بود. آیا ادعای وی را می‌پذیرید؟ در غیر این صورت وی را توجیه کنید (با کمک هنرآموز).
- ۲ در شرایط تورمی بررسی ترازنامه شرکت «الف» نشان می‌دهد که قیمت موجودی کالای گزارش شده تفاوت چندانی با قیمت بازار آن ندارد. روش ارزیابی شرکت «الف» چه بوده است؟ توضیح دهید.

جداول زیر، نتایج به‌کارگیری روش‌های ارزیابی فایفو، میانگین موزون و متحرک را در شرکت پخش مواد غذایی «میناب» نشان می‌دهد. با در نظر گرفتن این جداول و با کمک هنرآموز در مورد هر یک از سؤالات زیر بحث کنید:

جدول ۱:

سیستم ادواری	فایفو	میانگین موزون
بهای تمام شده کالای خریداری شده	۷۲'۵۰۰	۷۲'۵۰۰
بهای تمام شده کالای فروش رفته	۷۱'۸۰۰	۷۳'۳۶۹
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	۳۰'۷۰۰	۲۹'۱۳۱

جدول ۲:

سیستم دائمی	فایفو	میانگین متحرک
بهای تمام شده کالای خریداری شده	۷۲'۵۰۰	۷۲'۵۰۰
بهای تمام شده کالای فروش رفته	۷۱'۸۰۰	۷۲'۸۰۰
بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره	۳۰'۷۰۰	۲۹'۷۰۰

- ۱ چرا بهای تمام شده کالای خریداری شده در هر دو روش یکسان است؟
- ۲ هدف از به‌کارگیری روش‌های ارزیابی موجودی کالا چیست؟
- ۳ آیا بهای تمام شده کالای آماده برای فروش در روش‌های مختلف ارزیابی تغییر پیدا می‌کند؟
- ۴ آیا با اطلاعات فوق، می‌توان گفت مبلغ موجودی کالای ابتدای دوره چند ریال است؟
- ۵ آیا ممکن است بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره در هر یک از روش‌های فایفو و میانگین با هم برابر شوند؟

■ کار عملی ۶

اطلاعات فروشگاه «یاسوج» در ارتباط با کالای «الف/۱۵» مجدداً ارائه می‌شود:

تاریخ	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده واحد
۶/۱	موجودی ابتدای دوره	۸۰	کارتن	۱۲۰
۶/۷	خرید - رسید ۲۰	۱۹۰	کارتن	۱۰۰
۶/۱۴	فروش - حواله ۱۵	۲۰۰	کارتن	-
۶/۱۹	خرید - رسید ۲۱	۲۳۰	کارتن	۱۲۵
۶/۲۶	فروش - حواله ۱۶	۲۱۰	کارتن	-
۶/۳۰	خرید - رسید ۲۲	۸۵	کارتن	۱۳۰

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش میانگین در سیستم دائمی.

■ کار عملی ۷

اطلاعات زیر در مورد خرید و فروش یک نوع ماده اولیه تولیدی به نام «الف» از شرکت «ارومیه» برای دی‌ماه ۱۴۰۵ در اختیار می‌باشد. هر بسته از این ماده حاوی ۱۰ قوطی بوده و قیمت فروش هر قوطی ۳۵۰ ریال می‌باشد.

تاریخ	شماره رسید / حواله	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده هر واحد
۱۰/۱	---	موجودی ابتدای دوره	۱۲	بسته	۲'۵۰۰
			۱۶	قوطی	۲۴۰
۱۰/۶	۷۴۱	خرید	۱۰	بسته	۲'۵۵۰
۱۰/۱۵	۵۶۸	فروش	۱۸۸	قوطی	-
۱۰/۲۰	۷۴۲	خرید	۲۰	بسته	۲'۶۰۰
۱۰/۲۴	۵۶۹	فروش	۱۵	بسته	-
			۵	قوطی	-
۱۰/۳۰	۷۴۳	خرید	۸	بسته	۲'۷۵۰

مطلوب است:

الف) محاسبه تعداد کالای فروش رفته و تعداد موجودی کالا در پایان دوره.

ب) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش‌های اولین صادره از اولین وارده و میانگین موزون با فرض استفاده از سیستم ادواری.

ج) تنظیم کارت حساب کالا جهت محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش های اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک با فرض استفاده از سیستم دائمی به صورت دستی و نرم افزار اکسل.

د) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هر یک از روش های ارزیابی گفته شده با اعمال سال جاری مالیات بر ارزش افزوده. (تمام خریدها و فروشها به صورت نسبی بوده است).

■ کار عملی ۸

شرکت «کرمان» به خرید و فروش مواد اولیه تولیدی اشتغال دارد. اطلاعات زیر در ارتباط با ماده اولیه نوع «م۲» برای آذر ماه سال جاری در اختیار است: (ماده اولیه «م۲» و حمل کالا معاف از مالیات بر ارزش افزوده است).

۹/۱- موجودی ابتدای دوره شامل ۵ واحد به قیمت هر واحد ۱۰۰۰ ریال و ۳ واحد به قیمت هر واحد ۱۲۰۰ ریال.

۹/۳- خرید ۲۰ واحد طی رسید انبار شماره ۱۲۱ به قیمت هر واحد ۱۲۵۰ ریال و پرداخت ۳۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده.

۹/۸- فروش ۱۸ واحد طی حواله انبار شماره ۹۶ به قیمت هر واحد ۱۸۰۰ ریال.

۹/۱۴- خرید ۳۲ واحد طی رسید انبار شماره ۱۲۲ به قیمت هر واحد ۱۰۰۰ ریال و مطابق بارنامه دریافتی مبلغ ۸۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت شد.

۹/۲۰- فروش ۲۸ واحد طی حواله انبار شماره ۹۷ به قیمت هر واحد ۱۸۵۰ ریال.

۹/۲۱- طبق توافق با خریدار، هزینه حمل کالای فروش اخیر (تاریخ ۹/۲۰) به عهده فروشنده بوده و از این بابت مبلغ ۷۰۰۰ ریال به شرکت حمل و نقل پرداخت شد.

۹/۲۸- خرید ۱۲ واحد طی رسید انبار شماره ۱۲۳ به مبلغ ۱۶۸۰۰ ریال و پرداخت ۱۰۰ ریال بابت هزینه حمل هر واحد کالای خریداری شده.

با فرض اینکه تمام معاملات نقدی است مطلوب است:

۱ محاسبه تعداد کالای فروش رفته و تعداد موجودی کالا در پایان دوره.

۲ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش های اولین صادره از اولین وارده و میانگین موزون با فرض استفاده از سیستم ادواری.

۳ تنظیم کارت حساب کالا جهت محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش های اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک با فرض استفاده از سیستم دائمی.

۴ صدور سند حسابداری خرید، هزینه حمل کالای خریداری شده، فروش و بهای تمام شده کالای فروش رفته در هر یک از روش های ارزیابی.

■ کار عملی ۹

فروشگاه نوشت افزار «جاجرود» اطلاعات زیر را در ارتباط با خرید و فروش یک نوع ماشین حساب، طی سه ماه ابتدای سال جاری در اختیار می‌گذارد:

تاریخ	شرح	تعداد - واحد	بهای خرید یک واحد (ریال)	بهای فروش یک واحد (ریال)
۱/۱	موجودی ابتدای دوره	۱۰	۲۰۰۰۰۰	
		۱۸	۲۱۰۰۰۰	
۱/۷	فروش (حواله ۲۴)	۵		۲۳۰۰۰۰
۱/۲۴	خرید (رسید ۱۲۷)	۱۲	۲۱۰۰۰۰	
در تاریخ ۱/۲۴ مبلغ ۱۸۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده پرداخت گردید.				
۲/۲	فروش (حواله ۱۰۱)	۷		۲۴۰۵۰۰
۲/۲۵	فروش (حواله ۱۴۵)	۴		۲۴۰۵۰۰
۳/۱۰	خرید (رسید ۲۰۷)	۱۰	۲۲۰۰۰۰	
۳/۲۷	فروش (حواله ۲۷۵)	۴		۲۵۰۰۰۰
۳/۳۰	فروش (حواله ۲۹۳)	۵		۲۵۰۰۰۰

مطلوب است:

تنظیم کارت حساب کالا برای محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش‌های اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک به صورت دستی و نرم‌افزار اکسل.

روش شناسایی ویژه

این روش در حقیقت جریان‌های واقعی بهای تمام شده را ردیابی می‌کند. در این روش دقیقاً مشخص می‌شود که کالای خارج شده از انبار با چه قیمتی خریداری شده است و کالاهای پایان دوره موجود در انبار مربوط به کدام خریده‌ها می‌باشد. چون در این روش، بهای تمام شده هر واحد در زمان تحویل به تفکیک مشخص می‌شود، **جریان بهای تمام شده با جریان واقعی کالاها منطبق می‌باشد** و زمانی که تعداد و تنوع اقلام موجودی کالا قابل توجه نیست، کاربرد دارد. این روش برای اقلام گران بها و قابل تفکیک از قبیل جواهرات، خودرو و... کاربرد بیشتری دارد. روش شناسایی ویژه در هر دو سیستم ادواری و دائمی موجودی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما بیشتر در سیستم دائمی موجودی‌ها که شناسایی تفکیک بهای تمام شده هر یک از اقلام خاص فروش رفته قابل تشخیص می‌باشد، کاربرد عملی دارد.

امروزه با نصب برچسب قیمت کالا و بارکد بر روی تک تک اقلام کالای خریداری شده، به کمک رایانه و براساس سیستم نرم افزار مربوط، می‌توان بهای تمام شده کالاهای فروخته شده و بهای تمام شده موجودی‌های باقیمانده را به راحتی تعیین نمود.

نکته

«روش شناسایی ویژه بر جریان واقعی بهای تمام شده مبتنی است نه جریان فرضی»

فعالیت

- ۱ در صورتی که خرید کالا به دفعات زیاد و با قیمت‌های مختلفی صورت گیرد، آیا کاربرد روش شناسایی ویژه عملی خواهد بود؟ توضیح دهید.
- ۲ کاربرد روش شناسایی ویژه برای چه شرکت‌هایی مناسب است؟ چند نمونه نام ببرید.

مثال

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش خودرو از نمایشگاه اتومبیل «بهبهان» برای مهرماه سال جاری در دست می‌باشد:

تاریخ	شماره رسید انبار / حواله انبار	شرح	تعداد	قیمت تمام شده یک واحد (قیمت خرید + هزینه بیمه + هزینه حمل)
۷/۱	—	موجودی ابتدای دوره	۶	۲۰۵٬۰۰۰٬۰۰۰
۷/۶	۱۰۲	فروش (از محل موجودی ابتدای دوره)	۳	-
۷/۱۵	۱۳۱	خرید	۸	۲۰۷٬۰۰۰٬۰۰۰
۷/۱۸	۱۰۳	فروش (۲ واحد از محل موجودی ابتدای دوره و بقیه از محل خرید ۷/۱۵)	۵	-
۷/۲۳	۱۳۲	خرید	۷	۲۰۸٬۵۰۰٬۰۰۰
۷/۲۹	۱۰۴	فروش (۴ واحد از محل خرید ۷/۱۵ و بقیه از محل خرید ۷/۲۳)	۷	-

مطلوب است:

- الف) محاسبه تعداد خودروهای فروش رفته و تعداد خودروهای باقی مانده در پایان مهرماه
- ب) محاسبه بهای تمام شده خودروهای فروش رفته و خودروهای موجود (روش شناسایی ویژه)

راه حل (مبالغ بر حسب هزار ریال)

فروشگاه بهبهان																
نام کالا: خودرو																
کد کالا:																
واحد شمارش:																
نوع یا مدل کالا:																
روش ارزیابی: شناسایی ویژه																
نقطه تجدید سفارش:																
میزان سفارش:																
موجودی			صادر						وارد				شرح	تاریخ		
بهای کل	بهای واحد	مقدار	بها		بهای واحد	مقدار		شماره حواله	بهای کل	بهای واحد	مقدار	شماره رسید		ماه	روز	
			کل	جزء		کل	جزء									
۱'۲۳۰'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰	۶											موجودی	۷	۱	
۶۱۵'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰	۳	۶۱۵'۰۰۰		۲۰۵'۰۰۰		۳	۱۰۲					فروش	۷	۶	
۲'۲۷۱'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰ ۲۰۷'۰۰۰	۳ ۸							۱'۶۵۶'۰۰۰	۲۰۷'۰۰۰	۸	۱۳۱	خرید	۷	۱۵	
۱'۲۴۰'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰ ۲۰۷'۰۰۰	۱ ۵	۱'۰۳۱'۰۰۰	۴۱۰'۰۰۰ ۶۲۱'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰ ۲۰۷'۰۰۰	۲ ۳	۵	۱۰۳					فروش	۷	۱۸	
۲'۶۹۹'۵۰۰	۲۰۵'۰۰۰ ۲۰۷'۰۰۰ ۲۰۸'۵۰۰	۱ ۵ ۷							۱'۴۵۹'۵۰۰	۲۰۸'۵۰۰	۷	۱۳۲	خرید	۷	۲۳	
۱'۲۴۶'۰۰۰	۲۰۵'۰۰۰ ۲۰۷'۰۰۰ ۲۰۸'۵۰۰	۱ ۱ ۴	۱'۴۵۳'۵۰۰	۸۲۸'۰۰۰ ۶۲۵'۵۰۰	۲۰۷'۰۰۰ ۲۰۸'۵۰۰	۴ ۳	۷	۱۰۴					فروش	۷	۲۹	
۱'۲۴۶'۰۰۰	بهای تمام شده موجودی پایان دوره		۳'۰۹۹'۵۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته					۳'۱۱۵'۵۰۰	بهای تمام شده کالای خریداری شده						

«رنج و زحمت از ابزارهایی است که می‌تواند به انسان آموزش دهد» در مورد جمله ذکر شده، فکر کنید.
به چه نتایجی رسیدید.

دقت کنید

■ کار عملی ۱۰

شرکت «سبزوآر» فعالیت خود را از اول خرداد ماه سال جاری شروع نموده و اطلاعات زیر را در مورد خرید و فروش نوعی کالا (غیر مشمول مالیات بر ارزش افزوده) در اختیار می‌گذارد. تمام خریدها و فروشهای شرکت به صورت نقد صورت گرفته است.

فروشهای طی ماه			خریدهای طی ماه		
تاریخ	تعداد	بهای تمام شده هر واحد	تاریخ	تعداد	بهای فروش هر واحد
۹۵/۳/۴	۱۴	۳۰۰۰۰۰	۹۵/۳/۱۰	۱۲	۴۰۰۰۰۰
۹۵/۳/۹	۵	۳۱۰۰۰۰	۹۵/۳/۱۴	۸	۴۰۰۵۰۰
۹۵/۳/۱۲	۸	۳۲۰۰۰۰	۹۵/۳/۲۴	۱۴	۴۱۰۵۰۰
۹۵/۳/۲۰	۱۰	۳۲۰۵۰۰			

سایر اطلاعات

- از ۱۲ واحد کالای فروش رفته در تاریخ ۳/۱۰، تعداد ۱۰ واحد آن از محل خرید ۳/۴ بوده و بقیه از محل خرید ۳/۹ فروش رفته.
- ۸ واحد کالای فروش رفته تاریخ ۳/۱۴ کلاً از محل خرید ۳/۱۲ بوده.
- از ۱۴ واحد کالای فروش رفته تاریخ ۳/۲۴، تعداد ۳ واحد آن از محل خرید ۳/۴، تعداد ۲ واحد از محل خرید ۳/۹ و باقی مانده از محل خرید ۳/۲۰ بوده.

مطلوب است:

- الف) محاسبه تعداد کالای آماده برای فروش، تعداد کالای خریداری شده، تعداد کالای فروش رفته و تعداد موجودی پایان دوره (راهنمایی: از آنجایی که شرکت در اولین سال فعالیت می‌باشد، فاقد موجودی کالای ابتدای دوره است).
- ب) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش شناسایی ویژه با فرض اینکه:
 - الف) سیستم دائمی باشد.
 - ب) سیستم ادواری باشد.
 - ج) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با توجه به مفروضات الف و ب بند ب.
 - د) تمام موارد بالا را در نرم‌افزار اکسل انجام دهید.

■ کار عملی ۱۱

- رویدادهای زیر از شرکت «کرج» در مورد خرید و فروش یک نوع کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده در مردادماه سال جاری در اختیار می‌باشد (تمامی رویدادها به صورت نسیه می‌باشد)
- ۵/۱- موجودی ابتدای دوره ۲۰۰ واحد به مبلغ هر واحد ۱۰۰۰ ریال.
 - ۵/۶- خرید ۶۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۱۰۱۰۰ ریال. هزینه حمل هر واحد نیز ۱۰۰ ریال می‌باشد.

- ۵/۹- فروش ۵۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۶۰۰۰ ریال.
- ۵/۱۴- خرید ۴۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۱۵۰۰ ریال.
- ۵/۱۸- فروش ۳۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۶۰۰۰ ریال.
- ۵/۲۵- خرید ۶۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۱۶۰۰ ریال.
- ۵/۳۰- فروش ۷۰۰ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۶۰۰۰ ریال.

مطلوب است:

الف) فرض کنید سیستم ادواری است:

۱ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

۲ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش میانگین موزون

۱ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق

ب) فرض کنید سیستم دائمی است، تنظیم کارت حساب (کاردکس) کالا جهت:

۱ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)

۲ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره به روش میانگین متحرک

۲ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هر دو روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک

ج) تمام موارد بالا را در نرم افزار اکسل انجام دهید.

روش های برآوردی

در هر یک از روش های بیان شده فرض بر این بود که شرکت ها می توانند موجودی های خود را شمارش کنند اما ممکن است به دلایلی (از جمله سیل، زلزله، آتش سوزی، صاعقه و...) موجودی ها از بین رفته و یا شمارش آنها مستلزم صرف وقت و هزینه های هنگفتی باشد یا اینکه برای تهیه صورت های مالی میان دوره ای، شمارش موجودی ها مقرون به صرفه نباشد و مدیریت نیاز به برآورد موجودی کالا داشته باشد. در چنین شرایطی ضرورت دارد بدون شمارش فیزیکی، مبلغ موجودی پایان دوره و بهای تمام شده کالای فروش رفته برآورد گردد. برای این منظور یکی از روش های سود ناخالص (سود ناویژه) یا خرده فروشی مورد استفاده قرار می گیرد.

با روش های سود ناخالص و خرده فروشی در مقاطع تحصیلی بالاتر بیشتر آشنا خواهید شد.

«سرور و شادی از ابزارهایی است که می تواند به انسان آموزش دهد» در مورد جمله ذکر شده، فکر کنید. به چه نتایجی رسیدید.

دقت کنید

ارزشیابی شایستگی محاسبه بهای تمام شده موجودی کالا

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان ۴۳۱۲۱۲۰۳۳
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت ۲
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۳۲	کار	محاسبه بهای تمام شده موجودی کالا	سطح شایستگی مهارت

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره‌دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	تنظیم کارت حساب کالا به روش فایفو و محاسبه موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				تنظیم کاردکس به روش فایفو	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۲	تنظیم کارت حساب کالا به روش میانگین و محاسبه موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				تنظیم کاردکس به روش میانگین	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۳	تنظیم کارت حساب کالا به روش شناسایی ویژه و محاسبه موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				تنظیم کاردکس به روش شناسایی ویژه	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۴	تنظیم کارت حساب کالا در نرم‌افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				تنظیم کاردکس در نرم‌افزار	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
بلی ☐						
خیر ☐						

کلمات کلیدی پودمان سوم به انگلیسی

Beginning inventory	موجودی کالای ابتدای دوره	Physical count	شمارش عینی
Commodity card	کارت کالا	Physical flow of inventory	گردش فیزیکی موجودی‌ها
Cost	بهای تمام شده	Physical inventory	موجودی انبار
Cost of goods available for sale	بهای کالای آماده برای فروش	Retail method	روش خرده فروشی
Cost of goods sold	بهای تمام شده کالای فروش رفته	Specific identification method	روش شناسایی ویژه
Ending inventory	موجودی کالای پایان دوره	Stock room	انبار
estimate	برآورد	Taking of inventory	انبارگردانی
First in First out (FIFO)	اولین صادره از اولین وارده	Valuation	ارزشیابی
Gross profit method	روش سود ناخالص	Valuation of inventories	ارزشیابی موجودی‌ها
Last in first out (LIFO)	اولین صادره از آخرین وارده	Warehouse stock	موجودی انبار
Moving Average method	روش میانگین متحرک	Weighted Average method	روش میانگین موزون

مسئولیت‌پذیری و امانت‌داری، دو صفت مهم اخلاقی و نشان دهندهٔ دین، معرفت، تقوا و ایمان هر انسانی می‌باشد. به نظر شما یک کمک حسابدار تنظیم کارت حساب کالا، این صفات را چگونه در خود تقویت نماید تا همواره موجب خشنودی خداوند متعال و مورد اعتماد جامعه واقع شود؟

فکر کنید

به نظر شما کمک حسابدار تنظیم کارت حساب کالا، چه مسئولیت‌هایی در برابر خدا، خویشان، جامعه و محیط‌زیست دارد؟

بحث کنید

پودمان چهارم

حسابداری تعدیلات خرید کالا

برگشت از خرید							
شماره:				تاریخ:			
نام انبار:				نام / شرکت تأمین کننده:			
ردیف	شماره فرم درخواست کالا	کد کالا	شرح کالا	واحد	تعداد	شماره فرم عدم انطباق	توضیحات
امضای تحویل گیرنده:				تأیید انبار:			
توزیع نسخ:							
۱- انبار		۲- پشتیبانی		۳- مالی و اداری			

معمولاً شرکت‌های بازرگانی، عملیات سال مالی خود را به استثنای اولین سال فعالیت با موجودی کالای ابتدای دوره آغاز کرده و در طی سال، کالاهای دیگری را خریداری و انبار می‌نمایند. از کالاهای ابتدای دوره و کالاهایی که طی دوره خریداری شده‌اند، مقداری به فروش می‌رسد و مابقی به عنوان موجودی کالای پایان دوره در شرکت باقی می‌ماند. ورود کالا (به سبب خرید و برگشت از فروش) و خروج کالا (به سبب فروش و برگشت از خرید)، باعث تغییر در بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره شده و نهایتاً سودآوری شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این پودمان، با مستندات لازم جهت خروج کالا (به سبب برگشت) و صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات خرید آشنا خواهید شد.

وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ.

و ای قوم من!، پیمانه و وزن را با عدالت وفا کنید و بر اشیا (و اجناس) مردم عیب مگذارید و از حق آنان نگاهید و در زمین فساد مکنید.

«هود / ۸۵»

مقدمه

- مجوز خروج کالا چیست و به چه منظور اخذ می شود؟
- تخفیفات خرید چیست و استفاده از آن چه مزایایی برای خریدار دارد؟
- آیا می دانید دلایل برگشت کالاهای خریداری شده چیست و کالاهای برگشتی به چه نحوی قیمت گذاری می شوند؟

استاندارد عملکرد

تنظیم اسناد و مدارک ثبت برگشت از خرید کالا و صدور سند خروج کالا و تخفیفات خرید کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط

شایستگی هایی که در این پودمان کسب می کنید:

- ۱ تهیه و کنترل مستندات خروج کالا به دلیل برگشت آن
- ۲ صدور سند حسابداری برگشت از خرید
- ۳ صدور سند حسابداری تخفیفات خرید

واحد یادگیری ۱: ثبت برگشت از خرید کالا

برگشت از خرید و دلایل آن

در فرایند خرید کالا ممکن است عواملی وجود داشته باشد که باعث می شود خریدار همه یا بخشی از کالاهای خریداری شده را به فروشنده برگشت دهد.

دلایل برگشت کالای خریداری شده را فهرست کنید.

ردیف	دلیل برگشت از خرید
۱	عیب و نقص کالا قبل از دریافت آن
۲	آسیب دیدگی کالا به دلیل بارگیری و حمل و نقل نادرست توسط فروشنده
۳	
۴	
۵	

فعالیت

اگر به دلایل گفته شده (در جدول فوق) کالا به فروشنده برگشت داده شود، برگشت از خرید انجام شده است.

برای برگشت کالای خریداری شده، چه مستنداتی تهیه می شود؟

فعالیت

مجوز خروج کالا

مجوز خروج کالا (حواله انبار) برای چه رویدادهایی ممکن است، صادر شود؟ چند مورد فهرست کنید.

ردیف	رویداد
۱	فروش کالا
۲	برگشت کالاهای خریداری شده
۳	
۴	

فعالیت

مستندات برگشت از خرید کالا

کالاهای برگشتی پس از تأیید مقامات مجاز برگشت داده می‌شود. برای این منظور باید **برگ درخواست جنس از انبار، حواله انبار و فرم برگشت از خرید** تنظیم شود. لازم است واحد حسابداری قبل از صدور سند حسابداری فرم برگشت از خرید را از لحاظ امضاهای مجاز، کنترل و آن را با فرم حواله انبار مطابقت دهد. همچنین فاکتوری از طرف فروشنده بابت کالاهای برگشتی به خریدار ارسال می‌شود. این فاکتور از جانب خریدار، **فاکتور برگشت از خرید** و از جانب فروشنده، **فاکتور برگشت از فروش** نام دارد. خریدار این فاکتور را هم به عنوان یکی دیگر از مستندات برگشت از خرید طبقه‌بندی می‌کند. در پودمان پنجم با این فاکتور آشنا می‌شوید.

فرم برگشت از خرید						
کالای مشروحه زیر طی رسید انبار شماره تاریخ دریافت شده است.						
ردیف	شرح کالا	شماره کالا	واحد کالا	مقدار برگشتی	علت برگشت کالا	طرف حساب
انباردار		مسئول واحد تدارکات			مسئول بخش اداری و مالی	

تصویر ۱- نمونه فرم برگشت از خرید کالا

ثبت برگشت کالا در سامانه‌ها (سامانه مؤدیان و سامانه جامع تجارت) به دلیل اهمیت آثار مالیاتی و ضرورت رصد زنجیره تأمین، از حساسیت بالایی برخوردار است. پس از انجام و ثبت عملیات داخلی شرکت، اطلاعات مربوط به برگشت کالا حسب مورد در سامانه‌های قانونی ثبت می‌گردد:

۱ انبار و حسابداری (داخلی شرکت)

پیش از ثبت در سامانه مؤدیان و جامع تجارت، باید مراحل داخلی زیر طی شود:

■ **صدور حواله برگشت از خرید:** انباردار بر اساس کالای مرجوعی، برگه‌ای صادر می‌کند که نشان‌دهنده خروج کالا از شرکت است.

■ **سند حسابداری:** واحد حسابداری بر اساس «حواله برگشت از انبار»، ابتدا موجودی کالا را از دفاتر خارج نموده و پس از صدور/تأیید «فاکتور برگشتی» در سامانه مؤدیان، سند نهایی بدهکار کردن حساب تأمین‌کننده و تعدیل مالیات بر ارزش افزوده را ثبت می‌کند. (در برخی واحدها ممکن است ثبت موقت سند انجام شود، اما ثبت نهایی پس از تأیید فاکتور برگشتی صورت می‌گیرد).

۲ سامانه مؤدیان

در این سامانه، خریدار نمی‌تواند مستقیماً «برگشت از خرید» صادر کند. روال به این صورت است:

■ **اقدام فروشنده:** فروشنده باید یک صورتحساب الکترونیکی نوع «برگشت از فروش» صادر کند.

■ **ارجاع به فاکتور اصلی:** در این فاکتور جدید، باید «شماره منحصر به فرد مالیاتی» فاکتور اولیه (مرجع) ذکر شود.

■ **تأیید خریدار:** این فاکتور در کارپوشه خریدار ظاهر می‌شود و خریدار باید آن را تأیید کند تا اثر مالیاتی (کاهش هزینه و مالیات بر ارزش افزوده) اعمال شود.

اگر کل کالا برگشت داده شود: فروشنده باید صورتحساب ابطالی صادر کند.
اگر بخشی از کالا برگشت داده شود: فروشنده موظف است صورتحساب برگشت از فروش صادر کند.
در برخی رویدادهای دیگر (مثلاً اصلاح قیمت، تغییرات تخفیف)، فروشنده صورتحساب اصلاحی صادر می‌نماید، تا اصلاحات مربوط به معامله ثبت شود.

۳ سامانه جامع تجارت

با توجه به اینکه هدف اصلی این سامانه رصد دقیق زنجیره تأمین، مالکیت و مکان فیزیکی کالا است، فرایند مرجوعی کالا به شرح زیر انجام می‌شود:

■ **مدیریت موجودی و انتقال مالکیت:** در صورتی که کالا قبلاً در سامانه تأیید شده و در کاردکس انبار خریدار موجود باشد، برای بازگرداندن آن باید خریدار اقدام به ثبت عملیات «مرجوعی» نماید.

■ **نقش فروشنده و خریدار در ثبت:** در اکثر موارد، فروشنده باید سند برگشت را در سامانه ثبت کند تا کالا از کاردکس انبار خریدار کسر و به انبار فروشنده اضافه شود. پس از ثبت توسط فروشنده، خریدار موظف است با مراجعه به سامانه، این انتقال را تأیید نماید تا موجودی کالا به‌طور سیستمی از انبار خریدار کسر و فرایند مرجوعی نهایی شود. تصویر روبه‌رو فرایند برگشت از خرید کالا را به فروشنده نشان می‌دهد.

کنترل مستندات برگشت از خرید

فعالیت

- ۱ مستندات برگشت از خرید کالا را فهرست کنید.
- ۲ کنترل مستندات برگشت از خرید کالا به چه منظور انجام می شود؟

حساب برگشت از خرید و تخفیفات

برگشت از خرید و تخفیفات	
افزایش	
بستانکار	

کالاهای برگشت داده شده به فروشندگان (برگشت از خرید) در سیستم ادواری، به بستانکار حساب «برگشت از خرید و تخفیفات» و در سیستم دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می شود.

صدور سند حسابداری برگشت از خرید در سیستم ادواری (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضmann:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد / حساب های پرداختنی		xx	
		برگشت از خرید و تخفیفات			xx
جمع:					
				xx	xx
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

فروشگاه «چالوس» در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۰۵ معادل ۱۰ عدد کالا به قیمت هر عدد ۵۶۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه خریداری نمود. بعد از یک هفته، ۳ عدد از این کالاها به علت معیوب بودن به فروشنده برگشت داده شد. اگر سیستم ثبت کالا، ادواری باشد:

مطلوب است: صدور سند حسابداری برگشت از خرید کالا.

شماره سند:		فروشگاه		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های پرداختی			
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

بازرگانی «کاشان» در تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۱۵ معادل ۲۰۰۰ متر مربع سرامیک به صورت نسیه خریداری نمود. قیمت هر متر مربع سرامیک در طول دوره ثابت بوده و معادل ۱۴۰,۰۰۰ ریال می باشد. در تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۲۹ به علت شکستگی، معادل ۳۰۰ مترمربع از این سرامیک ها به فروشنده برگشت داده شده است، اگر سیستم ثبت کالا، ادواری باشد.

مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید و برگشت کالای خریداری شده (کالا مشمول مالیات برارزش افزوده نمی باشد).

صدور سند حسابداری خرید:

شماره سند:		بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت کالای خریداری شده:

شماره سند:		بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات در سیستم ادواری برای کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:			شرکت ...			شماره صفحه دفتر روزنامه:		
تاریخ سند:			سند حسابداری			تعداد ضامئ:		
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)			
		موجودی نقد / حساب های پرداختنی ^(۱)		xx				
		برگشت از خرید و تخفیفات ^(۲)			xx			
		سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده ^(۳)			xx			
جمع:						xx	xx	
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده								
تنظیم کننده:			تأیید کننده:			تصویب کننده:		

فعالیت

۱ مبلغ موجودی نقد / حساب‌های پرداختی شامل مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی) و مبلغ مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد:

$$\text{مجموع نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} + \text{مبلغ برگشت از موجودی نقد / حساب‌های پرداختی}$$

۲ معادل قیمت تمام شده کالاهای برگشتی به حساب برگشت از خرید و تخفیفات منظور می‌شود.

۳ مجموع نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات = مبلغ مالیات بر ارزش افزوده

فعالیت

بازرگانی «کاشان» در تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۱۵ معادل ۲۰۰۰ مترمربع سرامیک به صورت نسیه خریداری نمود. قیمت هر متر مربع سرامیک در طول دوره ثابت بوده و معادل ۱۴۰,۰۰۰ ریال می‌باشد. در تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۲۹ به علت شکستگی، معادل ۳۰۰ متر مربع از این سرامیک‌ها به فروشنده برگشت داده شده است، اگر سیستم ثبت موجودی کالا، ادواری باشد:

مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید و برگشت کالای خریداری شده (با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد).

صدور سند حسابداری خرید:

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامین:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت کالای خریداری شده با ثبت مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:		بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۱۰/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمايم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های پرداختنی		۴۶۲۰۰۰۰۰۰	
		برگشت از خرید و تخفیفات			۴۲۰۰۰۰۰۰۰
		سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده			۴۲۰۰۰۰۰۰۰
		جمع: چهل و شش میلیون و دویست هزار ریال		۴۶۲۰۰۰۰۰۰	۴۶۲۰۰۰۰۰۰
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

محاسبات:

$$\begin{aligned}
 &\text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی)} \quad ۳۰۰ \times ۱۴۰۰۰۰۰ = ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ \\
 &\text{مبلغ مالیات ارزش افزوده مربوط به کالاهای برگشتی} \quad ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۴۲۰۰۰۰۰۰ \\
 &\text{مبلغ حساب های پرداختنی} \quad \left\{ \begin{aligned} ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ + ۴۲۰۰۰۰۰۰ &= ۴۶۲۰۰۰۰۰۰ \\ ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ \times ۱/۱ &= ۴۶۲۰۰۰۰۰۰ \end{aligned} \right. \\
 &\text{یا:}
 \end{aligned}$$

برگشت از خرید در سیستم دائمی

نحوه ثبت و قیمت گذاری کالای برگشتی در کارت حساب کالا و صدور سند حسابداری آن

معادل ۲۰ عدد کالا به بهای هر عدد ۱۰۰۰ ریال خریداری شد و بعد از مدتی ۵ عدد از این کالا به فروشنده برگشت داده می شود. اگر در طول دوره کالاها با نرخ های متفاوتی خریداری شده باشند، مبلغی که از حساب موجودی ها کسر می شود چند ریال است؟ با چه نرخي با فروشنده تسویه حساب می شود؟ هم کلاسی شما، احمد و حسین پاسخ های متفاوتی دارند:

احمد: باید مبلغ ۵،۰۰۰ ریال از حساب موجودی کالا کسر شود و با همین مبلغ تسویه کرد.

حسین: باید با توجه به نرخ انبار از حساب موجودی کسر و با مبلغ ۵،۰۰۰ ریال با فروشنده تسویه کرد.

به نظر شما پاسخ صحیح کدام است؟ به کمک هنرآموز جواب این سؤال را بررسی نمایید.

فعالیت

از آنجا که برگشت از خرید باعث کاهش بهای تمام شده کالای خریداری شده می‌شود در ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا به صورت منفی درج می‌شود. نرخ این کالا معادل نرخ صدور (فروش) کالا در تاریخ برگشت می‌باشد، در واقع قیمت کالای برگشتی همانند صدور (فروش) کالا از انبار مطابق روش‌های قیمت‌گذاری تعیین می‌شود. یعنی از نظر قیمت‌گذاری هیچ تفاوتی بین صدور کالا و برگشت کالا به فروشنده وجود ندارد. در این حالت ممکن است به دلیل اختلاف بین مبلغ خرید کالا و مبلغی که از حساب موجودی‌ها کسر می‌شود، مغایرتی ایجاد شود که در این صورت، مبلغ اختلاف به بدهکار یا بستانکار حسابداری تحت عنوان «مغایرت نرخ انبار»، منظور شده و در پایان دوره این حساب به بهای تمام شده کالای فروش رفته منتقل می‌شود.

مثال

شرکت پخش مواد غذایی «میناب» برای خرداد ماه سال ۱۴۰۵ اطلاعات مربوط به خرید و فروش نوشابه را در اختیار می‌گذارد:

۳/۱- موجودی پایان ماه گذشته شامل:

۷۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۰ ریال و ۲۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۵ ریال

۳/۶- خرید ۴۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۲۰ ریال به صورت نقد، مطابق رسید انبار شماره ۱۱۸

۳/۱۰- فروش ۲۵۰ واحد به نرخ هر واحد ۲۱۰ ریال به صورت نقد مطابق حواله انبار شماره ۵۴

۳/۱۶- برگشت ۱۵ واحد از خرید ۳/۶ به فروشنده به دلیل عدم مطابقت با نمونه درخواست شده و فروشنده مبلغ خرید را در این تاریخ عودت داد.

۳/۱۷- خرید ۲۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۸ ریال به صورت نقد، مطابق رسید انبار شماره ۱۱۹

۳/۲۶- فروش ۳۳۰ واحد به نرخ ۲۱۰ ریال به صورت نسیه مطابق حواله انبار شماره ۵۵

مطلوب است: تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده و صدور سند حسابداری برگشت از خرید در تاریخ ۳/۱۶ با در نظر گرفتن دو فرض زیر:

الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

ج) تنظیم کارت حساب کالا در بند الف و ب با استفاده از نرم‌افزار اکسل

دقت کنید

آیا تا به حال در مورد جمله «ترس بزرگ‌ترین گناه است» اندیشیده‌اید. به چه نتایجی رسیده‌اید؟
ترس و طمع دو صفت انسانی است که جلوی تجربه احساس آزادی فرد را می‌گیرند.
نیروهای تاریک در زندگی روزمره از این دو صفت انسانی بهره‌برده، فرد را به خواری می‌کشند یعنی فرد یا از ترس حق را فدا می‌کند و یا به طمع، باطل را انتخاب می‌کند.
حقیقت، مهم‌تر و گرانبهارترین امر است، هیچوقت آن را در هیچ امری نباید فدای باطل کرد، چرا که فداکردن حقیقت جلوی تجربه احساس آزادی انسان را خواهد گرفت.

حل:

شرکت پخش مواد غذایی میناب														
نام کالا: کد کالا: واحد شمارش: نوع یا مدل کالا:										شماره قفسه: ۱۵ روش ارزیابی: FIFO نقطه تجدید سفارش: میزان سفارش:				
تاریخ		شرح	وارد				صادر				موجودی			
			شماره رسید	مقدار	بهای واحد	بهای کل	شماره حواله	مقدار	بهای واحد	بهای کل	مقدار	بهای واحد	بهای کل	
۱	۳	موجودی									۷۰	۱۱۰	۳۰'۷۰۰	
۶	۳	خرید	۱۱۸	۴۰۰	۱۲۰	۴۸'۰۰۰					۲۰۰	۱۱۵	۷۸'۷۰۰	
۱۰	۳	فروش					۵۴	۲۵۰	۱۱۰	۷۰	۲۰	۱۱۵	۵۰'۳۰۰	
۱۶	۳	برگشت از خرید		(۱۵)	۱۱۵	(۱'۷۲۵)					۴۰۰	۱۲۰	۴۸'۵۷۵	
۱۷	۳	خرید	۱۱۹	۲۰۰	۱۱۸	۲۳'۶۰۰					۲۰۰	۱۱۸	۷۲'۱۷۵	
۲۶	۳	فروش					۵۵	۳۳۰	۱۱۵	۵	۷۵	۱۱۸	۳۲'۶۰۰	
		بهای تمام شده کالای خریداری شده	۶۹'۸۷۵				بهای تمام شده کالای فروش رفته				۶۷'۹۷۵			بهای تمام شده موجودی پایان دوره

بزرگ‌ترین دارایی یک انسان چیست؟ آیا تا به حال در این مورد فکر کرده‌اید؟ حاصل این تفکر چه بوده است؟
 بزرگ‌ترین دارایی، نعمت وجود یافتن از عدم است. به نظر شما این گفته درست است؟

دقت کنید

دقت کنید

برخی می‌گویند حکمتِ نخست، برای آموزش، قدرتِ «نه گفتن» است. در زمان کنونی برای آنکه فرد بتواند «نه» بگوید؛ می‌بایست چهارچوب (نه گفتن به) درخواست‌های نفس خود یا به درخواست‌های دیگران را برای خود واضح نماید تا به طمع نیفتد یا نترسد در نتیجه می‌تواند آزادی را تجربه کرده و گشایش را درک کند.

صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.
تعداد ۱۵ واحد برگشتی مربوط به خرید ۱۴۰۵/۰۳/۰۶ می‌باشد که در آن تاریخ بهای تمام شده هر واحد ۱۲۰ ریال است. در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۶ مطابق روش ارزیابی، بهای هر واحد ۱۱۵ ریال قیمت‌گذاری می‌شود که باعث بروز اختلاف در مبلغ واحدهای برگشت شده می‌شود:

$$15 \times 120 = 1,800$$

مبلغ دریافتی از فروشنده

$$15 \times 115 = 1,725$$

ارزش کالای برگشت داده شده به فروشنده مطابق کارت حساب کالا

$$1,800 - 1,725 = 75$$

مبلغ اختلاف

با توجه به توضیحات گفته شده، سند حسابداری واحدهای برگشتی، به صورت زیر خواهد بود:

شماره سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۳/۱۶		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۱'۸۰۰	
		موجودی کالا			۱'۷۲۵
		مغایرت نرخ انبار			۷۵
جمع: یک هزار و هشتصد ریال				۱'۸۰۰	۱'۸۰۰
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

نکته

معمولاً در حسابداری عملی در بازار کار با توجه به اهمیت انعکاس کلیه معاملات در حساب فروشنده/ مشتری تمامی حساب‌ها به صورت تعهدی حساب‌های پرداختنی و دریافتنی درج و سپس پرداخت/ دریافت وجه نقد ثبت می‌شود حتی اگر معامله به صورت نقدی باشد.

صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد:

شماره سند: ۱۴۰۵/۳/۱۶ تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۱۰۹۸۰	
		موجودی کالا			۱۰۷۲۵
		مغایرت نرخ انبار			۷۵
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده			۱۸۰
جمع: یک هزار و نهصد و هشتاد ریال				۱۰۹۸۰	۱۰۹۸۰
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای برگشتی $۱۵ \times ۱۲۰ = ۱۸۰۰ \times ۱۰\% = ۱۸۰$
 مبلغ دریافتی از فروشنده $۱۸۰۰ + (۱۸۰۰ \times ۱۰\%) = ۱۹۸۰$ یا $۱۸۰۰ \times ۱/۱ = ۱۹۸۰$
 همچنین می‌توان با موازنه بدهکار و بستانکار مبلغ ۱۹۸۰ را به دست آورد.
 در ضمن مغایرت ایجاد شده تأثیری در تعدیل مبلغ مالیات بر ارزش افزوده ندارد.

در مثال شرکت پخش مواد غذایی «میناب» فرض کنید در تاریخ ۳/۱۶ مقدار ۱۰ واحد به فروشنده برگشت داده شد. در این حالت سند حسابداری آن را با در نظر گرفتن دو فرض زیر صادر نمایید؛
 الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.
 ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

فعالیت

صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول مالیات برارزش افزوده نباشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول مالیات برارزش افزوده باشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۱

با در نظر گرفتن مثال مربوط به شرکت پخش مواد غذایی «میناب»، مطلوب است:
تنظیم کارت حساب کالا با فرض استفاده از روش میانگین متحرک و صدور سند حسابداری تاریخ‌های ۳/۶ و ۳/۱۶ در دو حالت:
الف) بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده
ب) با اعمال مالیات بر ارزش افزوده

■ کار عملی ۲

شرکت «آبادان» اطلاعات زیر را در مورد خرید و فروش نوعی گیربکس برای آبان ماه سال جاری در اختیار می‌گذارد:

۸/۱- موجودی گیربکس‌ها در ابتدای دوره ۱۵ عدد به بهای هر عدد ۵'۸۰۰'۰۰۰ ریال.

۸/۴- خرید نقدی ۱۰۰ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۲ از شرکت «لرستان» به بهای هر عدد ۵'۸۹۰'۰۰۰.

۸/۱۰- فروش نسبه ۵۵ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۶ به شرکت «بوشهر» به بهای هر عدد ۶'۵۰۰'۰۰۰ ریال.

۸/۱۴- خرید نسبه ۹۰ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۳ از تولیدی «مشهد» جمعاً به مبلغ ۵۳۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال.

۸/۱۸- فروش نقدی ۷۰ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۷ به بهای هر واحد ۶'۴۰۰'۰۰۰ ریال به فروشگاه «ساری».

۸/۲۰- برگشت ۱۰ عدد گیربکس به دلیل عدم مطابقت با نمونه سفارش داده شده به شرکت «لرستان» و منظور نمودن مبلغ آن به بدهکار این شرکت.

۸/۲۴- پرداخت بدهی به تولیدی «مشهد» از طریق چک.

۸/۲۵- درخواست خرید ۱۲ عدد گیربکس مطابق استعلام دریافت شده از شرکت «تهران» قیمت هر عدد آن ۶'۰۰۰'۰۰۰ ریال می‌باشد.

۸/۲۷- فروش نقدی ۶۰ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۸ به بهای هر واحد ۶'۵۰۰'۰۰۰ ریال به فروشگاه «سیستان».

۸/۳۰- خرید نقدی ۱۲ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۴ از شرکت «تهران» جمعاً به مبلغ ۷۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال (درخواست خرید تاریخ ۸/۲۵).

مطلوب است:

الف) تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده و روش میانگین متحرک (برای سهولت در محاسبات، مبالغ را برحسب ۱۰'۰۰۰ ریال در کارت حساب کالا وارد نمایید).

ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هر یک از روش‌های ارزیابی مطرح شده (سند حسابداری را بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده صادر نمایید).

ارزشیابی شایستگی ثبت برگشت از خرید کالا

نام و نام خانوادگی:		شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان ۴۳۱۲۱۲۰۳۲
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت ۲
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۱۱	کار	ثبت برگشت از خرید کالا	سطح شایستگی مهارت

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/داوری/نمره‌دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب‌شده
۱	کنترل مستندات خروج کالا از انبار(حواله فروش، فرم برگشت از خرید)	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردي/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				کنترل مستندات خروج کالا از انبار	۲	
				پایین‌تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	تنظیم کارت حساب کالا به روش میانگین و محاسبه موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردي/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته	۲	
				پایین‌تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	تنظیم کارت حساب کالا به روش شناسایی و محاسبه موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردي/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				صدور سند حسابداری برگشت از خرید	۲	
				پایین‌تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	تنظیم کارت حساب کالا در نرم‌افزار (ثبت در سامانه مودیان و سامانه جامع تجارت)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردي/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				صدور سند حسابداری برگشت از خرید در نرم‌افزار	۲	
				پایین‌تر از شاخص های مرحله دو	۱	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
					۲	☐ بلی ☐ خیر
					۱	

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل دوم و سوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین نمره ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲: ثبت اسناد تخفیفات خرید کالا

تخفیفات رایج در خرید

فعالیت

به نظر شما چرا شرکت‌ها و فروشگاه‌ها، به مشتریان خود تخفیف می‌دهند؟ بحث کنید.

تخفیف به معنی کم کردن قسمتی از بهای کالا است که معمولاً به درخواست خریدار و با توافق فروشنده صورت می‌گیرد. شرکت‌های بازرگانی برای افزایش حجم فروش و تسریع در وصول مطالبات خود به روش‌های گوناگونی به مشتریان خود تخفیف می‌دهند که انواع رایج آن به شرح زیر است. لازم به ذکر است که برای محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، هر یک از این تخفیفات از بهای خرید کسر می‌شوند.

● در دفاتر ثبت نمی‌شود.	۱- تخفیف تجاری
● در دفاتر ثبت نمی‌شود.	۲- تخفیف توافقی (چانه‌زنی)
● در سیستم ادواری در حسابداری به نام «تخفیفات نقدی خرید» ثبت می‌شود و در سیستم دائمی در حساب «موجودی کالا» ثبت می‌گردد.	۳- تخفیف نقدی
● در سیستم ادواری در حسابداری به نام «برگشت از خرید و تخفیفات» ثبت می‌شود و در سیستم دائمی در حساب «موجودی کالا» ثبت می‌گردد.	۴- تخفیف نابابی (عیب و نقص)

۱ تخفیف تجاری

اعطای تخفیف تجاری توسط فروشندگان با هدف جذب مشتری و کسب سهم بیشتر از بازار در رقابت با سایر رقبای حاضر در بازار، انجام می‌شود. چون این تخفیف قبل از قطعی شدن معامله اعطا می‌شود، در دفاتر خریدار و فروشنده ثبت نمی‌شود. در این موارد مبلغ خرید و فروش پس از کسر تخفیفات در دفاتر ثبت می‌شود.

در عمل شرکت‌ها و فروشگاه‌ها، لیست قیمت (فهرست بها) را برای هر یک از کالاهای خود تهیه می‌نمایند، چنانچه خریدار شرایطی را که فروشنده در نظر دارد، رعایت نماید، درصدی از قیمت رسمی به عنوان تخفیف به وی اعطا می‌شود، به این تخفیف، **تخفیف تجاری** می‌گویند.

فعالیت

تخفیف تجاری ممکن است به چه شیوه‌هایی اعمال شود؟

ردیف	شیوه‌های مختلف تخفیف تجاری	مثال
۱	دریافت تخفیف با توجه به جمع مبلغ فروش به هر مشتری در طول یک دوره (ماهانه، سه ماهه یا سالانه)	
۲	تخفیفات زمانی	برای مثال فروشگاه‌های بهاره یا پاییزه به مشتریانی که در مدت معینی خرید نمایند، درصدی یا مبلغی را به عنوان تخفیف اعطا می‌کنند
۳		تخفیف ویژه نمایشگاه‌ها

- ۱ شرکتی کالاهای خود را معادل ۱۰٪ زیر قیمت بازار به کارمندان خود می‌فروشد. آیا این نوع تخفیف تجاری است؟ بحث کنید.
- ۲ فروشگاه «نهالستان» اعلام کرده برای مشتریانی که بالای ۵۰۰٬۰۰۰ ریال خرید داشته باشند، معادل ۴٪ تخفیف و برای مشتریانی که بالای ۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال خرید داشته باشند، معادل ۶٪ تخفیف اعطا می‌شود. اگر قیمت کالایی ۷۴۵٬۰۰۰ ریال باشد، مبلغ تخفیف و مبلغ پرداختی بابت خرید این کالا چند ریال می‌شود؟

کار عملی ۳

فروشگاه لوازم اداری «تهران» ۸ عدد میز کارمندی به شرح صورتحساب زیر خریداری نمود:

صورتحساب الکترونیکی										
فروشنده:	شرکت چالدران		شناسه ملی:		شماره ثبت:		شماره اقتصادی:		شماره فاکتور:	
	نشانی: آذربایجان غربی		کد پستی:		تلفن و فکس:		تاریخ:		پیگیری:	
خریدار:	لوازم اداری تهران		شماره اقتصادی/شماره ملی:		شناسه ملی:		شماره ثبت:		شماره مالیاتی:	
	نشانی: تهران		کد پستی:		سریال حافظه مالیاتی:		سریال پایانه فروشگاهی:		سریال مالیاتی:	
	شماره تماس:									
ردیف	شناسه کالا یا خدمت	شرح کالا یا خدمات	واحد	تعداد	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	جمع مالیات و عوارض (ریال)	جمع مبلغ کل پس از تخفیف و مالیات (ریال)
۱	۲۷۶۵۴۱	میز کارمندی - ال	مهرن یار	۸	۸۵٬۰۰۰٬۰۰۰	۶۸۰٬۰۰۰٬۰۰۰	۶٬۸۰۰٬۰۰۰	۶۷۳٬۲۰۰٬۰۰۰	۶۷۳۲٬۰۰۰	۷۴۰٬۵۲۰٬۰۰۰
								جمع مبلغ کل پس از کسر تخفیف و مالیات و عوارض (ریال)		۷۴۰٬۵۲۰٬۰۰۰
مهر و امضای فروشنده: تاریخ تحویل: ۱۴۰۵/۰۵/۱۷ ساعت تحویل: ۱۲:۰۰ روش‌های پرداخت: اعتباری مهر و امضای خریدار:										

مطلوب است:

- الف) درصد تخفیفات اعطا شده را محاسبه کنید.
- ب) آیا مبلغ تخفیفات ثبت می‌شود؟ بحث کنید.
- ج) صدور سند حسابداری خرید در هر دو سیستم دائمی و ادواری

تخفیف توافقی (چانه زنی)

فروشنده‌ای قیمت کالایی را ۱۰۰۰٬۰۰۰ ریال تعیین کرده است، شما به‌عنوان خریدار قصد مذاکره با او را دارید و نهایتاً موفق می‌شوید، قیمت کالا را به ۹۵۰٬۰۰۰ ریال برسانید. کدام مبلغ را در دفاتر ثبت می‌کنید؟ مبلغ ۱۰۰۰٬۰۰۰ ریال یا ۹۵۰٬۰۰۰ ریال بحث کنید.

در زمان معامله کالا، ممکن است خریدار و فروشنده روی قیمت کالا چانه‌زنی کنند، و نهایتاً به مبلغی کمتر از قیمت متعارف کالا توافق کنند. مبلغ تخفیف دریافتی در این معامله **تخفیف توافقی** یا **چانه‌زنی** نام دارد. برای مثال فرض کنید قیمت کالایی که ۱۰۰٬۰۰۰ ریال است بر اثر چانه زدن به ۹۵٬۰۰۰ ریال می‌رسد، به این معنی که ۵٬۰۰۰ ریال تخفیف اخذ شده و مبلغ ۹۵٬۰۰۰ ریال پرداخت می‌شود. بنابراین مبلغی که به بدهکار حساب خرید کالا و یا موجودی کالا منظور می‌شود، مبلغ ۹۵٬۰۰۰ ریال می‌باشد. در واقع می‌توان گفت چون **خالص پرداخت** بابت خرید ۹۵٬۰۰۰ ریال می‌باشد و نمی‌تواند به مبلغی بیش از **مبلغ واقعی خرید** (۱۰۰٬۰۰۰ ریال) ثبت شود، لذا این تخفیفات در دفاتر طرفین ثبت نمی‌شود.

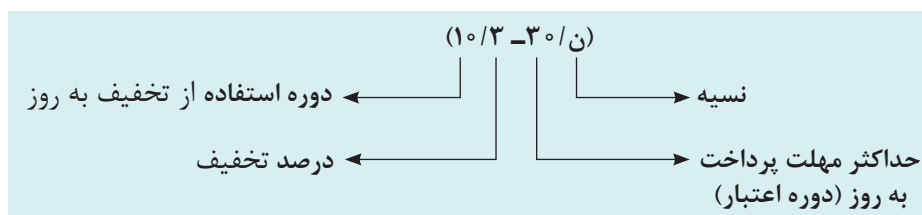
۳ تخفیف نقدی

به نظر شما تخفیف نقدی چه تفاوتی با تخفیف تجاری دارد؟ آیا این تخفیف یک مزیت برای خریدار محسوب می‌شود؟ بحث کنید.

فعالیت

تخفیفات نقدی خرید چه زمانی ایجاد می‌شود؟ در مواردی که امکان خرید نقدی وجود ندارد، خرید به صورت نسیه (اعتباری) انجام می‌شود. در این شرایط فروشندگان برای تسریع در وصول مطالبات خود به مشتریانی که مبلغ فاکتور فروش را قبل از موعد مقرر و طی مدتی معین از تاریخ فاکتور پرداخت کنند، تخفیفی می‌دهند که به آن «**تخفیف نقدی**» می‌گویند. در واقع تخفیف نقدی یک امتیاز برای خریدار محسوب می‌شود، چون استفاده از آن باعث صرفه‌جویی نقدی می‌شود. برای مثال شرکتی کالاهای خود را به صورت نسیه ۳۰ روزه می‌فروشد، یعنی حداکثر مهلت پرداخت از تاریخ صدور صورتحساب ۳۰ روز می‌باشد، ولی برای وصول هر چه سریع‌تر مبالغ فروش‌های نسیه خود شرط می‌گذارد و به مشتریان اعلام می‌کند که اگر تا ۱۰ روز دیگر بدهی خود را پرداخت نمایند، از تخفیفی معادل ۳٪ برخوردار می‌شوند. مشخص است اگر مشتری از تاریخ صدور صورتحساب تا ۱۰ روز دیگر مبلغ بدهی خود را پرداخت کند، مشمول ۳٪ تخفیف می‌شود. چنانچه مشتری ظرف این مدت بدهی خود را پرداخت نکند، مشمول این تخفیف نمی‌شود و کل مبلغ صورتحساب را باید پرداخت کند. در صورتی که خریدار از این تخفیف استفاده کند مقداری از وجه نقد خود را صرفه‌جویی کرده است. شرط فوق را به اختصار می‌توان به صورت زیر بیان نمود:

با توجه به مطالب گفته شده و توضیحات هنرآموز، منظور از دوره اعتبار و دوره تخفیف چیست؟
 دوره «اعتبار»:
 دوره «تخفیف»:

فعالیت

۱ با درنظر گرفتن تاریخ خرید و پرداخت بدهی مربوط به خرید، قسمت‌های خالی جدول زیر را کامل نمایید.

ردیف	تاریخ خرید	مبلغ خرید	شرط خرید	تاریخ پرداخت	مبلغ تخفیف شامل شده	مبلغ قابل پرداخت
۱	۱۴۰۵/۰۷/۰۱	۵۰۰'۰۰۰	ن/۳-۴۵/۸	۱۳۹۵/۰۷/۰۶		
۲	۱۴۰۵/۰۸/۰۹	۱'۲۰۰'۰۰۰	ن/۳۰-۷/۲	۱۳۹۵/۰۸/۱۷		
۳	۱۴۰۵/۰۸/۱۴	۷۵۰'۰۰۰	ن/۶۰-۱۰/۹	۱۳۹۵/۰۸/۲۴	۳۰'۰۰۰	
۴	۱۴۰۵/۰۸/۲۵	۶۲۰'۰۰۰	ن/۴۵-۷/۹	۱۳۹۵/۰۹/۰۱		۶۰۱'۴۰۰
۵	۱۴۰۵/۰۹/۱۰		ن/۳۵-۱۲/۴	۱۳۹۵/۰۹/۲۱		۳۶۴'۸۰۰

۲ در تاریخ ۱۴۰۵/۱۰/۱۱ کالایی به ارزش ۴۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۷/۵) خریداری شد. برای دریافت ۵٪ تخفیف حداکثر تا چه تاریخی فرصت است؟

۳ در تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۸ کالایی به ارزش ۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۱۲/۲) خریداری شد. آخرین مهلت پرداخت و آخرین روز دوره تخفیف را تعیین کرده و مبلغ تخفیف را محاسبه نمایید.

نحوه برخورد با تخفیفات نقدی خرید به دو روش است:

۱ روش خالص خرید:

در این روش در زمان خرید، مبلغ تخفیفات نقدی از حساب موجودی کالا (در سیستم دائمی) و حساب خرید کالا (در سیستم ادواری) و حساب‌های پرداختنی کسر می‌شود تا به مبلغ خالص ثبت شوند.

۲ روش ناخالص خرید:

در این روش خرید به صورت ناخالص (بدون کسر تخفیفات نقدی) مطابق مبلغ فاکتور ثبت می‌شود و مبلغ تخفیفات نقدی خرید در زمان تحقق (زمان پرداخت بدهی در دوره تخفیف) شناسایی می‌شود. از لحاظ تئوری، روش خالص نسبت به روش ناخالص روشی مناسب‌تر است، چون مطابق با اصول پذیرفته شده حسابداری (اصل بهای تمام شده) می‌باشد. در این کتاب به منظور سهولت در ثبت تخفیفات نقدی خرید از روش ناخالص استفاده می‌شود.

فروشگاه «کرمانشاه» کالایی را به مبلغ ۸۰۰'۰۰۰ ریال با شرایط (ن/۴۵-۸/۲) خریداری نمود.

الف) در تاریخ خرید، حساب خرید کالا به چه مبلغی بدهکار می‌شود؟

ب) در صورت پرداخت مبلغ بدهی در دوره تخفیف، میزان صرفه‌جویی نقدی و خروجی وجه نقد چند ریال است؟

در دفاتر خریدار، تخفیفات نقدی اخذ شده از فروشندگان در ازای پرداخت فاکتورهای خرید در دوره تخفیف، به دست می آید و در دفاتر خریدار در سیستم ادواری به بستانکار حساب «تخفیفات نقدی خرید» و در سیستم ثبت دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می شود. در سیستم ادواری، تخفیفات نقدی خرید به عنوان کاهنده حساب خرید، از این حساب کسر می شود.

تخفیفات نقدی خرید	
افزایش	
بستانکار	

سند حسابداری تخفیفات نقدی خرید (پرداخت بدهی در دوره تخفیف) در سیستم ادواری (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب های پرداختنی		xx	
		تخفیفات نقدی خرید*			xx
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت بدهی در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

* از حساب تخفیفات نقدی خرید تنها زمانی استفاده می شود که پرداخت بدهی در دوره تخفیف صورت گیرد. در صورتی که خریدار، بدهی خود را بعد از دوره تخفیف پرداخت نماید، مشمول این تخفیف نمی شود و کل بدهی را باید پرداخت نماید؛ در این حالت حساب های پرداختنی بدهکار و موجودی نقد، بستانکار می شود.

یاد گرفتید ارزشمندترین دارایی، وجود انسانی است. ارزش اعضای بدن یک انسان بسیار بالاست بنابراین انسان باید مواظب اعضای بدنش باشد.

دقت کنید

فروشگاه «رودبار» در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۱۰ کالایی به ارزش ۱۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۴۵ - ۱۰/۲) خریداری نمود. اگر کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد و روش نگهداری موجودی کالا، ادواری باشد. **مطلوب است:** صدور سند حسابداری خرید و پرداخت بدهی با فرض (الف) پرداخت بدهی در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۲۲ و (ب) پرداخت بدهی در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۱۸

سند حسابداری خرید کالا:

شماره سند:		فروشگاه رودبار		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامئ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری پرداخت بدهی در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۲۲:

شماره سند:		فروشگاه رودبار		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامئ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری پرداخت بدهی در تاریخ ۱۴۰۵/۱۱/۱۸:

شماره سند:			فروشگاه رودبار		
تاریخ سند:			سند حسابداری		
شماره صفحه دفتر روزنامه:			تعداد ضامائم:		
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری تخفیفات نقدی خرید در سیستم دائمی (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):
در این سیستم مبلغ تخفیفات نقدی خرید در بستانکار حساب موجودی کالا ثبت می‌شود.

شماره سند:			شرکت ...		
تاریخ سند:			سند حسابداری		
شماره صفحه دفتر روزنامه:			تعداد ضامائم:		
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب‌های پرداختنی		xx	
		موجودی کالا			xx
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت بدهی در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۴

در هفتم فروردین سال جاری، فروشگاه «گران» ۲۰ عدد کالا (معاف از مالیات بر ارزش افزوده) را به ارزش هر یک ۱۲۰،۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰ - ۸/۲) خریداری نمود. سند حسابداری خرید کالا و پرداخت بدهی را با فرض استفاده از سیستم دائمی در هر یک از حالت‌های زیر صادر نمایید.

حالت اول: پرداخت بدهی در ۱۶ فروردین صورت گیرد.

حالت دوم: پرداخت بدهی در ۱۲ فروردین صورت گیرد.

فعالیت

فروشگاه «اراک» ۸ دستگاه جاروبرقی به مبلغ هر یک ۴۶۰،۰۰۰ ریال خریداری نمود. یک دستگاه از این جاروبرقی‌ها دارای عیب جزئی بوده و فروشنده برای جلوگیری از برگشت آن مبلغ ۲۰،۰۰۰ ریال تخفیف اعطا می‌کند. به نظر شما آیا این تخفیف در دفاتر ثبت می‌شود؟ بحث کنید.

۴ تخفیف به علت عیب و نقص کالا

در مواردی ممکن است کالای خریداری شده معیوب بوده و خریدار برای اینکه کالای معیوب را برگشت ندهد درخواست تخفیف از فروشنده نماید. مبلغ تخفیف همانند برگشت از خرید، در سیستم ادواری به بستانکار حساب «برگشت از خرید و تخفیفات» و در سیستم دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می‌شود.

توجه

حساب برگشت از خرید و تخفیفات، معادل قیمت کالاهای برگشت شده به فروشندگان و تخفیفات اخذ شده از آنان برای عدم برگشت کالاهای معیوب ایجاد می‌شود. در سیستم ادواری برای رسیدن به بهای تمام شده خرید، حساب برگشت از خرید و تخفیفات از حساب خرید کالا کسر می‌شود.

فعالیت

با توجه به مطالب گفته شده، بهای تمام شده کالای خریداری شده در **سیستم ادواری**، به صورت زیر محاسبه می‌شود:

××	خرید ناخالص
(××)	کسر می‌شود: برگشت از خرید و تخفیفات
(××)	تخفیفات نقدی خرید
××	خرید خالص
××	اضافه می‌شود: هزینه حمل کالای خریداری شده
××	بهای تمام شده کالای خریداری شده

- با توجه به مطالب گفته شده، جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید (از چپ به راست)
- ۱ خرید خالص = - - خرید ناخالص
 - ۲ بهای تمام شده کالای خریداری شده = هزینه حمل کالای خریداری شده +
 - ۳ = برگشت از خرید و تخفیفات + تخفیفات نقدی خرید + خرید خالص
 - ۴ خرید خالص = - بهای تمام شده کالای خریداری شده
 - ۵ = تخفیفات نقدی خرید - خرید خالص - خرید ناخالص

با استفاده از اطلاعات سایر ردیف‌ها، مابقی اقلام را برای هر واحد تجاری محاسبه نمایید.

ردیف	شرح	فروشگاه الف	شرکت ب	فروشگاه ج	بازرگانی د
۱	خرید ناخالص	۶۲۵'۰۰۰	۲'۶۸۰'۰۰۰		۹۹۷'۰۰۰
۲	تخفیفات نقدی خرید		۶۷'۰۰۰	۱۰'۰۰۰	
۳	برگشت از خرید و تخفیفات	۳۲'۰۰۰		۳۶'۰۰۰	۱۲'۰۰۰
۴	خرید خالص	۵۷۹'۰۰۰	۲'۵۲۳'۰۰۰		۹۴۵'۰۰۰
۵	هزینه حمل کالای خریداری شده	۷۴'۰۰۰		۸۲'۰۰۰	
۶	بهای تمام شده کالای خریداری شده		۲'۶۴۳'۰۰۰	۱'۷۴۶'۰۰۰	۹۴۵'۰۰۰

- ۱ تراز آزمایشی شرکت «نمونه» در اختیار شما قرار گرفته است، چگونه تشخیص می‌دهید که روش نگهداری موجودی کالا در شرکت ادواری یا دائمی است؟ بحث کنید.
- ۲ مشخص نمایید که هر یک از حساب‌های زیر در کدام یک از روش‌های نگهداری موجودی کالا استفاده می‌شوند؟

ردیف	حساب	سیستم ادواری	سیستم دائمی
۱	فروش کالا	✓	✓
۲	موجودی کالا		
۳	خرید کالا		
۴	بهای تمام شده کالای فروش رفته		
۵	تخفیفات نقدی خرید		
۶	برگشت از خرید و تخفیفات		

۱ اقلام کاهنده خرید را فهرست کنید.

۲ کالایی پس از دریافت ۴٪ تخفیف به قیمت ۱۱۰۱۸۴۰۰۰ ریال خریداری شده است، قیمت اولیه کالا چند ریال بوده است؟

۳ فروشگاه «سنندج» تعدادی کالا از یک تولیدی خریداری نمود. این فروشگاه بعد از ده روز متوجه می شود که قیمت خرید کالا نسبت به قیمت متعارف آن در زمان معامله بالا بوده و به همین خاطر قصد برگشت تمام کالاهای خریداری شده را دارد. فروشنده برای جلوگیری از استرداد کالاها، ۱۰٪ کل مبلغ خرید را به این فروشگاه تخفیف می دهد. آیا مبلغ تخفیف دریافت شده ثبت می شود و در چه حسابی؟ بحث کنید.

۴ کدام یک از تخفیفات زیر در دفاتر خریدار ثبت می شود؟

رویداد	در دفاتر ثبت می شود	در دفاتر ثبت نمی شود
دریافت تخفیف به علت خرید بالاتر از حد مشخصی		
دریافت تخفیف بابت معیوب بودن کالای خریداری شده		
دریافت تخفیفی معادل ۱۰٪ قیمت خرید از طرف فروشنده جهت انصراف خریدار از برگشت دادن کالا		

حسابداری اشانتیون یا کالای رایگان (تخفیفات جنسی) در دفاتر خریدار

اشانتیون یا نمونه کالای رایگان، کالایی است که توسط فروشنده بدون دریافت وجه در اختیار خریدار قرار می گیرد و معمولاً با هدف تبلیغ یا تشویق خریدار به خرید بیشتر ارائه می شود.

ویژگی ها:

معمولاً کم ارزش یا به میزان کم است.

برای فروش یا مصرف داخلی شرکت استفاده می شود.

در دفاتر خریدار، باید ثبت شود چون ارزش اقتصادی دارد.

هنگام دریافت اشانتیون، خریدار آن را حسب مورد به عنوان موجودی کالا یا خرید کالا ثبت می کند و چنانچه کالا برای مصرف داخلی اختصاص یابد، در حساب دارایی مربوط ثبت خواهد شد. ثبت صحیح اشانتیون در دفاتر باعث می شود موجودی کالا کامل و واقعی در حساب ها منعکس شود و هیچ کالای دریافتی بدون ثبت باقی نماند.

اکنون با یک مثال به نحوه درج تخفیفات نقدی خرید و تخفیفات نابابی خرید در کارت حساب کالا پرداخته خواهد شد:

مثال

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی کالا (غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده) در فروشگاه «شیراز» که از سیستم دائمی استفاده می‌نماید، برای مرداد ماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شماره رسید انبار / حواله انبار	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای واحد	بهای کل
۵/۱	-	موجودی ابتدای دوره	۱۰۰	عدد	۲۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰
۵/۴	۱۷۶	خرید نقدی	۲۰۰	عدد	۲۳۰۰	۴۶۰'۰۰۰
۵/۶	۲۲۳	برگشت از خرید مربوط به تاریخ ۵/۴	۱۰	عدد	-	-
۵/۸	۲۲۴	فروش نسبه	۱۵۰	عدد	-	-
۵/۱۰	۱۷۷	خرید نسبه (ن/۳۰ - ۱۰/۳)	۱۱۰	عدد	۲'۵۰۰	۲۷۵'۰۰۰
۵/۱۲	۲۲۵	فروش نقدی	۱۰۰	عدد	-	-
۵/۱۹	-	تخفیفات نقدی خرید مربوط به خرید تاریخ ۵/۱۰	-	-	-	؟
۵/۲۲	۱۷۸	خرید نسبه	۵۰	عدد	۲'۶۰۰	۱۳۰'۰۰۰
۵/۲۴	-	تخفیف به علت عیب و نقص کالا (نابابی) مربوط به خرید تاریخ ۵/۲۲	-	-	-	۱۲'۰۰۰
۵/۲۸	۲۲۶	فروش نقدی	۱۸۰	عدد	-	-

مطلوب است: تنظیم کارت حساب کالا به دو روش الف) اولین صادره از اولین وارده ب)

میانگین متحرک

پاسخ مثال:

الف) روش اولین صادره از اولین وارده:

$$۲۷۵'۰۰۰ \times ۳\% = ۸۲۵۰$$

۵/۱۹: تخفیفات نقدی مربوط به خرید ۵/۱۰

دقت کنید

آیا تاکنون فکر کرده‌اید چه صفت انسانی زندگی گوارا را به خطر می‌اندازد؟ به چه نتیجه‌ای رسیده‌اید. تردید و دودلی باعث هدر رفتن انرژی ذهنی انسان می‌گردد. انسان مُردَد، جسارت و شجاعت ماندن در مسیر انتخابی خود را نداشته و منحرف می‌شود. پس زمانی که انسان تصمیم می‌گیرد؛ باید ثابت قدم، تصمیمش را اجرایی کند و اگر در نیمه راه با بدست آوردن اطلاعات جدید متوجه شد که باید تصمیمات خود را تغییر دهد تا زمان نگذشته این کار را انجام دهد و هرگز تردید نداشته باشد.

فروشگاه شیراز													
نام کالا:				شماره قفسه:				اولین صادره از اولین وارده					
کد کالا:				روش ارزیابی:				نقطه تجدید سفارش:					
واحد شمارش:				میزان سفارش:				نوع یا مدل کالا:					
تاریخ		شرح		وارد				صادر				موجودی	
				شماره رسید	مقدار	بهای واحد	بهای کل	شماره حواله	مقدار	بهای واحد	بهای کل		
روز	ماه			بهای کل	بهای واحد	مقدار کل	بهای کل	بهای واحد	مقدار کل	بهای کل	بهای واحد	بهای کل	بهای واحد
۱	۵	موجودی ابتدای دوره										۲۰۰'۰۰۰	۲'۰۰۰
۴	۵	خریدنسیه		۱۷۶	۲۰۰	۲'۳۰۰	۴۶۰'۰۰۰					۲'۰۰۰	۲'۳۰۰
۶	۵	برگشت از خرید		۲۲۳	(۱۰)	۲'۰۰۰	(۲۰'۰۰۰)					۲'۰۰۰	۲'۳۰۰
۸	۵	فروش						۲۲۴	۱۵۰	۹۰	۲'۰۰۰	۱۸۰'۰۰۰	۲'۳۰۰
۱۰	۵	خرید		۱۷۷	۱۱۰	۲'۵۰۰	۲۷۵'۰۰۰					۲'۵۰۰	۲'۳۰۰
۱۲	۵	فروش						۲۲۵	۱۰۰	۲'۳۰۰		۲۳۰'۰۰۰	۲'۵۰۰
۱۹	۵	تخفیفات نقدی خرید					(۸'۲۵۰)					۲'۴۲۵	۲'۳۰۰
۲۲	۵	خرید		۱۷۸	۵۰	۲'۶۰۰	۱۳۰'۰۰۰					۲'۶۰۰	۲'۴۲۵
۲۴	۵	تخفیفات نابابی					(۱۳'۰۰۰)					۲'۳۶۰	۲'۴۲۵
۲۸	۵	فروش						۲۲۶	۱۸۰	۴۰	۲'۳۰۰	۹۲'۰۰۰	۲'۳۶۰
		بهای تمام شده کالای خریداری شده		بهای تمام شده کالای فروش رفته				بهای تمام شده کالای موجودی پایان دوره					
		۸۲۴'۷۵۰		۹۷۷'۵۵۰				۴۷۲'۰۰۰					

(ب) میانگین متحرک:

فروشگاه شیراز													
نام کالا:			شماره قفسه:			روش ارزیابی:			میانگین متحرک				
کد کالا:			نقطه تجدید سفارش:			میزان سفارش:							
واحد شمارش:													
نوع یا مدل کالا:													
تاریخ		شرح	وارد				صادره				موجودی		
روز	ماه		شماره رسید	مقدار	بهای واحد	بهای کل	شماره حواله	مقدار	بهای واحد	بهای کل	مقدار	بهای واحد	بهای کل
۱	۵	موجودی ابتدای دوره									۱۰۰	۳'۰۰۰	۲۰۰'۰۰۰
۴	۵	خرید	۱۷۶	۲۰۰	۲'۳۰۰	۴۶۰'۰۰۰					۳۰۰	۲'۲۰۰	۶۶۰'۰۰۰
۶	۵	برگشت از خرید	۲۲۳	(۱۰)	۲'۲۰۰	(۲۲'۰۰۰)					۲۹۰	۲'۲۰۰	۶۳۸,۰۰۰
۸	۵	فروش				۲۲۴	۱۵۰	۲'۲۰۰	۳۳۰'۰۰۰	۱۴۰	۲'۲۰۰	۳۰۸,۰۰۰	
۱۰	۵	خرید	۱۷۷	۱۱۰	۳'۵۰۰	۲۷۵'۰۰۰					۲۵۰	۲'۳۳۲	۵۸۳'۰۰۰
۱۲	۵	فروش				۲۲۵	۱۰۰	۲'۳۳۲	۲۳۳'۲۰۰	۱۵۰	۲'۳۳۲	۳۴۹'۸۰۰	
۱۹	۵	تخفیفات نقدی خرید				(۸'۲۵۰)					۱۵۰	۲'۲۷۷	۳۴۱'۵۵۰
۲۲	۵	خرید	۱۷۸	۵۰	۳'۶۰۰	۱۳۰'۰۰۰					۲۰۰	۲'۳۵۷/۷۵	۴۷۱'۵۵۰
۲۴	۵	تخفیفات نابابی				(۱۲'۰۰۰)					۲۰۰	۲'۲۹۷/۷۵	۴۵۹'۵۵۰
۲۸	۵	فروش				۲۲۶	۱۸۰	۲'۲۹۷/۷۵	۴۱۳'۵۹۵	۲۰	۲,۲۹۷/۷۵	۴۵'۹۵۵	
		بهای تمام شده کالای خریداری شده		۸۲۲,۷۵۰		بهای تمام شده کالای فروش رفته		۹۷۶'۷۹۵		بهای تمام شده موجودی پایان دوره		۴۵'۹۵۵	

ممکن است بعضی از واحدهای تجاری به دلایل زیر تخفیفات نقدی خرید را وارد کاردکس نکنند:

- جزئی بودن مبلغ تخفیفات نقدی خرید
- پیچیده شدن محاسبات بهای تمام شده
- عدم پشتیبانی نرم افزارهای حسابداری
- فروش کالا قبل از پرداخت بدهی
- استفاده از روش خالص خرید
- تفسیر ماهیتی تخفیفات نقدی خرید (با این تفسیر که تخفیفات نقدی خرید به بدهی تعلق دارد نه به کالا).

مقایسه ثبت‌های کالاهای غیر مشمول مالیات بر ارزش افزوده

رویداد	سیستم ادواری	سیستم دائمی
برگشت از خرید	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx برگشت از خرید و تخفیفات xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx موجودی کالا xx مغایرت نرخ انبار* xx
پرداخت بدهی در دوره تخفیف	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx تخفیفات نقدی خرید xx	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx موجودی کالا xx
پرداخت بدهی بعد از دوره تخفیف	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx
دریافت تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx برگشت از خرید و تخفیفات xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx موجودی کالا xx

* همان‌طور که قبلاً گفته شد در سیستم دائمی هنگام برگشت از خرید، مبلغ موجودی کالا از کارت حساب کالا استخراج می‌شود و با فروشنده با نرخ تاریخ خرید تسویه می‌گردد. چنانچه مبلغ تسویه با مبلغ موجودی کالا متفاوت باشد، اختلاف حسب مورد در بدهکار یا بستانکار حساب مغایرت نرخ انبار ثبت می‌شود.

برگشت دادن کالای خریداری شده و تخفیف دریافتی به علت معیوب بودن کالا ماهیت یکسانی دارند. هر دو باعث کاهش خرید از یک طرف و افزایش موجودی نقد و یا کاهش بدهی از طرف دیگر می‌شوند.

مقایسه ثبت‌های کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده

رویداد	سیستم ادواری	سیستم دائمی
برگشت از خرید	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی ^۱ xx برگشت از خرید و تخفیفات ^۲ xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده ^۳ xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx موجودی کالا xx مغایرت نرخ انبار xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده ^۴ xx
پرداخت بدهی در دوره تخفیف	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx تخفیفات نقدی خرید xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده ^۵ xx	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx موجودی کالا xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده xx
پرداخت بدهی در دوره پس از تخفیف	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx	حساب‌های پرداختنی xx موجودی نقد xx
دریافت تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx برگشت از خرید و تخفیفات xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختنی xx موجودی کالا xx سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده xx

۱ مبلغ موجودی نقد / حساب‌های پرداختی شامل مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی) و مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالای برگشتی می‌باشد:

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} + \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} = \text{موجودی نقد} / \text{حساب‌های پرداختی}$$

۲ معادل قیمت تمام شده کالاهای برگشتی به حساب برگشت از خرید و تخفیفات منظور می‌شود.

۳ مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به برگشت از خرید و تخفیفات به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} = \text{مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به برگشت از خرید و تخفیفات}$$

۴ همان‌طور که گفته شد، مالیات بر ارزش افزوده براساس مبلغ خرید کالاهای برگشتی محاسبه و منظور می‌شود. بنابراین مغایرات نرخ انبار تأثیری روی این حساب ندارد.

۵ برای کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده، هنگام تسویه بدهی در دوره تخفیف، حساب مالیات بر ارزش افزوده نیز به میزان درصد تخفیفات نقدی تعدیل (بستانکار) می‌شود.

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{مبلغ تخفیفات نقدی خرید} = \text{مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به تخفیفات نقدی خرید}$$

مثال

مثال جامع: رویدادهای زیر در نیمه اول خرداد ماه سال ۱۴۰۵ برای فروشگاه «الف» در اختیار می‌باشد:
۳/۲- مقداری کالا که قیمت آن ۵۲۰۰۰۰۰ ریال بود پس از توافق طرفین به مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۳۰-۱۰/۲) خریداری شد.

۳/۵- برگشت ۴۰۰۰۰۰ ریال از کالای خریداری شده تاریخ اخیر به فروشنده به دلیل معیوب بودن.

۳/۸- دریافت ۳۰۰۰۰۰ ریال تخفیف به علت معیوب بودن (تخفیف نابابی) یکی از کالاهای خریداری شده.

۳/۱۰- پرداخت بدهی مربوط به کالای خریداری شده با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۳/۵ و دریافت تخفیف تاریخ ۳/۸.

۳/۱۴- خرید ۸۰۰۰۰۰۰ ریال کالا و پرداخت وجه آن با کسر ۳٪ تخفیف تجاری.

مطلوب است:

۱ ثبت رویدادهای فوق در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

۲ ثبت رویدادهای فوق در هریک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد (مبالغ فوق قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده فرض شوند).

■ حل قسمت ۱ مثال جامع

تاریخ	سیستم ادواری			سیستم دائمی		
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲	خرید کالا	۵۰۰'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰	موجودی کالا	۵۰۰'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰
	حساب‌های پرداختی			حساب‌های پرداختی		
۳/۵	حساب‌های پرداختی	۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰
	برگشت از خرید و تخفیفات			موجودی کالا		
۳/۸	حساب‌های پرداختی	۳۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی	۳۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰
	برگشت از خرید و تخفیفات			موجودی کالا		
۳/۱۰	حساب‌های پرداختی	۴۳۰'۰۰۰	۴۲۱'۴۰۰	حساب‌های پرداختی	۴۳۰'۰۰۰	۴۲۱'۴۰۰
	موجودی نقد			موجودی نقد		
	تخفیفات نقدی خرید		۸'۶۰۰	موجودی کالا		۸'۶۰۰
۳/۱۴	خرید کالا	۷۷۶'۰۰۰	۷۷۶'۰۰۰	موجودی کالا	۷۷۶'۰۰۰	۷۷۶'۰۰۰
	موجودی نقد			موجودی نقد		

تاریخ ۳/۵- در این تاریخ در سیستم دائمی فرض شده بین مبلغ خرید، کالای برگشتی و مبلغی که از حساب موجودی کالا مطابق کارت حساب کالا کسر می‌شود، اختلافی وجود ندارد بنابراین در اینجا مغایرت نرخ انبار نداریم.

تاریخ ۳/۱۰- مانده حساب‌های پرداختی (بدهی) و خرید خالص (قبل از کسر تخفیفات نقدی خرید) برابر با:

$$۵۰۰'۰۰۰ - ۴۰'۰۰۰ - ۳۰'۰۰۰ = ۴۳۰'۰۰۰$$

$$۴۳۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۸'۶۰۰$$

تخفیفات نقدی خرید

$$۴۳۰'۰۰۰ - ۸'۶۰۰ = ۴۲۱'۴۰۰ \text{ یا } ۴۳۰'۰۰۰ \times (۱ - ۲\%) = ۴۲۱'۴۰۰$$

مبلغ پرداختی

تاریخ ۳/۱۴- مبلغ تخفیف و مبلغی که به حساب خرید کالا و موجودی نقد منظور می‌گردد، به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$۸۰۰'۰۰۰ \times ۳\% = ۲۴'۰۰۰$$

مبلغ تخفیف تجاری

$$۸۰۰'۰۰۰ - ۲۴'۰۰۰ = ۷۷۶'۰۰۰ \text{ یا } ۸۰۰'۰۰۰ \times (۱ - ۳\%) = ۷۷۶'۰۰۰$$

مبلغ خرید

■ حل قسمت ۲ مثال جامع

تاریخ	سیستم ادواری			سیستم دائمی		
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
۳/۲	خرید کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های پرداختنی	۵۰۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰	۵۵۰'۰۰۰	موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های پرداختنی	۵۰۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰	۵۵۰'۰۰۰
۳/۵	حساب‌های پرداختنی برگشت از خرید و تخفیفات سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختنی موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۴۰'۰۰۰ ۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰
۳/۸	حساب‌های پرداختنی برگشت از خرید و تخفیفات سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۳۳'۰۰۰	۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختنی موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۳۳'۰۰۰ ۳۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰
۳/۱۰	حساب‌های پرداختنی موجودی نقد تخفیفات نقدی خرید سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۷۳'۰۰۰	۴۶۳'۵۴۰	حساب‌های پرداختنی موجودی نقد موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۷۳'۰۰۰ ۸'۶۰۰ ۸۶۰	۴۶۳'۵۴۰ ۸'۶۰۰ ۸۶۰
۳/۱۴	خرید کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۷۷۶'۰۰۰ ۷۷'۶۰۰	۸۵۳'۶۰۰	موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۷۷۶'۰۰۰ ۷۷'۶۰۰	۸۵۳'۶۰۰

محاسبات تاریخ ۳/۱۰:

- مانده حساب‌های پرداختنی
- $$(۱) \quad ۵۵۰'۰۰۰ - ۴۴۰'۰۰۰ - ۳۳'۰۰۰ = ۴۷۳'۰۰۰$$
- خرید خالص قبل از کسر تخفیفات نقدی خرید
- $$(۲) \quad ۵۰۰'۰۰۰ - ۴۰'۰۰۰ - ۳۰'۰۰۰ = ۴۳۰'۰۰۰$$
- تخفیفات نقدی خرید
- $$(۳) \quad ۴۳۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۸'۶۰۰$$
- مالیات بر ارزش افزوده مربوط به تخفیفات نقدی خرید
- $$(۴) \quad ۸'۶۰۰ \times ۱۰\% = ۸۶۰$$
- خرید خالص بعد از کسر تخفیفات نقدی خرید
- $$(۵) \quad ۴۳۰'۰۰۰ - ۸'۶۰۰ = ۴۲۱'۴۰۰$$
- مبلغ پرداختی (موجودی نقد)
- $$(۶) \quad ۴۲۱'۴۰۰ + (۴۲۱'۴۰۰ \times ۱۰\%) = ۴۶۳'۵۴۰$$
- یا $۴۲۱'۴۰۰ \times ۱/۱ = ۴۶۳'۵۴۰$
- $۴۷۳'۰۰۰ \times ۹۸\% = ۴۶۳'۵۴۰$

همچنین می‌توان مبلغ موجودی نقد را از طریق موازنه بدهکار با بستانکار به‌دست آورد:

$$۴۷۳'۰۰۰ - ۸'۶۰۰ - ۸۶۰ = ۴۶۳'۵۴۰$$

■ کار عملی ۵

اطلاعات زیر در شهریور سال جاری برای فروشگاه «مهاباد» در دست می باشد:

- ۶/۱- موجودی کالای ابتدای دوره ۴ واحد به بهای تمام شده هر یک ۱۲۵۰۰۰۰ ریال.
- ۶/۳- خرید نسبه ۱۰ واحد کالا به مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۱۰/۳). همچنین مطابق بارنامه دریافتی، هزینه حمل جاده‌ای کالاهای خریداری شده مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال می باشد.
- ۶/۸- برگشت تعداد ۲ واحد از کالای خریداری شده تاریخ اخیر به فروشنده به دلیل معیوب بودن.
- ۶/۱۱- فروش ۷ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۶۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد.
- ۶/۱۲- پرداخت بدهی مربوط به کالای خریداری شده تاریخ ۶/۳ با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۶/۸.
- ۶/۲۰- خرید ۱۰ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۳۰۰۰۰۰ و پرداخت وجه آن پس از کسر ۱٪ تخفیف تجاری.
- ۶/۲۱- دریافت بارنامه مربوط به حمل کالاهای خریداری شده تاریخ ۶/۲۰ به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال.
- ۶/۲۵- فروش ۱۲ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۶۲۰۰۰۰ ریال به صورت نسبه.

مطلوب است:

- ۱ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین موزون در سیستم ادواری.
- ۲ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک در سیستم دائمی (تنظیم کارت حساب کالا).
- ۳ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق به روش گفته شده در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده.
- ۴ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق به روش‌های گفته شده در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی با اعمال مالیات بر ارزش افزوده (مبالغ فوق قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده فرض شوند).
- ۵ استفاده از نرم افزار اکسل در موارد بالا.

ریال

۲۵۰۰۰۰۰۰۰	خرید کالا طی دوره
۲۰۸۰۰۰۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۸۵۰۰۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
۳۰۰۰۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
۷۰۰۰۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید

■ کار عملی ۶

اطلاعات روبه‌رو از شرکت «خرم‌آباد» در اختیار می باشد:

مطلوب است:

- الف) خرید خالص
- ب) محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده

■ کار عملی ۷

فروشگاه «مید» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۰۵ معادل ۲۰ عدد کالا (معاف از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده) به ارزش هریک ۳۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری و در حساب خرید کالا ثبت نمود. در تاریخ ۳/۱۲ به دلیل آسیب دیدگی قبل از تحویل، ۳ عدد از این کالاها به فروشنده برگشت داده شد، وجه آن نیز از فروشنده دریافت شد.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری خرید و برگشت از خرید (به صورت دستی و نرم افزاری).

■ کار عملی ۸

اطلاعات زیر از دفاتر و مدارک بازرگانی «سیرجان» استخراج شده است:

مطلوب است:

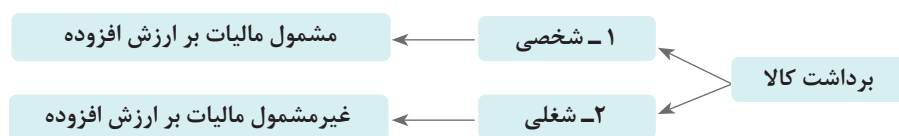
محاسبه خرید خالص و خرید ناخالص به صورت دستی و نرم افزاری.

ارقام به ریال

۱۲۰'۰۰۰	موجودی کالای ابتدای دوره
۹۸'۰۰۰	موجودی کالای پایان دوره
۱۰'۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۲۱۴'۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۲'۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۸'۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات

برداشت (مصرف) کالا توسط مالکین واحد تجاری (اشخاص حقیقی)

یکی از دلایل خروج کالا از انبار، ممکن است برداشت یا مصرف کالا توسط مالکین واحد تجاری باشد. این برداشت می تواند با دو هدف زیر انجام شود:

۱ برداشت شخصی

هرگاه مالک یا مالکان یک واحد اقتصادی، کالا یا خدمتی را که برای فعالیت شغلی خریداری شده است برای مصرف شخصی خود (مانند استفاده در منزل یا برای افراد تحت تکفل و ...) برداشت کنند، این برداشت از نظر قانون، به منزله عرضه کالا به خود (فروش) تلقی شده و مشمول مالیات بر ارزش افزوده است. بنابراین باید مالیات مربوط به این برداشت محاسبه و ثبت شود.

مطابق تبصره ۱ ماده ۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده:

کالاها و خدمات مشمول موضوع این قانون که توسط مؤدیان حقیقی خریداری، تحصیل یا تولید می شود، در صورتی که برای مصارف شخصی برداشته شود عرضه کالا به خود محسوب می شود و مشمول مالیات و عوارض خواهد شد. در صورتی که عرضه کالا به خود برای استفاده شغلی باشد مشمول مالیات و عوارض نخواهد شد.

۲ برداشت شغلی

اگر کالا یا خدمت خریداری شده در چارچوب فعالیت اقتصادی بنگاه و برای انجام امور شغلی مصرف شود، این مصرف و برداشت مشمول مالیات بر ارزش افزوده نیست.

اشخاص حقوقی در این زمینه مشمول تعریف «برداشت شخصی» نمی‌شوند. زیرا برداشت آنها همواره جنبه شغلی دارد و به‌عنوان مصرف داخلی بنگاه تلقی می‌شود.

فعالیت

الف) در مورد تفاوت برداشت شخصی و شغلی اشخاص حقیقی بحث کنید

ب) تشخیص دهید جمله‌های زیر درست است یا نادرست:

۱) برداشت شخصی کالا توسط مالک، مشمول مالیات بر ارزش افزوده است.

۲) مصرف کالا در فعالیت‌های بنگاه اقتصادی، برداشت شخصی محسوب می‌شود.

۳) برداشت شغلی مشمول مالیات بر ارزش افزوده نیست.

ج) برای هر یک از موارد زیر تعیین کنید که برداشت اشخاص حقیقی شخصی است یا شغلی، و آیا مالیات بر ارزش افزوده به آن تعلق می‌گیرد یا خیر؟

۱) مالک یک فروشگاه مواد غذایی، چند بسته روغن را برای مصرف در منزل خود برمی‌دارد.

۲) یک شرکت پخش، مقداری کالا را برای نمونه‌برداری و بررسی کیفیت در واحد کنترل کیفیت مصرف می‌کند.

۳) صاحب یک فروشگاه، چند بسته آب معدنی را برای پذیرایی از مشتریان در محل کار مصرف می‌کند.

۴) صاحب یک دفتر خدمات مهندسی، مقداری از لوازم‌التحریر خریداری‌شده برای دفتر را برای انجام تکالیف فرزندش به خانه می‌برد.

۵) مالک یک کارخانه تولیدی، چند قطعه یدکی را برای تعمیر دستگاه‌های موجود در خط تولید کارخانه استفاده می‌کند.

۶) یک فروشنده، نمونه‌هایی از کالای خود را برای نمایش به مشتریان و نه برای مصرف خود، باز می‌کند.

۱ صدور سند حسابداری برداشت شخصی

اگر کالای برداشت شده، مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد، در این صورت معادل بهای تمام شده کالای برداشت شده، **حساب برداشت بدهکار و حساب فروش کالا** بستانکار می‌شود. ماهیت حساب برداشت، بدهکار می‌باشد.

برداشت	
	افزایش
	بدهکار

در صورتی که کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، هنگام برداشت کالا، همانند فروش باید مالیات بر ارزش افزوده آن منظور شود. بنابراین مبلغ برداشت، شامل مجموع بهای تمام شده و مالیات بر ارزش افزوده است و فروش بر اساس بهای تمام شده ثبت می‌شود. در سیستم دائمی، بهای تمام شده با توجه به رقم درج شده در کارت حساب کالا ثبت می‌شود.

صدور سند حسابداری برداشت شخصی کالا در سیستم ادواری برای کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	برداشت		xx		
	فروش کالا			xx	
	سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده			xx	
جمع:			xx	xx	
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برداشت شخصی کالا در سیستم دائمی برای کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	برداشت		xx		
	فروش کالا			xx	
	سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده			xx	
	بهای تمام شده کالای فروش رفته		xx		
	موجودی کالا			xx	
جمع:			xx	xx	
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

برداشت کالا (شخصی یا شغلی)، در کارت حساب کالا در قسمت صادره درج و همانند فروش با آن برخورد می‌شود.

مثال

آقای امینی، مالک فروشگاه «رامسر» در پانزدهم فروردین ماه سال جاری کالایی که قیمت خرید آن ۲۳۰۰۰۰۰۰ ریال بود برای مصارف شخصی برداشت نمود. در ضمن قیمت فروش این کالا ۲۷۰۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد.

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه؛
الف) سیستم ادواری باشد و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.
ب) سیستم ادواری باشد و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

جواب:

فرض	شرح	بدهکار	بستانکار
الف) سیستم ادواری	برداشت فروش کالا	۲۳۰۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰
ب) سیستم ادواری	برداشت فروش کالا سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	۲۵۳۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰ ۲۳۰۰۰۰۰

$$۲۳۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰\% = ۲۳۰۰۰۰۰$$

۲ صدور سند حسابداری برداشت شغلی:

صدور سند حسابداری برداشت شغلی کالا در سیستم ادواری:

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمايم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	اثاثه / ملزومات / هزینه ...		xx		
	خرید کالا			xx	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برداشت شغلی کالا در سیستم دائمی:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمايم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	اثاثه / ملزومات / هزینه...		xx		
	موجودی کالا			xx	
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

فروشگاه «هيو» مؤدی مالیات بر ارزش افزوده در زمینه خرید و فروش سیستم‌های رایانه‌ای فعالیت دارد. این فروشگاه در اول دی ماه سال جاری ۱۰ عدد رایانه به مبلغ هر کدام ۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال خریداری نمود و در تاریخ بیست دی ماه همین سال، یک دستگاه رایانه را جهت استفاده در امور حسابداری فروشگاه برداشت نمود. قیمت فروش این دستگاه ۲۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال است. (سیستم ادواری)

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت و استفاده کالا

صدور سند حسابداری برداشت شغلی کالا در سیستم ادواری:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمايم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	اثاثه		۲۰'۰۰۰'۰۰۰		
	خرید کالا			۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
جمع: بیست میلیون ریال					
شرح سند: اختصاص یک دستگاه از رایانه‌های خریداری شده قبلی برای مصرف داخلی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال

شرکت «سهند» مؤدی مالیات بر ارزش افزوده در زمینه خرید و فروش لوازم خانگی فعالیت دارد. این بازرگانی در سوم بهمن سال جاری از کالاهای خریداری شده خود یک دستگاه یخچال را جهت استفاده داخلی شرکت اختصاص داد. بهای تمام شده این دستگاه مطابق کاردکس کالا ۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و قیمت فروش آن ۴۳۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال است. (سیستم دائمی)

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت و استفاده کالا

صدور سند حسابداری برداشت شغلی کالا در سیستم دائمی:

شماره سند: تاریخ سند: ۱۱/۳/..		شرکت سهند سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	اثاثه		۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰		
	موجودی کالا			۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰	
	جمع: سیصد و هشتاد میلیون ریال		۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰	۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰	
شرح سند: بابت برداشت کالا جهت استفاده داخلی شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۹

در پانزدهم دی ماه سال جاری، صاحب یک فروشگاه، ۵ بسته آب معدنی را برای پذیرایی از مشتریان در محل کار مصرف می‌کند. قیمت خرید هر بسته آب معدنی ۶۰۰'۰۰۰ ریال و قیمت فروش هر بسته نیز ۷۰۰'۰۰۰ ریال می‌باشد.

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه؛
الف) سیستم ادواری باشد.
ب) سیستم دائمی باشد.

■ کار عملی ۱۰

در پنجم دی ماه سال جاری، مالک فروشگاه لوازم خانگی «ایران» ۲ عدد یخچال که در ماه گذشته خریداری شده بود، برای مصارف شخصی برداشت نمود. قیمت فروش هر واحد کالا ۱۵۰'۰۰۰ ریال و مطابق کارت حساب کالا بهای تمام شده این ۲ عدد کالا جمعاً ۲۲۰'۰۰۰ ریال محاسبه شده است (سیستم دائمی).

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه؛
الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.
ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

در مورد تفاوت برداشت شخصی و شغلی بحث کنید.

■ کار عملی ۱۱

در پنجم دی ماه سال جاری، مالک فروشگاه لوازم خانگی «ایران» ۲ عدد کالا را برای مصارف شخصی برداشت نمود. قیمت خرید هر واحد از این کالاها ۱۰۰۰۰۰ ریال و قیمت فروش هر واحد آن ۱۵۰۰۰۰ ریال است و مطابق کارت حساب کالا بهای تمام شده این ۲ عدد کالا جمعاً ۲۲۰۰۰۰ ریال محاسبه شده است.

مطلوب است: صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه:

(الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

(ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد (نرخ مالیات بر ارزش افزوده سال جاری در نظر گرفته شود).

(ج) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد و قیمت خرید کالاها هم مشخص نباشد.

■ کار عملی ۱۲

فروشگاه «محمدی» توسط آقای محمدی اداره می‌شود. این فروشگاه از سیستم ادواری برای ثبت عملیات خرید و فروش کالا استفاده می‌نماید و اطلاعات زیر را برای خرداد ماه سال جاری در اختیار شما می‌گذارد:

مبالغ بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

۲ خرداد- خرید ۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال کالا از شرکت «سلماس» با شرط (ن/ن-۶۰/۵-۱۵).

۳ خرداد- مقداری کالا که قیمت خرید آن ۲۰۰۰۰۰۰ ریال بود توسط آقای محمدی جهت مصارف شخصی برداشت شد.

۴ خرداد- فروش ۱۲۰۰۰۰۰۰ ریال کالا به شرکت «بندرعباس» به صورت نسیه.

۵ خرداد- پرداخت نقدی ۱۶۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل جاده‌ای کالای خریداری شده تاریخ ۳/۲.

۹ خرداد- مقداری کالا که قیمت فروش آن ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال اعلام شده بود، به صورت نقد و دریافت ۲٪ تخفیف تجاری از فروشگاه «تبریز» خریداری شد.

۱۰ خرداد- خرید کالا از شرکت «دزفول» با شرط (ن/ن-۶۰/۴-۱۵). قیمت خرید این کالا ۳۸۱۵۰۰۰۰ ریال بود که نهایتاً با قیمت ۳۴۰۰۰۰۰۰ ریال به اضافه مبلغ مالیات بر ارزش افزوده توافق شد.

۱۲ خرداد- برگشت مقداری کالا به شرکت «سلماس» و منظور کردن ۳۰۰۰۰۰۰ ریال به اضافه مالیات بر ارزش افزوده به بدهکار آن شرکت.

۱۳ خرداد- دریافت ۸۵٪ مبلغ طلب از شرکت «بندرعباس».

۱۶ خرداد- پرداخت بدهی به شرکت «سلماس».

۲۰ خرداد- فروش ۱۸۷۵۰۰۰۰ ریال کالا به فروشگاه «البرز» در ازای دریافت چک روز.

۲۴ خرداد- معادل ۹۰٪ مبلغ بدهی شرکت «دزفول» پرداخت شد.

۲۵ خرداد- خرید کالا به مبلغ ۴۶۰۰۰۰۰ ریال از تولیدی «فیروزکوه» با شرط (ن/۴۵). در ضمن این کالا از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف است.

۲۸ خرداد- آقای «محمدی» مقداری کالا که قیمت خرید آن ۲۸۵۰۰۰۰ و قیمت فروش آن ۳۲۰۰۰۰۰ ریال است، جهت اهدا به یکی از دوستان خود از فروشگاه برداشت نمود.

۳۰ خرداد- به دلیل بارگیری نادرست کالاهای خریداری شده توسط کارگران تولیدی «فیروزکوه»، تعدادی کالا دارای عیب و نقص شده که پس از توافق، این تولیدی ۱۰٪ تخفیف از کل مبلغ خرید را برای جلوگیری از برگشت کالا، به فروشگاه «محمدی» اعطا نمود و در همین تاریخ نیز اعلامیه بستانکار آن دریافت شد.

مطلوب است:

۱ صدور سند حسابداری عملیات فوق با اعمال مالیات بر ارزش افزوده با نرخ سال جاری.

۲ محاسبه خرید خالص.

■ کار عملی ۱۳

رخدادهای مالی یک نوع کالا (تلویزیون) در فروشگاه «آمل» در سال مالی جاری به شرح زیر است:

مبالغ خرید و فروش قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده می باشد.

توجه

۷/۱- موجودی کالای ابتدای دوره ۴۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۵۰۰۰۰۰ ریال .

۷/۷- خرید ۳۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۶۵۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه (قبض شماره ۴۰۰۰)

۷/۸- پرداخت ۱۵۰۰۰۰۰ ریال بابت حمل کل محموله خریداری شده تاریخ ۷/۷ به صورت نقدی.

۷/۱۰- خرید ۱۵ عدد صندلی برای استفاده در فروشگاه به بهای هر عدد ۲۴۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه.

۷/۲۰- فروش ۵۰ دستگاه به بهای هر یک ۹۰۰۰۰۰۰ ریال با کسر ۴٪ تخفیف تجاری به صورت نقد (حواله شماره ۶۰۰۱) و پرداخت ۲۰۰۰۰۰۰ ریال بابت حمل دستگاههای فروش رفته.

۷/۳۰- خرید ۲۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۶۰۰۰۰۰ ریال به صورت نقد و پرداخت ۱۲۰۰۰۰۰ ریال بابت حمل دستگاهها. (قبض ۴۰۰۱).

۸/۲- فروش ۲۵ دستگاه به بهای هریک ۹۱۰۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه. (حواله شماره ۶۰۰۲).

۸/۵- برگشت ۵ دستگاه از خرید تاریخ ۷/۳۰ به علت معیوب بودن و دریافت وجه آن از فروشنده. مبلغ دریافتی از فروشنده شامل هزینه حمل تعداد واحدهای برگشتی نیز می باشد.

۸/۷- برگشت ۲ عدد از صندلی های خریداری شده تاریخ ۷/۱۰ به دلیل معیوب بودن.

۸/۱۰- دریافت مطالبات فروش تاریخ ۸/۲.

۸/۱۲- فروش ۴ عدد از صندلی های فروشگاه به علت مازاد بودن به صورت نقد و به همان قیمت خرید (هر صندلی ۲۴۰۰۰۰ ریال).

۸/۱۵- خرید ۳۵ دستگاه به بهای هر عدد ۸۷۵۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۴۵-۱۲/۳). (قبض شماره ۴۰۰۲).

۸/۲۲- برداشت ۱ دستگاه تلویزیون از فروشگاه توسط صاحب آن جهت مصارف شخصی (حواله شماره ۶۰۰۳).

۸/۲۵: دریافت ۶۳۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت علی الحساب از مشتری قبل از تحویل کالا.

۸/۲۶: پرداخت بدهی مربوط به خرید تاریخ ۸/۱۵.

۸/۲۹: فروش ۲۰ دستگاه به بهای هر یک ۹۱۵۰۰۰ ریال به صورت نقد با در نظر گرفتن علی الحساب تاریخ ۸/۲۵ (حواله شماره ۶۰۰۴).

۸/۳۰: اختصاص ۲ دستگاه از تلویزیون های خریداری شده جهت استفاده در واحدهای کارگزینی و حسابداری (حواله شماره ۶۰۰۵).

مطلوب است:

۱ ثبت رویدادهای فوق در کارت حساب کالا فروشگاه «آمل» بر اساس روش های اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک.

۲ صدور سند حسابداری عملیات فوق با اعمال مالیات بر ارزش افزوده با نرخ سال جاری در هر یک از روش های ارزیابی مطرح شده بند ۱.

۳ ثبت اسناد حسابداری در دفتر روزنامه.

■ کار عملی ۱۴

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده در فروشگاه «بابل» که از سیستم دائمی استفاده می نماید، برای فروردین ماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شماره رسید انبار / حواله انبار	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده واحد
۱/۱	-	موجودی ابتدای دوره	۱۰	عدد	۳۰۰۰
۱/۶	۲۱۲	خرید نقدی	۳۰	عدد	۳۰۵۰
۱/۸	۳۱۶	فروش نسبه	۲۰	عدد	
۱/۱۱	۲۱۳	خرید نسبه	۴۰	عدد	۳۰۸۰
۱/۱۴	۳۱۷	فروش نقدی	۱۰	عدد	-
۱/۱۷	۳۱۸	برگشت از خرید ۱/۱۱	۳	عدد	-
۱/۲۱	۳۱۹	فروش نقدی	۳۵	عدد	-
۱/۲۴	۲۱۴	خرید نسبه	۱۸	عدد	۳۱۰۰
۱/۲۷	۳۲۰	برگشت از خرید ۱/۲۴	۲	عدد	-

مطلوب است:

الف) تنظیم کارت حساب کالا به دو روش الف) اولین صادره از اولین وارده ب) میانگین متحرک

ب) صدور سند حسابداری رویدادهای ۱/۱۱، ۱/۱۷، ۱/۲۴ و ۱/۲۷ در هر دو روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک. (مالیات بر ارزش افزوده با نرخ سال جاری اعمال شود)

ج) بهای تمام شده موجودی کالای پایان دوره و بهای تمام شده کالای فروش رفته در کدام روش ارزیابی بیشتر است؟ بحث کنید.

■ کار عملی ۱۵

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی کالا (غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده) در فروشگاه «خراسان» که از سیستم دائمی استفاده می نماید، برای آبان ماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شماره رسید انبار/حواله انبار	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده هر واحد	بهای کل
۸/۱	-	موجودی ابتدای دوره	۲۰۰	عدد	۲۵۰	۵۰'۰۰۰
۸/۳	۱۱۷	خرید نسیه (ن/۳۰-۱۰/۵)	۳۰۰	عدد	۳۰۰	۹۰'۰۰۰
۸/۵	-	تخفیف به علت عیب و نقص کالا(نابابی) مربوط به خرید تاریخ ۸/۳	-	-	-	۶'۰۰۰
۸/۸	-	تخفیفات نقدی خرید مربوط به خرید تاریخ ۸/۳	-	-	-	؟
۸/۹	۱۸۵	فروش نسیه	۴۰۰	عدد	-	-
۸/۱۱	۱۱۸	خرید نسیه (ن/۳۰-۱۰/۵)	۵۰۰	عدد	۳۲۰	۱۶۰'۰۰۰
۸/۱۴	۱۸۶	فروش نقدی	۲۰۰	عدد	-	-
۸/۲۰	-	تخفیفات نقدی خرید مربوط به خرید تاریخ ۸/۱۱	-	-	-	؟
۸/۲۳	۱۱۹	خرید نسیه (ن/۴۵-۸/۵)	۱۰۰	عدد	۳۵۰	۳۵'۰۰۰
۸/۲۵	۱۸۷	برگشت از خرید تاریخ ۸/۲۳	۱۰	عدد	-	-
۸/۲۷	-	تخفیفات نقدی خرید مربوط به خرید تاریخ ۸/۲۳	-	-	-	؟
۸/۳۰	۱۸۸	فروش نقدی	۴۵۰	عدد	-	-

مطلوب است:

الف) تنظیم کارت حساب کالا به دو روش الف) اولین صادره از اولین وارده ب) میانگین متحرک
ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هر دو روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک

■ کار عملی ۱۶

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی کالا (مشمول مالیات بر ارزش افزوده) در فروشگاه «آلفا» که از سیستم دائمی استفاده می‌نماید، برای بهمن ماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای واحد	بهای کل
۱۱/۱	موجودی ابتدای دوره	۱۰۰	عدد	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰
۱۱/۴	خرید با شرط (ن/۳۰-۵/۱۰)	۳۰۰	عدد	۲۳۰۰	۶۹۰۰۰۰۰
۱۱/۸	فروش نسبه	۲۰۰	عدد	-	-
۱۱/۱۲	تخفیفات نقدی خرید مربوط به خرید تاریخ ۱۱/۴	-	-	-	؟
۱۱/۱۵	خرید نسبه	۱۱۰	عدد	۲۵۰۰	۲۷۵۰۰۰۰
۱۱/۱۸	فروش نقدی	۱۵۰	عدد	-	-
۱۱/۲۲	خرید نسبه	۵۰	عدد	۲۶۰۰	۱۳۰۰۰۰۰
۱۱/۲۷	برگشت از خرید تاریخ ۱۱/۲۲	۱۰	عدد	-	؟
۱۱/۲۸	برداشت شغلی	۲	عدد	-	-
۱۱/۳۰	فروش نسبه	۷۰	عدد	-	-
۱۱/۳۱	برداشت شخصی مالک	۵	عدد	-	-

مطلوب است:

(ب) تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده
(ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق

■ کار عملی ۱۷

رویدادهای زیر از یک عمده فروشی در مورد خرید و فروش یک نوع کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده در نیمه اول دیماه سال جاری در اختیار می‌باشد:

۱۰/۱- موجودی ابتدای دوره ۱۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۵۰۰۰۰ ریال.

۱۰/۵- خرید نسبه ۳۰۰ واحد کالا به نرخ هر واحد ۶۰۰۰۰ ریال.

۱۰/۷- برگشت ۱۰ واحد کالا از خرید ۱۰/۵.

۱۰/۸- برداشت ۲ واحد کالا جهت مصارف شخصی مالک عمده فروشی.

۱۰/۹- فروش ۲۵۰ واحد کالا به نرخ ۸۰۰۰۰ ریال.

۱۰/۱۲- اختصاص ۵ واحد کالا جهت استفاده داخلی فروشگاه

اگر سیستم موجودی کالا «دائمی» و روش ارزیابی «میانگین متحرک» باشد.

مطلوب است:

الف) تنظیم کارت حساب کالا

ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق (مبالغ قبل احتساب مالیات بر ارزش افزوده می باشند)

■ کار عملی ۱۸

رویدادهای یک شرکت بازرگانی برای اسفندماه سال جاری در مورد یک نوع کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده به شرح زیر است:

۱۲/۵- خرید کالا به مبلغ ۸۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۷/۵)

۱۲/۸- برگشت کالا به مبلغ ۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال از خرید تاریخ ۱۲/۵ به دلیل عدم مطابقت با نمونه درخواستی.

۱۲/۱۱- تسویه بدهی کالای خریداری شده تاریخ ۱۲/۵.

۱۲/۱۵- خرید کالا به مبلغ ۵۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۷/۲)

۱۲/۲۰- دریافت ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال تخفیف به علت معیوب بودن (تخفیف نابابی) یکی از کالاهای خریداری شده تاریخ ۱۲/۱۵.

۱۲/۲۵- تسویه بدهی کالای خریداری شده تاریخ ۱۲/۱۵.

۳/۲۷- خرید کالا به مبلغ ۴۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و پرداخت وجه آن با کسر ۲٪ تخفیف تجاری.

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق در سیستم ادواری (مبالغ قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده می باشند)

ارزشیابی شایستگی ثبت اسناد تخفیفات خرید کالا

نام و نام خانوادگی:			شماره ملی:		تاریخ ارزشیابی:		نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۴	استاندارد عملکرد کار:	
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲	صدور سند حسابداری تخفیفات خرید کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط	
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۴۲	کار	ثبت اسناد تخفیفات کالا	سطح شایستگی	مهارت		

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/داوری /نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	کنترل مستندات خرید کالا (فرم تخفیفات خرید)	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کنترل مستندات تخفیفات خرید کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	صدور سند حسابداری تخفیفات خرید کالا (در سیستم ادواری و دائمی)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدو سند حسابداری تخفیفات خرید کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	تنظیم کارت حساب کالا و درج تخفیفات خرید (روش فایفو میانگین)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم کارت حساب کالا و درج تخفیفات خرید	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	صدور سند برداشت کالا توسط مالکین واحد تجاری (ادواری و دائمی)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند حسابداری برداشت کالا توسط مالکین	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۵	صدور سند تخفیف و برداشت کالا توسط مالکین واحد تجاری (ادواری و دائمی) در نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و خوش خط بودن و تقلب نکردن و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند تخفیف و برداشت کالا در نرم افزار	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
					۲	
					۱	

شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:

توضیحات:

۱- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل دوم و سوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین نمره ۲ از مراحل کار

۲- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد، نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

کلمات کلیدی پودمان چهارم به انگلیسی

Agreed discount	تخفیف توافقی	Obsolescence	نابابی
Allowance	تخفیف - تفاوت قیمت	Price list	فهرست قیمت‌ها
Cash discount	تخفیف نقدی	Owner	مالک
Discount	تخفیف	Purchase discounts	تخفیفات نقدی خرید
Discount period	دوره تخفیف	Purchase returns and allowances	برگشت از خرید و تخفیفات
Drawing	برداشت	Purchase returns	برگشت از خرید
Gross purchase	خرید ناخالص	Trade discount	تخفیف تجاری
Net purchase	خرید خالص	Withdrawal	برداشت

طبق فطرت انسانی همه انسان‌ها نسبت به اعمالی که انجام می‌دهند باید پاسخگو باشند کمک حسابدار تعدیلات خرید کالا چگونه می‌تواند با دو صفت اخلاقی مسئولیت‌پذیری و امانت‌داری به بهترین وجه پاسخگو باشد؟

فکر کنید

به نظر شما کمک حسابدار تعدیلات خرید کالا در رابطه با خدا، خویشتن، جامعه و محیط‌زیست چه مسئولیت‌هایی دارد؟

بحث کنید

پودمان پنجم

حسابداری تعدیلات فروش کالا

نرم افزار حسابداری

شماره سند: 10002
تاریخ: 88/12/27
حسابداری: 10001
نوع سند: برگشتی

اسناد مرتبط

شماره سند حسابداری: 129
تاریخ سند حسابداری: 88/12/27

برگشتی

نوع مانده: موجودی
موجودی قبل فروش: عدد
موجودی بعد فروش: عدد

نوع مانده	واحد	واحد (2)	کل	باز	باز	باز
موجودی	عدد	عدد	19	19	19	19
موجودی قبل فروش	عدد	عدد	19	19	19	19

کل: 18,000,000
تکلیف: (1,000,000)
مالیات: 200,000
عوارض: 200,000
خالص: 17,000,000

تأییدات با موفقیت ثبت شد

با افزایش فروش مؤسسات در حوزه پخش و خرده فروشی همیشه عواملی وجود داشته که شرکت ها با آن مواجه بوده اند و باید برای آن برنامه ریزی کافی داشته باشند و همواره کالا را به بهترین کیفیت و در زمان مناسب تحویل مشتری دهند تا در چرخه تأمین ارزش خود دچار مشکل نشوند. برگشت از فروش و اعطای تخفیفات و... از جمله عواملی هستند که این مؤسسات در جهت تسهیل و تسریع خدمات بهتر و همچنین حفظ و گسترش حوزه فروش خود در بازار رقابتی به مشتریان ارائه می کنند. در این پودمان نیز با برگشت از فروش و دلایل آن، انواع تخفیفات فروش و صدور سند حسابداری این موارد آشنا خواهید شد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ

ای مؤمنان اموال همدیگر را به ناروا مخورید، مگر آنکه دادوستدی به توافق خودتان باشد.

«نساء / ۲۹»

مقدمه

- آیا می‌دانید برگشت از فروش و تخفیفات فروش چیست؟
- آیا می‌دانید دلایل برگشت کالاهای فروش رفته چیست؟
- مستندات برگشت از فروش کدام‌ها هستند؟

استاندارد عملکرد

صدور سند برگشت از فروش، تخفیفات فروش کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین‌نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه‌های مرتبط.

شایستگی‌هایی که در این پودمان کسب می‌کنید:

- ۱ تهیه و کنترل مستندات برگشت از فروش.
- ۲ صدور سند حسابداری برگشت از فروش.
- ۳ صدور سند حسابداری تخفیفات فروش.

واحد یادگیری ۱: ثبت برگشت از فروش کالا

برگشت از فروش و دلایل آن

به نظر شما دلایل برگشت از فروش چیست؟ چند مورد را فهرست کنید.

ردیف	دلیل
۱	عدم نیاز خریدار
۲	
۳	
۴	

فعالیت

در مواردی ممکن است ترتیب قراردادهای بین خریدار و فروشنده طوری باشد که حتی برگشت کالاهای سالم نیز مجاز باشد. اگر به دلایل گفته شده (در جدول فوق)، خریدار کالاها را به فروشنده برگشت دهد، این مبادله **برگشت از فروش** نامیده می شود.

مستندات برگشت از فروش و کنترل آن

تهیه چه مستنداتی برای کالای برگشت شده به انبار و ثبت در دفاتر لازم است؟

فعالیت

کالای برگشتی توسط واحد کنترل کیفیت مورد بررسی قرار می گیرد. در صورتی که عیب کالا مورد تأیید باشد، گزارش کنترل کیفیت (QC) تنظیم و کالای معیوب با کالای سالم جایگزین و برای مشتری ارسال می شود و یا ممکن است مبلغ آن به مشتری عودت داده شود. برای کنترل کیفیت کالای فروخته شده و ارائه اطلاعات به مدیریت، بهتر است کلیه فروش های برگشت داده شده، در حسابی مجزا تحت عنوان برگشت از فروش و تخفیفات نگهداری شود.

کالای برگشتی قابل اصلاح برای اصلاح ارسال می شود، ولی با کالای برگشتی غیر قابل اصلاح به عنوان ضایعاتی برخورد و رسید ضایعات صادر می گردد.

معمولاً پس از بررسی و تأیید کالای برگشتی، مجوز برگشت از فروش توسط واحد فروش صادر می‌شود و کالا مجدداً وارد انبار می‌شود. انباردار نیز باید نسبت به تهیه رسید برگشت از فروش (رسید انبار) اقدام نماید سپس فاکتور برگشت از فروش توسط واحد فروش که مبنایی برای صدور سند حسابداری می‌باشد، تنظیم شود.

صورتحساب الکترونیکی

صورتحساب‌های الکترونیکی بر اساس موضوع و ماهیت آنها به دسته‌های زیر تقسیم می‌شوند:

الف) صورتحساب مرجع (اصلی): به صورتحساب اصلی فروش (با هر وضعیتی مانند تأیید، رد یا عدم نیاز به واکنش) یا هر صورتحساب اصلاحی/برگشت از فروش در حالت تایید شده یا عدم نیاز به واکنش، صورتحساب مرجع گفته می‌شود. این صورتحساب، مبنای صدور صورتحساب‌های بعدی (ارجاعی) قرار می‌گیرد.

ب) صورتحساب ارجاعی: شامل صورتحساب‌هایی با موضوعات اصلاحی، برگشت از فروش و ابطالی است. این صورتحساب‌ها، به یک صورتحساب مرجع خاص ارجاع دارند.

۱ صورتحساب الکترونیکی اصلاحی

این صورتحساب زمانی صادر می‌شود که فروشنده پس از صدور و ثبت صورتحساب اصلی، نیاز به اصلاح اقلام اطلاعاتی صورتحساب به غیر از اقلام اطلاعاتی مربوط به خریدار و یا اقلام اطلاعاتی مربوط به کالا/خدمت داشته باشد.

■ شرط پذیرش صورتحساب اصلاحی

- اصلاح به دلیل ویرایش اطلاعات مربوط به خریدار نباشد.
- ویرایش به دلیل اصلاح اطلاعات مربوط به کالا/خدمت نباشد.
- الگو و نوع آن باید مطابق صورتحساب مرجع بوده و حاوی شماره منحصر به فرد مالیاتی صورتحساب مرجع باشد.

۲ صورتحساب الکترونیکی برگشت از فروش

در مواردی صادر می‌شود که پس از صدور صورتحساب (اصلی/اصلاحی)، بخشی از کالا/خدمت فروخته شده کاهش یافته باشد (برگشت داده شده باشد).

■ شرایط پذیرش صورتحساب برگشت از فروش

- اقلام اطلاعاتی مربوط به خریدار تغییر نکرده باشد.
- تعداد/مقدار یا ردیف کالا/خدمت باید نسبت به صورتحساب مرجع کاهش یافته باشد (کاهش جزئی).
- در صورتی که تمام اقلام کالا/خدمت برگشت داده شده باشد، صورتحساب برگشت از فروش مورد تأیید نیست؛ فروشنده باید صورتحساب ابطالی صادر نماید.
- مبالغ مربوط به کالا/خدمت در صورتحساب برگشت از فروش نباید نسبت به صورتحساب اصلی تغییر یابد.

۳ صورتحساب الکترونیکی ابطالی

هرگاه پس از صدور صورتحساب الکترونیکی (اعم از اصلی، اصلاحی، برگشت از فروش) حداقل یکی از شرایط زیر برقرار باشد، صادرکننده صورتحساب الکترونیکی موظف است صورتحساب ابطالی که از نظر نوع و الگوی صورتحساب مطابق صورتحساب مرجع بوده و حاوی شماره منحصر به فرد مالیاتی صورتحساب مرجع است را صادر و در سامانه مؤدیان ثبت نماید.

- در چه مواقعی صورتحساب ابطالی صادر می‌شود:
- تغییر نوع صورتحساب
 - تغییر الگوی صورتحساب
 - تغییر تاریخ صورتحساب
 - تغییر شناسه کالا یا خدمت مندرج در صورتحساب
 - تغییر نرخ مالیات بر ارزش افزوده
 - اضافه کردن ردیف کالا یا خدمت
 - تغییر اطلاعات خریدار
 - بازگشت تمام اقلام موجود در صورتحساب مرجع
 - احراز عدم تحقق معامله بر اساس اسناد و مدارک

مشخص نمایید در کدام مورد صورتحساب ابطالی، اصلاحی و برگشت از فروش صادر می‌شود؟

ردیف	شرح	صورتحساب اصلاحی	صورتحساب ابطالی	صورتحساب برگشت از فروش
۱	عدم تحقق معامله (معامله منتفی شده)		✓	
۲	برگشت تمام کالای فروش رفته			
۳	تعداد فروش اشتباه (کمتر از میزان واقعی)	✓		
۴	تعداد فروش اشتباه (بیشتر از میزان واقعی)			
۵	تغییر تاریخ			
۶	برگشت مقداری از کالای فروش رفته			
۷	کالای اشتباه		✓	
۸	ثبت مبلغ تخفیف			
۹	قیمت اشتباه	✓		
۱۰	فاکتور کاملاً اشتباه			
۱۱	تغییر شناسه کالا			
۱۲	تغییر اطلاعات خریدار		✓	
۱۳	تغییر نوع صورتحساب			
۱۴	تغییر نوع تسویه از نقدی به نسبه			

فعالیت

رسید برگشت از فروش:

رسید برگشت به انبار رسید برگشت از فروش						
تاریخ: شماره:				تحويل دهنده: تحويل گیرنده:		
ردیف	شرح کالا	شماره کالا	واحد کالا	مقدار برگشتی	قیمت واحد	قیمت کل

مسئول انبار: نام و امضا	تحويل دهنده: نام و امضا	تأیید کننده: نام و امضا
----------------------------	----------------------------	----------------------------

تصویر ۱- نمونه رسید برگشت از فروش

فاکتور برگشت از فروش:

شماره سریال :
تاریخ :/...../.....

صورتحساب برگشت از فروش کالا

مشخصات فروشنده										
نام شخص حقیقی / حقوقی: نشانی کامل: استان: شهرستان: شهرستان:			شماره اقتصادی: کد پستی ۱۰ رقمی:			شماره ثبت / شماره ملی: شهر: شماره تلفن / نمابر:				
مشخصات خریدار										
نام شخص حقیقی / حقوقی: نشانی کامل: استان: شهرستان: نشانی:			شماره اقتصادی: کد پستی ۱۰ رقمی:			شماره ثبت / شماره ملی: شهر: شماره تلفن / نمابر:				
مشخصات کالا با خدمات مورد معامله										
ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمات	تعداد / مقدار	واحد اندازه گیری	مبلغ واحد (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف (ریال)	مالیات بر ارزش افزوده (ریال)	جمع مبلغ کل بعلاوه مالیات (ریال)
جمع کل										
شرایط و نحوه فروش:					☐ نقدی ☐ غیر نقدی					
توضیحات :										
مهر و امضای فروشنده:					مهر و امضای خریدار					

تصویر ۲- نمونه فاکتور برگشت از فروش کالا

فرایند برگشت از فروش کالا

فرایند برگشت از فروش زمانی رخ می‌دهد که مشتری، کالا را به دلایلی مانند خرابی، مغایرت یا عدم انطباق با شرایط قرارداد به فروشنده بازمی‌گرداند. در این حالت، فروش انجام‌شده قبلی اصلاح شده و آثار کالایی، مالی و مالیاتی آن مجدداً ثبت می‌گردد. این فرایند شامل مراحل زیر است:

۱ اقدامات داخلی شرکت (انبار و کنترل کیفیت)

پیش از هرگونه ثبت در سامانه‌های قانونی، ابتدا باید ورود فیزیکی کالای برگشتی به شرکت تأیید شود:

کنترل کیفیت کالا: کالای برگشتی توسط واحد کنترل کیفیت بررسی شده و در صورت تأیید مرجوعی، مجوز ورود به انبار صادر می‌شود.

صدور رسید انبار برگشتی: انباردار پس از تحویل کالا، سندی تحت عنوان «رسید انبار برگشتی» صادر می‌کند تا موجودی کالا در سیستم انبار شرکت افزایش یابد.

۲ ثبت در سامانه‌های قانونی (تکالیف دولتی)

پس از ثبت عملیات داخلی، اطلاعات برگشت کالا حسب مورد در سامانه‌های قانونی ثبت می‌شود:

سامانه مؤدیان: فروشنده موظف است صورتحساب الکترونیکی از نوع «برگشت از فروش» صادر نماید. در این صورتحساب، درج «شماره منحصر به فرد مالیاتی» فاکتور فروش اولیه الزامی است. این صورتحساب پس از صدور، در کارپوشه خریدار قرار گرفته و باید توسط وی تأیید شود تا آثار مالی و مالیاتی (مالیات بر ارزش افزوده) آن اعمال گردد.

سامانه جامع تجارت: در صورت مشمول بودن کالا، فروشنده باید عملیات «برگشت کالا» یا «انتقال مالکیت و مکان» را در سامانه ثبت نماید تا کالا از کاردکس خریدار کسر و به کاردکس انبار فروشنده اضافه شود.

۳ ثبت‌های حسابداری

حسابداری شرکت براساس رسید انبار برگشتی و صورتحساب برگشت از فروش تأییدشده، سند حسابداری مربوط به برگشت از فروش کالا را ثبت می‌کند.

تصویر روبه‌رو فرایند برگشت از فروش کالا را نشان می‌دهد.

شایستگی غیرفنی: بیان عیب کالا

تاجر مسلمان باید عیب و نقصی را که در کالای او موجود است آشکار کند و عیب کالایش را پنهان ننماید. روزی پیامبر اکرم (ص) از کنار فروشنده‌ای که جو یا گندم می‌فروخت گذشت و کالای وی آن حضرت را به شگفت انداخت، لذا توقف کرد و دست مبارکش را در آن فرو برد و در آن رطوبت و تری دید، فرمود: «این رطوبت چیست؟» آن مرد گفت رطوبت باران به آنها رسیده است. رسول اکرم (ص) فرمود: «چرا غله مرطوب را بالا قرار ندادی تا مردم آن را ببینند؟ هر کس خیانت نماید از پیروان من نیست.»

فعالیت

اگر شرکت‌ها و فروشگاه‌ها عیب و نقص محصول را از دید مشتریان پنهان نمایند و کالای معیوب را به همان قیمت کالای سالم بفروشند، چه پیامدهایی متوجه آنان می‌شود؟

تهیه مستندات برگشت از فروش

کار عملی ۱

شرکت «سفید» در ششم اردیبهشت سال جاری کالاهایی را به شرح زیر به فروشگاه «صنوبر» در ازای دریافت دو فقره چک به ترتیب ارزش ۳۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال (به سررسید ۱۰ روز بعد) و ۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال (به سررسید یک ماه بعد) فروخت. مابقی ارزش معامله از طریق چک نقدی دریافت شد.

ردیف	کد کالا	نام کالا	تعداد	واحد شمارش	بهای تمام شده هر واحد	بهای فروش هر واحد
۱	۱۱۱۲	تشک طبی	۱۲	تخت	۳'۳۳۰'۰۰۰	۳'۹۵۰'۰۰۰
۲	۱۱۱۵	تشک فنری	۱۰	تخت	۲'۴۱۰'۰۰۰	۲'۹۰۰'۰۰۰
۳	۱۱۱۸	تشک کودک	۱۵	تخت	۹۲۵'۰۰۰	۱'۱۱۴'۰۰۰
۴	۱۱۱۹	تشک نوجوان	۸	تخت	۱'۲۸۲'۰۰۰	۱'۵۵۰'۰۰۰
۵	۱۱۲۰	تشک سفری	۵	تخت	۸۱۵'۰۰۰	۹۸۰'۰۰۰

لازم به توضیح است فروش اقلام فوق، چهارمین فروش شرکت در سال جاری (سال مالی جدید) بوده و دومین خرید فروشگاه «صنوبر» می‌باشد.

در تاریخ ۱۲ اردیبهشت فروشگاه «صنوبر» کالاهای زیر را به شرکت «سفید» برگشت داده است:

ردیف	کد کالا	تعداد	علت برگشت
۱	۱۱۱۲	۲	پارگی روکش
۲	۱۱۱۵	۱	شکستگی فنر
۳	۱۱۱۸	۳	عدم مطابقت با رنگ مورد سفارش

مطلوب است:

الف) تنظیم فاکتور فروش و حواله انبار در تاریخ ۶ اردیبهشت - تنظیم رسید برگشت کالا به انبار و فاکتور برگشت از فروش در تاریخ ۱۲ اردیبهشت برای شرکت «سفید». (فاکتور فروش و برگشت از فروش را به صورت رسمی و با اعمال نرخ سال جاری مالیات بر ارزش افزوده تنظیم نمایید).

ب) تنظیم رسید انبار در تاریخ ۶ اردیبهشت - تنظیم حواله برگشت کالا و فرم برگشت از خرید در تاریخ ۱۲ اردیبهشت برای فروشگاه «صنوبر».

فعالیت

«فاکتور برگشت از فروش» شرکت «سفید» را با «فاکتور فروش مرجع» آن مقایسه نمایید.

حساب برگشت از فروش و تخفیفات

برگشت از فروش و تخفیفات	
افزایش	بدهکار

مبلغ برگشت از فروش در سیستم‌های ثبت ادواری و دائمی در بدهکار حسابی به نام «**برگشت از فروش و تخفیفات**» ثبت می‌شوند.

برگشت از فروش و تخفیفات از اقلام کاهنده فروش محسوب و از فروش ناخالص کسر می‌شود تا فروش خالص محاسبه گردد.

صدور سند حسابداری برگشت از فروش کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده در سیستم ادواری:

شماره سند:		شرکت.....		شماره صفحه دفتر روزنامه:		تاریخ سند:		سند حسابداری	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)				
		برگشت از فروش و تخفیفات		xx					
		موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی			xx				
جمع:				xx	xx				
شرح سند: بابت برگشت کالای فروش رفته									
تنظیم کننده:			تأیید کننده:			تصویب کننده:			

در کار عملی «شماره ۱»، فرض کنید روش نگهداری موجودی کالا در شرکت «سفید»، ادواری و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد. در این حالت سند حسابداری فروش و برگشت از فروش را صادر نمایید. مبلغ برگشت از فروش را به بستانکار فروشگاه «صنوبر» منظور کنید.

صدور سند حسابداری فروش:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سفید سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از فروش:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سفید سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از فروش کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده در سیستم ادواری:

لازم به ذکر است هنگام برگشت از فروش و تخفیفات، حساب مالیات بر ارزش افزوده به میزان کالای برگشتی تعدیل (بدهکار) می شود.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برگشت از فروش و تخفیفات ^(۱)		xx	
		سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده ^(۲)		xx	
		موجودی نقد / حساب های دریافتنی ^(۳)			xx
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای فروش رفته					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

۱ معادل قیمت کالاهای برگشت شده، حساب برگشت از فروش و تخفیفات بدهکار می شود.

۲ نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات = مبلغ مالیات بر ارزش افزوده

۳ مبلغ موجودی نقد / حساب های دریافتنی را می توان به صورت زیر محاسبه نمود:

(مجموع نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات) + مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات = موجودی نقد/حساب های دریافتنی

فرض کنید روش نگهداری موجودی کالا در شرکت «سفید»، ادواری و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد. در این حالت سند حسابداری برگشت از فروش را صادر نمایید. مبلغ برگشت از فروش را به بستانکار فروشگاه «صنوبر» منظور کنید.

فعالیت

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سفید سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای فروش رفته					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از فروش کالاهای غیر مشمول مالیات بر ارزش افزوده در سیستم دائمی:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برگشت از فروش و تخفیفات		xx	
		موجودی نقد / حساب های دریافتی			xx
		موجودی کالا		xx	
		بهای تمام شده کالای فروش رفته			xx
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای فروش رفته					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

45

شماره سند:		شرکت.....		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برگشت از فروش و تخفیفات		xx	
		سایر حساب های پرداختی – مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		موجودی نقد / حساب های دریافتی موجودی کالا			xx
		بهای تمام شده کالای فروش رفته			xx
جمع:				xx	xx
شرح سند: بابت برگشت کالای فروش رفته					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در شرکت «سفید» فرض کنید روش نگهداری موجودی کالا، سیستم دائمی و کالاها مشمول مالیات بر ارزش افزوده هستند. در این حالت صدور سند حسابداری و برگشت از فروش را صادر نمایید. مبلغ برگشت از فروش را به بستانکار فروشگاه «صنوبر» منظور کنید.

فعاليات

صدمه‌ساز حساس‌تر به فروش و درآمد، توان‌شده کالاهای فروش یافته:

شماره سند:		شرکت سفید		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت از فروش:

[illegible]

در شرکتی، به جای بدهکار کردن حساب «برگشت از فروش و تخفیفات» برای کالاهای برگشتی، حساب فروش بدهکار می‌شود:

- ۱ به نظر شما استفاده از این شیوه ثبت کردن درست است یا یک ضعف محسوب می‌شود؟
- ۲ مدیریت اعتقاد دارد، فروش خالص به درستی محاسبه می‌شود، آیا با وی موافق هستید؟

برگشت از فروش در سیستم دائمی

نحوه ثبت و قیمت گذاری برگشت از فروش در کارت حساب کالا

به نظر شما کالای برگشتی به انبار چه تأثیری روی بهای تمام شده موجودی‌ها و کالای فروش رفته دارد؟

کالا‌های برگشتی توسط خریدار در ستون صادره (فروش) کارت حساب کالا به صورت منفی درج می‌شوند. این کالاها با همان نرخ که از انبار صادر شده، دوباره به حساب موجودی‌ها برگشت داده می‌شود. در صورتی که در زمان صدور، کالا با چند نرخ صادر شده باشد، در زمان برگشت بر اساس آخرین نرخ‌های روز صدور از انبار در تمام روش‌های ارزیابی، قیمت‌گذاری می‌شود. برگشت از فروش باعث افزایش تعداد و بهای تمام‌شده موجودی‌ها و کاهش بهای تمام‌شده کالای فروش رفته می‌شود.

اگر کالای برگشتی سالم باشد برای فروش بعدی در اولویت قرار می‌گیرد، اما اگر کالای برگشتی معیوب و غیرقابل فروش باشد به‌عنوان ضایعات برخورد شده و از حساب‌ها خارج می‌شود.

فعالیت

- ۱ از لحاظ قیمت‌گذاری در سیستم دائمی، رویداد «برگشت از فروش» همانند «برگشت از خرید» است. این جمله درست است یا نادرست؟ بحث کنید.
- ۲ در کدام یک از سیستم‌های ادواری و دائمی، حساب موجودی کالا در طول دوره مالی گردش دارد؟ بحث کنید.

مثال

شرکت بازرگانی «همرگان» از سیستم دائمی و روش اولین صادره از اولین وارده برای ثبت و قیمت‌گذاری موجودی‌های خود استفاده می‌نماید. گردش یکی از اقلام موجودی‌های (جاروبرقی / کد ۴۲) این شرکت در آذرماه سال جاری به شرح زیر است:

تاریخ	شرح	شماره رسید انبار / حواله انبار	تعداد - دستگاه	بهای تمام شده هر واحد	بهای فروش هر واحد
۹/۱	موجودی ابتدای دوره		۱۰	۳۰۰'۰۰۰	
۹/۷	خرید نقدی	۸۸	۱۵	۳۰۵'۰۰۰	
۹/۱۲	فروش نسبه	۶۴	۱۴		۳۲۰'۰۰۰
۹/۱۵	خرید نسبه	۸۹	۱۲	۳۰۶'۰۰۰	
۹/۱۸	برگشت از خرید ۹/۱۵ به دلیل نقص فنی		۲		
۹/۲۰	فروش نقدی	۶۵	۱۷		۳۲۲'۰۰۰
۹/۲۲	برگشت از فروش ۹/۱۲ به دلیل مازاد بودن		۳		
۹/۲۸	فروش نقدی	۶۶	۵		۳۲۴'۰۰۰

مطلوب است:

- تنظیم کارت حساب کالا و صدور سند حسابداری برگشت از فروش در تاریخ ۹/۲۲:
- (الف) با فرض اینکه کالا غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.
- (ب) با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

جواب:

شرکت بازرگانی هرمزگان															
نام کالا: جاروبرقی										کد کالا: ۴۲					
روش ارزیابی: اولین صادره از اولین وارده										واحد شمارش: دستگاه					
نقطه تجدید سفارش:										نوع یا مدل کالا:					
میزان سفارش:															
موجودی			صادره						وارد				شرح	تاریخ	
بهای کل	بهای واحد	مقدار	بها		بهای واحد	مقدار		شماره حواله	بهای کل	بهای واحد	مقدار	شماره رسید		روز	ماه
			کل	جزء		کل	جزء								
۳'۰۰۰'۰۰۰	۳۰۰'۰۰۰	۱۰											موجودی	۹	۱
۷'۵۷۵'۰۰۰	۳۰۰'۰۰۰ ۳۰۵'۰۰۰	۱۰ ۱۵							۴'۵۷۵'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰	۱۵	۸۸	خرید	۹	۷
۳'۳۵۵'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰	۱۱	۴'۳۲۰'۰۰۰	۳'۰۰۰'۰۰۰ ۱'۳۲۰'۰۰۰	۳۰۰'۰۰۰ ۳۰۵'۰۰۰	۱۰ ۴	۱۴	۶۴					فروش	۹	۱۲
۷'۰۲۷'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰ ۳۰۶'۰۰۰	۱۱ ۱۲							۳'۶۷۲'۰۰۰	۳۰۶'۰۰۰	۱۲	۸۹	خرید	۹	۱۵
۶'۴۱۷'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰ ۳۰۶'۰۰۰	۹ ۱۲							(۶۱۰'۰۰۰)	۳۰۵'۰۰۰	(۲)		برگشت از خرید ۹/۱۵	۹	۱۸
۱'۲۲۴'۰۰۰	۳۰۶'۰۰۰	۴	۵'۱۹۳'۰۰۰	۲'۷۴۵'۰۰۰ ۲'۴۴۸'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰ ۳۰۶'۰۰۰	۹ ۸	۱۷	۶۵					فروش	۹	۲۰
۲'۱۳۹'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰ ۳۰۶'۰۰۰	۳ ۴	(۹۱۵'۰۰۰)		۳۰۵'۰۰۰		(۳)						برگشت از فروش ۹/۱۲	۹	۲۲
۶۱۲'۰۰۰	۳۰۶'۰۰۰	۲	۱'۵۲۷'۰۰۰	۹۱۵'۰۰۰ ۶۱۲'۰۰۰	۳۰۵'۰۰۰ ۳۰۶'۰۰۰	۳ ۲	۵	۶۶					فروش	۹	۲۸
۶۱۲'۰۰۰	بهای تمام شده موجودی پایان دوره		۱۰'۰۲۵'۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته				۷'۶۳۷'۰۰۰	بهای تمام شده کالای خریداری شده						

از آنجایی که در سیستم دائمی هنگام فروش کالا، همزمان دو ثبت (ثبت مبلغ فروش و ثبت بهای تمام شده کالای فروش رفته) انجام می‌شود، هنگام برگشت کالا نیز لازم است حساب «برگشت از فروش و تخفیفات» به قیمت فروش کالای برگشتی، بدهکار و حساب‌های دریافتنی یا موجودی نقد بستانکار شود و باید معادل بهای تمام شده این کالا، موجودی کالا بدهکار و بهای تمام شده کالای فروش رفته، بستانکار شود.

صدور سند حسابداری برگشت از فروش با فرض اینکه کالا غیر مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

شماره سند: تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۲/۲۲		شرکت بازرگانی هرمزگان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائیم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برگشت از فروش و تخفیفات		۹۶۰'۰۰۰ ^(۱)	
		حساب‌های دریافتی			۹۶۰'۰۰۰
		موجودی کالا		۹۱۵'۰۰۰	
		بهای تمام شده کالای فروش رفته			۹۱۵'۰۰۰
جمع: یک میلیون و هشتصد و هفتاد و پنج هزار ریال					
شرح سند: بابت برگشت سه دستگاه جارو برقی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ثبت اول براساس قیمت فروش کالای برگشتی بوده و ثبت دوم از کارت حساب کالا استخراج شده است.

$$\text{قیمت فروش کالاهای برگشتی} = ۹۶۰'۰۰۰ = ۳۲۰'۰۰۰ \times ۳ \quad (۱)$$

صدور سند حسابداری برگشت از فروش با فرض اینکه کالا مشمول ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد.

شماره سند: تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۹/۲۲		شرکت بازرگانی هرمزگان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائیم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برگشت از فروش و تخفیفات		۹۶۰'۰۰۰	
		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده		۹۶۰'۰۰۰ ^(۱)	
		حساب‌های دریافتی			۱'۰۵۶'۰۰۰
		موجودی کالا		۹۱۵'۰۰۰	
		بهای تمام شده کالای فروش رفته			۹۱۵'۰۰۰
جمع: یک میلیون و نهصد و هفتاد و یک هزار ریال					
شرح سند: بابت برگشت سه دستگاه جارو برقی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

$$\text{مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالای برگشتی} = ۹۶۰'۰۰۰ \times ۱۰\% = ۹۶'۰۰۰ \quad (۱)$$

صدور سند حسابداری در صورت حساب های اصلاحی و ابطالی

هنگام صدور صورت حساب اصلی، حساب فروش کالا بستانکار می شود و در زمان صدور صورت حساب برگشت از فروش، کاهش فروش به جای ثبت مستقیم در بدهکار حساب فروش کالا، در بدهکار حساب برگشت از فروش و تخفیفات ثبت می شود تا کنترل دقیق فروش واقعی و برگشتی امکان پذیر باشد. اما در صورت حساب اصلاحی و ابطالی، برای کاهش یا لغو فروش، حساب فروش کالا بدهکار می گردد. در این حالت در سیستم دائمی، علاوه بر اصلاح حساب فروش کالا، ممکن است لازم باشد حساب های بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالا نیز اصلاح شوند.

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
	فروش کالا		xx		
	سایر حساب های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		xx		
	موجودی نقد/ حساب های دریافتنی			xx	
	موجودی کالا		xx		
	بهای تمام شده کالای فروش رفته			xx	
جمع:					
شرح سند: بابت اصلاح یا ابطال صورت حساب					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

■ کار عملی ۲

رویدادهای زیر مربوط به شرکت «گران» در سال جاری است. این شرکت کلیه صورت حساب های فروش خود را به صورت الکترونیکی صادر و در لحظه انجام معامله در سامانه مؤدیان ثبت نموده و کلیه خریداران صورت حساب ها را در کارپوشه خود تأیید کرده اند. (سیستم ادواری)

۱۱/۰۹- فروش کالا به مبلغ ۵۵۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال به فروشگاه «هواز» به صورت نقد و صدور صورت حساب الکترونیکی اصلی.

۱۱/۱۵- مشخص شد در فروش مورخ ۱۱/۹، مبلغ فروش به اشتباه ثبت شده و مبلغ صحیح ۵۰۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است. فروشنده اقدام به صدور صورت حساب الکترونیکی اصلاحی نمود و وجه مربوطه را به خریدار استرداد کرد.

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق (کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشد)

■ کار عملی ۳

رویدادهای زیر مربوط به شرکت «جنوب» در سال جاری است. این شرکت کلیه صورت حساب های فروش خود را به صورت الکترونیکی صادر و در لحظه انجام معامله در سامانه مؤدیان ثبت نموده و کلیه خریداران صورت حساب ها را در کارپوشه خود تأیید کرده اند. (سیستم دائمی)

۱۲/۵- فروش کالا به مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به فروشگاه «اهواز» به صورت نقد و صدور صورتحساب الکترونیکی اصلی. بهای تمام شده کالای فروش رفته ۴۸۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال.

۱۲/۱۰- خریدار (فروشگاه اهواز) کل کالای فروش رفته مورخ ۱۲/۵، را برگشت داد و فروشنده اقدام به صدور صورتحساب الکترونیکی ابطالی نمود و وجه معامله را به خریدار مسترد کرد.

مطلوب است:

ثبت رویدادهای فوق (کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشد)

■ کار عملی ۴

با در نظر گرفتن مثال مربوط به شرکت بازرگانی «هرمزگان»؛

مطلوب است:

تنظیم کارت حساب کالا با فرض استفاده از روش میانگین متحرک و صدور سند حسابداری تاریخهای ۹/۱۲ و ۹/۲۲ در دو حالت؛

الف) کالا غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

ب) کالا مشمول ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد.

■ کار عملی ۵

اطلاعات زیر از شرکت بازرگانی «طیس» در ارتباط با موجودی کالای «الف» (مشمول مالیات بر ارزش افزوده) در اردیبهشت ماه سال جاری در اختیار می باشد:

۱ اردیبهشت - موجودی کالای ابتدای دوره ۴۱۰ واحد به نرخ هر واحد ۳۰۰ ریال.

۵ اردیبهشت - خرید ۵۰۰ واحد کالا به نرخ هر واحد ۳۰۵ ریال به صورت نقد از شرکت «نوشهر».

۱۰ اردیبهشت - فروش ۷۰۰ واحد کالا به فروشگاه «انزلی» به نرخ هر واحد ۵۱۰ ریال به صورت نسیه.

۱۲ اردیبهشت - خرید ۲۵۰ واحد به نرخ هر واحد ۳۰۸ ریال با شرط (ن/۶۰) از کارخانه «لار» و پرداخت ۳,۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل جادهای کالای خریداری شده.

۱۴ اردیبهشت - برگشت ۱۲ واحد از خرید ۵ اردیبهشت به شرکت «نوشهر» به دلیل آسیب دیدگی کالا و دریافت اعلامیه بستانکار بانکی مبنی بر واریز وجه کالای برگشتی از طرف این شرکت.

۱۶ اردیبهشت - فروش ۱۱۰ واحد به شرکت «قشم» به نرخ هر واحد ۵۱۰ ریال به صورت نقد.

۱۹ اردیبهشت - دریافت طلب مورخ ۱۰ اردیبهشت از طریق چک نقدی.

۲۰ اردیبهشت - خرید ۱۸۰ واحد به نرخ ۳۱۲ ریال از شرکت «دامغان» با شرط (ن/۳۰-۸/۲).

۲۵ اردیبهشت - فروش ۲۶۰ واحد به فروشگاه «هویزه» به نرخ هر واحد ۵۱۰ ریال به صورت نقدی.

۲۷ اردیبهشت - برگشت ۲۹۵ واحد کالا از فروش ۱۰ اردیبهشت به دلیل مازاد بودن و پرداخت مبلغ آن به شرکت «انزلی».

۲۸ اردیبهشت - پرداخت بدهی مربوط به خرید مورخ ۲۰ اردیبهشت.

۳۰ اردیبهشت - فروش ۳۰۰ واحد کالا به نرخ هر واحد ۳۱۵ ریال به عمده فروشی «اندیمشک». مبلغ مالیات بر ارزش افزوده به صورت نقد دریافت شد.

مطلوب است:

الف) تنظیم کارت حساب کالا به روشهای اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک.

ب) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق با اعمال نرخ سال جاری مالیات بر ارزش افزوده.

■ کار عملی ۶

شرکت پخش مرکزی «زنجان» به خرید و فروش کفش اشتغال دارد. در تاریخ ۱۴۰۵/۱۲/۱۹ تعداد ۵۵ جفت کفش (مشمول مالیات بر ارزش افزوده) به شرح فاکتور زیر به فروشگاه «رشت» فروخته است و در تاریخ ۱۲/۲۵ تعداد ۵ جفت کفش راحتی و ۱۲ جفت کفش چرم به دلیل عدم مطابقت رنگ‌ها با یکدیگر، از طرف فروشگاه «رشت» برگشت داده شد و پس از بررسی و تأیید وارد انبار شرکت شدند. رسید انبار و فاکتور برگشتی را تنظیم کنید و سند حسابداری آن را تحت سیستم ادواری صادر نمایید.

صورتحساب الکترونیکی										
فروشنده	فروشنده: پخش مرکزی زنجان		شناسه ملی:	شماره ثبت:	شماره اقتصادی / شماره ملی:		شماره فاکتور:			
	نشانی: زنجان		کد پستی:	تلفن و فکس:	تاریخ:					
					پیکیری:					
خریدار	خریدار: فروشگاه رشت		شناسه ملی:	شماره ثبت:	شماره اقتصادی / شماره ملی:		شماره مالیاتی:			
	نشانی: رشت		شماره تماس:	کد پستی:	سریال حافظه مالیاتی: S۰۶۲۰۰۱۰۰۰۰۰۰۰۱۰۰					
					سریال پایانه فروشگاهی: F۰۶۲۰۰۱۰۰۰۰۰۰۰۱۰۸					
ردیف	شناسه کالا یا خدمت	شرح کالا یا خدمات	واحد	تعداد	مبلغ واحد(ریال)	مبلغ کل(ریال)	مبلغ تخفیف	مبلغ کل پس از تخفیف(ریال)	جمع مالیات و عوارض(ریال)	جمع مبلغ کل پس از تخفیف و مالیات و عوارض(ریال)
	۱	۲۷۶۵۴۱	کفش راحتی مردانه قهوه‌ای	۲۰	۱۵'۰۰۰'۰۰۰	۳۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۰	۳۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰'۰۰۰	۳۳۰'۰۰۰'۰۰۰
۲	۲۵۶۴۴۴	کفش چرم مردانه مشکی	۳۵	۲۰'۰۰۰'۰۰۰	۷۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۷۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۰	۷۰۰'۰۰۰'۰۰۰	۷۰'۰۰۰'۰۰۰	۷۷۰'۰۰۰'۰۰۰
	جمع مبلغ کل پس از کسر تخفیف و مالیات و عوارض(ریال)				۱'۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰					
مهر و امضای فروشنده: تاریخ تحویل: ۱۴۰۵/۱۲/۱۹ ساعت تحویل: ۱۴:۰۰ روش‌های پرداخت: اعتباری مهر و امضای خریدار:										

رسید برگشت از فروش							
تاریخ:				تحویل دهنده:			
شماره:				تحویل گیرنده:			
ردیف	شرح کالا	شماره کالا	واحد کالا	مقدار برگشتی	قیمت واحد	قیمت کل	توضیحات
مسئول انبار:				تحویل دهنده:		تأیید کننده:	
نام و امضا				نام و امضا		نام و امضا	

ارزشیابی شایستگی ثبت برگشت از فروش کالا

نام و نام خانوادگی:			شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۴
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۵۱	کار	ثبت برگشت از فروش کالا	سطح شایستگی	مهارت

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص‌ها/ داوری /نمره‌دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب‌شده
۱	کنترل مستندات برگشت از فروش	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				کنترل مستندات برگشت از فروش	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۲	صدور سند برگشت از فروش	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				صدور سند حسابداری برگشت از فروش	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۳	کنترل محاسبات موجودی کالای پایان دوره	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				کنترل محاسبات موجودی کالای پایان دوره	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
۴	صدور سند حسابداری برگشت از فروش در نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه‌درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه‌ای	۳	
				صدور سند حسابداری برگشت از فروش در نرم‌افزار	۲	
				پایین‌تر از شاخص‌های مرحله دو	۱	
	۲	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش:			۲	
	۱				۱	
☐ بلی						
☐ خیر						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						

توضیحات:

۳- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل دوم و چهارم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین نمره ۲ از مراحل کار

۴- تعریف سطوح شایستگی: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه‌ریزی و تحلیل، پاسخ‌گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت‌ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب‌یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

واحد یادگیری ۲: ثبت اسناد تخفیفات فروش کالا

تخفیفات فروش و انواع آن

فعالیت

مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، آیا تخفیفات اعطایی به مشتریان، مأخذ مالیات بر ارزش افزوده است یا خیر؟ با کمک هنرآموز در این باره بحث کنید.

۱- تخفیف تجاری

- در دفاتر ثبت نمی شود.

۲- تخفیف توافقی (چانه زنی)

- در دفاتر ثبت نمی شود.

۳- تخفیف نقدی

- در سیستم های ادواری و دائمی در حسابی به نام «تخفیفات نقدی فروش» ثبت می شود.

۴- تخفیف نابابی (عیب و نقص)

- در سیستم های ادواری و دائمی در حسابی به نام «برگشت از فروش و تخفیفات» ثبت می شود.

فعالیت

کدام یک از تخفیفات زیر در دفاتر خریدار و فروشنده ثبت می شود؟

ردیف	نوع تخفیف	در دفاتر خریدار		در دفاتر فروشنده	
		ثبت می شود	ثبت نمی شود	ثبت می شود	ثبت نمی شود
۱	تخفیف تجاری				
۲	تخفیف توافقی				
۳	تخفیف نقدی				
۴	تخفیف نابابی (عیب و نقص)				

اعطای هرگونه تخفیف باید در چهارچوب آیین نامه ها و مصوبات واحد تجاری باشد.

۱ تخفیف تجاری

فروشنندگان ممکن است این تخفیف را برحسب تعداد کالا، ارزش ریالی کالاها، فروشهای جزئی، عمده، فروش به کارکنان و همکاران شرکت و یا فروش در مکانها و شعبه‌های مختلف به مشتریان خود اعطا کنند. زمانی که این تخفیف اعطا می‌شود، مبلغ آن قبل از رسیدن به قیمت صورتحساب کسر و مبلغ فروش پس از کسر تخفیف در دفاتر ثبت می‌شود. بنابراین هیچ ثبتی برای مبلغ تخفیف در دفاتر صورت نمی‌گیرد.

فعالیت

فروشگاه «کهریزک» به مناسبت عید نوروز، برای خریدهای تا سقف ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال، معادل ۵٪ تخفیف و برای بالای این مبلغ معادل ۸٪ تخفیف اعطا می‌کند. اگر قیمت هر واحد از کالایی طبق فهرست قیمت‌ها ۲۵۰۰۰۰۰ ریال باشد و ۱۰ عدد از این کالا به فروش برسد، مبلغ تخفیف چند ریال و فروش به چه مبلغی ثبت می‌شود؟

۲ تخفیف توافقی

این تخفیف نیز بر اثر توافق و چانه‌زدن طرفین مشخص و در دفاتر هیچ یک ثبت نمی‌شود.

۳ تخفیف نقدی

فعالیت

- ۱ به نظر شما اعطای تخفیفات نقدی برای فروشنده چه مزیت‌هایی دارد؟ بحث کنید.
- ۲ تخفیفات نقدی فروش، چه زمانی در دفاتر فروشنده ثبت می‌شود؟

این نوع تخفیف از طرف فروشنده در مورد فروشهای نسبه برای پرداخت زودتر از موعد مقرر به خریدار اعطا می‌شود. تخفیف نقدی در دفاتر خریدار و فروشنده ثبت می‌شود.

فروش کالا همانند خرید کالا با شرط تخفیف نقدی به دو روش خالص و ناخالص قابل ثبت است. در روش خالص هنگام فروش، مبلغ تخفیفات نقدی از حساب فروش و حسابهای دریافتنی کسر می‌شود و این حساب‌ها به مبلغ خالص ثبت می‌شوند. درحالی که در روش ناخالص، هنگام فروش حساب فروش حسابهای دریافتنی معادل قیمت فاکتور و بدون کسر تخفیفات نقدی ثبت می‌شوند. از لحاظ تئوری روش خالص نسبت به روش ناخالص، روشی مطلوب‌تر است. در روش ناخالص که در کتاب حاضر مورد استفاده قرار گرفته، در صورتی که فروشنده طلب خود را در دوره تخفیف دریافت نماید، مبلغ تخفیف نقدی (در هر دو سیستم دائمی و ادواری) در دفاتر فروشنده به بدهکار حساب «تخفیفات نقدی فروش» منظور می‌شود.

تخفیفات نقدی فروش	
	افزایش بدهکار

تخفیفات نقدی فروش از اقلام کاهنده فروش محسوب می‌شوند و از فروش ناخالص کسر می‌شود تا فروش خالص محاسبه گردد.

با توجه به مطالب گفته شده، فروش خالص به صورت زیر محاسبه می شود:

ریال	ریال
xx	کل فروش (فروش ناخالص)
(xx)	کسر می شود: برگشت از فروش و تخفیفات
(xx)	تخفیفات نقدی فروش
xx	فروش خالص

اکنون با توجه به رابطه گفته شده، اقلام مجهول را در هریک از سال های ذکر شده برای فروشگاه «ب» محاسبه نمایید.

۱۴۰۵	۱۴۰۴	۱۴۰۳	۱۴۰۲	اقلام
۵۲۰۶۰۵۰۰۰۰	۲۸۰۱۰۰۰۰۰۰		۱۵۰۷۶۰۰۰۰۰	فروش
۲۰۲۳۰۰۰۰۰		۹۵۴۰۰۰۰	۲۴۷۰۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
	۱۰۴۲۰۰۰۰۰	۱۰۰۲۵۰۰۰۰	۱۲۸۰۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
۴۸۰۸۰۵۰۰۰۰	۲۵۰۲۹۰۰۰۰۰	۳۲۰۶۲۳۰۰۰۰		فروش خالص

صدر سند حسابداری تخفیفات نقدی فروش (دریافت طلب در دوره تخفیف) در صورتی که کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		xx	
		تخفیفات نقدی فروش		xx	
		حساب های دریافتی			xx
جمع:					
شرح سند: بابت دریافت طلب در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری تخفیفات نقدی فروش (دریافت طلب در دوره تخفیف) در صورتی که کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت... سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامئ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		xx	
		تخفیفات نقدی فروش		xx	
		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده		xx	
		حساب‌های دریافتی			xx
جمع:					
شرح سند: بابت دریافت طلب در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

شرکت «ساوه» معادل ۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال کالا را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰ با شرط (ن/۳۵ - ۸/۲) به فروشگاه «ملایر» فروخت. نرخ مالیات بر ارزش افزوده، ۱۰٪ و روش نگهداری موجودی کالا، ادواری می باشد.

مطلوب است: صدور سند حسابداری فروش کالا در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰ و دریافت طلب:
الف) با فرض اینکه شرکت «ساوه» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۷ طلب خود را دریافت نماید.
ب) با فرض اینکه شرکت «ساوه» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۲۰ طلب خود را دریافت نماید.

صدور سند حسابداری فروش در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ساوه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامئ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری بابت دریافت طلب در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۷ (در دوره تخفیف):

شماره سند: تاریخ سند: ۱۴۰۵/۰۸/۱۷		شرکت ساوه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۴۳۱۲۰۰۰	
		تخفیفات نقدی فروش		۸۰۰۰۰	
		سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده		۸۰۰۰	
		حساب‌های دریافتنی			۴۴۰۰۰۰۰۰
جمع: چهارمیلیون و چهارصد هزار ریال					
شرح سند: بابت دریافت طلب در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

محاسبات:

$۴,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲\% = ۸۰,۰۰۰$	مبلغ تخفیفات نقدی فروش
$۸۰,۰۰۰ \times ۱۰\% = ۸,۰۰۰$	مبلغ مالیات مربوط به تخفیفات نقدی فروش
$۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰,۰۰۰ = ۳,۹۲۰,۰۰۰$	مبلغ کل پس از کسر تخفیف
$۳,۹۲۰,۰۰۰ \times ۱۰\% = ۳۹۲,۰۰۰$	مبلغ مالیات قابل دریافت
$۳,۹۲۰,۰۰۰ + ۳۹۲,۰۰۰ = ۴,۳۱۲,۰۰۰$	کل مبلغ دریافتی

صدور سند حسابداری بابت دریافت طلب در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۲۰ (پس از دوره تخفیف):

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت ساوه سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

۴ تخفیف نابابی (تخفیف به علت عیب و نقص کالا)

در صورتی که عیب و نقص کالا جزئی باشد، ممکن است خریدار کالاها را نگهداری و در عوض به جای برگشت کالا، مبلغی تخفیف درخواست نماید و یا اینکه خود فروشنده برای پذیرفتن کالای معیوب توسط خریدار، مبلغی را به عنوان تخفیف به وی اعطا کند، به این گونه تخفیفات که به علت عیب و نقص کالا اعطا می شود، **تخفیفات نابابی فروش** می گویند.

مبلغ تخفیف نابابی، در هر دو سیستم ادواری و دائمی، به بدهکار حساب برگشت از فروش و تخفیفات منظور می شود. **در این حالت در سیستم دائمی، چون کالایی از طرف خریدار برگشت داده نشده، حساب های موجودی کالا و بهای تمام شده کالای فروش رفته تعدیل نمی شوند.**

نکته

تخفیفات نقدی فروش و تخفیفات نابابی فروش در کارت حساب کالا ثبت نمی شوند. چون تأثیری در بهای تمام شده کالای فروش رفته ندارند. اما تعداد برگشت از فروش در کارت حساب کالا (همانطور که در مثال شرکت بازرگانی «هرمزگان» گفته شد) ثبت می شود، چون باعث کاهش بهای تمام شده کالای فروش رفته می شود.

فعالیت

در سیستم دائمی:

الف) هنگام برگشت از فروش، حساب «بهای تمام شده کالای فروش رفته»، کاهش می یابد □، افزایش می یابد □، تغییر نمی کند □.

ب) هنگام اعطای تخفیف به علت معیوب بودن کالا، حساب «بهای تمام شده کالای فروش رفته»، کاهش می یابد □، افزایش می یابد □، تغییر نمی کند □.

فعالیت

هریک از رویدادهای زیر در کدام یک از ستون های کارت حساب کالا درج می شود؟

ردیف	رویداد	ستون وارده		ستون صادره		هیچ کدام
		اضافه می شود	کسر می شود	اضافه می شود	کسر می شود	
۱	خرید کالا					
۲	هزینه حمل کالای خریداری شده					
۳	فروش کالا					
۴	برگشت از فروش					
۵	پیش پرداخت خرید کالا					
۶	تخفیفات نقدی فروش					
۷	هزینه حمل کالای فروش رفته					
۸	اعطای تخفیف به علت معیوب بودن کالا					
۹	برگشت از خرید					

حسابداری اشانتیون یا کالای رایگان (تخفیفات جنسی) در دفاتر فروشنده

اشانتیون کالایی است که فروشنده بدون دریافت وجه با هدف تبلیغ یا تشویق به خرید بیشتر به خریدار اهدا می‌کند.

در دفاتر فروشنده، ممکن است به عنوان هزینه بازاریابی و تبلیغات ثبت شود. ثبت اشانتیون باعث می‌شود موجودی کالا و هزینه‌های فروشنده به‌درستی در حساب‌ها منعکس شود. (ممکن است بعضی از شرکت‌ها کل مبلغ دریافتی را به کل کالاهای فروش رفته شامل فروش اصلی و اهدایی تسهیم کنند یا ممکن است کالاهای اهدایی را به عنوان تخفیفات فروش ثبت نمایند)

کالای اهدایی (اشانتیونی) خروج کالا محسوب می‌شود و باید حواله انبار صادر و در فاکتور فروش ثبت شود. همچنین طبق قانون، باید مالیات بر ارزش افزوده آن نیز محاسبه و ثبت شود.

مقایسه ثبت‌های سیستم ادواری و دائمی (غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده)

رویداد	سیستم ادواری	سیستم دائمی
برگشت از فروش	برگشت از فروش و تخفیفات ×× موجودی نقد/ حساب‌های دریافتنی ××	برگشت از فروش و تخفیفات ×× موجودی نقد/ حساب‌های دریافتنی ××
		موجودی کالا* ×× بهای تمام شده کالای فروش رفته ××
دریافت طلب در دوره تخفیف**	موجودی نقد ×× تخفیفات نقدی فروش ×× حساب‌های دریافتنی ××	موجودی نقد ×× تخفیفات نقدی فروش ×× حساب‌های دریافتنی ××
دریافت طلب بعد از دوره تخفیف	موجودی نقد ×× حساب‌های دریافتنی ××	موجودی نقد ×× حساب‌های دریافتنی ××
اعطای تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)	برگشت از فروش و تخفیفات ×× موجودی نقد/ حساب‌های دریافتنی ××	برگشت از فروش و تخفیفات ×× موجودی نقد/ حساب‌های دریافتنی ××

* همان‌طور که قبلاً گفته شد در سیستم دائمی مبلغ موجودی کالا از کارت حساب کالا استخراج می‌شود.

** از حساب تخفیفات نقدی فروش تنها زمانی استفاده می‌شود که دریافت طلب در دوره تخفیف صورت گیرد. در صورتی که فروشنده طلب خود را بعد از دوره تخفیف دریافت نماید، موجودی نقد بدهکار و حساب‌های دریافتنی بستانکار می‌شود.

برگشت کالای فروخته شده و اعطای تخفیف به علت معیوب بودن کالا ماهیت یکسانی دارند. هر دو باعث کاهش فروش از یک طرف و کاهش موجودی نقد و یا حساب‌های دریافتنی از طرف دیگر می‌شوند.

نکته

مقایسه ثبت‌های سیستم ادواری و دائمی (مشمول مالیات بر ارزش افزوده)

رویداد	سیستم ادواری	سیستم دائمی
برگشت از فروش	برگشت از فروش و تخفیفات ^(۱) سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده ^(۲) موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی ^(۳)	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی بهای تمام شده کالای فروش رفته
دریافت طلب در دوره تخفیف**	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده ^(۴) حساب‌های دریافتنی	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های دریافتنی
دریافت طلب پس از دوره تخفیف	موجودی نقد حساب‌های دریافتنی	موجودی نقد حساب‌های دریافتنی
اعطای تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی

- ۱ معادل قیمت فروش کالاهای برگشتی به حساب برگشت از فروش و تخفیفات منظور می‌شود.
- ۲ مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به برگشت از فروش و تخفیفات به صورت زیر محاسبه می‌شود:
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات = مبلغ مالیات ارزش افزوده مربوط به برگشت از فروش و تخفیفات
- ۳ مبلغ موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی شامل مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات (معادل قیمت فروش) و مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالای برگشتی می‌باشد:
(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات) + مبلغ برگشت از فروش و تخفیفات = موجودی نقد / حساب‌های دریافتنی
- ۴ برای کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده، هنگام تسویه بدهی در دوره تخفیف، حساب مالیات بر ارزش افزوده نیز به میزان درصد تخفیفات نقدی، تعدیل (بدهکار) می‌شود:
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ مبلغ تخفیفات نقدی فروش = مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به تخفیفات نقدی فروش

مثال جامع: اطلاعات زیر از شرکت «دلیجان» برای تیرماه سال جاری در دست می‌باشد:

۴/۵: مقداری کالا که قیمت آن ۴۳۰'۰۰۰ ریال بود پس از توافق طرفین به مبلغ ۴۰۰'۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۳۰-۱۲/۲) فروخته شد. بهای تمام شده این کالاها ۳۰۰'۰۰۰ ریال است.

۴/۸: برگشت مقداری کالا از فروش تاریخ ۴/۵ به دلیل معیوب بودن به ارزش ۶۰'۰۰۰ ریال. بهای تمام شده این کالا ۵۰'۰۰۰ ریال است.

۴/۱۲: دریافت طلب فروش تاریخ ۴/۵ با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۴/۸.

۴/۱۵: فروش کالا به مبلغ ۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال و دریافت وجه آن با کسر ۴٪ تخفیف تجاری. بهای تمام شده این کالاها ۸۰۰'۰۰۰ ریال می‌باشد.

۴/۱۸: اعطای ۱۰۰'۰۰۰ ریال تخفیف به علت معیوب بودن (تخفیف نابابی) مقداری از کالای فروش رفته تاریخ ۴/۱۵ و عودت وجه آن به خریدار.

مطلوب است:

الف) ثبت رویدادهای فوق در هریک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

ب) ثبت رویدادهای فوق در هریک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد (مبالغ فوق قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده فرض شوند).

بیاپید در مورد این جمله فکر کنید.

فرد مدعی، ایده پردازی بی عمل است، این فرد نمی‌تواند شناختی از اقدام کردن داشته باشد؛ برعکس، افراد بی ادعا عمل گرا هستند.

حل قسمت ۱ مثال جامع

تاریخ	سیستم ادواری			سیستم دائمی		
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
۴/۵	حساب‌های دریافتنی فروش کالا	۴۰۰'۰۰۰	۴۰۰'۰۰۰	حساب‌های دریافتنی فروش کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۴۰۰'۰۰۰ ۳۰۰'۰۰۰ ۳۰۰'۰۰۰	
۴/۸	برگشت از فروش و تخفیفات حساب‌های دریافتنی	۶۰'۰۰۰	۶۰'۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات حساب‌های دریافتنی موجودی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته	۶۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰	
۴/۱۲	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش حساب‌های دریافتنی	۳۳۳'۲۰۰ ۶'۸۰۰	۳۴۰'۰۰۰	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش حساب‌های دریافتنی	۳۳۳'۲۰۰ ۶'۸۰۰	۳۴۰'۰۰۰
۴/۱۵	موجودی نقد فروش کالا	۹۶۰'۰۰۰	۹۶۰'۰۰۰	موجودی نقد فروش کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۹۶۰'۰۰۰ ۸۰۰'۰۰۰ ۸۰۰'۰۰۰	
۴/۱۸	برگشت از فروش و تخفیفات موجودی نقد	۱۰۰'۰۰۰	۱۰۰'۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات موجودی نقد	۱۰۰'۰۰۰	۱۰۰'۰۰۰

تاریخ ۴/۱۲: در این تاریخ مانده حساب‌های دریافتنی (طلب) و فروش خالص قبل از کسر تخفیفات برابر است با:

$$۴۰۰'۰۰۰ - ۶۰'۰۰۰ = ۳۴۰'۰۰۰$$

$$۳۴۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۶'۸۰۰$$

$$۳۴۰'۰۰۰ \times ۶'۸۰۰ = ۳۳۳'۲۰۰ \text{ یا } ۳۴۰'۰۰۰ \times (۱ - ۲\%) = ۳۳۳'۲۰۰$$

تخفیفات نقدی فروش

مبلغ دریافتی

تاریخ ۴/۱۵: مبلغ تخفیف و مبلغی که به حساب فروش کالا و موجودی نقد منظور می‌گردد، به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$۱'۰۰۰'۰۰۰ \times ۴\% = ۴۰'۰۰۰$$

$$۱'۰۰۰'۰۰۰ - ۴۰'۰۰۰ = ۹۶۰'۰۰۰ \text{ یا } ۱'۰۰۰'۰۰۰ \times (۱ - ۴\%) = ۹۶۰'۰۰۰$$

مبلغ تخفیف تجاری

مبلغ فروش

■ حل قسمت ۲ مثال جامع

تاریخ	سیستم ادواری			سیستم دائمی		
	شرح	بدهکار	بستانکار	شرح	بدهکار	بستانکار
۴/۵	حساب‌های دریافتنی فروش کالا سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۴۰'۰۰۰ ۴۰۰'۰۰۰ ۴۰'۰۰۰	۴۰۰'۰۰۰ ۴۰۰'۰۰۰	حساب‌های دریافتنی فروش کالا سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۴۴۰'۰۰۰ ۴۰۰'۰۰۰ ۳۰۰'۰۰۰ ۳۰۰'۰۰۰	۴۰۰'۰۰۰ ۴۰'۰۰۰ ۳۰۰'۰۰۰
۴/۸	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های دریافتنی	۶۰'۰۰۰ ۶۰'۰۰۰	۶۰'۰۰۰ ۶۶'۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های دریافتنی موجودی کالا بهای تمام شده کالای فروش رفته	۶۰'۰۰۰ ۶۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰	۶۶'۰۰۰ ۵۰'۰۰۰
۴/۱۲	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های دریافتنی	۳۶۶'۵۲۰ ۶'۸۰۰ ۶۸۰	۳۶۶'۵۲۰ ۶'۸۰۰ ۶۸۰	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های دریافتنی	۳۶۶'۵۲۰ ۶'۸۰۰ ۶۸۰	۳۷۴'۰۰۰
۴/۱۵	موجودی نقد فروش کالا سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده	۱'۰۵۶'۰۰۰ ۹۶۰'۰۰۰ ۹۶'۰۰۰	۱'۰۵۶'۰۰۰ ۹۶۰'۰۰۰ ۹۶'۰۰۰	موجودی نقد فروش کالا سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۱'۰۵۶'۰۰۰ ۹۶۰'۰۰۰ ۸۰۰'۰۰۰ ۸۰۰'۰۰۰	۹۶۰'۰۰۰ ۹۶'۰۰۰ ۸۰۰'۰۰۰
۴/۱۸	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۱۰۰'۰۰۰ ۱۰'۰۰۰	۱۰۰'۰۰۰ ۱۱۰'۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات سایر حساب‌های پرداختنی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۱۰۰'۰۰۰ ۱۰'۰۰۰	۱۱۰'۰۰۰

محاسبات تاریخ ۴/۱۲:

$$(۱) ۴۴۰'۰۰۰ - ۶۶'۰۰۰ = ۳۷۴'۰۰۰$$

$$(۲) ۴۰۰'۰۰۰ - ۶۰'۰۰۰ = ۳۴۰'۰۰۰$$

$$(۳) ۳۴۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۶'۸۰۰$$

$$(۴) ۶'۸۰۰ \times ۱۰\% = ۶۸۰$$

$$(۵) ۳۴۰'۰۰۰ - ۶'۸۰۰ = ۳۳۳'۲۰۰$$

$$(۶) ۳۳۳'۲۰۰ + (۳۳۳'۲۰۰ \times ۱۰\%) = ۳۶۶'۵۲۰$$

$$یا ۳۳۳'۲۰۰ \times ۱۱۰\% = ۳۶۶'۵۲۰$$

$$یا ۳۷۴'۰۰۰ \times ۹۸\% = ۳۶۶'۵۲۰$$

همچنین می‌توان مبلغ موجودی نقد را از طریق موازنه بدهکار یا بستانکار به‌دست آورد:

$$۳۷۴'۰۰۰ - ۶۸۰ - ۶'۸۰۰ = ۳۶۶'۵۲۰$$

■ کار عملی ۷

فروشگاه «کاشمر» از سیستم ادواری و روش اولین صادره از اولین وارده برای ثبت و قیمت گذاری موجودی های خود استفاده می کند. رویدادهای زیر برای بهمن ماه سال جاری از این فروشگاه برای یک نوع کالا که از مالیات برارزش افزوده معاف می باشد، در اختیار شما گذاشته می شود:

- ۱۱/۱- موجودی ابتدای دوره ۱۵ واحد به بهای هریک ۱۶۰'۰۰۰ ریال.
- ۱۱/۳- فروش ۱۲ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۲۱۰'۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۴۵-۸/۳).
- ۱۱/۵- خرید ۲۰ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۱۶۵'۰۰۰ ریال به صورت نقد.
- ۱۱/۶- دریافت بارنامه (صورتحساب حمل) کالای خریداری شده تاریخ ۱۱/۵ به مبلغ ۳۰۰'۰۰۰ ریال
- ۱۱/۷- برگشت ۲ عدد کالا از فروش تاریخ ۱۱/۳ به دلیل معیوب بودن.
- ۱۱/۱۰- دریافت طلب کالای فروش رفته تاریخ ۱۱/۳ با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۱۱/۷.
- ۱۱/۱۴- فروش ۱۰ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۲۲۸'۰۰۰ ریال که مبلغ ۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال آن به صورت سفته یک ماهه و مابقی نقداً دریافت شد.
- ۱۱/۱۵- پرداخت بدهی مربوط به هزینه حمل کالای خریداری شده که در تاریخ ۱۱/۶ بارنامه آن دریافت شده بود.

۱۱/۲۱- فروش ۸ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۲۲۸'۲۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۳۰-۷/۳). مطابق توافق صورت گرفته با خریدار، هزینه حمل آن بر عهده فروشنده بوده و برای همین منظور مبلغ ۲۲۰'۰۰۰ ریال به شرکت حمل و نقل پرداخت شد.

- ۱۱/۲۳- خرید ۲۰ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۱۶۶'۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۴۵-۱۰/۲).
- ۱۱/۲۴- به دلیل آسیب دیدگی یکی از کالای فروخته شده تاریخ ۱۱/۲۱، مبلغ ۱۰۰'۰۰۰ ریال به خریدار تخفیف اعطا و به بستانکار آن منظور شد (صدور اعلامیه بستانکار به خریدار).
- ۱۱/۲۶- فروش ۵ عدد کالا به مبلغ هر کدام ۲۲۶'۵۰۰ ریال و دریافت وجه آن پس از کسر ۴٪ ریال تخفیف تجاری.

۱۱/۲۸- ۲ عدد کالا از خرید ۱۱/۲۳ به دلیل شکستگی به فروشنده برگشت داده شد و مبلغ آن به بدهکار فروشنده منظور شد (صدور اعلامیه بدهکار به فروشنده).

- ۱۱/۲۹- دریافت طلب مربوط به فروش ۱۱/۲۱ با در نظر گرفتن تخفیف اعطایی تاریخ ۱۱/۲۴.
- ۱۱/۳۰- پرداخت بدهی مربوط به خرید ۱۱/۲۳ با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۱۱/۲۸.

مطلوب است:

- (الف) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق. (حمل کالاها به صورت جادهای انجام شده است).
- (ب) محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده.
- (ج) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته (برای این منظور تعداد واحدهای فروش رفته را منهای تعداد برگشت از فروش نموده تا تعداد فروش خالص به دست آید و سپس مطابق روش ارزیابی، بهای تمام شده آن را محاسبه نمایید).
- (د) تعداد موجودی کالای پایان دوره و بهای تمام شده آن را محاسبه نمایید.

■ کار عملی ۸

اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی کالا (مشمول مالیات بر ارزش افزوده) در فروشگاه «سردشت» که از سیستم دائمی و روش اولین صادره از وارده استفاده می‌نماید، برای فروردین ماه سال جاری در اختیار است:

تاریخ	شماره رسید انبار / حواله انبار	شرح	تعداد	واحد شمارش	بهای خرید هر واحد	بهای فروش هر واحد
۱/۱	-	موجودی ابتدای دوره	۲۸	عدد	۲۰۵۰	-
۱/۵	۱۱/ب	فروش نقدی	۱۶	عدد	-	۳۱۵۰
۱/۸	۱۱/الف	خرید نسبه	۵۰	عدد	۲۱۴۰	-
۱/۱۰	۱۲/ب	فروش نسبه	۵۲	عدد	-	۳۲۰۰
۱/۱۴	۱۲/الف	خرید نقدی	۲۰	عدد	۲۱۵۰	-
۱/۱۶	۱۳/الف	برگشت از فروش ۱/۱۰	۴	عدد	-	-
۱/۲۱	۱۳/ب	فروش نسبه	۱۲	عدد	-	۳۲۵۰
۱/۲۳	۱۴/الف	خرید نقدی	۱۰	عدد	۲۱۸۰	-
۱/۲۷	۱۵/الف	برگشت از فروش ۱/۲۱	۲	عدد	-	-
۱/۳۰	۱۴/ب	فروش نقدی	۱۸	عدد	-	۳۲۰۰
۱/۳۱	۱۵/ب	برداشت برای فروشگاه	۲	عدد	-	-

مطلوب است:

- الف) تنظیم کارت حساب کالا به صورت دستی و نرم‌افزار اکسل.
 ب) صدور سند حسابداری رویدادهای ۱/۱۰، ۱/۱۶، ۱/۲۱ و ۱/۲۷.
 ج) اگر کالا، مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد، سند حسابداری رویدادهای ۱/۱۰، ۱/۱۶، ۱/۲۱، ۱/۲۷ و ۱/۳۱ را صادر نمایید.

■ کار عملی ۹

اطلاعات زیر از بازرگانی «ماکو» (فروشنده) و فروشگاه «میانه» (خریدار) برای نیمه اول اردیبهشت ماه سال جاری در اختیار است: (سیستم مورد استفاده در هر دو شرکت ادواری می‌باشد).
 ۲/۱- فروش ۸ واحد کالا از قرار هر واحد ۶۵۰۰۰ ریال به صورت نقد (دریافت چک نقدی). خریدار مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل جاده‌ای و ۵۰۰۰۰۰ ریال بابت بیمه بین‌راهی کالاها تعهد نمود.
 ۲/۵- فروش ۱۲ واحد کالا از قرار هر واحد ۶۷۰۰۰ ریال با شرط (ن/۲۵-۸/۲) و تعهد پرداخت هزینه حمل جاده‌ای آن توسط فروشنده به مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰ ریال.

۲/۹- از فروش تاريخ ۲/۵ تعداد ۳ واحد کالا به دليل بي احتياطي در حمل توسط فروشنده معيوب شده بودند كه خريدار ۲ عدد آن را برگشت داد و براي ۱ عدد ديگر ۱۰٪ تخفيف اعطا شد. در همين تاريخ اعلاميه بستانكار براي فروشگاه «ميانه» ارسال شد.

۲/۱۰- فروش ۳ واحد کالا به مبلغ هر واحد ۶۷۰۰۰ ريال و دريافت وجه آن پس از كسر ۲٪ تخفيف تجاري.

۲/۱۲- دريافت ۸۰٪ طلب تاريخ ۲/۵ از طريق چك نقدي.

۲/۱۵- فروش ۶ واحد کالا به قيمت هر واحد ۶۷۰۰۰ ريال و دريافت چك نقدي.

مطلوب است:

الف) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق برای بازرگانی «ماکو» (فروشنده) و فروشگاه «میانه» (خریدار) با در نظر گرفتن عوارض و مالیات بر ارزش افزوده بر اساس نرخ سال جاری

ب) محاسبه خرید خالص و فروش خالص

ج) محاسبه بهای تمام شده هر واحد کالاهای خریداری شده تاريخ ۲/۱ برای فروشگاه «میانه».

د) فروشگاه «میانه» هر واحد کالای خریداری شده تاريخ ۲/۱ را باید چند ريال بفروشد تا سودی معادل ۱۰٪ بهای تمام شده کسب کند.

در مباحث گذشته اقلام بهای تمام شده خرید و بهای تمام شده فروش به صورت جزء به جزء گفته شد، در ادامه اقلام بهای تمام شده کالای فروش رفته به صورت کلی در سیستم ادواری نشان داده می شود (مبالغ فرضی می باشد):

مبلغ هزار ريال	مبلغ هزار ريال	مبلغ هزار ريال	
۱۴۲'۱۰۰		۸۶۴'۰۰۰	موجودی کالای ابتدای دوره
			خرید طی دوره
			كسر می شود:
		(۷'۶۰۰)	برگشت از خرید و تخفيفات
		(۱'۲۰۰)	تخفيفات نقدي خرید
	۸۵۵'۲۰۰		خرید خالص
	۷۵'۷۰۰		اضافه می شود: هزینه حمل کالای خریداری شده
۹۳۰'۹۰۰			بهای تمام شده کالای خریداری شده
۱,۰۷۳,۰۰۰			بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
(۹۸'۴۰۰)*			موجودی کالای پایان دوره (شمارش شده)
۹۷۴'۶۰۰			بهای تمام شده کالای فروش رفته

* موجودی کالا در صورت وضعیت مالی (ترازنامه)، معادل این مبلغ گزارش می شود.

در سیستم دائمی، رویدادهای فوق در حساب موجودی ها ثبت و بهای تمام شده کالای فروش رفته مستقل از میزان موجودی ها تعیین می شود. **در هر دو سیستم دائمی و ادواری، از تفاوت بین فروش خالص و بهای تمام شده کالای فروش رفته، سود (زیان) ناخالص به دست می آید.**

نحوه محاسبه سود یا زیان ناخالص:

ریال	ریال
xx	فروش خالص
(xx)	کسر می‌شود: برگشت از فروش و تخفیفات
(xx)	تخفیفات نقدی فروش
xx	فروش خالص
(xx)	کسر می‌شود: بهای تمام‌شده کالای فروش رفته
xx	سود (زیان) ناخالص

فعالیت

- با توجه به مطالب گفته شده، جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید (از چپ به راست)
- ۱ فروش خالص = - - فروش خالص
 - ۲ بهای تمام شده کالای فروش رفته = سود ناخالص -
 - ۳ بهای تمام شده کالای آماده برای فروش = + موجودی کالای ابتدای دوره
 - ۴ = برگشت از فروش و تخفیفات + تخفیفات نقدی فروش + فروش خالص
 - ۵ فروش خالص = بهای تمام شده کالای فروش رفته +
 - ۶ = تخفیفات نقدی فروش - فروش خالص - فروش ناخالص
 - ۷ = موجودی کالای پایان دوره - بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
 - ۸ بهای تمام شده کالای فروش رفته + موجودی کالای پایان دوره = بهای تمام شده کالای خریداری شده +

■ کار عملی ۱۰

اطلاعات زیر از فروشگاه «بابلسر» در اختیار می‌باشد:

هزار ریال	هزار ریال	
۱۱۷۰۰۰	۹۸۵۰۰۰	خرید (معادل قیمت صورتحساب)
۱۵۳۰۰۰	۵۴۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
۲۴۰۰۰۰	۳۱۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۶۶۰۰۰	۵۰۰۰	تخفیف تجاری

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته.

مشخص نمایید که در سیستم دائمی، کدام یک از رویدادهای زیر باعث افزایش یا کاهش موجودی کالا می‌شود و یا تأثیری بر آن ندارد.

ردیف	رویداد	افزایش	کاهش	بی تأثیر	علت
۱	برگشت از خرید		✓		چون خروج کالا (به علت برگشت به فروشنده) باعث بستن حساب موجودی کالا می‌شود
۲	تخفیفات نقدی خرید				
۳					
۴	تخفیفات نقدی فروش			✓	
۵	هزینه حمل کالای خریداری شده				
۶					
۷	تخفیف نابابی خرید				
۸	فروش کالا				
۹					
۱۰	هزینه حمل کالای فروش رفته				
۱۱					
۱۲	تخفیف نابابی فروش				
۱۳	پیش دریافت فروش				

برای اینکه فرد بتواند گام‌های استوار و بلندی برای رسیدن به اهدافش بردارد، به نظر شما باید چه کاری انجام دهد؟

انسان قبل از اینکه اهداف و برنامه‌هایش را بنویسد، کارهایی را که نباید انجام دهد مشخص کرده، شفاف کند در نتیجه انرژی کافی در زندگی پیدا خواهد کرد تا موتور حرکتش به سمت اهدافش شود.

ماهیت هر کدام از حساب‌های زیر را مشخص نمایید.

ردیف	نام حساب	ماهیت (مانده)	
		بدهکار	بستانکار
۱	خرید کالا	✓	
۲	موجودی کالا		
۳	پیش پرداخت‌ها		
۴	هزینه حمل کالای خریداری شده		
۵	حساب‌های پرداختی		
۶	حساب‌های دریافتی		
۷	پیش دریافت‌ها		
۸	فروش کالا		
۹	برگشت از خرید و تخفیفات		
۱۰	تخفیفات نقدی خرید		
۱۱	برگشت از فروش و تخفیفات		
۱۲	تخفیفات نقدی فروش		
۱۳	هزینه حمل کالای فروش رفته		

به نظر شما انسان چگونه رشد خواهد کرد؟
 برای به سرانجام رساندن کاری که مورد تأیید شماست اینگونه عمل کنید: با قدرت آن را شروع کنید؛ با قوت ادامه دهید و به بهترین شکل ممکن آن را به پایان برسانید. این چنین است که سرافراز گشته و رشد به بار خواهد آمد. به یاد داشته باشید نوسانات در مسیر را کنترل کنید به مقصد خواهید رسید. گرفتار بند توانستن و نتوانستن نشوید و با تمام وجود اقدام کنید. شوق و اشتیاق نشان دهید.

■ کار عملی ۱۱

شرکت «کرج» در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۰۵ کالایی به مبلغ ۱۸۰۴۸۰۰۰۰ ریال (شامل مالیات بر ارزش افزوده) با شرط (ن/۳۰-۸/۳) فروخت. در تاریخ ۸/۱۱ معادل ۱۰٪ این کالا از طرف خریدار برگشت شد و در همین تاریخ نیز تسویه حساب شد. اگر سیستم شرکت، ادواری باشد. اسناد حسابداری آن را صادر نموده و فروش خالص را محاسبه نمایید.

■ کار عملی ۱۲

بهای تمام شده هر واحد کالای «الف» در فروشگاه «شاهرو» ۲۵۰۰۰۰ ریال است و سیستم نگهداری موجودی کالا، دائمی می‌باشد. فعالیت‌های زیر در نیمه دوم مهرماه سال جاری در ارتباط با این نوع کالا در اختیار قرار می‌گیرد: (عرضه این کالا از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف است)
 ۷/۱۵: فروش ۱۸ عدد کالا به مبلغ هر واحد ۳۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۵-۸/۳).
 ۷/۱۸: برگشت ۲ عدد از کالاهای فروش رفته به دلیل عدم احتیاج و منظور نمودن مبلغ آن به بستانکار خریدار.
 ۷/۲۱: دریافت معادل ۸۰٪ طلب.
 ۷/۲۸: دریافت مابقی طلب.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در دفاتر فروشنده.

■ کار عملی ۱۳

در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰، شرکت «ساوه» کالاهایی را که بهای تمام شده آن ۳۰۵۰۰۰۰۰ ریال بود به مبلغ ۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۳۵-۸/۲) به فروشگاه «ملایر» فروخت. در تاریخ ۸/۱۲ فروشگاه «ملایر» مقداری از این کالا را که قیمت فروش آن ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال و بهای تمام شده آن ۱۸۰۰۰۰۰۰ ریال بود به شرکت «ساوه» برگشت داد. کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هریک از حالت‌های زیر:

الف) سیستم ادواری:

- ۱ صدور سند حسابداری فروش کالا در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰.
- ۲ صدور سند حسابداری دریافت طلب با فرض اینکه شرکت «ساوه» طلب خود را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۷ دریافت نماید.
- ۳ صدور سند حسابداری دریافت طلب با فرض اینکه شرکت «ساوه» طلب خود را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۲۰ دریافت نماید.

ب) سیستم دائمی:

- ۱ صدور سند حسابداری فروش کالا در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۰.
- ۲ صدور سند حسابداری دریافت طلب با فرض اینکه شرکت «ساوه» طلب خود را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۱۷ دریافت نماید.
- ۳ صدور سند حسابداری دریافت طلب با فرض اینکه شرکت «ساوه» طلب خود را در تاریخ ۱۴۰۵/۰۸/۲۰ دریافت نماید.

■ کار عملی ۱۴

اطلاعات زیر از شرکت «زنجان» برای سه سال متوالی در دست می‌باشد:

۱۴۰۵/۱۲/۲۹	۱۴۰۴/۱۲/۲۹	۱۴۰۳/۱۲/۳۰	
ریال	ریال	ریال	
؟	۶۴۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰	موجودی کالای ابتدای دوره
۵۳۰۰۰۰	۴۹۰۰۰۰	۳۲۰۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
؟	۶۲۰۰۰۰	۵۳۰۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
؟	۴۵۸۰۰۰۰	؟	بهای تمام شده کالای آماده برای فروش
۶۰۰۰۰۰۰	۶۱۲۰۰۰۰	؟	فروش خالص
۳۴۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰	؟	تخفیفات نقدی خرید
؟	۴۰۷۰۰۰۰	؟	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۴۱۵۰۰۰۰	؟	۳۲۰۰۰۰۰	خرید ناخالص
۴۱۰۰۰۰	۲۸۰۰۰۰	۳۷۰۰۰۰	تخفیفات نقدی فروش
۶۸۰۰۰۰	؟	؟	موجودی کالای پایان دوره
؟	؟	؟	خرید خالص
۱۸۴۰۰۰۰	؟	۱۹۴۰۰۰۰	سود ناخالص
؟	۹۳۰۰۰۰	۸۲۰۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۷۱۴۰۰۰۰	؟	۶۲۰۰۰۰۰	فروش ناخالص
؟	؟	؟	بهای تمام شده کالای خریداری شده
مطلوب است:			
تعیین مبالغ مجهول			

■ کار عملی ۱۵

رویدادهای زیر از فروشگاه «گرمسار» در فروردین ماه سال جاری در دست می‌باشد:

موجودی کالای فروش نرفته دوره گذشته معادل ۱۰۶۰۰۰۰۰۰ ریال به روش میانگین موزون (تحت سیستم ادواری) قیمت گذاری شده است.

۸ فروردین - خرید کالا به مبلغ ۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۶۰ - ۱۰/۳) از شرکت «زاهدان».

۹ فروردین - صدور چک نقدی در وجه شرکت تنکابن به مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت پیش پرداخت خرید کالا.

۱۲ فروردین - فروش کالا به مبلغ ۴۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۴۵ - ۸/۲) به آقای «ماجدی».

۱۴ فروردین - دریافت ۱۵۰۰۰۰۰ ریال تخفیف از شرکت «زاهدان» به علت اعتراض به بالا بودن قیمت کالای خریداری شده ۸ فروردین.

- ۱۵ فروردین** - پرداخت مانده بدهی شرکت زاهدان از طریق صدور چک
- ۱۶ فروردین** - فروش نقدی دو دستگاه چاپگر به علت عدم استفاده به همان قیمت خرید و به مبلغ هر کدام ۸۰۰،۰۰۰ ریال.
- ۱۷ فروردین** - فروش کالا به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به فروشگاه «تربت» و دریافت وجه آن با ۴٪ تخفیف تجاری.
- ۱۸ فروردین** - دریافت صورتحسابی به مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال از شرکت حمل و نقل «بیرجند» بابت حمل کالاهای خریداری شده.
- ۱۹ فروردین** - دریافت طلب ۱۲ فروردین از آقای «ماجدی» (ایشان این مبلغ را به حساب بانکی فروشگاه واریز نموده‌اند و بانک اعلامیه بستانکار آن را نیز ارسال کرده است).
- ۲۱ فروردین** - خرید نسبه کالا به مبلغ ۷۳۰،۰۰۰ ریال از کارخانه «نیشابور»، به علت قدرت چانه‌زنی در خرید ۳۰۰،۰۰۰ ریال تخفیف دریافت شد.
- ۲۲ فروردین** - فروش کالا به مبلغ ۶۸۰،۰۰۰ ریال به فروشگاه «طوس» با شرط (ن/۳۰ - ۱۰/۴).
- ۲۳ فروردین** - خرید کالا به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال از شرکت تنکابن با در نظر گرفتن پیش پرداخت ۹ فروردین، مابقی مبلغ با توافق ۱۵ روز دیگر پرداخت می‌شود.
- ۲۴ فروردین** - دریافت یک فقره چک نقدی بابت پیش دریافت فروش کالا به مبلغ ۳،۵۰۰،۰۰۰ ریال از آقای «محمدی».
- ۲۵ فروردین** - پرداخت بدهی به شرکت حمل و نقل «بیرجند» از صندوق شرکت.
- ۲۶ فروردین** - برگشت مقداری کالا از طرف فروشگاه «طوس» به دلیل معیوب بودن به ارزش ۷۸۰،۰۰۰ ریال.
- ۲۷ فروردین** - دریافت مانده طلب از فروشگاه «طوس» از طریق چک نقدی.
- ۲۸ فروردین** - فروش کالا به مبلغ ۶۵۰،۰۰۰ ریال به آقای محمدی با در نظر گرفتن پیش دریافت ۲۴ فروردین، مابقی مبلغ از طریق چک نقدی دریافت شد.
- ۲۹ فروردین** - یک دستگاه از چاپگرهای فروش رفته ۱۶ فروردین به علت نقص برگشت داده شد و وجه آن نیز از صندوق شرکت پرداخت شد.
- ۳۰ فروردین** - بابت حمل و ارسال کالا به آقای «محمدی» مبلغ ۲۰۰،۰۰۰ ریال به شرکت حمل و نقل «بیرجند» پرداخت شد.
- ۳۱ فروردین** - یک واحد کالا به بهای تمام شده هر واحد ۶۰۰،۰۰۰ ریال، جهت استفاده در فروشگاه و یک واحد دیگر جهت استفاده شخصی مالک برداشت شد.

مطلوب است:

- (الف) صدور سند حسابداری رویدادهای فوق (حمل کالا به صورت جاده‌ای).
- ۱** با اعمال مالیات بر ارزش افزوده
- ۲** بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده
- (ب) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته (بهای تمام شده موجودی پایان دوره ۲،۲۰۰،۰۰۰ ریال می‌باشد).
- (ج) محاسبه فروش خالص و سود ناخالص.

■ کار عملی ۱۶

اطلاعات زیر از فروشگاه «هشترود» برای یک دوره مالی در اختیار می‌باشد:

ریال	
۲٬۴۰۰٬۰۰۰	خرید خالص
۵۰۰٬۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۳٬۴۴۲٬۰۰۰	فروش ناخالص
۱٬۱۰۰٬۰۰۰	موجودی کالای پایان دوره
۸۲٬۰۰۰	برگشت از فروش و تخفیفات
۱٬۱۴۵٬۰۰۰	موجودی کالای ابتدای دوره
؟	تخفیفات نقدی فروش ۵٪ فروش خالص

مطلوب است:

محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته، تخفیفات نقدی فروش، فروش خالص و سود ناخالص.

■ کار عملی ۱۷

فروشگاه «کشاوری» به خرید و فروش سموم کشاورزی اشتغال دارد، اطلاعات زیر در ارتباط با خرید و فروش نوعی سم آفت کش برای خرداد ماه ۱۴۰۵ در اختیار شما گذاشته می‌شود:

{شماره کالا: S۲۳ - شماره قفسه: ۴ - واحد شمارش: قوطی}

تاریخ	شماره رسید انبار و حواله انبار	شرح	تعداد - قوطی	نرخ هر واحد - ریال
۳/۱	-	موجودی ابتدای دوره	۳۰ } ۱۲ }	۸۰٬۰۰۰ ۸۴٬۰۰۰
۳/۶	۱۲۳	فروش نقدی	۳۸	۱۰۳٬۰۰۰
۳/۸	۸۶	خرید نقدی	۵۰	۸۵٬۰۰۰
۳/۱۲	۸	برگشت از فروش ۳/۶	۵	-
۱۳/۱۵	۱۲۴	فروش نسبه	۴۲	۱۰۵٬۰۰۰
۳/۱۹	۸۷	خرید نسبه	۸۰	۸۷٬۰۰۰
۳/۲۲	۴	برگشت از خرید ۳/۱۹	۷	-
۳/۲۴	۱۲۵	فروش نقدی	۶۴	۱۰۳٬۰۰۰
۳/۲۶	۸۸	خرید نقدی	۳۲	۸۶٬۰۰۰
۳/۲۷	۹	برگشت از فروش ۳/۱۵	۴	-
۳/۲۸	۱۲۶	فروش نقدی	۲۵	۱۰۳٬۰۰۰
۳/۳۰	۱۲۷	برداشت شخص مالک	۳	-

مطلوب است:

الف) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره در سیستم ادواری به روش‌های قیمت‌گذاری اولین صادره از اولین وارده و میانگین.

ب) محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی پایان دوره در سیستم دائمی به روش های قیمت گذاری اولین صادره از اولین وارده و میانگین.

ج) مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، آیا فروشگاه «کشاورز» بابت سموم خریداری شده، مالیاتی پرداخت می کند و اینکه آیا مجاز است در صورتحساب هایی که برای مشتریان صادر می کند، مالیات بر ارزش افزوده لحاظ و دریافت نماید. با توجه به نتیجه گیری خود سند حسابداری رویدادهای فوق را در هر یک از روش های گفته شده بند الف و ب صادر نمایید.

■ کار عملی ۱۸

رویدادهای زیر مربوط به شرکت «نهاد» در سال جاری است. این شرکت کلیه صورتحساب های فروش خود را به صورت الکترونیکی صادر و در لحظه انجام معامله در سامانه مؤدیان ثبت نموده و کلیه خریداران صورتحساب ها را در کارپوشه خود تأیید کرده اند. (سیستم ادواری)

۸/۲- فروش کالا به مبلغ ۹۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال به شرکت «یزد» به صورت نسیه و صدور صورتحساب الکترونیکی اصلی.

۸/۹- فروش کالا به مبلغ ۴۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال به فروشگاه «تهران» به صورت نقد و صدور صورتحساب الکترونیکی اصلی.

۸/۱۲- شرکت «یزد» اعلام می کند بخشی از کالای خریداری شده در تاریخ ۸/۲ به مبلغ ۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال را برگشت داده است. فروشنده اقدام به صدور صورتحساب الکترونیکی برگشت از فروش نمود.

۸/۱۸- فروش کالا به مبلغ ۸۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال به شرکت «کرمان» به صورت نسیه و صدور صورتحساب الکترونیکی اصلی.

۸/۲۰- مشخص شد در فروش مورخ ۸/۹ به فروشگاه «تهران»، مبلغ فروش به اشتباه ثبت شده و مبلغ صحیح ۳۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است. فروشنده اقدام به صدور صورتحساب الکترونیکی اصلاحی نمود و وجه مربوطه را به خریدار مسترد کرد.

۸/۲۴- مشخص می شود معامله فروش مورخ ۸/۱۸ به شرکت «کرمان» عملاً انجام نشده و کالا تحویل نگردیده است. فروشنده اقدام به صدور صورتحساب الکترونیکی ابطالی می نماید.

۸/۳۰- دریافت طلب فروش از شرکت «یزد».

مطلوب است:

الف) ثبت رویدادهای فوق در دفاتر فروشنده (کالاها مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشند)

ب) شرکت «یزد» و فروشگاه «تهران» به عنوان خریدار، رویدادهای مالی را به چه صورتی در دفاتر ثبت می نمایند؟

هنرآموزان و هنرجویان بزرگوار در QRCode روبرو برای تمرین عملی دو پروژه گذاشته شده است برای ارزیابی خود حتماً پروژه ها را مهارت آموزی کنید.

ارزشیابی شایستگی ثبت اسناد تخفیفات فروش کالا

نام و نام خانوادگی:				شماره ملی:	تاریخ ارزشیابی:	نوبت:
کد حرفه	۴۳۱۲۱۲	حرفه:	کارمندان بخش امور مالی	کد پیمان/پودمان	۴۳۱۲۱۲۰۳۴	استاندارد عملکرد کار:
کد وظیفه شغل	۴۳۱۲۱۲۰۳	وظیفه شغل:	حسابداری خرید و فروش	سطح صلاحیت	۲	صدور سند تخفیفات فروش کالا طبق استانداردهای حسابداری، قوانین مالیاتی و آیین نامه معاملات با رعایت الزامات سامانه های مرتبط
کد کار	۴۳۱۲۱۲۰۳۵۲	کار	ثبت اسناد تخفیفات فروش کالا	سطح شایستگی	مهارت	

ردیف	مراحل کار	شرایط انجام کار (ابزار، مواد، تجهیزات، زمان، مکان و ...)	ابزارهای ارزشیابی	استاندارد (شاخص ها/داوری /نمره دهی)	نتایج ممکن	نمره کسب شده
۱	کنترل مستندات تخفیفات فروش کالا	مکان: اتاق اداری زمان: ۱۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کنترل مستندات تخفیفات فروش کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۲	صدور سند حسابداری تخفیفات فروش کالا (در سیستم ادواری و دائمی)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				کنترل صدور سند حسابداری تخفیفات فروش کالا	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۳	تنظیم کارت حساب کالا و درج تخفیفات فروش (روش فایفو و میانگین)	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				تنظیم کارت حساب کالا و درج تخفیفات فروش	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
۴	صدور سند و تنظیم کارت تخفیفات فروش کالا واحد تجاری (ادواری و دائمی) در نرم افزار	مکان: اتاق اداری زمان: ۵ دقیقه مواد مصرفی: ملزومات اداری تجهیزات: اعلام شده در برنامه درسی وظیفه شغل	مشاهده/ پرسش/ آزمون کتبی عملکردی/ چک لیست/ آزمون موقعیتی - قضاوتی	رعایت کامل استاندارد، آیین نامه ها و بخشنامه ها و دقت در مرحله کار و رعایت اخلاق حرفه ای	۳	
				صدور سند و تنظیم کارت تخفیفات فروش کالا در نرم افزار	۲	
				پایین تر از شاخص های مرحله دو	۱	
شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:						
ارزشیابی کار (شایستگی انجام کار)						
					۲	☐ بلی
					۱	

توضیحات:

۵- معیار شایستگی انجام کار:

- کسب حداقل نمره ۲ از مراحل سوم (مراحل بحرانی)

- کسب حداقل نمره ۲ از بخش شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش

- کسب حداقل میانگین نمره ۲ از مراحل کار

۶- تعریف سطوح شایستگی: صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه ای انجام می شود، در هر محیط کاری ممکن است انجام هر کار با کیفیت مشخصی مورد انتظار باشد. سطح شایستگی انجام کار، معیار اساسی ارزشیابی است.

- مهارت (سطح سه): ماهر و قادر به آموزش و هدایت دیگران، توانایی برنامه ریزی و تحلیل، پاسخ گویی در برابر کارهای خود، سروکار داشتن با سطح وسیعی از کارها و فعالیت ها

- تسلط (سطح چهار): خبرگی در انجام کار و آموزش دیگران، ایجاد نوآوری، سازگاری، عیب یابی، هدایت و راهنمایی دیگران.

کلمات کلیدی پودمان پنجم به انگلیسی

Gross profit	سود ناخالص	Sales discounts	تخفیفات نقدی فروش
Gross sale	فروش ناخالص	Sales return	برگشت از فروش
Net sale	فروش خالص	Sales returns and allowances	برگشت از فروش و تخفیفات
Sales allowances	تخفیفات فروش	Trade terms	شرایط فروش

نقش نهادینه کردن ارزش‌های اخلاقی در حسابداران در محیط کار و آموزش چیست؟
آیا اخلاق حسابداران سبب جلب اعتماد عمومی می‌شود؟

نقش نهادینه

به نظر شما کمک حسابدار تعدیلات فروش کالا در رابطه با خدا، خویش، جامعه و محیط زیست چه مسئولیت‌هایی دارد؟

مسئولیت‌های

فهرست منابع

- ۱ برنامه درسی درس حسابداری خرید و فروش، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای - کاردانش سال ۱۴۰۳
- ۲ بادآور نهندی، یونس، ناظمی، امین، حسابداری میانه (۱)، نشریه ۱۹۶ سازمان حسابرسی، جلد دوم، سازمان حسابرسی، تهران ۱۳۹۰.
- ۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده، سازمان امور مالیاتی کشور، ۱۴۰۰.
- ۴ علی مدد مصطفی، ملک آرائی، نظام الدین، اصول حسابداری، نشریه شماره ۸۶، جلد دوم، چاپ بیست و یکم، سازمان حسابرسی، تهران ۱۳۹۰.
- ۵ کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، استانداردهای حسابداری، نشریه شماره ۱۶۰، چاپ بیست و پنجم، سازمان حسابرسی، تهران ۱۴۰۴.
- ۶ نظری، رضا، حسابداری موجودی مواد و کالا، نشریه شماره ۸۰، چاپ هفتم، سازمان حسابرسی، تهران ۱۳۹۸.
- ۷ همتی، حسن، اصول حسابداری (۱)، چاپ سوم، انتشارات ترمه، تهران، ۱۳۹۸.
- ۸ همتی، حسن، حسابداری میانه (۱)، چاپ اول، انتشارات ترمه، تهران، ۱۳۹۸.
- ۹ دستورالعمل صدور صورتحساب الکترونیکی سازمان امور مالیاتی کشور ۱۴۰۴.
- ۱۰ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان با اصلاحات و الحاقات بعدی، سازمان امور مالیاتی کشور ۱۳۹۸.
- ۱۱ سایت سازمان امور مالیاتی <https://tax.gov.ir>
- ۱۲ پورتال رسمی سازمان امور مالیاتی کشور (درگاه ملی مالیات) www.intamedia.ir
- ۱۳ سایت سامانه جامع تجارت ایران <https://www.ntsww.ir>

